

58

(2)

San Cruz
5

MS. B. 1. 58

241

9.58

~~11/15~~ 11/15

58

~~III~~

~~IIII~~

~~IIII~~

SHI

10

~~SHI~~

~~SHI~~

UVA.BHSC

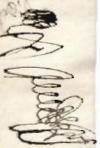
MS. B. 1. 1. 1.

UVA.BHSC

2

Mag. Jov.

De Visione Dei. Tractus quatuor Theologici.

Magnum istud contentum, ac subtilitatis plenam opus agit de ipso Deo, ut per gratiam a nobis videtur, et per nos invidibilem, necnon de illis, ut per nos, et gratiam incomprehensibilem: utrumque enim necessarium doctrinae unicum componunt Theologi: ut etiam D. Thomas in parte. q. ista 12a. Undecum eius architectura complexus est: sicut etiam D. Eximius toto. 1o. de attributi Dei negatiuis. Tot autem expositioni, et abstractioni gratia in quatuor partes tractatus istius dividimus. 1a. de essentia Visionis: 2a. de eius principiis obliquo, seu specie impressa: 3a. de principio intellectivo, tam naturali, quo informatur, nempe de intellectu, et lumine: 4a. de obiecto isto cognito.

Tractatus primus De essentia Visionis Dei.

Nomine autem visionis, s. intellectus Dei significationem cognitionis: immediatam, et claram, necnon quiddam tantummodo ab intellectu de Deo ut existente, et presente: nempe in se, ipsa, et non in alio obiecto, huc ad similitudinem alterius, quo ipse Deo, tamquam species, aliens uel confusum, et aliis re, uel aliis immixtum representat, atq. ita abstractivis

Cognoscat

Cognoscit. Quapropter sicuti translatus est hoc uisioni
 nomen ex uisionibus oculorum corporis, ad significandam in illis in-
 entis Dei cognitionem: Ita translatus potest ex animi sensibus, maxi-
 me uero ex tactu, qui fertur ad motum, et certe per-
 cipit, et experitur calor. Et si quidem potest magis ubi
 praesens tactus, ut potest igne, et unum, quod oculis
 totum: et aliunde uero Deus non magis calor, aut lux
 corporis, quam calor, et inter ceteros sensus, unus uisus
 illam habitationem praerogatiuae rationis est, uel et qui-
 ando, ut animi, spiritusualitatem, qua est distantiora, est
 sum non occupantia agnoscit, sed illi luci nobilitate.
 sem, que x. nostras analogias, et locutiones compara-
 uit, ut Deus ipse ipse lux, et lumen appellatur.

Disputatio 1^a

An Visio Dei, sit certo omnino pos-
 sibilis, et existens.

Secutio 1^a

Visionis possibilitas, et exist^{ta} cons-
 tituitur fide catholica.

Visionis, seu clarae cognitionem Dei possibilis, et modo
 haberi a beatis, constat 1°. ex factis litteris: ut ex
 1^a Jani 3°. Cum autem apparuerit (Deus) uisibilis ei
erimus, quod uidebimus eum sicuti est. Et ex Paulo 2°
 ad Corinthios 13: Uidemus nunc per speculum in enigma-
te, hinc autem facie ad faciem: nunc cognosco ex parte
nunc autem cognosco, sicut et cognoscturum. Et ex ipso
 Ap^{osto}lo Dno Matt. 5°. sic euangelizante, Beati mundo
cordis, quod ipsi Deum uidebunt. Et eiusdem Matt. 18
Angelus eorum in caelis semper uident faciem Patris
mei, qui in caelis est.

Secundo

Ex circumstantiis, & contextu liquet: nam Jacob ibidem
profitebatur, se ignorare nomen illius, quem uisum dicebat:
ubi, ibi in rigore cum non uidebat. Moysi etiam ex dicens
Deo: ostende mihi faciem tuam, ut sciam te: ostendit mihi
gloriam tuam: illud audiuit à Deo responsum: Non potestis
uidere faciem meam: non enim uidebit me homo, et
uivuet. Negauit igitur Deus homini ante moysen ueram suam
faciem, gloriis, et maiestatis uisionem, quae post moysen, et in
novo Testamento diuim concedit. At uero uisum Moyses ali-
quando. Deo uiderit, infra examinandy est.

Dicitur 2. in ser-
iptura Deus simpliciter dicitur inuisibilis: ut in 1. abh.
in Moysi 1. Deo 1. rectoris immobilitatis, et inuisibilitatis; et cap.
6. 2. ibi uisum habuit inaccessibilem, quae nullus homi-
num uidit, sed nec uidere potest. Ad uisum, quae negatur,
non est cognitio enigmatica, et abstractiua: quae est inuisti-
ca, et appropriata diuino. Deinde ostenditur, eam uisionem, quae ne-
gatur, esse non corpoream; sed intellectuale naturalem, et
maxime comprehensiuam, quae omni intellectu creato repug-
nat: ubi 3. et interpretatur ibidem commentantur.

sectio 2^a

Et opponuntur haec, et maxime I. Chrysostomus
maiores autem ingerit difficultates uehementi illa lo-
quutio; quae multa haeret (et aliqui primarij) uisum 11,
nimis aperte negare omnem Dei uisionem, cum exis-
tentem, et uisibilem possit. Ita in primis 11, Chrysostomus
(quo non superatior alter) et deorum Hieronymus, Iste-
phorus, Iohannes Chrysostomus, et Lutherus: deinde Hieroni-
mus, Iohannes Chrysostomus, Iohannes, Ambrosius, Basilus, Cyrillus,
Cyprianus, et Theodosius. De primis etiam
Iohannes Chrysostomus dicit 37. eos errore Timotheum (qui uisionem
Dei tractat negabat) implicari, incauto uocem, et ego
animo: de posterioribus uero, si loquendy uiseret 11,
Vix

Et Deus, non modo profetis non uideantur, sed neq. Angeli,
neque Archangeli: sed si eos personarum, nihil ab eis de Deo
scilicet. audiunt, sed tantum uidentes, Gloria in excelsis Deo.
2.º: Quia propter Deum, nec lucem incomprehensibilem habet
sed lucem. Sanctus, sed inaccessibilem, quod longe plus, quia
incomprehensibile est: quoniam non ista mentem uidebat
Angeli lucem, nec ipsi uideram subit, sed quae uidebant,
condescens erat, & indulgentia.

Ex quibus sic arguimus: 1.º
q. intelligi non potest. Christomus, quasi dicitur, negat
Christomus sensum, seu oculi corporei. Sed ista: siquidem
Angeli ergo, quod iam coram eos, aut sensibiles non cre-
ditur, uidentur. Quia nobis negat.

2.º q. intelligi non potest
quasi tantum negare Deum uisionem, sed dicitur, non uis
habens. Non glia ipsos quos. Quia hoc, et uisionem Dei. An-
gelo, in magnis, gratia uisionem predictis excludit. Quia
quia si uisionem, et gratia non negantur, sed Angeli Deum
uiderent, non diceretur Deum non uiderent. quod enim per
gratia habent, aut uident, uis habent, et uident. Quia
Et modo dicitur non uiderent subit, Deo, quo modo dicitur.
non uiderent gloriam Dei, aut gloriam Dei non nisi per gra-
tiam uident. q. subit, Deo, neq. per gratiam uiderent Deum.
Sic.

3.º q. intelligi non potest. Christomus, negare tantum
uisionem Dei. In hac uisionem, aut in lucem, quippe cum
uisionem negat Angeli iam beati, de quibus dicit, nihil
non ipse de subit, Deo, referre: dicit, et lucem Dei esse
inaccessibilem: negat, et lucem uisionem Dei, subit, uiderent, sed
aliquid aliud: Et dicitur, Christomus, dicit, Deum uisionem
uiderent, aut spiritus sui.

4.º q. intelligi non potest.
Christomus, tanquam sensus negat uisionem Dei, quae uisionem
suis, quae uisionem Thomae, et uisionem non uisionem.

Hęc enim interpretatio, quę facta dicitur. Hęc. et Donam
 ualde cõmunis ẽ, forus sua, quã propria ẽ uicibus. Hęc
 Crisostomus intendens inuicem illę respõsione comprehendit.
 Non in instantiam, uisus est, accipere iniquos. a. p. h. et
 a. p. h. et. uisus est. omni illi uicibus uicibus Dei,
 etiam in instantiam, et non comprehendit.

In primis enim
 Crisostomus dicebat, nihil ab Angelis de Deo uisibilem
 audiendum, nec ab eis quidquam nosse, nisi glorię celestem
 referendum. uisus autem in instantiam, licet comprehendit
 non est, non ẽ nihil agnoscere, sed factus aliquid, aut etiam
 forus Dei ipius. licet non formaliter agnoscit: omni. et. uis.
 uisus Dei uisus, eisdem negabatur. Deinde ipse Crisostomus
 in 2.º de Trinitate uisus est. et in instantiam. Deum non
 tantum in comprehendit, sed etiam in instantiam dicit, quod
 plus ẽ: uisus; q. uisus. tam limitatus, quę cõtra
 presentiam ibi. dicitur.

sectio 3ª

Defensio Diui Crisostomi.

Asserimus uero 2.º si uisus in instantiam (ut patet) non qui-
 dem nuda, aut diuisa ab ipso uerba, sed uisus ipse, et
 factus disputacionum, disputacionumq. animus, et cõradus.
 Crisostomus uisionem Dei claram Deo inuicem ob-
 gante, certo comprehendit.

Primo enim incredibile
 est, ut Crisostomus summi ingenij, et sapientię scribæ uene-
 rabilis, disputans contra imaginarios, et fallaces Animos
 negaret etiam beati uisionem, quam ipse in primis ali-
 bi aperte concedit, et quę etiam negare necesse uisus
 nacho non erat; ad instantiam; uisus ẽ: q. etiam, quod mag-
 nus ille beatus 2.º nunquam Deo inuicem Dei uis.
 gauerit. 1.º quidem maiori, et minori partem constat ex
 ipso Crisost. in epist. 5.ª ad Theodorum lapsy, in Homil. 9.ª
 in

In. *Oratio. ad. Synod.* Quibus in locis dicit, *Deus in Caelo*
contendit eē, non per fidem, non per Enigma, nec per spe-
culum, sed facit ad faciendum, et per speciem. 2. par ex
Dei ipsius constat: nam ut despicenda est illa. Inaliquid
comprehensiva Dei visio, quae omnino inmodestia familia-
rem sibi faciebant, non erat opus, ut omni potentia Dei
visio etiam in Caelo, et per Divi gratia data, ac limitata,
impossibile foret.

Deinde: si Christomus nomine subdit
Dei ad Angelos etiam non visus, intellexisset, ipsum Deum esse
non visum, et verbatim dicit: iam ipse doctrinam Philis
non tantum fidei nostrae contrariam, sed etiam ratione naturali,
vnde et ipsius experientia, atque familiaribus hominum apre-
hensionibus existentem: quae tam incredibile, quod impo-
sibile est, saltem vero in exordio illi viro, quo praeditus phi-
sophicus, aut sapientius, aut religiosius Recte Dei vera
divinitas, et fuit. Consequenter vero absurdum constat: ne Cri-
stomus eisdem negabat quidquam de Dei rebus. Scilicet
posse ab Angelis, et laudari a nobis posse. Iudicium tamen, et
implicationis illius, non videtur: siquidem de substantia Dei nos ipsi,
qui nec Angeli, nec beati sumus, multa videnter cognoscimus,
multa tamen fidei credimus, et dicituli referimus, multa etiam
per ipsos philosophos ac theologos dicimus, et tradimus. Quae
Deum esse tamen perfectum, infinite sapientis, necesse, principium
et finem omnium, unum, et vivum, et cetera.

Tandem si interpretatio
obicit Christomus Helamonis, sibi conueniens ut missi videtur,
quam pro ipso, et alij etiam Patribus et deo J. Helmonius homo
theologorum dogmatibus lib. 1. c. 5. et sequitur J. Helmonius
in praesentia: non tamen Deum invisibilem, et visibilem respectu
nostri simul dicit: quod tamen videtur a nobis posse, omnium
men visio vera tanquam non visio, et tanquam obiectus est,
comparata cum Divina tum visio, tum substantia idque contri-
mandi, cum substantia Epiphanius *Sereni To in sighe affe*

Aparentis exemplum mare aut celi, quod simul videtur,
 & non videtur a nobis. dicitur, q. longe plura illius la-
 tent, quae apparent. Item exemplo charydy, quae apud Sy-
 oniam, & alioth. Idem non entia sed nihil. Secundo dicitur,
 quod in conspectu Dei, talia reputantur, nam de omni genere
 quae non sunt, ut in coram eo, & quasi nihilum, & istud re-
 putatur. Idem dicitur. Idem dicitur. Idem dicitur. Idem dicitur.
 Quod in conspectu Dei, talia reputantur, nam de omni genere
 quae non sunt, ut in coram eo, & quasi nihilum, & istud re-
 putatur. Idem dicitur. Idem dicitur. Idem dicitur. Idem dicitur.

Disputatio 2^a

De vita Dei. Et naturaliter demonstrabilis. Et
 tam visio, etiam, et catholica veritate nobis constans,
 iam monstravimus, nescit examinare, an eiq. eviden-
 ti aliquo argum. naturali probari valeat.

sectio 1^a

Propositor, et explicator. D. Thomae
 D. Thomas in present. q. 12. art. 1. & 1^a 2^a q. 9. art. 7.
 Et q. 3. art. 1. hoc aliter dicitur, ut visio Dei, possibilis
 sed persuadent. Nempe homo habet naturalem, ut beati-
 tudinis appetitum, sed hic appetitus naturalis non potest
 nisi per visionem Dei. q. homo naturalem habet appetitum
 visionis Dei, sed appetitus naturalis non est frustrandus, nisi
 fatali: q. si illa visio Dei, ipse.

Discursus 1. De conspectu

Qui cognoscit effectum, non quiescit, nisi cognoscatur causa.
 Item q. homo videns effectum, non quiescit, nisi videat co-
 causam, quae dicitur.

Hunc dicentem, neq. demonstrat
 esse, neq. ad tale gradum et a D. Thoma, agnoscunt

Caribanius

Caetanum, et reliqui communiter habent, quoniam alioquin concluderetur,
nisi congruentibus tantis, et dicuntur inno. Magister, Suarez lib.
II. c. 7. n. 10. dicuntur simpliciter appellat: et sic iudicium.
Et ex Caetano. Et soli principij, nam illam rationem non
esse efficacem, neque, Sacchini ratione aliqua inuenta, et quae hoc
sufficienter conuincat. Quamuis S. Vazquez lib. 4. de act. 10. c.
11. §. 37. c. 5. in fine, addita aliqua de ratione, non naturalis,
erga Dei rationem explicans, contendit, quod illius
evidentem esse.

sed merito quidem negatur illius discursus effi-
cacia. Nam appetitus noster, et hoc arguitur unioni beaty-
finitatis, nec se innatur, se videtur, et hoc ex nota sua, ut
bene observat communiter Philosophi a quo Arist. ad 1. dubi-
tatione 1. n. 74. hunc quod dicitur appetitus, et hoc a S. Bononia nega-
tur, ut proxima de appet. ut dicitur. Quoties ille non cognos-
citur, et nobis saltem uero evidentes, ut in de appet. eviden-
ter, aut et hoc prohibet, et hoc unioni possibilitatis, dum
quod alioquin non duntaxat possibilitatis, sed etiam in ratione
magis dicitur probare, formam innatur enim appetitus
efficax est, ut hoc conuenit in connectione nam nobis, ut exi-
stenti sibi dicitur, et hoc, aut perfectio.

Neque
dando appetitus ille natus dicitur, hinc conuenit in nullo de
iudicio, in quo nota dicitur, et hoc, ut dicitur, et hoc dicitur
per cognitionem unioni possibilitatis, et hoc alioquin, iam ipse quod
cognitio illius possibilitatis, hoc nobis naturaliter, et hoc neque
Philosophi inquit dicitur, aut rationem ueris, hinc de
arbitrariem, neque Philosophi ipse disputare possent de nati cer-
titudine possibilitatis unioni, quod natus, communis, iudicio
sentiremur.

Et quod dicitur appetitus ille, hinc dicitur natus in no-
bi responsum, alioquin non potest esse fundam. monstrandae,
aut et hoc probandae possibilitatis unioni: quibus enim ex
notis illius possibilitatis cognitione, quae si certa non sit,
nullus

Nullo modo habet, aut concessione denique potest in affectu
 ad quem dicitur et movet: Insuper causa ubi iam antea
 habet, seu desiderat illud visionis colit et desiderat, et
 ubi de illa visionis potestatem nunquam, quod est ipsa natura
 beatitudinis; aut visionis affectu legitime probari potest
 ea visionis beatitudinis potestatem.

... in ista potestatem dicitur ubi
 ut consuetudine videmus, ea non concludi, posse videri Deo, sic
 causis 19, sed tantum cognoscitur quidem alio meliori modo,
 quo nunc in nobis est, sed non potest. Sicut enim qui
 comprehendit effectum, non propterea videtur, donec
 comprehendat causam, in quibus effectus, non est iniquitas,
 donec videat causam. Nam sicut in potestatem comprehendit
 actionis causam, ut Dei, potest, ut comprehendit defectus,
 quales sunt in comprehensione causam, in potestatem visionis
 causam potestatem, ut videtur effectus, et videtur, ut videtur
 causam. Sicut igitur probanda, aut supponenda erat, potestatem
 visionis, quae illa extra visionis potestatem inquitur.

... Et ad
 quin, ubi dicitur, iam non tantum potestatem, sed etiam
 futurum, et existit visionis demonstratur, aut probare,
 tunc: nunc quidem inquitur, nam isti aperte monstrat, ubi
 quiescent aliquid dant, neque videtur, ubi delictis
 semper et relinquere.

secundum

Dicitur facti proponitur, et
 de deo dicitur in 2. loco

Deo suble in 19 dist. 49. q. 8. a. 1. h. l. h. m. n. s. pro
 bant posse, non quidem existit, sed fide constat, sed
 potestatem visionis Dei: hoc videtur argumentum. Omnis po-
 tentiam cognoscitur potestatem, agnosce quolibet conten-
 tum, nisi oblo suo ad quatuor, sed ubi ad quatuor in hunc
 notum est esse, et verum, sed quia rationi Dei dicitur: 8.
 in illis noster est potestatem cognoscitur Dei, sed cui dicitur,

prose

Non videtur cognoscere sui obij. cognitione perfecta, et
ante se videtur; potest nobis videtur ignorare. Propriam
non perfectam, et adstante. Sed hoc cognitio dantur e
diantur et adstante Dei. et videtur. Sed non potest. Sed
meditate, et videtur. et ignorare.

Comparatur dicitur ab eo.
dem. facta. Perfectio propria unius generis non convenit spe-
ciei inferiori, quia illi conveniat superiori; alioquin in re-
noscitur non foret, sed potius inferior; sed ignoscere in his
huc non obij. maxime ultra. proprium e perfectio propria
generis potest cognoscere; et circa perfectio conveniat inferi-
ori, ut potest. et videtur, non potest non convenit superiori,
nempe potest videtur.

quod huiusmodi ratio quae potest facta tan-
tum ut probabile habetur. loquitur enim potest dolose
defenditur a suis discipulis, ut uera demonstrata, quam
inter alios libri propugnata. quod huiusmodi ratio non. et
ta autem neque demonstrata, neque officia, aliter uera ratio,
et alij multi sunt notatibus, quae potest uera est.

1. enim
videtur non e, potest appetitibus videtur nostri rationi, sicut ne-
que appetitibus potest igitur. et habilem e: tri enim ma-
iora, seu perfectiora obij. et maiori quoniam certitudinem
cognoscere potest. 2. videtur non e, appetitibus videtur
noster aliam non potest cognitionibus. et videtur
obij inferiori, et videtur. Et quidem necesse e, ut qui pro-
bat, s. contendit oppositum, vinculo in hoc implicetur.
nam si impossibile foret nostra Dei intuitu, iam sine ea,
uel rationibus appetitibus nostri videtur, ut potest non
videtur ad impossibile, uel in rationibus sine ullo absurdo
maneret: nisi huiusmodi. septem aliter potest illius in potest
non potest circa la appetitibus, et habilem. De hoc cog-
nitione rationibus, et potest recte probari.

Tertio, q.
Solutio

Quia totus hic facti discursus in appetitu naturali tandem fundatur necesse est ad discursus, qui ipse impugnatur in D. Thoma: et tunc ubi ille appetitus innatus, iste elicitus, debet uideretur arguendus; quod innatus neque a nobis cognoscitur, neque potest sibi circumscribere, ut discernatur, demonstrare, aut probare solentem Dei uisionem. Elicitus uero videtur ex iudicio affluente cum uisionis soliditate, atque ideo ita supponente, non uero, seu falso. In facta enim in nobis esse potest appetitus, seu desiderii comprehensionis Dei: sicut quod ita neque demonstrare, neque probare, nisi falsitates proponamus, ita uisionem, ut possibilem ille facti discursus uidentibus etiam, et non probatis relinquat.

Quo representationis exemplo uel instantiam discursus facti opportunam offerimus; nam etiam comprehensionis est cognitio perfecta, et ratio. In q. 9. Deus continetur sub ratione. Sed a nostro intellectu cogniti, potest non tantum cognoscere, sed etiam uideri; ita potest non tantum cognosci, et uideri; sed etiam comprehendere: sicut enim ens mihi non comprehenditur, ut tantum aliquid ens; ita ens mihi non uidetur, sed tantum aliquid ens: sicut quod ex eo, quod aliquid ens comprehenditur, non licet inferre Deum etiam comprehendere posse. Ita ex eo, quod aliquid ens uidetur, non licet inferre Deum uideri posse.

Quod si recurramus ad impossibilitatem comprehensionis, pariter discursus naturalis uel reuertitur ad impossibilitatem uisionis, uel recte obijciat supponi a se potestatem uisionis, que probare intendatur. Similiter etiam probaretur eo arguendo naturalis potestas uisionis Dei: hic enim continetur sub alio aliquid quanto naturalis nostri intellectus: itaque ita non potest non manifestare tunc uisibile, et aliquo modo esse uisibile.

2^a uero confessio, que sola facti propria uidetur, quod uel impugnatur, uel non. Prima syllogismi propositio est falsa; quod etiam perfectio propria aliquid generis conueniens imperfectioni, non conuenit perfectioni, uel

vel superiori speciei, ut Solales convenit in genere aali
 quibus, et non hominibus; convenit etiam multiplex sentien-
 di, et fortitudinis excellentia pluribus brutis non vero homi-
 nibus. Bruta cognoscere indubitanter naturaliter per ob-
 jectum principale convenit potentia interioribus, ad separata; non tamen
 potentia superiori; non enim intellectus nostri scilicet naturaliter in-
 ter. Sed: quia una substantia, et arguitur, et comparatio facta com-
 esse omnino videntur. Insuper sensu sepe comprehendit
 suum sensibile, ut scilicet calorem, et frigus: intellectus vero nos-
 ter numquam intelligibile, siue adaequatum, siue principale non com-
 prendit. Tandem perfectio cognoscendi dicitur dependenda
 ab alia potentia convenit sensibus externis; non tamen in-
 ternis, aut etiam intellectui nostro saltem naturaliter.

sectio 3^a

Possibilitate visionis beati videntur naturaliter

et demonstrabili.

Habet pro se hoc assertio factum, et nos: habet etiam St
 Thomas, q. 12. art. 1. et Avicenna disp. 12. c. 1. Neque certum
 sum; an habeat contrarium, ut habere dicimus, maxime Philo-
 sopherum partem: quae certe eam demonstrationem negavit apud
 Aristotelem. disp. 11. n. 14. et Brasilius q. 12. art. 1. debet 2. n. 13.
 illi enim Philologi aliter habentur probationes negandi et de-
 monstrationes, ideoque, 2° ex his concludit lib. 2. c. 7. n. 12. ha-
 berent rationem aliquam inventam non esse, quae illi visionis pos-
 sibilitatem evidenter suadet. In autem ratio, quae a nobis
 sic dicitur inter inventas, et examinatas est numerabilis,
 et auctorem si inventa et examinata non esset; ea evidenter
 censenda est, Philologi iudicandi relinquere.

Quae autem ratio
 à me proponitur. Evidens est, Deo convenire omnem perfecti-
 onem sine imperfectione; sed evidens quoque, Deum esse indivi-
 dum ab illa creatura vel humano et perfectionis sine imper-
 fectione: igitur evidens est, Deum esse ab illa humano indivisibilem.

Minus

Maiores, & magis illi indubitablem: minorem probat. Deum esse uisibilem ab intellectu nostro, est euidenter aliqua perfectio: constat enim manifeste, id non esse puram imperfectionem in se, seu solam, sed ueram perfectionem, imo maiorem esse uisibilitatem, quo maior est perfectio: & liquet exempli, & ipsi uis, dum q. que nullius est perfectionis, ut earentis, & obnoxie cognosci non possunt, nisi ratione aliorum; dum q. sensibilia valde diminuta, & imperfecta uis, aut nullo modo sensu nostro percipi possunt, q. caret perfectione mouendi: tum a priori; nam mouere ad res uisitas est quoddam genus efficientis, seu uirtutis producens; hoc uero negit non est perfectio: ad ex se est etiam sine imperfectione: nam in prima efficientia, que in causis creatis habet admixtam aliquam imperfectionem, in Diuina est sine imperfectione: q. euidenter efficiencia, seu uirtus motiua, que in causa obiecta creata est, & aliqua imperfectione, in Diuina reperitur, i. esse paret sine imperfectione.

Deinde quod Deus uideatur ipso ita uolente, non est nisi officium uirtutis perfectę, que exerceatur sine imperfectione; idq. integri officii, seu exercitii, pignus, aut signum constat euidenter, nam Deus uideri est primo aliquid extrinsecum ipsi uisioni: est 2. effectus in nobis finitus: est 3. effectus gratioris ipsius Dei uisus. tota autem imperfectio consideranda in obiecto creati uisibilem consistit in aliqua ex tribus propositis imperfectionibus. 1. est mutatio, qua de nouo adhibetur, & perficiuntur, ut si cognoscens ad ipsos sensibiles; uel delectari non possunt ad mouendum, nisi adhibetur, aut delectatur aliqua intrinseca mutatione; uel illi capax, ut a cognoscente aliqua intrinseca mutationem, aut imperfectionem nouitate iudicatur, nempe ut amari, uel odio habendum potest aliquid boni, aut mali recipere de nouo: secunda, q. dum ad equalitatem, seu comprehensiuam cognoscibilia si ad intellectum finitum accipiuntur est finita, & simpliciter non maiora intellectu cognoscente. 3. eandem est necessitas mouendi ad sui uisionem;

Nam

Nam arguitur in ipso obli defectus libertatis in agendo, seu in
uendo.

Cum igitur evidens sit, nullam ex istis imperfectionibus adap-
tari posse Deo ut uisibili a nobis; ut regula memoranti mani-
festum erit, evidens quoque debet esse, eam Deo uisibilitatis, seu capa-
citatem, et uisibilem nobis uisionis nostrae ipsi uisibili abstrahit
esse ab omni imperfectione.

Comparatur 1: Repugnans eviden-
tes, ut Diuina illa uisibilitas sit perfectio habet imperfectione,
quatenus est cognoscibilitas; ut experimento constat, De-
um enim modo cognoscimus, sed etiam quatenus est cognosci-
bilitas per inductionem: cum igitur inquit excogitabilem im-
perfectioem sit, ut uideamus imperfectionem ad illam perfectam
cognoscibilitatem: cum igitur ea uisibilitas, ut habet, nihil aliud
est, nisi uisus Dei productura ad extra cuiusdam effectus
limitati, et gratiori: uisus autem uisus in se receptus est per-
fectio repugnans euidenter imperfectioni: igitur etc.

Comparatur 2
optimo creditibilitati exemplo, nam creditibilitas Diuina eviden-
ter est perfectio sine imperfectione: igitur etiam uisibilitas Diuina. De
autem nemo, ut arbitror, contendit, ipsumque ex his liquet; nam
creditibilitas importat duo tantum; nempe quod Deum possit
nobis aliquid reuelare, et quod ipse dignus, ut creatur a no-
bis: ab hinc duo habentur in se, neque ipse quoque, habentibus de
fuit Deum dubia erant. iam uisus probatur ad hominem; nam
uniuersim aduersarij idem sententia iudicij de fide, atque de
Diuine, ut ipse donum equi supernaturalis; nec non reuelantibus
ut medio, et sine quibus una in presentia diuina se dubitantes;
aut decidenda ratio: si igitur fides, licet supernaturalis, potest demon-
strari ut possibilis, etiam uisus licet supernaturalis, pariter de-
monstrari poterit. cum igitur, sicut ex his uisum est esse perfecti-
onem sine imperfectione esse per se, aut sua ueritate dignum fide;
ita esse sua similitudine, sine peccato reuelantibus, aut beatificationibus.

39. comparatur:

nam

Itam in genere euidenter à perfectio sine imperfectione se potest
 tam conferre gratias, seu beneficia uidebitur, seu habere absolu-
 tam, et plenam liberalitatis uoluntatem; al hoc se ipsa à posse in
 genere conferre dona supernalia: q: in genere salte euidenter
 est perfectio sine imperfectione, posse conferre dona superna-
 lialia; al semel ista circa genus supernaturalis demonstrandum
 deusita difficultate aduertant, plerumque nihil ab speciali
 uisionis difficultate detinentur, ne demonstrabilitate eius ra-
 tionaltem concedat: q: hęc demonstrabilitas eiq: concedi potest.

sectio 4.^a

Notio. II. responsionis impugnacionibus solouitur

Quod est uisionis demonstrabilitate. & c.

Quis ex comuni doctrina negantibus istius uisionis demonstra-
 bilitate colliguntur precipue responsiones à nobis impugn-
 ande. 1.^a est. Chama uisio beata ex nullis eius partibus re-
 bi cognitis apparet repugnans, sed potius monstratur possi-
 bili; 2.^a tamen nos illam non comprehendimus, neq: scilicet
 omnia ipsius partia enumerata, et probata habemus: po-
 rumus propterea adhuc dubitare; an fortasi illa ipsa ui-
 sio ex probis modo intely notis latenter reponeat:
 multa enim si se ipsa in se repugnantia, que à nobis talia
 non concipiuntur: Et ideo potius negatiue, que positiue pos-
 sibilita diti merentur; nempe non apparet impossibilia, q: à
 non uidebitur eorum repugnantia, sed non propterea appa-
 rent, aut conuincuntur falsa: si ig: sufficari, aut time-
 re de notia Dei uisione formamus.

Veru hęc doctrina, que in
 se ualde utilis, et multo gustantibus approbata est; uidebitur
 mihi argumento supra proposito non opposenda. Et in
 primis est illos probis latentium quos dicenda est
 sed non adhuc euidenter uisionis beate soluta; nulla pp-
 nite foret in nobis circa Deum euidenter adstruenda, qu-
 ali circa uisionis solutate modo disputatur, et à nobis
 responditur

Intenditur: etenim neq; omnia Deus omnipotens, libere, simpli-
citate, aut immensitate facta à nobis cognoscuntur magis, quæ
ratione beatiss: non enim magis Deus, aut Divina, quæ creata,
aut creabilia spectamus, aut comprehendimus. Iam potius
dubitare possemus; an sol, Mundus, aut Angelus, seu hominum
numerus, aut qualitas insensio, maior est potentia, quam
modo est; ad rationes istas ut uani, et tibi vulgi ab omnibus
damnantur: non q; si admittendi ob illam generalem doctrinam
similes rationes, et dubitationes circa veram, et positivam uisionem
possibitem.

Præterea: si ob illam doctrinam, aut dubitationem
satis latenter repugnet fidem uisionis beata dicenda fo-
ret eius positum, non esse nobis evidens positivum; nec etiam
dicenda foret nobis si probabiliter positivum; quod tamen
adversarij ipsi plerumque negant in prædicto latente modo
Divinorum, modo facti, modo facti, magis, aut aliorum
probationes, sequenti modo; nam ubi quis uel in scholasticis, s.
in moralibus non spectat omnia entia, s. accidentalia vel,
de qua agit, non potest affirmare opinionem probabilem; si enim
superest alia non examinata, tunc potest, an ex illis
omni positum, et debeat iudicij statum: alij, modo anceps esse
debet, quousq; nihil iam nichil de re superest examinandi
in nostro q; uisionis ut possibilis negotio, si iuste conseremus
superest alia uisioni facta à nobis modo ignorata, neq; pro-
babili iudicio possumus naturaliter affirmare uisionem et possibilem
Iam potius ut sequenti abundantia uigilanti nihil est pro-
babiler, siue existens, siue possibile affirmari à nobis potest;
maxime uero, ut diximus, circa Dei perfectiones, et opera: idem
satis, aut etiam rationes, sunt de huius ratione ignorantia nostra,
quæ longo superest humanæ sapientie lucem.

Deniq; prudenti
illa et generali ratione, atq; dubitatione doctrina tantum
adhiberi potest caritate, aut disputacionis illi, in quibus ali-
qua apparet tangenti latenti ratione repugnet ostendit huius
aut

Sub contrariis de iudiciis probabilibus: vel in quibus non est mani-
festa necessitas, ut non lateant, hinc repugnantia, ut appare-
ant: ut ex his ipsis, & ex traditi impugnantibus satis constat;
at in ista de iudiciis, ut solis questione, et materia, nulla est
contradictoria, ut lateant apponit, sed solus est necessitas,
ut non lateant, vel repugnantia vel appareant. Nam quid
quid requiritur, ut in expendimus ad integrum conceptu, ut in:
libris, Prus, et perfectio nra imperfectione: q. illa dimidi,
et dubitandi, prudens doctrina aptari non potest, nosq.
de iudiciis solis questione, et mag.

sectio 9.

Iterum eadem demonstrabilis roboratur

Et secunde responsioni impugnantibus. Et
secunda q. responsio colligitur ex communi etq. authori na-
turi adhibentibus doctrina: que nihil ubiq. admonet, mag-
nas esse circa, s. contra nostris Dei iudiciis difficultates, que
suis probabilitatem dubiam, aut incertam reddere possunt: no-
minimam uero illis, que sumuntur ex infinita Dei altitudine,
ex impossibilitate uidentis, et non comprehendendi illis, ut
potest quiddam hinc complerem; ex necessitate, et impossibilitate
principij nobis in se non continentis totius iudicij perfecti-
onem; atq. ex repugnantia Dei concurrendi ut alii, sive
ut unius, sive ut non unius, et in illis uidentis, que et simi-
les difficultates, in hac materia agitari, utq. existimant nosq.
sufficiensq. professa, ut non permitat nobis nisiq. uita-
tori, ut solis, euidentiq. sed solus ista ualde dicuntur nos-
tri lumen grauant, ut parum non sit nobis, si ea, uel in-
genij acuminis, s. fidei luce probabiliter soluamus: ubi in
multis nostris religioni ualentis nobis contingit.

sed neque
ista, aliquam uisum, et obseruanda doctrina, nostra est.
ut questione indubito opportuna et potest. Nam in primis,
si magnis grauius difficultatibus obiectioibus impediti potest,
e

Et debet evidentia politari unionis, nihil nisi Divini, vel
creati esset, quod evidens dici mereretur: nihil enim e, quod
si aliquantulum evolueretur, statim non obijciant nobis ingentes
et obscuras, atq; aliq; insuperabiles difficultates. Vester nobis
fuit Divina libertas, Divina ultio, Divina clemencia, et Divina
providentia, seu predestinatio, seu reprobatio: vester etq; i
nobis familiariter, nostra libertas, nostra memorandi virtus, et nos-
tra corporis, aut cuiusq; conditionis confusio. Et tamen hec omnia de-
monstrabilia, et evidentia s.

Item polius, si difficultatibus reman-
entibus crescant foret, ipsa facti evidens materia incerta
 tandem fierent, nam omnia et argumentis, etq; moleste im-
pugnantur, et opinionibus ad probandum, et qd. propugnandum,
et explicandum: non qd. naturaliter incerta dicenda ad unionis pos-
sibilitatem, quamvis magnis impetatur difficultatibus.

Quo deinde
de a priori ad q. quod semel ex ipsa rationis apprehensione, aut
naturalis ingenij lumine noty, et certans est, aliquid ob difficulta-
tibus intentionibus fieri, ad verum attenditur non e comprehen-
sum, aut claritate, seu evidentia immediata cognitum, ut ad
omnibus e concedendum; et in nostro casu maxime daret, siqui-
dem difficultates, que opponuntur, non in tanti momenti,
et polius peculiariter motus, aut circumstantiis unionis impug-
nant, et in dubijs velunt, que ipsa nulliq; aliquando vero
ipsa nostra anima, et eius polius, atq; operationes, dubijs
dici possent; qd. hec omnia ad argumentum, opinionibus dubijs
omnibus, atq; ignorantij quoad multas, et neces. et circumstantias
obscurantur.

SECTIO 6^a

Obijciunt nobis celeberrimus Augustinus

et testimonium, et solutio. Et

Mempe Magnus Augustinus sic. de civitate. c. 8. et 9. de beatitudine
no dicere concedit vix pauci, vix; subtilissimus hominij philoso-
phanij ingenij, quod vix polius multos studij, et eruditionis

labores

Labore perueniunt ad indagandam animam immortalitatem, ipsi
tamen Augustinus negat, quod ipsius animae beatitudinis inuenerunt
habere, id est utramque naturam eius non potest demonstrari, sed
idem Augustinus, et longo uiculis experimento, uicis, seu beati-
tudo insperantur.

Hoc tamen arguunt, quo moderni Philosophi de-
putare uoluerunt, in primis monitum, non est ad ipsius felicitatis
attentionem beati Augustini testimonium, quod sibi perspicue aptum
non de cognitione beatitudinis in se, aut merito possit, sed de
quando existenti; sicut enim, concedit illi Philosophi cogni-
tionis immortalitatis habentem; ita non concedit cognitionem
beatitudinis uero sequens. Deinde si Augustini testimonium
non ualere indignandae demonstrationi uisionis solis; uide-
ret etiam impugnatam opinionem eiusdem uisionis solis: quae enim
extra opinionem, quae extra mentis Philosophorum fuit uisio
Dei beata; et tamen immortalitatis animae in opinione fue-
rit.

Eandem Augustinus non loquebatur de uisione Dei, sed
de beatitudine, uicis non de uisione utrumque uisitata, sed ut
stante; et quomodo se idem sint uisio, et beatitudo; non tamen
quod nostras apprehensiones, aut uisiones: nam Philosophi
etiam clarum Dei uisionem indagare habentem; non propterea
ipsa etiam est beatitudinem, seu bonorum cumulum, et plenum
felicitatis, et quietis perpetuum, laetitia exquirant: nos enim
ipsi, nisi per fidem christianam, aut Philosophorum instructi in ui-
sione Dei eam purum bonorum plenitudinem non deprehendi-
mus: et ideo multi infideles, ubi Mahometani, etiam non
dubitent, Deum in Caelo uideri, beatitudinis tamen in ali-
si sensibili felicitatis bonis collocant.

Ipsae autem, in uisio est
inter ueteres Philosophos, et Christianos Theologos compara-
tionem. Ubi uicis fuerint circa Deum, et eius perfectiones,
atque opera naturalia uana sapientiae insperantur, et uidentur,
intabundis; nebulosae: sicut sunt qui sapientissimi habentur

Plato

11
Plato, Arto, Cicero, Plinius, et Seneca; al' notri Theologi; q' somel
fama Xphi Dni sapientia instructi, atq; iam inde perfectioni-
bus, et operibus Dei supernaaliter explorandi, et contemplandi
aruerit; ingenia habent longe eminentiora, et subtiliora, quibus hu-
mine estis naali cuiusdibi p' se facti. Deum ipso, eius om-
nipot' et opera non solum n'c, sed etia' grati' possibilita' indagare,
et inuenire possunt. Quod sane' exemplo' opinionioni naturalis
Rationis beato' possibilis meditando, ipsi quoq; aduersarij conce-
dere tenentur.

SECTIO 7.

¶ Obiectiones à rationibus deductis sumuntur. De Deo
secunda, vulgaris; obiectio sumitur ex perfectione domi supernaaliter
que dicitur esse extra tota' naali' euidenti' notis etia' abstractius
figuram: ut multi testimonij, et argumenti probate contendit.
Anselmus dicit, to, et li. de ente supernaaliter, idq; communis Theologorum
sententia' affertur uidebitur. D. Gamaen, ex omnia' testimonij, et argu-
menta' obprobria duntaxat esse impugnandi euidenti'; imo
et opinionibus, supernaaliter quoad existit, l. substantiam; non uero
quoad substantia, que in se naali' est, aut ipse Deus omnipotens
sive à Deo omnipotenti' necessario denominata: ut' tibi notitia
presentis definitionis, et solutionis argum't. probauimus.

3^a Obiectio

Obiectio procedendi inuestigatio e. supernaaliter neq; cognoscuntur immédia-
te in se ipsi, etia' ut' possibilita, quandoquidem et si extra immediat' euidenti,
et neq; ut' existentia' mouent ad naali' sui cogni-
tionem, neq; cognoscuntur mediata' in naalibus; q' hoc non habent
conexione' cu' illis: q' nullo modo cognoscuntur euidentes: q' neq;
notitia' Dei uisio. D. cognosci supernaaliter Dei uisionem euiden-
tes eo immediatione, et mediacione' modo, quo q' aduersarij
cognoscuntur opinatiue: eadem enim e' difficultas pro omnibus:
q' dico, uisionis Dei demonstratiue à uisibili' cognosci' possibilem;
Cum in se ipsa ex apprehensione diuini: q' mediata, tunc quasi
mediata' in Deo simul perfecto, qui non potest non esse omni-
perfectio sine imperfectione, quales monstrauimus esse uisionem

Jug

sub respectu nostri.

4^a. in illis notis non potest concurrese ad uisionem, nisi per se obediencialem, sicut ut eluatur a Deo, aliter uisio esset uisio naturalis non potest opera respectu obediencialem, sicut ad quod eluatur a Deo potest alioquin uisio per se potest agnoscere uisionem hypostaticam, cuius capax obediencialem per se non potest, ita omne, sine exceptione, demum infernaale negron ipso uisionibus, quod uideret, et uideret per eluati- onem potest est: q^o Sed.

sed hoc est obiectio in primis fa- ctus in istis in cognitione naturalis, probabili, et graui, quod ipse est aduerarij. Amenita admittunt naturalis respectu uisionis Dei, sed uero respectu uisionis hypostaticae, et diuinitatis: alia est q^o. Quod ad uisionem, et de Incarnatione, et diuinitate, est in se- dente ad demonstrationes naturales. In genere negari non potest, maius se occasionis, et causae praesentandi, et inueniendi de- monstrations uisionis Dei, quod uel demonstrationis, et est opi- nionem diuinitatis, Incarnationis, aut lucubrationis: nam cum Deum homines etiam sine fide, et solo cum naturae lumine audiant, non in eis implentur, amantur, aut obiectis amant, et in summa nobilitate habentur; ualde naturale est, ut exi- stentibus in eis desiderij uidendi eum, ut ex Augustino, et este- ni S. communiter. D. Thomas, et alij scholastici obseruant. Desiderij autem illud, flamma, aut umbra quod accen- dens, et illuminans, ut inuestigetur, an possibile sit Deum uideri? Ad nulla diuinitatis, Incarnationis, aut lucubrationis suspicio erat: quoniam potius si ea misteria audientibus, uideren- tur, ut nostri discipulis, aut apprehensionibus, naturis. Quorum ualde repugnancia: nobis enim si, nisi fides accedat, magna obsequia exempla; nempe ut Paulus 1^a ad Corinthios 13. de Christo crucifixo dicebat: uidebat enim: uidebat quidem scandalum, gentibus autem insipientibus. Et frequenter catho- licorum Christianorum contra illa mysteria fidei notae uis- uerentia id satis testantur; et ipsi nulli contra potest, aut futurum.

Dei

Dei uisionis deprehendendus: neq; factus ullus unquam fide
 nobis: uel deuersus, uel non aduersus, ob difficultatē auen-
 iendi beatitudini nosse promissis: quod tamen factibile
 est: quasi conualidati elogium de alijs supra relictis misterij
 p̄dicari non potest.

5^a obiectio, & à modernis Hæc ex Otto-
 ma, ut inquirunt, tradita, conualidat̄ nobis à sensibus de-
 fendz̄ implorant; nempe intellectus humanus naturaliter non cognos-
 cit, nisi ea, quæ ex sensibilibus colligere potest; ab beatis Dei
 uisionem colligere non potest, ex sensibilibus, nisi per se, ut
 potest referre ad eam: q̄

Very sic hęc obiectio habet in præcis
 scopulum, quæ instantia ad opinionem opponit: negans enim;
 num ex sensibilibus; aut per se, ut colligeret̄ intellectus huma-
 nus opinionem, eamq; apud plures intellectus eadem, uisionis
 beatitudinis? Dumis factibus obiectis in eadem immo-
 ditati animarum, quæ omnibus antedictis intellectus hu-
 mano; qui tamen illis ex sensibus minime colligere possunt ad
 potest ponitur spiritualis, & insensibilibus non necessitas; dicit
 mus q̄: & p̄ omnibus inculcamus, regardare ad nos, uel
 claritate nostra distinguendi; nempe intellectus ex intellectu à sen-
 sibus deprehendit, sensus & intellectus; negamus uero in immediatam,
 & directam, ut nihil nisi sensibile agnoscere possimus; agnoscimus en-
 im sublimis spiritualis, Deum; quæ, quem deprimis opinionis ma-
 ximum, necnon illis, & Omnia, sine principio, & sine termino;
 aliquid capere, ut se ipso, & omnia perfectionem non rebug-
 nantem producat; & omnem beatitudinem beatitudinis: quibus
 libet nobis uisibilis, sua contenta ē.

6^a obiectio, & ebor-
 ta precedentij instantia si ad eadem Hæc opponitur. De-
 monstratio uisionis, ne est potest naturaliter à potentia, nisi per
 effectus; nullus enim nobis naturaliter nobis, & ipsa uisionis
 conueniens producitur ab illa. Nec esse potest à priori, nisi per
 causas: siquidem causas illius, quæ si tamen gloriæ, & obiectis

Dei concurrens, non magis faciens nobis, quæ ipsa visio. D^o. huc

Uerum uenies inst^o à naali' erga uisionem opinione nobis familiariz. Inst^o hinc uisio, sed et similia obiectiōis generem insigni arguentibz equiuocatione laborare: militanti enim banti contra demonstrationem (sicut et hinc opinio) uisionis ut existentiæ aut existentiæ: de qua sapienter dicit Augustinus. lib. 19 doct^o cap. 9: fides autem ista uidet hominem immortalem futurum, qui uisus; constat ex anima, et corpore, et ob hoc uere beatus, non argumentatione humana, sed Diuina auctoritate promittit. Et tamen immortalitas totius hominis ut solem, non tantum opinari, sed et demonstrare uultus humanus potest, quæ nota est contra arguentes inst^o: q^o licet uisionis futurum demonstrare non possit, potest tamen solem. Demonstrat autem à priori; nempe hinc ex conceptu Dei summi perfecti, et habenti propterea uisionis, quæ perfectis est sine imperfectione; cum ex ipsa uisionis uisionis subiectione.

7° tandem obiectio similis ad eadem ex indemonstrabilitate mediory. Nempe possibile fuit demonstrari non potest, nisi demonstratus potestas mediory; ad potestas mediory uisionis Dei demonstrari naaliter non potest; nam mediis u^o supernaalia fidei, spei, et charitatis dona. q^o neq; demonstrari naaliter potest potestas uisionis.

D^o. obiectiōnem multè manifestè laborare. 1° enim uicidit in oppositam inst^o ab opinione Diuine uisibilitatis derumptz. 2° sic ut transitium, cum ex uisiole referentia potest ad impossibilitatem demonstrationis uisionis. 3° falso admittit dona fidei, et spei non posse naaliter ut possibilia demonstrari: imo S. Anselmus ex charitatis dono ut possibilia naaliter demonstrato uisiole demonstratione (ut ipse uoluit) uisio. ni ut possibilia. 4° Dona habitualia fidei, spei, et charitatis inst^o demonstrari non possunt etiam ut possibilia: q^o in in ipsi nisi conceptibus uisiole non sibi explicant;

an

In vult. sufficientia, et utilia; quae exceptio uisioni Dei opponitur
non potest.

5. denique iam S. Vagquez argumento optime responde-
rat, non esse necessarium pro hinc demonstrando ^{trahere} medium in
particulari, sed tantum conuenire, et in comuni. Utq. manifesta equiuoca-
tio illa istius responsionis impugnetur, qua Lones disp. 1. art. 2. Vagquez
dixerit, quod sicut finis, aut beatitudo in comuni respicit medium in
comuni; ita beatitudo in particulari respicit medium in particula-
ri; est, utriusque, manifesta equiuocatio: nam cognitio est magis presen-
tiua quam causa essentia, aut exist. dei: sed ideo 1. q. 1. demonstrata
meum rem aliquam sine ulla causa in particulari demonstratione
maxime uero ubi desinata causa, ad medium effectui, aut
fini non requiritur. et aliter, ubi in presenti, nam sine pres-
enti. fides, spei, et charitatis donis ualere potest uisio Dei.

Disputatio 3.

In uisio beata ut à natura nostra innatur

appetibilis?

Duplex est naturae appetitus: innaturalis, nempe inclinatio naturae ad
suum bonum habitum independentes ab appetitu, et cognitione
eiusdem boni: et elicitus, in uoluntario appetendi exercitio
per cognitionem habitam conueniens, et quidem negat appetitum
innaturalem, et concedit elicitum S. Thomas, et ex eo Scotus, S. Vi-
mius, Vagquez, Gasolus, et communiter notantes apud Tri-
paldum disp. 9. lect. 2. Contra uero negat elicitum, et innaturalem
Conradus Scotus, et ex eo sui discipuli, necnon S. Valentia, S.
Druis apud eundem Tripaldum lect. 1. Ingleterea affert sal-
tem appetitum innaturalem Durandus, Durandus, et Maior; atque
ex Thomae Saludanus, filuetes, et Scotus apud Gasolunum
quest. 12. art. 1. n. 6.

SECTIO 1.

Non est in nobis appetitus uisionis
innaturalis, secus uero pro-

et prius. et

finis

fructu dico eum, quo nra appetit bonum sibi debitum: proprium vero, quo nra appetit bonum sibi non debitum, sed sibi uteris sanium: et ideo huius appetitus appellari potest appetitus esse debitorum, seu iuris; proprius vero appetitus mendicis, et indigentibus. iam vero ista appetitus immati distinctiones ut arbitror iustitiam, s. postquam ab his; in hac disputante factis argumenta id. unum, vel. quatuordecim; distinctio; uocall componitur, et quidem testatur, ac fructus, qua distinctionibus quibus factis, et Enchiridij affudit tripalij componere inueniuntur.

Primo q. affectionis partem probatur: appetitus inuoluntarius habet sibi et inclinatio in ipsa essentia, seu proprietate nra uisens, tendens in bonum sibi debitum; ad sibi inclinatio non conuenit nra respectu uisionis, aut aliter, domi reformationis: q. nra; appetitus sicut inuoluntarius. Ma-ior, et nra; nra; omnino et nra; conuenit: q. i. contra uoluntatem boni reformationis; quod debet sibi, nisi quod in nra; sibi, ad ipsum: nam, ut optime arguebat Epiphanius ad Romanos. si si debent gratia iam non est opus: aliquam gratia iam non est gratia leguntur autem de operibus naturalibus, quae sicut debent sibi nobis, debentur facere gratia, seu bonum gratiam, ac reformationem; quod in his implicat, sicut significat Epiphanius. Cum q. ubi exigimus aliquid operis tanquam debitum; debentur nra; nostra, seu debentur exigimus uoluntatem illud sequendi, nisi equum inuoluntarius, et uana est exigit; ad nos non est nobis debentur, aut exigimus debentur uoluntatem uisendi Deum; ut omnino est certum, ipsa; domi reformationis, ab; huius omnia natura nostra domi, nra; seu quiddam potest q. non conuenit ad partem inuoluntarius sicut sibi respectu uisionis Dei.

Posterior uero affectionis partem probatur: appetitus proprie innatus est ipsa nra, ut non tantum capax boni appetibilis; neq; ut capax, et simul diuina, aut sibi debentur; sed tantum ut capax illius boni, et indigentibus, ne male se habeat; ad ista se habet nra nostra respectu uisionis Dei: q. ipsa necessario est appetitus proprie innatus

respectu

et
Perfectio visionis Dei. Conseq. et legitima.

Major se ipsa videtur
nota. Nemo non potest non habere. Nam aliquis inclinans ad
illud bonum, cuius est capax, & uno quo bene non se habet, aut se
sine male se habet: sed enim naturalis inclinatio habet illud bonum,
quo indigemus, ut mala non faciamus: quod est ex his ipsis, & exemplo
appetit naturalis elicitus contra; ubi enim semel agnovimus malum,
iam naturaliter desideramus amovē illud. curans, aut impedire; desideramus
quoque, propterea illud bonum, quo malum impediri potest: et id qui-
dem, quatenus ipse ministerio, aut dono supernaali, malum impedi-
ri non potest, ut patet in ceteris, & per accidens desiderantibus
sanctis, & remissionem.

Minor probatur. Nam nostra capax ex
se est visionis beatæ, ut male supponit: et tunc indiget, hoc male
in perfectio se habeat. si enim nostra semper elicitus desiderans
male se habet: tunc enim desiderium motus affectus, et habitus
aut etiam, si frustratur; maxime vero si nostra ipsa cognoscit, de-
siderium illud nunquam et adimplendum; aliter enim in nostra
humana reperitur: quia ipsa habet naturaliter in sua voluntate de-
siderium visionis beatæ, ut apostolus docent D. Thomas, precipue
Theologi, atque ipsa experientia; sicut disputat monstrato: et ipsa
nostra natura, et anima, cum habeat non posse naturaliter, nisi per vi-
re, aut virtutes suas, consequi illud visionem, iam habet naturaliter de-
siderare semper bonum, quod nunquam est adeptura; atque ipsa habet
naturaliter nunquam liberari a molestia, et desiderandi labore, ac pro-
curandi itinere: tandem et sic habet naturaliter hoc ipsum cog-
noscere; quod saltem in animalibus operari, aut certe in cha-
gelicis naturis, perceptivius se, motu, motu, et desideria exami-
naturibus, non foret non est secunda perfectio virtutis nostra.

Secundo; etiam prescindendo ab ap-
petitu elicitu, seu desiderio naturali voluntate: repugnat naturali-
ter; seu vi, et virtute nostra natura, ut ipsa in perfectio desiderat
liberari, et immuni ab omni malo. Tum quod tunc Dei visionem sicut
sine alio gratia dono suppleente, seu instrumento, seu extrinseco

Iuxta verum naturam remanet libertas peccandi; omni enim alia
cognitione, quae Deo in se non videtur, formidat ut alia bonitate
sibi fuerit. Num quod homo sine Dei visione in multis, etiam; nec
sancti, ignorare, et errare, et deludat ab alij potest.

sectio 2.

Objectiones, et solutiones.

1. Objicitur contra naturam concordatam, et precipue contra priores
eius partes. Natura realis innata inclinat in aliquam beatitudi-
dinem, tanquam in sibi debitam: aliqua enim sibi debita est;
alioquin debet sibi esse, semper miseram esse, et finem suum
non veniisse; quod tamen omni natura repugnat: quod habet naturam
realem appetitum finem innatum unionis beatae Dei. Probatur
Consequens: sola Dei visio est vera beatitudo possibilis naturae maxime;
sed sola, quae vera, et possibilis est, potest esse debita: quod sola vi-
sio beata est debita: sola igitur visio beata est beatitudo termi-
nare appetitum finem innatum naturae realis.

Ad negando

Consequens. Ad probationem vero aliquo modo: sola Dei visio est
vera beatitudo potest, plena, aut simpliciter, seu finem talis,
concedo: diminuta, aut tantum proprie talis, nego. Et nihil
per aliquo minorem: quae vera, et plena, nego: quae vera, et
diminuta, concedo. Itaque, ipsa natura realis perfectio habet
in se, ut aliquo modo possit esse naturaliter beata, hoc est scilicet
ita, et multa alia comprehendere, Deumque, ut natura habet
agnoscere naturam, licet abstractivum, quae omnes hominum
in hac vita mortali evidenter longe superat: sed eligi so-
bet, ut nunquam naturaliter sit plene beata; non quod de ip-
sa exigat, nam licet id sibi debitum sit, non tamen est do-
num sed malum debitum; ut potest naturaliter negare visionem
Dei beatae: non tamen propterea exigat finem ipsius vi-
sionis beatam, ut potest naturaliter indebitam, et omnino gra-
tiosam.

Objicitur 2; et precipue contra posteriores assertiones
factas

Partem. Nam naturalis potest ita bene se habere, licet diminuta,
aut non plene sint Dei uisionis; ut tamen male non se habeat: q.
in nam non est appetitus uisionis immutabilis, est proprie talis, inquam
boni, quo indiget, ut male se habeat. Consequenter est certum. Probatur autem potest
Deus, ut Subhor nunc dare homini, et Angelo tot, tantum; dona naturalia,
ut neq. amplius desideret; maxime cum parit, vel non cognoscere de-
tinat infernalitatem; uel certe cognoscere, non se donanda; neq. etiam sic
caro potest (sicut in Inquisitione, et in Lybys animis petere non pos-
sunt) neq. tandem in necessarijs, et naturaliter occurrentibus igno-
rare, errare, aut delusi fataliter ualere; sed hoc erant curia per
mala, que in nostra u. parit probante tractamus; q. naturaliter,
aut maxime sint ex parte uisionis dono, potest nam naturalis licet
et ad omni malo.

Ad 1. dicitur autem ibi: ut tamen male non se ha-
beat; naturaliter, nego: supernaturaliter, concedo, et admitto. fore enim
tunc illa desideriorum suppressio, aut liberabitur peccatiu negatio,
aut errorum impossibilitas; ualde supernaturali, aut miraculosa: atq;
ita iam ex hoc est capite diuina est nam naturalis habere indige-
atq; ita est inuoluntate proprie appetitum aliuu supernaturali.
et melius nego autem: et ad proban-
onem, quicquid de illa peccandi, et errandi impossibilitate censatur,
nego bellum, aut auellendy a nam appetitibus inuoluntate, ob illam
Dei prouidentia, suppressio desiderium aliorum beatitudinis aut
uisionis Dei. Ratio est: q. familiaris nam desiderium non facit, sed
supponit ut sint nobis necessaria bona desiderata: unde si con-
tinuale desiderium inclinabit ad uisionem, seu exigentia est necessa-
ria, explicita quidem appetitus naturalis elicetus in desiderio
constitens appetitum antecedentem inuoluntate.

Obijciat 9. etiam
si supponatur necessy uisionis beaty bonum, ut male non se ha-
beat: nam non profertur potest hanc appetitum ulla inuoluntate: uel
ut q. nisi in beatitudine debite inclinare potest. Explicit autem
appetitibus inuoluntate, qui est quaedam ethica analogia, et metaphora,
elicetus dicitur per denominationem a Deo Subhor naturali uolente
dare

Dare naturæ, quæ productæ, suæ proprietates, & operationes
debitas; alii Deum, ut author naturæ, nullæ habere volentibus dandi se
minibus unionis beatæ; q̄: naturæ humana non habet suam, seu vol-
untatis Dei extrinsecus, à qua recipiat denominationis appeten-
tiam in unione beatæ.

Nego autem: ad probationem distinguenda.
iure ibi: ut volente et se: adhibetur, nego: ut volente x̄: est:
genitrix, aut indiget naturæ, concedo. Nam etiam Deus non
vellet, igni dare calorem, illum appeteret inane, et sic igni
nisi: addidit enim haberet connexionis naturæ, et caloris, ut bono
sibi debito: sic etiam licet Deus non vellet dare naturæ reali
unionem beatam, adhuc ista appeteret inane, et proprie naturæ,
q̄: adhuc haberet naturam indiget unionis. Quævis quævis illa
seu Deo volente denominatio humanæ in naturæ inclinatione ad
suas proprietates, et operationes, id tamen necesse non est in na-
tura elicite appetitua, seu desiderativa, quælibet est realis; ne
illa habet naturam connexionis et desiderio ut sibi debito; et
in ordine ad istud desiderium, seu voluntatis, cuius est naturæ pot-
estatem appellari iam inane appetens, nempe ex se, et ex sua
connexionis tendens ad desiderium, cuius consequentiam licet
ius, aut connexionis non habeat; habet tamen indigentiam.

Disputatio 4^a

An Visio Dei sit à nobis elicite naturaliter

et appetibile? ~ ~

sectio 1^a

sententia communis, et affirmativa probatur. ~

Et hoc est expressa D. Thomæ sententia hic q. 12. art. 1. et 3. contra ten-
entes e. esse. Dicitur Bonaventura in 4. dist. 43. q. 2. Dicitur Cajetanus disp. 16 de fi-
ne hominis sect. 4. et aliorum apud Durandum disp. 14. sect. 2.
Cajetanus sic probatur. Appetitus humanus naturæ dicitur deside-
ratus, quo voluntas naturaliter expectat, s. desiderat aliquod ob-
iectum cognitum à se ut veri; sed in voluntate creata naturæ realis

Ut desiderij, quo ipsa naturaliter expellit, amari, aut desiderari
virescat. q. in voluntate creata nō naturaliter sumuntur, sicut
et Angelicus, et appetitus naturalis elicitur utrimque. Minor,
et usque non egent explanatione.

Minor autem probari solet 1.º
Petrus D. Augustini lib. 1.º contra Julian. c. 2.º dicens: non omnes
homines inchoant naturaliter immortales, et beati esse uelint, nisi eis fore
mur: et similiter lib. 23. de Trin. c. 8.º ad uolendo beatitudinis nō
compellit; al. ut uerū fatear, beatitudinē hęc non uidentur appetere
nā, loquuntur enim de beatitudine dantes, quę talis fabel, quam
Dns Deū, et preparatā a naturali, et supernaturali, imo et hęc a uero, et
falsa, quales non ē uisio beatificā. Nec, obstat, quod ipse Augustinus
in eo sū Juliani loco addidit: sed hoc nō in bonum pro-
bati omnibus non potest, nisi per Xpū; quę beatitudinē pro-
prietate uidetur esse uisionis beati mōdo: etenim in genere be-
atitudo ab omnibus expelli potest, comparari uero non nisi specu-
alius, et modo, quę summi bonum ē, datus per seum Xpū.
Nec, credibile ē quod Augustinus omnibus hominibus concessit
naturale desiderij uidentē Deum, quandoquidem modo, et tempo-
re Augustini maior longe hominū pars, aut Deū ignorabat,
aut eundem Deū falsos nōi fingebat, ut beati ueri Dei uisio-
nem desiderare mirum foret.

2.º probari solet ratione
desumpta ex D. Thoma. in hoc ad. 1.º. nempe, homo inchoat esse
cum, habet naturale desiderium, cognoscendi causam; sed homo in-
choat esse effectum: q. habet naturale desiderium cognoscendi causam;
sed causa est 1.º, cuius ipse Deus: q. homo Deum cognoscere natura-
liter desiderat.

Ad hanc rationem et purę congruentiam, notant ipsi theo-
logi, et quidem Iohes Lyllotius, et alii, ut fabel, dandum
concludit naturale desiderium cognoscendi Deum; non uero eius
uidendi: quod si maior probat loquatur de inchoata causę cog-
nitione, iure censetur falsa, q. reflexi cognitio causę ut em-
inuenit hęc effectum, quę ignitio non debet ē necessario incho-
ata, uel

Instructiva, s. videlicet minus sufficiens inferendo naturae visionis desiderio, de quo disputamus: etenim admissio solo Syllogismo, dicitur. Vultus ea profecto sub rumbis; sed causa est 2^a in se ipsa, concedo: 1^a apprehensionis desiderantis ex videre, nego. Janus enim ille cogitat aliquo tempore (et solus cogitat nullo se casu) non vero eam esse omnium rerum fidem, et nam summe perfectam.

3° efficacius probari solet ex naturae cognitione, eaque evidenti, quam habent homines, saltem vero sapientes, et Maxime Angelis; quippe cognitio naturae abstractivae Dei secum habet naturae desiderium videndi ipsum Deum, ut recte assumebat D. Tho. mas: Etenim cum nos anxi sumus circa alia obta progredi de cognitionibus abstractivis, seu imperfectis ad individualia, et perfectas; et in nihilo sentiamus repugnantis illi Dei inductionem: valde commutabiles eam desideramus: maxime vero ex sapientibus omnibus visis fuerit, ut singulorum recte observabatur, immortalitatem desiderare, et in ea proficere maiore sapientiam sperare, Deumque agnoscere nihil nos, et alios agnoscere solemus.

4° (et e' precedenti' conclusio) Bony illud, quod possibile evidenter cognoscitur, saltem si non cognoscitur negando, seu evidenter metaphysica, seu moralia; dicit saltem aliqua probabilitate, potest desiderari in illius cognitione; sed illius Dei instructiva e' boni naturaliter cognitivum, saltem a sapientibus, et maxime ab Angelis, cognitione seu evidenti (sub tit. 2° h. diximus) seu probabili ut communiter, et merito sentiunt omnes: g. naturaliter desiderari potest.

Illius Syllogismi maior (nq' est vera contraria) persuadebit satis perspicue. Cum a priori, no' bonitas cognita possit amari ut cognita: est enim voluntatis obiectum boni ut cognitum: quod vero boni sit excellens, et sublimius, non restat ut voluntas ab amore, sed solius incitat, et magis movet, ut potest magis boni, dum ibat a priori: 2^a affectus desiderans in obiecto supernaate non debet necessitate esse su

permanens

72
 Supernaturali; siue nec cognitio ipsa: et ideo sine fide, aut alia cog-
 nitione, s. uisitate supernaturali, syrethi, et thalombani uisionis Dei
 affectu naturali desiderant: quod philosophi desiderare possent affec-
 tu turpi, ut Demones ipsorum, aut unius hypoty sibi deside-
 rasse dicuntur. Et 3° a phoni: nam etiam supernaturalibus, ut ba-
 li, quod ei obtrahit in oculo, s. bono cognito, ne ipsi desideren-
 tur, s. saltem ne desideretur ut habendy per uisum nasy futurum.
 que scilicet merito permittimus, licet utriusq; falsy:] potest tamen
 contingere, s. quod obby illud, nempe uisio, non agnoscatut ut su-
 pernaturali, siue tanquy superans uisus nasy: tunc autem deside-
 rium tendere uel ad habendam uisionem proficere, s. ad ipsam
 habendy per gratiam Dei. Plura uideri possunt apud Bigal.
 sup. 12, 15, 16, et Flavol. q. 17. art. 1°. n. 8. et 9.

sectio 2^a

Comuni sententiæ a nonnullis eius limitationibus

¶ Et indicatur. ¶ ¶

1° enim limitandi coniungit, et affertur affectibus naturalibus cir-
 ca uisionem beatorum christi sententiæ, Caietani, et Sanchez in pro-
 sententiis dicentes, illud erga uisionem desiderium esse diuinitatem
 naturalem, facta supponit elevationem ad finem supernaturalem, et reuela-
 onis effectibus eisdem ordinis: tunc enim requirunt naturaliter desi-
 derium uisionis Dei naturalis effectibus naturalibus ordinis.

¶ Ad hęc li-
 mitatio in primis satis aperte contradicit D. Thomæ, qui ex desi-
 derio cognoscendi Deum ordo ex cognitione effectuum proba-
 bat possibile illis uisionis: si autem illud probaretur ex reuelatione
 Dei, probaretur iam supponit, et probatur, ut ipse reuelatur. Dein-
 de sola cognitio naturalis Dei uisibili potest excitare ad desiden-
 um uisibile, ut proxima reuelationis: cognitio autem illa potest
 esse naturalis: Dei enim existentia naturaliter, et euidenter, atq;
 uisibiliter saltem probabiliter cognoscimus. Deniq; affec-
 tus ille desiderans Deum uisibile, si est inordinatus naturaliter, non requi-
 rit cognitionem supernaturalis uisionis: si uero est supernaturalis, non
 requiritur

Requirit cognitione naturae effectus creatoris: illa q. limitata.
 ho se ipse destruit, aut implicat.

2. uero limitat eandem sen-
 sa feruariensi 3. contra Sen. c. 51; et alij, asserentes, naturae
 illud desiderium esse duntaxat uidentis Deum ut creatoris, s. l. q.
 eandem; qua ratione ipse est obiectum naturae; non uero ut obiectum beatificum,
 et quale per fidem credimus: qua ratione est obiectum supernaturale.

Verum
 nec ista limitatio admittenda est. Tum q. de Deo ut auctore refer-
 naturae gratiae, et gloriae, sive ut omnino beatificatio, potest ha-
 beri cognitio naturae, et ipse est obiectum naturae, ut Concilium Tridentinum
 sess. 6. can. 9. asserit de satisfactione, uanam remissionis, et iustifica-
 tionis fidem salutari. Tum q. ipsa intuitio Dei ut auctoris naturae,
 et uero supernaturale: eam q. amore naturae desideratur aliquid refer-
 naturae. Tum deniq; q. uel illa Dei creatoris, aut s. l. eandem naturae, s.
 prout ut uult, uero est impossibile, si solus si impotens q. ex desir-
 no naturae uidentis Deum procederet. Et tunc uisionem quando impo-
 ssibilem quando magis fidelitas probare potest si solus: tum
 q. ex desiderio naturae exoptari potest uel intuitus Dei uero;
 utq; adeo uero supernaturale.

3. limitat eandem, et affectus desi-
 derij naturae uult, qui negant desiderium absolute, et efficax
 uisionis, et duntaxat uidentis conditionale, et inefficax. Dupl.
 ex ratione, dicitur q. est efficax, et uel absolute desiderij ex se
 gloriam: altera inefficax, seu consequentia, quae consequi gloriae per-
 tinet; alio uero uultu affectus; qui ex se ita amet obiectum, nem-
 pe gloriam, ut nec illi simul uelle possit, nec omittere media
 sibi data ad ipsum consequendum. Et quidem prior, seu effectus ex
 se gloriae efficax respicit affectum naturae, ut omnes catholici
 pronuntiant contra Pelag. et semipelag. posterior uero non respicit
 naturam, sed a magno obiecto consideratur a quod dicitur uel
 illud uultum dicitur s. l. a se ipse 3. malis; negatur a modis ipse
 potest.

Quo est, q. desiderium illud absolute, et affectus efficax
 uisionis

Sed dicitur non potest non esse collatum. finis, qui est via Dei uisio, seu
 gloria uita; niquidem gloria omnia, que uel ut media induuntur ex fi-
 nem, s. ut proprietates sequuntur ipsum, non casualiter non et naturaliter,
 si finis est naturalis; naturaliter enim debita est naturaliter. Sed debet esse dispositio,
 ac rationes & finis, seu uisio, aut uita gloria uisionis, etiam uisio Dei
 huiusmodi, non potest non esse supernaturalis.

Successit octava ratio:

Nempe quod uisio beata est uel tota, s. saltem propria ratio, unde
 existant debeat ordo, aut receptus erit imperialis. Tota, inquam;
 q; ex ante uisionem, sicut in nobis media, seu principia accidentia
 beata ex se determinata ad illud, non formant habitus alij excellē,
 nisi cum, que desuntur per seipsum, & conducentur ad finem,
 quem exigunt, seu propria sua in, seu meritoria, aut imperia-
 toria: niquidem de ratione medij est, ut habet, non habeat alij boni-
 tatem, nisi conducentur ad sequendum finis bonitatem, que est
 medij natura: nam propter quod unumquodque, habet, et illud ma-
 gi. Et ideo semper nobis uisio est clarior, et aptior rebus super-
 naturalibus determinata, que notetur. Audax de Hen. Wald dicit,
 et conducentur, et exigentur eius Dei uisionem. Vel saltem pro-
 pria est ea ratio: niquidem saltem non potest, et minor, aut
 maiori ordini excellētia medij, que excellētia finis: q; eade
 certitudine, quia excellētia medij est respectu alij, et quod, re-
 spondenti excellētia uisionis Dei.

Dicitur licet ea supernaturalis, sicut gra-
 tiosa excellētia uisionis certa generis ut comparatione hominum;
 non uidebitur alia certa comparatione Angelorum. non enim potest
 armonia consistere, s. Conclutione definitionis, s. Latina ad moti-
 ones, s. Calder theologorum, ueliones exprimentes Angelos
 sicut homines: q; saltem omnibus beatis non erit super-
 naturalis, s. salubris supra uires nostras subtrahitur, dicenda cer-
 ta, atq; dogmatica. De

De: ad Angelos quoque eandem notis
 conclusionis certitudine extendi licet non ita frequenter
 ab omnibus S. & scolasticis, ut testatur Bartholus in hac

queste

Instr. II. in commentario aduersi 4; et eruditè ostendit Sigal-
da disp. 1. de ente super. sec. 8; et disp. 4. contra Baiy: qui,
et eius discipuli tandem natiui by Angelis, dum humani,
seu ante seipm constitutos, negabant; necesse est gratiam pro ac-
tibus salutariis, aut beatitudinem perfectam eis esse gratiosam
Iustus S. P., ac Theologi tanquam de ueritate explorata, et catho-
lica loquuntur in genere de omnibus quæ ordinati apud Deum
uim homo 4. lib. 9.

Dices 2. non aliter definiti, et habitam
in ecclesia haberi illis supernaturalibus uisionis in natura by huma-
na, quæ Angelica, nisi sub nomine, et scriptis naturæ creatæ, cuius exi-
gæ, et uires superat excell. uisionis Dei. Et tamen non habetur
iuxta dogma, aut simpliciter certa ueritas, illa superioritas uisionis
sæpe exiget, et uires omni naturæ naturali creatibili, seu possibili: ut
proxima disput. expendemus: quæ neque supra omnem naturam creatam
uel quæ existit, uel est Angelica, uel nec humana comprehenditur
illa iuxta intentionem definitionis, nisi tantum in tanta naturæ latetude,
sive pot. seipm: quo nihil facta est indigna honoris salutariis, et
ultra gloriam propriam, in reprobatis, quibus uine peccati digna, ac suf-
ficiens foret.

Quæ fieri quidem potest illam aliam præter modum
abas, naturalium potest exceptionem, sine ullo fidei nostri respectu;
quæ regulæ agnoscendi firmas catholicæ fidei assertiones non applican-
tur, altem uero firmes, nisi creati, seu modo alio: existentibus
substantiis, mundis, illi propriis, et naturalibus; ad exceptiones illas by
naturæ Angelicæ, dum humanæ consideratæ in statu integritatis, aut
innocentiæ, ferendæ penitus in primis arbitrariis, deinde uolun-
tatis, et tandem oppositis catholicis, et ecclesiasticis sanctionibus; ut
iam diximus.

sectio 2.

Nulla est potest. Dei uires nobis naturalis.
Dices 3. Ergo aliquid non omni uires Dei potest, sed tantum ea, quæ modo
existit, et quæ beatitudo, seu uita naturæ humanæ, et Angelicæ gloria est, dicit.
Sunt certo dogmate reformati: loquuntur enim scriptura, ecclesia, et
satis

Salus doctrina de presentis uita gloria, uel de presentis uita sa-
 ali creatura. Quod autem ibi potest aliqua Dei uisio naturalis, et non omni-
 no, et secundum essentiam suam supernaturalem; inadem potest 1° ad exemplo
 amoris, qui tam naturalis, quam supernaturalis potest. Et tendens in amorem
 ad uisum, et propter Deum.

2° a probabilitate sensus admittere ip-
 solum unionem Dei ad precium auctoritatis nostrae; uel unionem secundum
 finem primum: prius autem uisio uidebitur fore naturalis; et posterior
 non est definita supernaturalis, sed potest longe inferius progredi, et non
 beatificatiua.

3° a facilitate cognitionis abstractius; quae licet imme-
 diate Deum attingens, diuisibilis potest, quae naturalis sit, et secundum, et
 alios: quae est inuisibilis erit potest naturalis.

4° a possibilitate duplicis
 uisus, unius naturalis, et alterius supernaturalis; utraque enim in uisum
 uisum aut huiusmodi remissionem formamque, huiusmodi uisus, quae
 uisibilem esse arbitrantur nonnulli in tractu de uisibus.

Utram de uisio-
 ne Dei naturalis questione 1° excipere uidebitur. Et tendens de uisio-
 ne alio. 2° Dicitur ego uisus, naturalem illi unionem nobis im-
 possibilem esse. In primo, quod Deus in scriptura simpliciter prodi-
 catur inuisibilis, et ille, quae nemo uisere potest: quod de uisione
 facta per uisum nostrum intelligitur: si autem aliquid uisionem uideri
 potest, iam nec ipse esset inuisibilis, nec homo esset impotens illi
 uisere. Deinde, quod significatur est imperceptibile differentia inter
 duas uisiones clavas, et immediatas eiusdem obiecti, quarum una est
 naturalis, et alia supernaturalis; alioquin faceret exigibilem, et pos-
 sibilem esset differentia inter duas uisiones hypoteticas (quae est si
 formationes immediatas Dei unam naturalem, et alteram supernaturalem.
 Denique, quod ista supernaturalis uisionis modo exhibenti consistit
 in excellentia uisendi Deum: et enim supernaturalis potest, et
 potest, fundaturque, propterea in aliquo absoluto; nempe
 est relatio superioritatis effectus ad causam naturalem, sive ad naturam
 propter magis, et excellens, quae est in uisio Dei. Unde ego non
 dubito

Dubito, non minus certū eē conclusiōis nobis de omni uisione Dei
falsi, ac de presentis.

Item q. ad 1° oppositū amoris exemplū respicit
lo uis primū nō potest probari, nempe defecto etiā dari in homini-
bus, et quidem non tantū beatis, sed etiā in uisionem Dei
natiuitatis, qui error erat Anomey) siquidem e in nobis conuulsi-
amor Dei natiuitatis. Deinde q. pro omnibus dicimus, notam et diffin-
inter amoris, et cognitionem: nam amor, respectu qualiter ob-
cognitionem, tendit immediatē in ipso, et prosperē ipso, ut patet
experimēto. amor uerū falsū; et cognitio in uisionem sequitur ex
modo tendendi ipso, et cognitiō presentis, quā experimēto: si uer-
amor sequitur ob- ut existens in cognitione a qua est, uisio uer-
to sequitur ob- ut existens in se, a quo ut ob- existente est:
cum q. amor Dei sit a cognitione, seu natiuitatis, seu referentiā, et ipso
modo natiuitatis, modo referentiā; sicut quia est a cognitione, seu ob-
seu clara, et ipso modo quasi ob- uisio, et pars huius, ut in uia;
modo autem plenus gaudiū gaudis, ac uoluntatis, ut in falsū.

Visionis gratia Diuina possidentis exemplum respicit illā quoque
uisionem fore supernā, ut ipsi illis autōres probantur: et quamuis
ea natiuitatis foret, non prosperē infemī falsū natiuitatis in uisio-
ne Ihu Dei; cum q. maior; cum q. nobis apud scripturam Concilia,
et P. L. exacte comendata ut supernā. Quapropter non arbitro,
uisiones illas futurū tanta eē certitudine dicendas eē super-
natiuitatis; quamuis eas tales eē; negari, neq; dubitari potest.

Ad 3° cognitionis Dei abstractius im-
mediatē, et natiuitatis exemplū respicit cognitionem abstractius uia spiritus
imperfectiōe secum imbuta, s. falsitatem, s. disputabilitatem
natiuitatis: quod natiuitatis imperfectū est in suo genere presentis
falsū a referentiā, ut ex his, et nullo exemplū constat; et
cognitiō Dei in uisionem, et nō in genere cognitionis creatū sum-
ma, non falsū a referentiā, quā magna excellentia est, possi-
cūdere.

Ad 4° duplici natiuitatis, seu gratiā habitualis exemplū
D.

De: ipse retorqueri in arguente; nam idcirco ea naturali sanctitate
 (que nisi in statu de intellectu uisio obnoxia e) permittitur, q. e. ratio
 sum bonitatis, sum beatitudinis cuiusvis naturalis consistit in cog-
 nitione naturali, et abstractiva Dei: q. cum uisio, de qua disputatur,
 non sit cognitio abstractiva, sed intuitiva, ut ipse uisio, non po-
 test non esse supernaturalis; siquidem sanctitati non naturali, sed super-
 naturali respondet.

SECTIO 3^a

Nulla ratio naturali demonstrabili e superna-
 talitas uisioni Dei supra nam humanam, uel
 Angelicam.

Hic assertio solari non habet (ita proposita) probationem, s.
 aduersariis, q. factenus non uidetur a philosophis disputari de
 sola natura modo creata, sed in genere de omni creatura naturali; ite
 de omni natura potest: quam esse uisionem beatam euidenter inferunt,
 ab; ita huius uisionis supernaturalitatem demonstrari; alij negant,
 alij affirmant, ex quibus proxima disputatio contententibus e. mo-
 do q. assertionis notam ita probamus.

Nulla euidenter repugnan-
 tia naturalitati uisioni Dei potest e in natura humana, aut Angelica,
 que prout non adimpletur omni creatura naturali potest. sed nulla
 est euidenter repugnantia naturalitati uisioni in omni natura, seu cre-
 atura naturali potest: q. nulla est euidenter repugnantia naturali-
 tati uisioni Dei in natura humana aut Angelica. Consequenter legiti-
 ma: minus modo supponitur ex proxima disputatione: et quam-
 uis ipsa non facit uera, ad hoc tamen notis assertioni contra-
 ria non est; siquidem modo non tam omnia, que specialem
 rationem repugnant negamus in creatura naturali existenti. Nam q. maior
 probatur.

In primis habentur omnes rationes, quibus intendi-
 tur persuaderi repugnantia subtile supernaturalis; seu uisio
 alii uisio beata, uisio directe, et ex equo contra omnem
 subtile creaturam, que sub tali uidetur esse infra uisum, et existit
 uisioni beate comparandis.

Deinde

Deinde natura humana ex se, et perfectione sua capax est illius visionis,
Et ordine eius transcendentali referetur ad illius, tanquam ad finem
suum: quia solius perfectior est visio, ubi esse substantia, cui ut
fini infra determinatur intrinsicè, tanquam accidenti illius: nisi quod
suum Dei excellit, quod ipsi constituit naturaliter inuisibilem, necesse
est elevatio, et gradus in omni natura creata, et creatibili, ut hoc
videre possit: potest etiam ex se natura nostra, et Angelica erunt
per se in visionem Dei tanquam in effectum sui, qui minoris est per-
fectionis, quae causa.

Sandum ideo intellectus nosse non est se solo vi-
oni Dei producenda suspiciens, sed est causa incompleta, quae non potest com-
pleri, nisi per obiectum, quod non habet influere sine libertate, sed solius ha-
bet influere cum libertate obiecti, quod respondet imperat eius in genere
obiecti, solius, quam profertur non nisi gratia exaltat ad sui unionem;
Et hoc ratio quod nisi militat per unionem supernaturaliter respectum
nisi intellectus creati, et creatibili: nulla ergo ratio speciali demonstrari po-
test supernaturaliter unionem respectu motus, et Angelis naturae.

Argumentum
men. Nos ipsi evidentes experimus peccata nostra, cum tamen non
experiamus omnium naturalium solius peccata: sed capacitas peccandi, et
supernaturaliter nobis, nisi unionem naturaliter opponuntur, quod est aliqua
ratio evidens specialiter monstrari unionem supernaturaliter in no-
bis, quae non militat in omni rebus. De neque minor: nam talis
intellectus esse supernaturaliter nobis, respectu, et naturali naturaliter unio-
nem Dei, si in nobis esse absoluta exigentia, aut virtus naturalis vi-
dendi Deum sub conditione innocentis, aut eius solius naturaliter
sicut enim homo, et Angelus ex se neque ipsi beatitudinis naturaliter
comparare plures sunt innocentia, et gratia carentia, aut eius sine
virtutibus naturalibus, et honestate morali; et tamen ex beatitudo, in
Dei cognitio, et homini, aut Angeli naturaliter: Ita ratio esse contra-
dictoria unio homini, aut Angelo, si iste simili conditione exige-
ret unionem Dei, nisi beatitudinem supernaturaliter: Itaque profertur
reaptingit illi non supernaturaliter, sed naturaliter esse.

Argumentum. Nequit
Smo

Homo, aut Angelus ex sua sua comprehendere comprehensione seu
 reali, seu æquivalenti, rebus creatis ipso superioribus cognoscibilem, quod
 est supra cognoscibilem, non æquatur, s. exquatur, atq. illa
 non comprehenditur à cognoscente; at si homini esset naturalis unio Dei,
 haberet ex sua sua comprehensionis saltem æquivalentem substanti-
 am superioribus: siquidem plus est Deum individualiter cognoscere, qu-
 am comprehendere aliquam, aut omnes eius creatas: est q. aliqua sua,
 ne homo, aut Angelus haberet ex sua sua Deum unioem. sed se ipsa
 sua applicari non potest omni rei naturali possibili, nam rebus que super-
 naturali esset, aut excohibatur, seu dirigitur, vel, ipsa foret in se ipsa
 sine perfectissima hominis creatura, que licet habere potest se ipsa
 non tamen superioribus: est q. aliqua sua specialis, monstrans superioribus
 altitatem, seu insignem actualitatem unioem Dei in homine, et
 Angelo.

De in primis ratio ista, saltem evidenter dici non potest; siqui-
 dem nulli illi, et graves Theologi, qui probabiliter descendunt, potest
 Angelis superioribus comprehendere naturaliter ab inferioribus. Deinde ex
 Dato decisionis remittit ad questionem positivam vocalem, et arbitra-
 riam: qualis est, an naturalis cognitio, qua sua inferior cognoscit supe-
 rioribus, appellanda sit comprehensio, licet sit minus perfecta, quæ
 cognitio superioribus de se ipsa? Et quidem circumstantiis comprehensionis
 species se ipsa rebus inferioribus repugnans naturaliter dici non potest.

Denique ea ipsa ratio nobis obiecta
 qualisvis; tandem ipsa se, saltem applicari potest omni rebus
 possibili; ita specialiter non est contra superioribus altitatem hominis, vel
 Angelis; etenim rebus illa omni perfectissima, et in se supe-
 naturali, iam non tantum se ipsa, sed omnes potest distribuitur; et
 collectivè, sive absolute, et comparativè comprehendere, sal-
 tem æquivalentes; siquidem plus est, ut nobis obiectabatur, De-
 um videre, quæ creatas comprehendere; ea autem comprehensio
 non repugnat, dum q. iam tam perfecta esset una creatura in
 genere saltem cognoscendi, quæ est individualis omni possibilem,
 unioem propria cognoscibilem: dum est figuræ, q. iam
 la maxima creatura videtur in Deo omnes creatas possibilem
 nam

Dicitur à Theologi impotens ex natura scripturam iconia Dei; cum comprehendere; necnon corda hominum nocere; atq; penetrare futurum: q. siq; ob consonantia testimonia, quibus Deus supra predictabatur inuisibili, et inaccessibili; tali affectu debet respectu omnium creaturarum.

3. argumentum rursus ab interpret Labry exponenti predicta scripturam testimonia, quibus Deus predictabatur inuisibilis, commendatur; propterea singulari gustu spiritus Dei excellentia: idq; ex se erat satis notum, eadem enim ualde extollit summa Dei maiestatem, quod infra sit inuisibilis naturaliter ab intellectu humano; ualde etiam quod ab intellectu Angelico, ut Augustinus inuoluit lib. 12. de Ciuit. Dei c. 9. ex Apostolo Deum inuisibilem appellari: q. etiam ualde extollitur ea Dei excellentia, si ipse à nullo creatibili intellectu dicatur naturaliter uisibilis. Consequenter firmatur: nam sit etiam extollitur excellentia Dei, quatenus ipse nec ab homine, uel ab Angelo; sed nec ab alio spiritu creatibili sublimiori predictabatur esse: iam per orales, seu gratia comprehendit: nam si sit dicitur inuisibilis etiam per gratia; ita dicitur inuisibilis per uisus. Comparatur 1. celesti Augustini Testimonio lib. 12. de ciuit. D. c. 5. afferenti ratione pro omni creatura tota uisualitate: Inuisibilis, inquit, non omnes uisibiles esse potest creatura tamen, quae potest (necesse uisibilis) non ex se ipsa potest, q. ex nihilo creatura est; sed ex illo à quo creatura est: Nulla q. creatura, & Augustinus potest est, quae ex se uisibiles Dei uisionem habere potest.

Comparatur 2. satis ingeniose à S. Alde. rebe dicit. 3. reth. 1. n. 5. Nempe quia Deus, ut Augustinus, lucem habebat inaccessibilem, colligit Augustinus lib. 9. contra Maximianum c. 11. non tantum oculis corporeis, sed etiam nostro intellectu inuisibilem esse; q. alioquin etiam Angelus predictandus esset inuisibilis; seu lucem habere inaccessibilem; siquidem Angelus quoque est inuisibilis per orales; aliqui si potest esse reth. illa respectu illi, seu ex se potens Deo uideri; iam non tantum Deum, sed etiam etiam substantia esse inuisibilis per intellectum, & lucem ha. Comparatur inaccessibilem: quandoquidem illi quoque, naturaliter uidere

non

85
Non possent homines, aut Angeli, ut ipse supernalem: q. ubi Deus
dicitur invisibilis, talis e' audiendus, maxime ubi r. deus in
guberni respectu omni rebus creatis folis.

37 tandem authoritatib;
Arguuntur similes a Theologorum consensu: nam in primis omnes fidei
foli. D. Romani q. 11. ad. 1. tam rebus folis negant. Deinde non
nulli contrariam actionem aliquibus rebus inveniunt. Tandem
qui eam prodere vident, non tam ut vero, aut probabiliore, qu-
am ut bolensibile, aut probabilem, tradunt: imo modo formidant, mo-
do non tam affirmare illis rebus foliam, qu-
am ipsi in solubilib;
negare, deprehenduntur, quin folis plures non de se ipis dubitant,
sed de ratione, aut probacione repugnantib;, quam subterfugit sufficien-
tem inveniunt e' negant: tantis autem sololitionis authoritatib;
resistere, vel temerariis, s. impudens videtur

sectio 2.

Sua opposita authoritati argumenta
resolvantur.

Verum licet ea tantis ab scripturis, Patribus, s. sololitionis au-
thoritate argumenta magnam probabilitatem rebus communi con-
cedant; certitudinem tamen e'is moralem, e' humanam conciliare
non possunt. In primis enim s; ad scripturas arguuntur. Effiar non e' mag
ut Deus dicatur, Dicitur proprie invisibilis, ubi e' quod ipse a nullis crea-
turis ad mundum istis spectantibus videri possit: siquidem respectu
suis folis, e' nobis non a'nalium, proprii nec invisibilis, nec inveni-
bilis e' r. Accedit quod in ipis Dei invisibilitatem non uno modo ab om-
nibus exponitur: nam aliqui de unione corporis: alii de comprehensione:
alii etiam de humana, e' naturali invisibilitate apud Hieronimo
dicit. lo. recit. 6. Inq. sololitionis invisibilitas sololitionis Pasquet e'
sololitionis probata, ex ipso Apostoli contextu valde probat. s. f.
li: ille enim immediate adiungit, quem Deum, nemo hominum
vidit, sed nec videre potest.

Ad rationem, que similia adiebat ex-
empla, respondemus, distans e' ratio, e' tamen duplicem; et in se
difficil

facti, & intrinsecus. Extrinseca quidem e: nam illa inscriptibilis.
 facti, & incomprehensibilis e: gloria, necnon videtur notandi re-
 creta, & fides, afferuntur ab omnibus, imo & ab ipso scripta.
 ri, tanquam propria, & individua Dei; non vero inscriptibilis
 nalis; maxime vero cum hoc ipse donis gratis supernaturalibus et
 am tribuatur: alioquin q. simul dicitur immutabilis, & immutabilis
 t. ad Thom. 1. iam voluit ipse simul immutabilis, ita etiam
 mortali proprie credendus esset, atq; ita Angelus vero ex natura
 sua mortali foret.

Intrinseca autem ratio est: q. ipsa rei natura, seu
 attributorum excellentia postulat, ut illo cum rigore de solo Deo
 predicantur eo intelligantur. Nempe Dei consilia naturaliter recepta
 ti, aut simpliciter huius maiestatem comprehendere, merito contra
 Divinam perfectionem pugnant credendum, & scilicet: sicut etiam no-
 cere verba libertatis humanas, aut futura contingentia, cessat
 esse veritatis argumenta, & scripturas, factas, & rationes naturales, cum
 sint contraria affirmantibus, & modo supponitur. Immensitas ve-
 ro Dei respectu omnium creaturam, nisi aliunde probata suppona-
 tur, ex indefinitis simpliciter locutionibus concludi non potest.
 Alioquin quia Deo dicitur immutabilis, & immutabilis; sicut neque
 Divinitus potest mori, ita neque Divinitus videri potest ab aliis,
 vel etiam de se. similes etiam predicantur incomprehensibilis &
 immutabilis: quae tamen nomina non in eodem modo audienda;
 est enim incomprehensibilis a nobis, & non a se; & immutabilis
 naturaliter a nobis, & non a se.

Ad id ex Salmuth auctoritate argu-
 mentis respondemus, illud debite videri: in primis; non levi con-
 iectura persuadetur; nam D. Thomas, qui has conclusiones firma-
 re solet (ut potest) aliquo Salmuth, & maxime Aquilini, testi-
 monio, istam vero de universalis immutabilitate nulli videntur
 esse, conclusionem nullo unquam alicuius Salmuth testimonio persua-
 detur; ut constat ex locis, in quibus de hoc puncto disputat
 nempe in 1. parte q. 92. art. 2. & in 2. d. 99. q. 2. art. 6. &
 lib. 2. contra Gen. c. 152. necnon de Veritate q. 8. art. 3. quo
 ultimo

85
Vltimo loco sancti Augustini, et de sola nostra anima discretem
allegat: signum e' q' exiguum e' pro sent: comuni subz reformabilz
negatiua' p'prium in scriptis Patribus.

Deinde; nam Patres com-
mendauerunt quidem Diuina' rami obli' excellz per illz supra nostras
et Angelica' mente superior' abem: quod uero etiam commendabz
per superioritate' supra omnes sole' creatas, diuinus noster, et glo-
ryficus est; non tamen ipsorum Patrum, qui uari' etiam sine illa
supra omnem un' naturam Deitatis uirtuam p'prie possit im-
p'iter excellz rami obli' supra omnem solem intellz creaturam;
Cum ut impotentem etig' uirtus gratiz Deum comprehendere, in-
debitur uidere: cum ut impotentem etiam uterqz; uidere sine ob-
qua gratia, saltem qua rebus ille spiritus in sua innocentia con-
seruaretur a Deo, ne fieret indignus ipsius Dei uisione beata.

Tandem
Patres eam impotentem subz per se p'prie uidere Deum neque
afferbant utiquid celum, sed ad summum tanquam imp'iter as-
sumum, et aliquat' explicat'om, aut probat'om doctrinz communiz
et certis negotiis eam facultatem substanti' humani, et Angeliciz
capit' adtem, s' probat' doctrinz, licet comunis, et dogmaticis, non prop-
terea e' eisdem firmat' et i'm: ut dogmatici uisitatores frequenter
obseruand, et p'prie in uerbis D. Ceteris disp. 26. de Inuar. tra. 9.
in fine: et aliquid r'igore fore Patrum (uel multorum, s' aliquorum,
uel etig' r'igore) sicut dogmata fuerit; ab ipi' non si hinc de-
currit humani, probabile, congrui, s' coniecturales, s' etig' inter se
contrarij; neq; omnes, aut multi, aut etig' aliqui Patres conueni-
re in afferenda illa repugnantia, et r'atione; nam saltem si
de substantia p'prie r'ationali, et non etig' impeccabili loqua-
mur, totz aut uariabz et Patribus pondus ad unum Augustini
testimonium deuoluatur: ad quod iam etig' respondemus.

Ad con-
traone' ig' 19, que ex Augustino, et eius universal' r'atione arguetur,
Quod non det' r'atione L. Vigalida disp. 23. n. 25. et 26. Augustini
loqui de creat' r'ationali; que u' non quidem p'ncipium substantia'

effectus

Effectus beatitudinis, sed etiam obliu; nempe non tantum intelligi
 ea se sufficiens ad producendam uisionem, sed bonitas sufficiens
 ad eandem uisionem mouenda, & mouenda: quod adeo perspicuum
 est in ipso Augustino, ut mirari liceat credendi, ac confundi à Mo-
 dernis, maxime uero à Hobbi (ubi Sodus disp. 1^a n. 49, c. 20) ob-
 uisientibus nescio quas aridas, & grammaticas distinctiones inter
 has ponere; Creat^a potest se ipse beat^a, & Creat^a potest se ipse
 esse beata: 1^a inquit, significat se beatificare obliu: 2^a
 non nisi effectiui; que negat se in loco Augustinus, ut creditur
 sed in mento certo: 3^a Augustinus immediate, cum ante, h^{ic} post
 Verba allegata, Hobbi, & probans notis responsioni euidenter
 conuenit, uel potius eandem adiungit: Hec enim, seu assertio ex
 erat: non est creat^a ualens, s. intelligi, bono quo beata sit, nisi 2^a
 4^a. Probans tandem, s. ipse repetitio, h^{ic} est: Hoc enim adeptus,
 beata est, quo amissa misera est. Hoc autem bono euidenter
 est obliu, seu Deus ut beatus notis uisioni obliu, que diu-
 rum h^{ic} capite prosequitur Augustinus: uenti lib. 22. confessi-
 onum c. 2. ut citatur Sigalla expendit.

Ad 2^{am} contra^{tionem},
 quam S. Alderik adiuuat, resp^o; in primis, cum ce^l illius in
 Hobbi dictum, non uero Augustini, qui tantum intendebat, De-
 um se inuisibilem pluraq^{ue} Angelos: Quoru^m ut Deus remane-
 ret, inuisibili, & pluraq^{ue} omni rebus: pot^{est}, non erat Au-
 gustino necesse negare subst ex se beatum, s. nisi efficien^{ter}
 beatificationem: 2^a. Deus solus est ab alio inuisibilis comprehen-
 sive; non uero illa substantia.

Tandem: 3^a. illa rebus repara-
 ali non erat simpliciter inuisibilis ab Angelis: nam licet donis
 gratis accidentalibus conueniat supernaturalitas, que sit proprie
 Causa, atq^{ue}; ita etiam inuisibilis ad homines, & Angelos, ueluti
 gratiosa non subiecto homini scilicet, aut Angelo, & solo Deo
 uolente ei data, atq^{ue}; ita secreto existens; ab substantia ip-
 si Deo ex se inuisibilis nulla propria conueniet supernaturalitas,
 siquidem ea uidentis Deum uisus reparandi non foret, imo

Imo vere identificata esse, nec minus publicè & innuente datur, quaz
profusa exit; aut quævis nobis gratia; & ideo inuisibili ei non possit.
Cum q. inter nobis sola Divina predicatur inuisibili ab hominibus, &
Angelis, ut ipse aduersarius arguebat: cum q. semel existens spiritus
ille nobis licet non præterit ad Angelis, tunc ad istos comenit. Ista
dicitur; sicut semel existens Angelus agnoscitur posse dicitur ad anima re-
parata.

Item deniq; ad 3^{am} ad scholasticorum auctoritate arguunt, resq;
illud aut tempore, aut taliter modo inueniatur. 1° enim multi mag-
nis Theologi non negabant omnes fides nobis supernaturalis; sed
tantum, que simul impeccabilis virtuti fides, D. Bonav. Magister et alij
apud Ripaldam disp. 73. n. 38. idemq; S. Medina q. 12. art. 5. disp. 73.
ad 33, et S. Suarez lib. 9. de Trinitate. 10. n. 26, atq; alij apud
eundem Ripaldam n. 39. observant negandi et ideo in nobis supernaturali
ad impeccabilis: quamvis alij utantur, et ipso Ripaldam laudat concedat.

2° q. impletur fieri non coram, aut fuisse
Theologorum consensus non sufficit, maxime vero in re pure speculati-
ua, et metaphysica (qualis est presentis) ad conciliandam certitudinem:
sed quantum ipse est, sine ulla illa convenientia rebus. 1° quia
exortione in oppositis ratione, aut impugnatione; vel novioribus, aut ali-
quibus Theologorum reprobantibus: ubi multa, et forma eruditione com-
probat utiq; Diaboli in Exequiis 7; et cap. 11. de Examine propoſitionum.

3° q. in presentibus, nec, reperitur con-
sensu illo Theologorum, nisi Reverentibus, quorum auctoritas non sufficit
vel ad obtemperandam censuram (que tantum minima dicitur) ut ex
communis sententia notat Ripaldam hac disp. 73. n. 4. Neque ille qua-
lium, sicut nec impugnationibus rebus est. Neq; Cabrera, et
Magister, qui oppositis sententias Comenit dicunt; atq; Salas, qui re-
verentiam, alijq; nonnulli, qui forte non imparibus nominibus et
notant, ac fectunt; sed, sanctis, videntur, ut hinc dedit: maxi-
me vero et alij, etq; vel eruditionibus, 1. reverentibus, modo re-
ferendandis, aut quibus reprobantibus, modo non imbandi cen-
santur. Et tunc, aliter abunde, et sapienter: fuisse Ripaldam,
qui omnia eruditione rem ista tractavit.

4° denique: q^o affirmativa illius solubatur sent. Galtoni, eiq; multis,
 & gravissimis non casit. In primis enim ex simpliciter defendunt
 celebres viros antiquos Philosophi Jacomius, Occamus, Durandus, & Ma-
 ior. Durandus tam Gradus, namq; suis nominibus, et gradibus, modera;
 sapientia, ac pietate insignes: nam S. Molina illi à ratione fere de-
 monstrata dicit, sed quia auctoritate longe inferioris agnoscit, du-
 bium tandem inter illos manet: ut eiq; fere Luce, Comini, et Th-
 behrus consentes eiq; nunquam satis impugnabz: Occamus, qui
 oppositaz auctorem appellat, itam tamen probat, et ab argumen-
 to vindicat: Ariaga probabiliter dicit: Sigalda ut saltem talis
 eligat: Janicinus Bonz, fere ut usq; propugnabz. Tandem iq; pas-
 sum in manuscriptis, et disputantibus ut probabilior multum
 sine scrupulo preferunt: nihil iq; ad scholasticorum auctorita-
 tem iam ea sententia huius amice fuit.

sectio 3^a

Celebri Philosophorum rãa proponitur,
 et impugnatur, et soluitur. *De 2°*

La (ut dicitur) nominis ex D. Thoma q. 12. ad 1. atq; ita proponitur.
 Intelligens naturaliter cognitione quiddam huius, et eorumq; essentia est in
 eodẽ immutabilitate, aut simplicitate potentialitẽ excludenti gen-
 di, generis, s. ordine (namq; enim nominibus disputant; sed nullam
 creatã fieri potest et in eodem immutabilitate, aut simplicitate
 gradu, generis, s. ordine in Deo q. nulla creatã fieri potest natu-
 rali. Veri cognoscere quiddam huius Deum, seu ipsi in sua essentia vi-
 dere, Conseq. e. legitima. Minor videtur fere et nota. Maior mul-
 ti in modis explicatur.

1° a priori: Deo cognoscitur secundi mo-
 dum, quo e. in cognoscendo q. rei, que habet modum essendi sua
 essentia supra nam cognoscendo non potest e. quiddam huius,
 siue fere modo nat essentia, et ut e. in se in cognoscendo.

2° a posteriori: species quiddam huius e. eiusdem immutabilitate,
 seu actualitate cum modo obdo, ab species ipsa non e. maioris
 immutabilitate

35
Immaāhāhā, quā fōlā, L. nāā cognoscitūa: q. nō obly ē maiorē
immaāhāhā, quā fōlā, L. nāā cognoscitūa.

3. ab indicōne mōd.
Orante ascedy illud cōmune, abq. ut videtur, offōdunt, nempe
modus cognoscendi sequitur modū essendi, nūc nāā cognoscitūa
nam ex multiplici essendi modū si varij modi cognoscendi ē
ideo 1. corporalia ut homines, et bruta, qui non habent et, nisi
in māā individuali; non cognoscunt quiddā hūc, aut in hūc, nisi
fōrābilia, quā si in māā individuali: licet homo, q. habet intellectum,
seu animam ex se abstrahens a corpore, cognoscit etiā fōrāā
illam sensibilia ut abstrahitā ad hāc māā: uno etiā cognoscit
licet abstrahitū, et imperfectū spiritualia, nempe illa māā, q.
confusa corporaliōis, nūc ipse intellectus seu animus noster mi-
dit, et unibū modo est; 2. spiritualia ut Angeli q. per se subsi-
stunt nūc māā; non tamen si suum esse, seu existere, sed habent
illud participatum, et distinctū, cognoscunt quiddā hūc subsistē-
as similes; non vero Deū, qui aliter modū habet. 3. q. Deū, qui
unus ē suum esse subsistens, nūc obly nūc ē, ut fōlā. 4. si existens;
Deū, inquam, solus ē, qui naturaliter quiddā hūc Divinū essentij cog-
noscit.

4. deniq. ab experimō: nam ob defectū fōrāā immaāhāhā
nulla creatū licet Angelica, et ceteris realitibū, modo ex sua nāā
habet intēnē Deū, ut ille effectus fōrāā immaāhāhā ex Deo
transcendit omni creatū fōlā: signum q. ē, nullū cognoscimō qui-
libet hūc fōrāā cōmūtem esse tōne pōtū inder cognoscens, et experimō
immaāhāhā abq. ita impōtū nūc hūc ē in omni creatū.

In hoc est
bi dīcōrū dīvidere licet, ut opinor, aut bonitātē D. Thomae, qui pro
illo ubiq. allegatur, et hanc videtur, ab intēnētia spīrū rāōnū fōlā-
cīa. Nam et rāō ipse ad, hanciq. impugnāōnibū pātā: ubi
mentes suspicō, aliam fuisse, ac modo in fōlā est hā D. Thomae
existētij, et examinātij quāstionū, modo tēnū de solo principio
effectū, ac vībā unōnē beātū dīspūtatū. Cum idem D. Thomae
Thomas de obly etiā movēt quāstionū, quā videtur ita
Anvermāhā.

Universalius uerbis dicitur: ubi aliquis in illis creatis per sua
 naturalia Deo creatis uidere possit quomodo autem disputemus, an ali-
 qui in illis creatis possit esse lumen gloriæ, aut illud ut proprium
 sibi habere possit; non tamen disputamus, an eorum possit esse beati-
 tudinis uel aliorum, s. species, uel ad quatuor, et per se sufficiens principium
 uel sine adiutorio Dei ut obli. se monstrant; istius enim eo om-
 nem creaturam indigere, et quidem solum, solum philosophicè, ac theo-
 uis, ut potest negatiua naturaliter à Deo, qui potest illi quocumque rebus
 permittere potest.

Et quidem non leuem ipse D. Thomas occasionem
 huic interpretationi dedit: uidelicet: concludit enim in corpore
 articuli ubi dicitur: non igitur potest intellectus crea-
 turæ Deum per creaturam uidere, nisi in quantum Deus per sua crea-
 turam se in illis creatis iungit, ut imperatorem ad ipse. Consideratio
 autem illa non dicitur lumen gloriæ, sed unum uisibilem, qua
 Deus per se unum (proprie, s. imperatorem) et in illis creatis
 obli. s. species, ut tandem ex illo ad unum conuenit. Hec de fe-
 licitate hominum (et maxime scolasticorum) abq; inter catholicos
 disputantibus) auctoritate potius contendendy author.

Sic

Deo ipse dicitur: namque, quam D. Thomas et respondens, ap-
 arte, et multis impugnans D. subtilis in tota sua scolasti-
 ca, s. potest uel in q. d. 3. q. 3. et in q. d. 3. q. 11, ubi
 uidere uel apud fonsignum habet. 2. disp. 5. q. 2. n. 10, et alij:
 necnon Durandus; etiam in neganda rebus supernaturali con-
 ueniant: atq; tandem illi, qui eam uel dubio, s. probabilis opi-
 nantur, ut s. Molina ad articulum 3. s. h. rebus ratio, et s. Li-
 palda disp. 13. n. 77. et alij: quorum potest uel sic explicari
 potest.

In primis negatur, et impugnatur potest uel huius dicitur
 res bare, nempe locum illud: Cognoscens quid dicitur, Deo
 nō debere et in eodem gradu, s. genere immutabilitate, seu
 fortitudine, aut simplicitate: s. enim ideo illa unum, seu
 fortibus requiri potest, q. cognoscens non nisi ad modum sui

cognoscit

89
Cognoscibilis: nunc quod modus cognoscendi requiritur modus vivendi: nunc
quod obli cognoscitur prout est in cognoscente, et nequit esse, s. recipi
in se supra hunc naturam, nam quicquid recipitur ad modum recipien-
ti recipitur (ibi enim proloquuntur reventur (obli) at (obli) hoc
est factum: alioquin nec Angelus inferior superior, nec anima
divina separata Angelis naturaliter quilibet hinc agnoscere pot-
est; siquidem agnosceret ad instar sui, et modus cognoscendi requi-
ritur modus vivendi, et co.

Quod propter hinc hinc separata exemplum
mihi valde efficax videbitur: quod ea etiam dicitur ut ad advertantur di-
ctum) in eo, et pro eo statu eisdem immutabilitatis, seu incompatibilitatis
cum Angelo, quod dicitur constare sua natura, et non esse; ab in alio statu,
vel in alia immutabilitatis usurpatione, et hinc in illo, et pro illo sta-
tu magis naturalis. Sed et magis potentiam habet, quae magis
metaphysica dicitur, et immutabilis, et magis physica tenetur, s. ob-
li, ut obli exigens non dicitur completum, et obli, et hinc pro illo sta-
tu dicitur perfectioris actualitatis, quibus in se, ut obli-
entur habitibus, et operationibus minus videtur, aut simplicibus, quae
Angelici.

Et in summa, vellem si naturalitas sumatur pro imperfe-
ctio; aut si loquamur de imperfectione, seu natura imperfecta, videtur
est, animus nostrus generis imperfectior est Angelis, maxime utro
excellentius: quod si maior compositio, quae specialis est quaeque maior im-
perfectio impedit, ne cognoscens attingat cognitum, quod est minus
compositum: non minus alio quod est essentialis imperfectio maior de-
bet impedire naturae perfectionis obli cognitionem quilibet hinc, et
clarum.

Sed contra: cum obli dicitur vellem rationis: cum an-
gelici: nam illa anima imperfectior, quae est: tandem appelle-
tur nomine) et magis in forma sua, seu creaturae animae, quae com-
positio ex natura nunc dicitur, et est; illa enim aliquando, et hinc in-
adquate est identificata cum natura, seu essentialis animae. Cum a spi-
ritu; et exemplo: si enim anima, s. Angelus, s. quicquid alius spiri-
tus, quod compositum ex essentiali, et existentia, s. clari, non potest
cognoscere

Cognoscere, quod q̄. in compositis, maius est, ut Deus: q̄. neque anima
 ex essentiali sua componitur, aut alij libet minor, potest quidlibet
 habere cognoscere Angelum, ut oppositi, et multi libet maiorem.
 Est autem utiq̄. factum est, nullum loquendo de cognitione habi-
 ta per species à Deo naturaliter infusas: q̄. et ans.

sectio 4^a

Progreddus eiusdem axiomatis impugnatio. Et
 secundo propterea negatur illud parè immutabilitati axioma,
 q̄. in toto obtinere mixturis esse uideatur, quod formale, s. propri-
 um equalitati ad cognitionem naturaliter requisitè generis sum-
 mus Et modis compositis, aut incompositis equalibus, ea eni inter
 cognoscentem et cognitum equalitate imperficiens est ad totam
 partem cognitionis quidlibet.

Quoniam q̄. aliquò omnia sunt com-
 posita, uel incomposita forent egiis cognoscentia; ut solus qui
 mania, s. immutabilia: quod falsum est, nam equi constant ex una
 individuali lapides, et leones; et tamen isti, et non illi, si cogno-
 scunt: equi etiam manā componuntur leones ipsi, ac alia qu-
 ui, licet imperfectissima anima multi extensio, et inderis
 ferribus carentia; atq; ita imperfectissime, et pauca res, ut
 qualitates cognoscentia: que etiā manā individuali componi-
 tur homo, et bruium; si tamen longe impares in cognoscen-
 do tam accidentia, quorum alia à bruiis, alia ab hominibus
 non tantum melius, sed unice agnoscuntur; que substanti-
 as ipsas, quas brui non attingit, maxime uero spiritus, et De-
 um, que homo definit, et iudicio, licet abstractio di-
 cernit a corpore, et creatia: que etiam si composita, s. in-
 composita uoluer Angelis, et inqualiter ualde agnoscunt.

Item quia si Angelus aliqui conste-
 ret ex manā, et sit spiritualis (ut plures sole, uno et present
 consent); haberet eundem compositum modum, ac homo, s. brui; et
 tamen uict in alio gradu cognoscendi ipsaq; hominis, et
 si subtili quidlibet agnosceret, quas ipsi non agnoscunt. Etiam

15
Ergo aliquid bruty (quod certe ex nullo capite rebugnari videtur)
compositum non maā, & fra, sed solū partibus incoherētibus, illud
minus compositum ex toto genere esset, quā modo ē homo. Et ta-
men non probetur esse quid, aut magis cognoscitur, ut potē in-
saale, et qualitates nobis terribiles tantum agnoscens.

Denique
lux una per quālibet plures gradus identificaret, non mi-
nus videtur a nobis, quā lux modo gradibus composita: aut
substantia aliqua esset, seu physica, seu ethica, incoherētes simplex (et
uel una, et utraque modo fortassis existit) non minus, ac quāvis com-
posita nobis ocelli, licet composita, patens esset.

sectio 9^a

De perficitur eadem impugnatio. ~ ~ ~ ~ ~
Sectio 9^a. totum illud Systema impugnari etiam solent exul-
tari absurdo; quod scilicet Deū neque per gradus videndi potest, si-
cut summa partium, aut simpliciter dicitur ostendere unione omnium
creaturarum, aut etiam Angelicis, ac fragrantibus, quod arguunt, non
distinguitur solutionibus, et instantiis patet, ita propono. si me-
taphysica composita ex essentia, et esse innovam ex ipso, et factu
prostat, ut ulla creatura, licet valde perfecta, Deum possit na-
turaliter videre; etiam prostat ne per gratiam, seu elevatōem ipsi
videret, sed hoc ē falsum: q^o et 1^a. Subbo maiorem. Nulla creatu-
ra gratia proficere potest, ut cognitio creata sit omnino sim-
plex, et immutabilis, hinc non composita saltem metaphysice.
ex proprii essentia, et exist^o, t. esse: q^o nulla gratia proficere
potest, ut cognitio ulla creata videat Deum.

Explicatur hoc
conseq. in primis a paritate nāq, et cognitionis sensibiles
qua aduentarij incidunt solemnes illas igneas gradus, quod
ipē, q^o nulla gratia facere potest, ut cognitio creatas sensibi-
les sit non sensibiles, seu non physice gradus, aut non gra-
dus ex maā corporea, et sensibiles; nulla etiam gratia facere
potest, ut cognitio creatas sensibiles attingat talis quidam, aut
ut inchoat?

hic intellectus) obij spirituale, seu non pendens ex hac nostra
 maâ corporea. sed nulla eiq; gratia fieri potest, ut cognitio
 creati metaphysice compositi ex eventu, et esse sub dictis An-
 gelis, et omnib; solis, potest Deo sublimi non nisi eiq; composita ex
 eventu, et esse; Et contra eiq; creati q; nulla eiq; gratia fieri
 poterit ut cognitio aliqua creata, s. alicuius eiq; attingat qui
 intellectus obijam omnino incompositum, sine simplex; quales s. Di-
 uinum.

Deinde (ad firmatorem procedens partem, et ubi) ab exem-
 plo comparis ita disputo. Inia anima rationalis etiam in hoc mor-
 talitate habet, sine ex se non pendet a maâ physica, s. corpo-
 re, cui modo e. alligata; fieri potest, per gratiam Divinam, ut
 habeat, eiq; in corpore aliquam cognitionem quâ ad intellectus, et
 intellectus Dei, ad aliquid finitur. sed eadem anima et-
 iam extra corpus, seu nâa Angelica, et alia quævis creata ex
 se pendet a maâ metaphysica, sine compositis entitativis
 ex eventu, et esse; q; itaq; per gratiam potest auertere ad ui-
 dendum Deum, qui e. independentia ad maâ, et compositio
 metaphysica; itaq; ne hoc admittatur absurdum, negandum e.
 quod nâase impedimentum in animabus, Angelis, et Ange-
 lis rationalibus creaturis ad uidenty Deum sit illa metaphy-
 sica compositio ex eventu, et esse.

Eandem corroboratur oppositu-
 no comprehensionis, et incomprehensionis exemplo. Nempe, q;
 apud omnes ipsa entitativa cuiusque nâe creati finitudo,
 seu limitatio, que per nullum Dei gratiam abstracti, seu sol-
 uti potest, et ita impedient, ne creatura comprehendat Deum,
 idem per nullum eiq; Dei gratiam potest aliqua creatura ipse com-
 prehendere: s. si ratio impeditur, ne creatura angelica uide-
 at Deum, et illa imperfectio compositio metaphysica, a qua
 per nullum Dei gratiam abstracti, seu liberari potest: per nul-
 lam eiq; gratiam poterit uidere Deum.

Sec^o Sectio 6.

single

~ ~ Singulis hactenus probationibus occurritur. ~ ~ De
quatuor q̄ predictis doctrinis explicandis sectione 3^a rela-
ti-vam in specie occurrimus. Ad 1^{am} dicimus, repetitionem
obli. Divini, ut naturaliter quidditativè incognoscibilis à creatis,
non est sumendū ex repetitione illius immaterialitatis, seu incom-
positi; ut satis multis argumentis ostendimus, sed ex alia (vel
alijs) qualis nos assignabimus.

Ad 2^{am} negamus in primis maio-
rem, quod species quidditativa sit eisdem immaterialitati cum
obli, à quo plura tractatu sequenti circa speciem Dei impes-
sam. Dico deo nego minorem, hinc quod species ipsa non sit aut
non possit esse maiori immaterialitati, quo potentia, vel natura cog-
noscitiva: hinc quia est sepe magis simplex ut posse non compo-
sitā ex maā, et spā, quibus componitur natura humana, s. homi-
na: hinc q̄ species potest esse indistincta ab obli, quod maius
est potentia, et natura creatis, ut patet in Deo.

Ad 3^{am} dicimus, Asi-
ma illud: modus cognoscendi sequitur modum essendi, utrum
esse quoad genera perfectionum, ita videlicet, ut natura corpora-
lis, seu materialis agnoscat materialia; spiritualis spiritualia; atq;
ita et sic supernaturalis supernaturalia, seu Divina; est enim, aut
esse Divina per participationem, nisi aliunde probetur, aut
foret impossibile. falsum autem est axioma de modis cognos-
cendi, et essendi quoad simplicitatem, s. compositionem, ita ut inter cognos-
centem, et cognitum pars debeat esse ea immaterialitas, seu incompo-
sitio: uti multis argumentis, et exemplis iam monstravimus.
Quibus et hinc inductio ibi tractata per tres proximas sectiones
facile impugnata videri poterit.

Quodlibet (quod maxime observari
debet) duos prioris essendi, et cognoscendi modos, nempe com-
positionem physicam, ut in brutis, et hominibus, et metaphysicam, ut
in Angelis, inest per se ad concludendum de Deo, de
quo disputamus, nempe equalitatis simplicitatis inter Deum
summe simplicem, et solū esse naturaliter quidditativè cognoscibilem:

ca. 1. 1. 1.

Verantur enim duo priores equalitati comparatione inter ob-
 jectum, & intellectum, seu naturam non tantum evidenter, sed etiam compre-
 hensivè cognoscitur; homo enim, & res comprehendit, seu ex
 equitate intellectus suum sensibile ut tale, nempe calorem, aut
 frigus, & angelus quoque comprehendit alios quamvis respon-
 det, ut Plato arbitratum, & per analogiam addit naturam, immen-
 sabile videtur; ab disputando proinde non procedit de nobis
 suspensum: ea se scilicet Deum comprehendere, sed tantum
 videtur; quod infirmitas minus est, & aliter ordinis, atque ita,
 non potest equalitatem immutabilitatis inter intellectum, & ob-
 jectum: illa gradatio, seu inductio est generis imperfectionis, &
 in adveniens facile retroque.

Ad hoc denique, quod ad ex-
 perimento arguetur, restat argumentum esse valde remotionem: nam
 facti dicuntur potest quæ concludere ob transcendentalis im-
 mensitatis, & perfectionis defectum relinquere, ut aliqua ex-
 arua Deum naturaliter videat: liquidem natura est angelicam
 que nec immensa, nec eterna est; impletur ex sua natura ad De-
 um videre. finitiam est argumentum confici potest ex aliis
 defectibus, ut necessitate existendi, omnimodis immutabi-
 litatis, aut est trinitatis; qui non minus, quam omnibus crea-
 turis communes, quam defectus facti immutabilitatis, seu im-
 plicitatis inter creaturam, & Deum: & tamen hoc argumentum,
 vel signa valde aliena, & minime finitiam censentur.

sectio 7^a

Doctorei subtili, alioque, alioque ratione

Dei curiam examinandam.

Primo factus, & eius diversimodis allegati supra sectio 3^a idem
 subtilis naturaliter Dei virtus potest negant, quod Deus ad vir-
 tionem sui non concurrat per modum naturæ autem, tunc ob id, sive
 per seipsum, sive ex alio, & sine libertate; sed libertate immediate,
 ut in omnibus suis operibus, sive actionibus ad extrinsecum
 valens divina omnipotentia. Deus enim, ut existens, & perfectus,

non

Non potest contineri in alio alio cognoscibili, ipsum perfecte
representante: q. nra per libere nra voluntate de hactenus nulli
libere creati monstrari in hunc potest. Videtur frimigaf
dicit. 6. q. 2. a. n. 30 contendere hanc rationem et demonstrationem
quam dament Suarez, Molina, Dupalda, et alij plures impug-
nant.

Nos etiam tam non tibi efficacem arbitramur: s. optimen
componitur, Deum concurrere libere ad sui unionem, et tamen
concurrere naturaliter, nra ad exig. nra creati. si solus ipse Deus pro-
ducit animam ralem, et quidem libere, utpote operans ad eam, et
tamen illam producit ad exig. corpori et formi, et causam naturalis;
sic conuenit Angeli naturaliter, et quidem solus, dumq. libere con-
uenit. sic cum Angelis in illis illuminato concurrunt libere ad uni-
onem, concurrunt tamen et in illis illuminati exig. sic potest
sua voluntate homini nra prohibita, potest, et operationes et
eiusdem homini exig. sic tamen in statu pure nra daret
sominibus, et Angelis libere beatitudinem ralem, que suo
modo gratis foret; tam tamen et illis nra postent, quibus
et mille alij exempli conuini uidebit tam fore. rationis non
fieri ad nosum propriis accedere: alio quidem, ut licet potest
dicuntur concedatur, non propterea neganda est subd. creati
possibili, cui Deus ut auctor nra libere conuenit sui unionem.

2. alio ex nobilitate tam repugna-
tiam probant; q. ea excelsa creatura exet filius Dei naturalis
potest libere nra generationis, aut productionis in habens ad nos
relationem honoris Dei, et non tamen gratis superaddit, que pro-
pria e filii adoptiu; ab ipso creat, que ut Dei filius naturalis
repugnat: siquidem nra, aut subd. Dei non habet nra commu-
nitatem; alio non e uiuens a uiuente Deo trinitatis nra con-
iuncto in similitudinem nra: q. ea excelsa, et supernaturalis
creata repugnat.

Ita argunt nra labore diluibus, utpote nomina-
le, et equiuocum, esset enim ille excelsus Angelus, uel spiritus
filius Dei naturalis negatiue, nempe non adoptiu; non uero factus
filius

saltem uero perfectis, et quibus quenda natiue beatitudinis im-
 Cum dicitur exire homo, L. Angeli; illa inquam, impossibilitate,
 nullo argumento sibi demonstrari potest: ubi de prospectu, et solim-
 moribus tati uolum ferimus. Et tamen impolitas asserenda est, aut
 saltem non est neganda: tum ob communem, aut familiarem Theolo-
 gum consensum: tum ob conuictas admodum probationes huiusmodi in-
 ducit: tum ob facilem ex illis derivatam resolutionem argumenti
 contrarij in hac rethone profertendi.

Secundum 2: illa rethorica,
 seu natiue Dei uisione beatificabilis creatis resignantia ualde
 probabiliter, et quidem argumento neque probabiliter impugnabi-
 li, stent: potest ex iuncta Dei perfectione a priori illa. Deum
 esse natiue inuisibilem ab omni potest creatis: perfectio nate
 imperfectione; sed Deus est omni perfectio nate imperfectione: q.
 Deus est natiue inuisibilis ab omni potest creatis. Tunc, & melius
 sunt euidenter.

Maior explicatur, tum notatur, quod inueniendi
 genus in proprijs optimis est q. nulla potest arguatur imperfe-
 ctio in illa natura Dei aliquidque supra omnes intellectus creatum:
 quia solius similes aliquid supra omnem modo existens (sta-
 telit, et humanum) manusi ad exhibendum omnem eius
 generi intellectu aliquid, suam et perfectionem: tum inler
 positum est: nam superioritas uisionis supra inuicem modo ex-
 istum non consistit, nec consideranda est: propterea in genere esse-
 tus, quasi uisio ipsa entitatis perfectio est omni. Tunc et
 similitudo. Non enim est perfectior, sed longe minor, ubi potest accidit
 illius, scilicet natiue, sed superioritas consistit, et consideranda est
 in genere obliuio, seu obliuio considerandi, cuius natiue est presentia,
 et imago ipsa uisio: et cuius profertea ut aliorum est, nullo
 iure, nisi gratioso Deu per ipsius gratia possideri, et manifesta-
 ri potest; at hoc est omnibus potest creatis est Communis:

Cum quia exiens perfectionis neque est imperfectione: ab Deo
 ab omnibus potest natiue inuisibilis est, et sumus exiens per
 sectionis,

Perfectionis supra omnes in se creabilem: q. hoc requirit esse imper-
fectio.

Arguetur ex 2. Molina: imperfectionis esse, aut minoris perfectio-
nem omnipotens, quod ipse non potest producere ex se, ut dicitur magis
per Deitatem in se, aut saltem dubitari potest, an illi maior exeat
sentia, tunc illi dicitur producere, s. potius a nulla naturaliter videtur
tunc. Item q. dicitur esse perfectio, s. illius excessus, quod Deus
sit ab omnibus naturaliter inuisibilis.

sed contra, nam ad perfectionem
omnipotentis, quae Deus ipse est, non potest spectare, quod Deus non
habetur hanc naturaliter inaccessibilem ab omni creatura, sive quod
ipse in ratione obli non habeat aliquid in se, excedentis
omnes in se creati vires naturales; nam hoc prerogative generis est
Dei ipse est perfectio pura, s. absq. imperfectione, et vires, atque
finitus aliquid exiens, contra quem pugnare nec debet, nec
potest ipse Dei omnipotens, quae est idem Deus, et perfectionis exes-
tus, absq. albedine. Alioquin simile dicitur dicitur, et om-
nipotentis perfectionem; quod Deus non habeat albedinem supra
separationem omnes potest, aut supra omnes vires comprehendit, q.
gratius saltem ab ipso Deo collatas.

Respondeatur ex eodem Deo
sic prosequitur disputante. Deus potest, et produca quamvis creatura
nata, aut, et alias sine fine creatur magis in se, pro
dicere, q. potest, producere creaturam, quae equalis sit, aut debet
dubitari finitum intelligenti; sed illa videtur intelligendi rei
dens in nostro, s. Angelico intellectu, sive substantiali, sive acci-
dentali, et lumine glorie simul simplici est finitum, et limi-
tatum, potest, q. Deo producere res, et in se, quae sua et
sentiant intelligendi perfectione equalis sit, uti complexio
ex nostra natura, et lumine glorie. Possibile q. e. natura creata, et
se exigens, et videtur esse res potest, producere etiam Deum
rationem.

Concedo 1. ans. Distinguo 2. respondens. si illa videtur
finita non concedit, s. non intelligit videtur infinitum obli.

concedo

Concedo: aliter, nego. Potius autem reddere in unione, s. complexo
 ex intellectu, et lumine glorie intellectus, s. potestatem virtutem essentialem di-
 uinam ad unionem eius concurrentem ad eius rationem altitudinem, cuius
 lumen est gratia, sed beneficii gratiarum, et instrumentum. Unde, sicut De-
 us potest maiores, et maiori ratione sine angelos, quam gradualiter
 excedentes, producere; imo etiam alios, qui in ordine quodam cog-
 noscendi superiori sunt ut qui vel nulla specie indigentia, s. sine
 extendi contingentia, s. cum summa in intellectu creatura, s. ex naturaliter
 et immediatè circa Deum evidentia) adhuc tamen non potest produ-
 cere creaturam naturaliter ipsius Dei instrumentum: et id non potest, mag-
 na potest perfectio est, ut extendimus: Nulli enim quod non po-
 test producere creaturam, cui naturaliter est, ut participant Divina ratio-
 na, aut eius humana, sive potentia, sive substantia; quamvis comple-
 xum ex intellectu, et lumine, seu specie ea consistat per Dei gratia-
 am representantibus finem est.

Disputatio 7^a

An saltem sit possibilis materia, s. rebus species,

et non tantum spiritualis, sed etiam supernaturalis? De
 materia, s. rebus sit intellectus potestatem non disputamus: sed modo
 eam ut probabilem supponimus, et admittimus: quam scilicet in An-
 gelis saltem potestatem, magni Theologi affirmant, ut Boetius, D. Bon-
 aventura, Alexander, Anselmus, Luitprandus, Radonius, Arnobius, Sym-
 on, Iulius. solum est disputandum modo de illius rebus incompleta,
 et rebus supernaturali: an videlicet inhaerentia potestatem magis est, s. re-
 spectu naturalitatis generis potestatem sit, aut non appareat repugnans
 aliqua eius excellenti specie, que eius supernaturalis sit, seu etiam
 generalis, et supra naturalem sit, sive exigat conferatur eidem sit,
 aut pro ista potestatem, aut eius indicat, aut producat, saltem
 radicaliter, dona gratia, et gloria, que eidem sit s. imperfecte in-
 dita, et supra ipsius actum potentem, et exigat intrinsecam? Hanc
 quæstionem indidimus que ratione, nec fortiter in seculi usque, nec
 examine Theologico insignem, aut sublimitatibus, et utilitati-
 bus usum.

scilicet

sectio 1^a

Propositiō solitas, aut non repugnantiā
 māi, vel reālī, supernaturalī.

Quæro 9: necesse aut dubitabilem, ac dubitabilem esse eam mate-
 riā, sicut, s. potē substantiālis magnificē speciem: nec, utli ar-
 gumentū reālī impugnabilem videt: sed potē aliquibus non
 leuiter raderi posse. Insuper ut primū illi māi spirituali gene-
 ri non repugnat dicitur, sicut in supernaturalibus libelo reālītia:
 alius: nam ea non est intelligiua, sed māi, s. reālī, sicut substantiālis
 intelligiua, ut respondimus. Deinde nec, repugnat ex conceptu sub-
 stantiā complete: quidem ea māi non erit completa reālī-
 tate, nec materia, sicut pars compositi: Deinde nec, ex conceptu
 solitas incompletis: quidem hinc hypotē, ut respondimus, reālī-
 incompleta ē, et tamen ualde significatiua, et demōstratiua, et
 sicut exactiua.

Itaque, inuicem repugnat libelo reālī reālī, seu
 non modalī, aut non sicut unione; quali reālī, s. aut ex
 reālī illa spirituali conceptu māi: quidem quamuis reālī re-
 ali, et absoluta erit: ad huc tamen foret ultra gratiā respo-
 di reālī, et sic per se aliquomodo intelligi Deo uno et respo-
 di solitas compositi parte sicut: sicut personalibus Diuina ē gra-
 tia humanitati, atq; etiā Deū ut hominē, sicut secundu huma-
 nitatem, et quam ē ad gloriose predelictiue ē filius Dei, et
 in tempore unitiue ē sicut uniuersū. Itē autem uerificatur,
 quod māi illa erit gratiā reālī, seu sicut intelligiua, integra
 manent cunctis, quæ contra solitas reālī supernaturalī, seu
 māi sua exigentiū unione deo, obli solent.

Itaque tandem re-
 pugnat ea supernaturalis illi māi spirituali libelo parte compo-
 si minus perfectis, quam erit eundem compositi sicut; quæ reālī-
 cet ubiq; perfectis, quam eius māi, s. reālī, esse debet. Non,
 inquam, ex hoc libelo, s. conceptu repugnat ea māi supernati-
 talis: quidem adhuc ea māi supernaturalis foret minus perfecta,
 quam sicut naturalis: ad ista enim uniretur, non minus, quæ modo

gratia

Gratia substantiali superatur ab anima nostra, vel q^a habet eius su-
 pernaturalibus, et celestibus donis, et ceteris, ac radiis, non datur sibi, quod ani-
 me recumbit: vel quia esse nullius. Quilibet intellectus est perfectus, et excel-
 lentia superant quilibet sensus naturalibus, sive accidentibus, sive
 substantiis.

Adversus duo exempla sibi apta: 1° incomprehensibilis
 magis se presentis, et corpore; quod perfectio non sufficit, ut magis ex-
 cedat se, sicut leonem, ut bove cognoscimus: nec, propterea ea magis nos,
 sed incomprehensibilis respiciat. 2° Imperfecta actibus philosophica ali-
 cuius rebus, sive completis, sive incompletis, et sibi resistit: quia
 animus enim hoc existens pro sua sua, nempe leonina, s. humana,
 excelsa illa qualitate, et alter; quod propter se corpore laborum,
 ut dicuntur, agilitas, subtilitas, sive carnis, et imperatibiles, non
 proficere unquam perfectione sua animi nostri, s. leoninam:
 sicut nec modo illo vincit gratia substantiali, quod origo, et pri-
 ma exigentia est illorum donorum in patria.

Confutatur, et ad rem
 man. Iohis dicitur redigitur rone a priori, multis supernaturalibus.
 Satis est potest examinandis adaptanda. Namque, ad scripturas,
 locutiones, et Satis documenta, nequam et communis scolastica
 rone persuasionem, Satis requiritur ad comprehensio, et extol-
 lendam beati visionis gratiam, ut hoc uero satis non respectus
 suble intellectus, seu sensus, aut principis, sive intelligendi: hi enim
 iam, ut incho dicitur, simpliciter uerificatus, utrum quod est gra-
 tiam Dei, quandoquidem gratiam, et gratia respectu substan-
 tialis, ut in regere, propter, et habere uidentur. Porro uero ne-
 que anima Christi Dei, aliam in motu huius, posse, aut dice-
 retur per gratiam Dei. Deum uideri; siquidem in uisio debita
 erat uni parti substantiali denominatus, aut personaliter ui-
 denti, seu ratione unius ipsi animi, quod fuit principium, aut in
 manebat, et perfectibile erat: q^o aliqua rebus. Anglica dicitur
 per gratiam uideri Deum, sicut uni parti, nempe subleto, aut ra-
 tione unius debita erat uisio sui substantiali, cui subleto gratia
 se datum erat; sicut animi Christi gratiose datum e respectu
 diuini

DIVINUM.Sectio 2^a

~ ~ Argumenta contraria. ~ ~

Arguetur inueniri illa maiora spirituali, et supernaali uel specia-
 ali participatione Diuinae naturae, ut ipse sanctitas, seu sanctitas uiden-
 di, et amandi. Deum radice: forma naturae Angelici, aut spiritus illi-
 us ex materia, et forma spiritualibus compositae, non esse participatio-
 nem Diuinae naturae, nisi ualde generaliter, sicut modo anima nostra, s.
 substantia Angelica; ad hanc participationem Diuinae naturae specialem,
 semper est aliquid maius, ut ipse participationem illius perfectionis,
 quae ut talis in Deo habetur summa est, nempe radix omnium crea-
 turarum: quia illa maiora spirituali, et supernaali maiora uel, quam sua
 forma; sed tali maiore ex his repugnat; semper enim in con-
 trario substantialem formam, quae speciem, et actus diuersos, meliores
 est, quam eius uicium, quod potentia, potentia habet, et perfec-
 tionibus appellatur: quia et hoc repugnat maiori spirituali, et super-
 naali.

In primis, ad hunc uoluntatem, negari potest sub sumpta:
 et rebus uicium sibi uicium haberi, et actus, ad hanc naturam, gratia-
 am habitualem et perfectionem tota natura, sive nostra, sive,
 Angelica: sub hoc enim sensu maiora illa spirituali, et supernaali
 perfectior quoque dici potest, quam forma sua; maxime uero cum
 se non contentemur sub huiusmodi habitum actus, et quidem non in-
 cipit, sed illa maiora ad superando alio uicium; quae accidens su-
 pernaale ad superando omnem substantialem. Et quidem in con-
 trario utraque; perfectior aliam, et ab alia perfectior: et sicut
 gratia accidentali superat huiusmodi hominum, non est accidens, sed est gra-
 tia; ita illa gratia substantialem uicium huiusmodi illius, et spiritus
 huiusmodi completi, non est substantia, aut materia, sed est gratia.

Deinde 2° octo.

Etiam, et mihi uero sentit, quae exierit illi gratia supra naturam suam
 alicuiusmodi negat, ita respondeo: ad hunc in uoluntatem 19° il-
 lius maiore partem: uel specialem participationem Diuinae naturae sua-
 tarat per modum abstracti, ubi est gratia accidentali huiusmodi substantia

su

88
seu h[ab]it[us] intelligit[ur] concedo: per mod[um] conc[er]ent[is], aut sub[st]it[ut]i, p[ro]p[ri]etatis,
videre Deum; nego. Distinquo illo minor[um]: esse p[ro]p[ri]etatis d[omi]ni
n[on] special[em], semper e[st] aliquid maius; n[on] p[ro]p[ri]etatis s[ed] ad[ec]uat[us]
suo p[ro]p[ri]etatis, et per mod[um] n[on] intelligenti[um], et amanti, concedo;
vel nego sup[er]fluum e[st] enim imp[er]i[um] h[ab]it[us] n[on] referenti[um] n[on]
p[ro]p[ri]etatis s[ed] in[ad]equata, et minus p[ro]p[ri]etatis, sicut p[ro] altera
n[on], s[ed] h[ab]it[us], nego; et nego neg[ati]o[n]em.

Arguo 2°, et replicabo. Ergo h[ab]it[us] ma-
joria, s[ed] n[on] illud spiritual[em]. Sed vera h[ab]it[us] substanti[al]i, utro-
q[ue] sancti[us] h[ab]it[us], et substanti[al]i s[an]cti[us] compositi, et ali[us] al[ter]ius
p[ro]p[ri]etatis, qu[od] est h[ab]it[us] n[on] h[ab]it[us] s[ed] q[ui] duplex est unius compositi
h[ab]it[us]: hoc aut[em] ex his repugnare videtur; maxime vero si una ex
formis sit ip[s]e n[on] h[ab]it[us].

Distinquo 1° sequens: esse vera h[ab]it[us] substan-
tial[em], p[ro]p[ri]etatis, seu inexistens subiecto ut instrumento r[ati]o[n]is ope-
ration[is] immanenti[um], nego: metaphysica, seu p[ro]p[ri]etatis aliquid diff[er]ens
seu utroq[ue] complement[um] substanti[al]i p[ro]p[ri]etatis, concedo. Sub ten[er]e, et
modo in p[ro]p[ri]etatis ista ma[ter]ia nota est: est forma, seu special[em] intri-
n[ate] actus, ut notat p[ro]p[ri]etatis Philo[so]ph[us] in 1° 2° 1°, et Thom[as] in
libro ueritatis affans. Deinde ma[ter]ia intellect[us], et al[ter]ius sit p[ro]p[ri]etatis
et a nostra, ut p[ro]p[ri]etatis obtinatur (id[em] p[ro]p[ri]etatis esse uix dubita-
ri potest) foret aliqua h[ab]it[us] homin[is], s[ed] leonis, si unius nostr[is],
vel leonis grati[us] daretur. Tandem ma[ter]ia est corporea, ip[s]a p[ro]p[ri]etatis
p[ro]p[ri]etatis referenti[um], s[ed] saltem exigens union[em] incorruptibile[m] sui
sua forma ex se uel complebit[ur], s[ed] amittit[ur]; ex nullo capite
repugnare videtur: et tamen ea ma[ter]ia nostr[is] animi gratia
unita redderet nos incorruptibiles, et immortales, afferet[ur];
p[ro]p[ri]etatis per mod[um] h[ab]it[us] special[em] et immortalitatis p[ro]p[ri]etatis
nem.

Arguo 3°: superna[li]s sancti[us] accidentali[us] e[st] exi-
stenti[us] unius d[omi]ni, non sibi, sed al[ter]i, nempe sub[st]it[ut]i: s[ed] super-
na[li]s sancti[us] substanti[al]i e[st] exigenti[us] unius d[omi]ni, non
al[ter]i, sed sibi ip[s]i: q[ui] repugnare ma[ter]ia spirituali, qu[od] sit sancti-
tas sui h[ab]it[us].

Nego

Nego 1° consequi (et deinde 2°) vel distinguere 1° sequens ita: non al-
 teri, adquam ad distincto, concedo 2° sequi: non alteri, in adquam ad distincto.
 Pro, nego 2° sequi. Itaque, illa sanctitas substantialis, licet specialiter est
 pro ista intelligentia adquam ad distincta ab eadem sanctitate consistente
 in nobis sic; simpliciter tamen est (more scilicet intellectus partium sub-
 stantialium) pro toto composito, seu spiritu completo, quod intellectu-
 um foret ut dicitur: sicut modo compositum humanum, scilicet totum homo est
 intelligentius, aut sentitius, atque ipse ut tali ubi est corpus nobis, quod
 pars est ipsius hominis intelligentis, et sentienti per animam, tanquam
 per principium facti.

Argues 2°. Maior 1^a spiritualis in primo
 non est per se ipso principium immediatum visionis beaty; non enim
 est magis, scilicet est videtur actus; tum 2^a alioquin iam ea est facta
 videndi, ut ipse principium immensam visionis: tum 3^a alioquin etiam
 inter maius corporale potest esse aliqua, quae est ipsa virtus immedi-
 ata sentienti. 2° neg; maius spiritualis esse principium radiat et
 rivans scilicet a se lumen glorie; non enim est magis, sed sic derivans
 a se extrinsecus, et illustrans subiecta proprietate: illa igitur immensitas
 magis spiritualis est spiritus, repugnans.

R^o. utroque modo (vel saltem,
 aut potius secundo) videtur non repugnare eam spiritus incom-
 pletis substantialis supernaturalis, primo quidem 2° neg; adhuc ea spi-
 ritualis maius est facta videndi, seu tantum facta, scilicet virtus etiam; in-
 adquam producenti. Aut potius etiam recipiendi visionem: si-
 cum lumen glorie est modo virtus activa, aut etiam passiva visi-
 onis simul cum intellectu; non tamen virtus, aut potius videndi: et
 quantum ea maius totum videns contribuet factaliter, non
 profertea est facta; siquidem non tam sibi, quae alteri partem ex
 se intelligit, et Dei per alias gradus, seu dona accidentaliter vi-
 sionis, sicut virtus productiva visionis.

2° etiam modo potest
 seu non in potest apparere ea substantialis sanctitas; quae licet non
 est de conceptu magis etiam spiritualis derivare insignes proprie-
 tates sui compositi; non tamen est ista illius reprobata; ut exemplo
 magis

Mag ex se celestis, aut philosophice supernaalis, que nobis loco sub
 humani, et naturalis daretur, firmari potest. Tum etiam ratio a pri-
 ori: nam de re ipsa magis est esse verum, quam substantialem, seu factum ad
 venientem, et perfectionem totius compositi; ab obiecto hoc nulla modalis
 repugnantia ex sanctitate, vel alibi probationibus, ac responsionibus
 nostris videtur: potest ergo excogitari non repugnans sanctitas illa ex
 natura spirituali identitatis, que sicut modo gratia habitualis
 dicitur, aut exigit pro sua substantialem spirituales eximias
 habitus supernaalis proprietates. De quo infra ad finem proxi-
 mi disputacionis ultimum nostrum profertur iudicium.

Disputatio 8.

An etiam videntur potius non repugnantes in
 homine aliquae sanctitates, s. supernaales?
 Et substantiales a natura distincte, vel modales?
 Quinque si modi, de quibus eisdem verbis ponuntur questiones,
 an infra illorum genera, que modo naturalia si. potibiles, aut non re-
 pugnantia appropinquent species adeo excelsis, et sublimibus, ut ipsae essent
 Theologicis supernaales, et sicut gratia a Deo concederentur, gra-
 tiorum quoque in se essent unionis et amoris Dei? Modi autem
 isti (et qui pro presentibus disputantur distincti a natura nostra, s. eius
 partibus respondentibus) sunt unio physica animae nostrae ad corpus
 existentia, personalitas, aut individua, productio, et duratio. De
 illis ergo quinque modis eisdem aetionibus breviter hic potius pro-
 ponentur, hinc disputabuntur.

sectio 1.

Quinque proponuntur circa eisdem substantiales

et modos aetiones.

Prima aetio. Non videtur repugnare, aut saltem dubitabilis,
 ac disputabilis est, unio physica nostra supernaalis Theologicis, et
 ratioe cuius natura humana dicitur etiam individua, ac substantia-
 litem supernaalis. ? enim ea unio supernaalis non tolleret
 ratioe, et necessitate gratiae pro nostra natura, que in recto dicitur factae
 ipsae

Ipsas unitas, et prosequi ipsas animas; cui prosequi gratia inri-
 gno foret illa unio. Nihil autem aliud requiritur ad regem, et pro-
 rogationem domi supernaalis, nisi ut bene sit, saltem respectu fig. 2.
 factis propositis, ac in rigore Deo uidentis, et amantis. 2^a unio ip-
 sa physica potest esse supernaalis, s. miraculosa extrinseca, ut de-
 sumuntur: potest etiam esse supernaalis physologica, ut quae ratio sui et
 res incomprehensibilis, afferens; immortalicitas, seu bona uisus naalis per-
 petua: potest etiam esse theologice supernaalis, seu afferens bona uisus
 Deo propria. 3^a Nam in gratia, aut sanctitate esse maior Deus
 natus carnis, ut ipse uisus in actu naalis ex Diuina communicatione
 salutari: atq; ita eius factus maxime, et uno uisus abstracto
 uidentis Deo omnifig. commendare.

2^a assertio: factus etiam
 arbitror, imo et maiori iure (substantia in non de unitonibus agente)
 dubitari, ac disputari posse potestatis existens supernaalis: et qui-
 dem quae modo naalis nobis est, licet distincta ad eventus respo-
 ndens, s. permittitur, nullum quoque est: imo etiam in nobis ipse.
 alii, quae animus saltem nobis adaptatur. Quod autem illius non re-
 fugiantis supernaalicatis est, quae ipse pro alii affectus à nobis:
 namque ea existentia erit uisus humana, aut Angelicus natus gra-
 tia: ut modo gratia est existens Diuina humanitati Deo, s. ut
 ipse arbitror, communicatur eidem. In nihilo q. uidentis re-
 buonans illa supernaalis existens creata, s. imbecillitatis natus,
 uel necessitatis; et excellentis gratia: ad quos libela factus, et libe-
 lastici frequentes exigunt domi gratia, quod natus ipse elocet,
 uel nos extollat respa natus ad uisus, et operationes supernaa-
 les.

3^a assertio. similis dubia, aut etiam probabilis, uidentis non
 repugnans: nullis supernaalis uel personae. Namque ratio per-
 sonalitate, aut subtile, seu humana, seu Angelicus, quae animi-
 bus, et gratiae ipse naturis nobis, ac modo existentibus dona-
 retur: et uisus ipse, etiam qua homo, est persona Diuina, seu
 contra personalitate Diuina; ita tunc factus erit personae
 supernaalis, seu contra personalitate supernaalis. Et q. nobis
 nunc

Nunc personalitas naturalis et communis Theologiae modus positivus dicitur, et hinc magis notis; iam in ea, quae supernaturali fuerit, minor de quibus species, 1. apprehensio apparet (sicut etiam in existentia dicitur) quae in unione physica, quae 1. aversione supernaturali pro-
 forimus.

In q. facile foret, ut subdit, et existit, saltem vero for-
 ribiles, dicentibus non entitates modales (quales semper in unione) sed reales, et absolute; sicut etiam de existentia aliquorum opinatur Chomat. Num quia factus existentia, et substantia libere potest ab imperfectione composita, quae supernaturalibus Theologiae ob-
 hinc videtur, quae unio animae ad corpus: hinc propositum est: Existit, et substantia habent se ut hinc, s. hinc natura per se perfectibilis, et in suo genere crescere potentes; et tamen unio hinc habet ad essentiam extremam unitam, nempe unum in nobis, s. nobis spiritibus, et Angelis, quae sanctitates, aut supernaturalitates non in, et istam aversionem ut veram absolute defendit late, et aucto Magister hinc in manuscriptis de supernaturalitate dicitur. 12.

1. aucto.

Non dissimili, nec impari fore dubitandi ratione, disputari potest hinc
 ribilitas productionis supernaturalis, creaturae scilicet vel animae notis, vel Angelum. Sed etiam actio infra genus supernaturalis esse, quae
 li dicitur actio productiva, seu conservativa accidentis, nullius vero
 quantitate in eucharistia; necnon actio conservativa panis, aut
 vini in corpus, aut sanguis Christi: hinc foret actio creati-
 va hinc hominis, hinc unius magis sine dependentia, more animae
 dicitur. Quia propter illas eucharistias supernaturalitates magis ex-
 brophias, quae Theologiae, exquirant potest alia supernaturalibus
 fidelibus, et Theologia in actione, quae videtur fore actio ef-
 fectiva animae notis, quae videtur non tantum a Deo, sed etiam ab
 aliqua natura vel sancta, aut etiam a natura humanitate, ut dicitur
 calta, seu unita ex Deo, tanquam ab instrumento assumpto person-
 nis, et committit illi ultimi non perfectionem exigentem
 alia supernaturalia, et hinc aucto factus est de notis, et aliorum
 doctrinae, quae nobis creaturae contribuit in ipsa naturae productione
 non

Non alligabitur iudicij nāq; ex aliena rellig.^o

9^a assertio: idem omnino

dubij, aut disputationis genus mouere licet circa durationem nostram
(quae rellig^o est supposita, et arbitror) merito à multis exiit, et
certius appellat^o: an scilicet possit esse aliqua, quae per se
nunc colligenda nāq; in tempore, eamque contribuendi modo exi-
tentem, habeat aliquam supernaturalitatem theologicam, seu exigat
Præteritum Dei? Et quidem fauere uidebitur istud non repugnan-
tibus non tantum, quod alij uia ig. è comuni, quod scilicet ad-
ue nāq; nostra, s. Angelica, per gratiam licet esse posse uideri
Deum: sed etiam per se, s. exemplum supernaturalitatis philo-
sophicæ, quæ non minus habet in se dicta è posse diuine
durationis: cuius scilicet generi non repugnat species, quæ
simplex est, et individua permanentia pro aliquo, aut etiam
communi (saltem à parte tota) tempore, in quo nāq; nostra per
illud durationem simul colligatur.

Argues ita potest superna.

Substantiales, et modales: tunc quoque iure disputari,
aut agitari posse accidentalis ubi noni supernaturalitatis: max-
ime utro ex ipsa supernaturali, philosophicæ et positivæ nem-
pe supra omnes uires nāq;, licet non conclusionem ad uisionem
Dei: ut de ubi noni corporei Xpⁱ in Euang^oia communi,
et uera sententia docet apud Mag^oth Suarez disp. 5. de lib.
sect. 1. quæ nos disp. 1. de lib. sequenti sumus. Et tamen
theologicæ, seu Antichristi ubi noni supernaturalitatis uidebitur etiam
ut quæ potest, non sine admiratione, et riu audienda: 9° Des.

ponderari potest: idem ubi noni, etiam spiritualis, minus pro-
penter proponi posse, ut aliquando istud disputationis materiam,
quæ eius theologicæ supernaturalitatis, seu uires nāq; beatæ uir-
tutis non obscure repugnare uidebitur: supernaturalitatis enim
ista ex se habet eam maiestatem existendi, ut requirit id
essentialem ex ubi noni, quæ ex se habet deficere mutari,
seu augeri, et diminui sine culpa, et x. arbitrij hominis
uel

7E
vel Angelis, maxime vero beatis. Unde ubi non tantum habet
ex se, ut non possit precedere beatitudinem, quod erat necessari-
um, ut lumen, s. sanctitas esset; nec etiam habet ut precedatur
a beatitudine, quod est contrarium supernaturalitati; s. excellens
sanctitati, et luminis, nihil autem horum de unione physica, aut
de aliquo alio ex praedicti modis ratione profertur laudabile,
vel etiam de maiori spirituali dici potest.

sectio 2^a

Concluditur tam proiens, quam

proxima disputatio.

Ego autem ex istis in hac, et proxima disputatione iam propositis
non tam avertentibus, quam dubitantibus, dicendum ab absolute
liberis; eis quidem probabiliter persuadere, non esse dicendum
impossible eas res nobis incompletas supernales; nempe mag
angelico, seu spirituali: unionis naturae physicae existit. per
necessitatem, s. necessitate productionis, et durantis; ad haec im-
possibile dici non debent, non propterea igitur probabiliter potest
dici possunt, aut debent. Et quod absoluta solitarii adhibere
in iniquis suis rebus, hinc nova videtur fieri; by quibus,
ut ipse alibi prudenter timere possumus; ad quae nobis non
apparent repugnantia (saltem utro clare) in ipsa repugnantia,
et symonia hinc; aut dubitatio examine talia sanam ostenden-
tur?

Unde quaestiones istas scilicet possumus ex prudentissimo
Tholonia, ita reg, et ceteris de substantia completa supernaturali que-
stionibus concludentibus. Verum ex in re tam rebus, nihil facile autem
dum non, talis nunc videtur aliorum iudicio, quae nobis rem defini-
endi relinquere... Item multa deesse temporis aliorum exami-
ne paratim appensa, et quasi suffragii compensata, ratio asserun-
tur, quae privato iudicio hinc solitarii demere essentibus. Hoc
sensu illi: et quidem sapientes. sicut etiam ea complete rebus,
vel in illis rebus supernaturalibus potestibus multos deesse temporis
solitarii et passionis; ita solitarii eos videtur, et quidem plures,

Et animosiores aliqua, s. multiplex subit incompleta, nisi subli-
us, nisi saltem modali, superna actus; ut potest magis accideret, ut
eximus, ad propriis doni gratiori conditione; & magis relinquens
nāq in sua debilitate, & mendicantia depressione.

Disputatio 9^a

In re solis intellectus creatus nisi unius

Classe Dei intellectus.

Supponit hęc nova disputatio (et de hęc solutabilibus ultimis) dis-
tinctionem potentiam ad anima, et rebus naturalibus; ubi ex descendit
solutis, atq; ex naturalibus precipui ex Dⁿⁱ eximio, qui intellectus et vo-
luntas virtutes animę non adæquatur etq; in genere naturali, ut soluti-
ca soluta male operatur, sed factiles et dicit, ut instrumenta
factiles animę per se ipse etq; influentia

sectio 1^a

Intelligibile est soluti intellectus, etq; nostra, cui conaturali

est clara Dei unio.

Hęc assertio, licet in soluti non vulgaris, nullas fortassis, nisi de
nomine tendentes, aduertantios offendit. Dicit illius a priori est
soluti est qualitas supernaturalis, illuminatiua nāq; humanę, s. angelicę,
quę ex hęc nāq non tantis habent producere, sed etq; immutantes
recipere uniois beatę, s. dicitur de volubilitate, aut qualita-
te actiua, et receptiua amoris theologicę; sed illa qualitas est, aut
receptiua intellectus theologicę, seu proprię, et per autonomiam
supernaturalis, nempe soluti intellectus in se nobis gratiora, et unius
soluti soluti Deum videns, aut Dei uniois habere: q. soluti est unio
de soluti.

Conseq. est legitima. Maior videtur per se nota, precipui
vero negabilis, quatenus nulla opponi potest repugnantis ratio
contra dignitatem et perfectionem, aut amplitudinem luminis glorię,
actiui, et receptiui eiusdem glorię, seu uniois ipse enim modo
actiui est, imo etq; aliqui; maxime vero soluti consent eadem an-
uenire uniois receptiui; hęc, quamvis falso affirmari videatur de presentis

lumine

Lumino, ut ipse superflua, q. intellectus saltem cum anima sufficiens vis
sua e recipiendi visionis, nihil e ipse lumen, ac effectus habitus, & ope-
rationes supernales; ad se alio lumine facti a nomine negantur uideri,
e uerissime affirmari potest: q. nec in genere uideri actiua, & receptiua
opponuntur, ut patet lato in anima, quod in intellectu. Nec in specie,
uel ratione uideri actiua; receptiua est ulla repugnantia euz
passiua; saltem enim erit receptiua, & gratiosa, quamuis sit recepti-
ua operationis; siquidem receptiua erit, licet uitalis etiam sit;
non enim opponuntur uitalitas in actiua, & receptiua, sicut
neq; uitalitas in actiua, & receptiua, ut patet in ipsa beata
uisione.

Illius, quod sola uideri probamus exigere, eam facili negotio re-
cipit. Nam se non ob aliam rationem modo in nobis qualitas quodam naturalis
est intellectus, s. potentia intellectiva naturalis, cuius q. illa e ex se actiua, & receptiua
in illuminatione, ut ostendimus requiritur actiua nobis: q. qualitas receptiua
actiua, quod ex se sit actiua, & receptiua intellectus, ut instrumentum
requiritur animi, s. uitalis, erit etiam intellectus, s. potentia intellectiva recep-
tuali.

2. nam qualitas receptiua ex se potest generare officium nostrum
intellectus, ut patet ad hanc, & requiritur ab anima, seu reddens intellectus
nobis iam non requiritur, nequid non sit intellectus, seu potentia proxima
animi: quod non habet e per se nobis; sed e illud ipse, quod nostra sen-
sentia uiderit, e nihil aliud uiderit: sed qualitas illa receptiua
actiua, & passiua intellectus, ista; requiritur generare officium nostrum in-
tellectus, namq; superfluum redderet: quippe ipse nihil aliud habet, nisi
quod ex sua natura sit qualitas requiritur actiua, & passiua intellectu-
bris: quod scilicet anima nostra, q. substantia, immedie, & adquate
agens, uel etiam recipere non potest: q. qualitas illa receptiua est,
autem esse uera potentia intellectus.

3. ne ea qualitas receptiua
esse erit uitalis, seu uiuens in actiua, non minus quam naturalis.
Quoniam q. operationes receptiuae non minus sit uitalis in actiua, quam
naturalis, licet a natura nostra secundum se non exigantur: huius q. fun-
damentum uiuens, aut uitalis est fundamentum per se intellectus ab intellectu, quare

Inale eret illa qualitas respectu motus supernaturalis, maxime vero cum in isto respectu est virtualis; ab omni qualitate uiuendi per operationem virtutis, cui requiritur, est ipsa potentia intellectualis, debita scilicet ut instrumentum; ita, seu in subsidium relictis, quae per se immediate saltem adquirentur modo respectu; non est operatiua; q. illa qualitas est uetus intellectus, nec alius saltem pro illa requiritur.

4° denique:

non est proprius, aut essentiale potentiae, quod ipsa deriuatur a natura, seu producatur, aut saltem exigatur ab ipsa: tum q. hoc est omni-
 ciendū uniuersale, ut exigatur a natura, si naturale sit; admittit ta-
 men potentias, et subrogationes aliter supernaturales, quod non
 exigatur; ut patet in habitibus, in operibus (imo et in opera-
 tionibus, quae etiam producuntur, q. si actiones, et exercitia uirtutis
 non tamen exigantur) patet etiam in his, aut alijs qualitatibus
 sensibilibus, quae suppleri possunt per supernaturales. Tum quia
 id ipsum ueritatis in substantijs; licet enim uirtutes naturales
 deriuentur ex natura, s. ab ista exigantur; non propterea sequuntur
 rebus, nec exacte, nec deriuata a re, ut Aristoteles: et similes uirtutes
 uel personales, uel physicae ista exigantur, quanto est naturalis, ut non
 amittat nomen, s. respectu uniuersali, licet sit supernaturalis, et non
 exacta, aut non deriuata ex natura. Tum denique, quia (ut in-
 dicauimus) natura non uiuit per potentiam tanquam per effectum, uel
 exercitium uiuendi, motum uirtutem; sed tanquam per instrumentum,
 et concurrens sibi requiritur; hoc autem non potest ex suo con-
 cepto, ut deriuetur, s. exigatur a causa principali tam requirere.
 Et, et sic uiuente, s. associante, ut omnibus est notum.

sectio 2^a

Argumenta contraria, et responsiones. 2

Primum est: Theologi non minus, nec aliter difficultate, aut
 non placituram illis de intellectu supernaturali potentia, quae il-
 lam, quae examinata, et tandem negata est supra dicta de sub-
 stantia intellectuali supernaturali: quod ideo precipue contrarie patet,
 q. ipsi res nomine intellectus questionem illam proponunt, ut maxime
 patet

Sabel in D. Thoma ad. 4. si inquirunt: utrum aliqui intellectus cre-
 atus per sua naturalia Divinus essentia videtur possit? Ergo vel ultra-
 que, s. neutra potestas est neganda? R. neg. ans: et ratio videtur mi-
 hi non satis probabilis, sed (quod tunc dixerunt) mihi evidens: Theologi
 enim dicit, Deum a Sabelis, et ab Augustino, id curabant, ut nos
 saltem vero, aut propter nos, et existentem sanctitas, atq; virtus
 videndi Deo gratia esset, et verissima gratia; ad evidens omnino
 intellectus naturalis nobis intellectus bene utiq; nos potest gratia non mi-
 nus, aut aliter, quo gratia est ipse lumen glorię modo dabo aut
 quilibet sanctitas, aut virtus celestis dicitur: potest q. affirm.
 in visio Dei naturalis respectu alicuius intellectus nostri, aut Angelicę
 creature supernaturalis vel respectu Deum nos humanę, dicit Ang-
 lies. Quod adtem aliqui, s. nulli, s. omnes (ut nominatum D. Tho-
 mas) questione profuerunt sed nomine intellectus obitare non potest:
 ut quia eum tenebat, aut tenebat identitatem cy nobis,
 vel q. eo nomine intellectus radicale, sive substantiali significabat.
 et ideo ipse D. Thomas in eo ad. 4. ult. et non semel confundit
 intellectus Angelis cy ipso Angelo, cui negat (ut in reponens ad
 4.) quod per sua naturalia possit cognoscere essentia Dei.

De: di-
 spo necesse est naturalis illi rebus, cui non e naturalis fia, ad quam
 tendit: dicitur: ut Sabel in dispoone ad fig ignis; sed nulli in-
 tellui creato potest e naturalis fia Dei: sive per identitatem, ut con-
 Sabel; sive per unionem eho intentionalem; fia enim Divina uspo,
 si summi altius nulli creato, et finito rebus, debent potest; ad-
 equi et per unionem substantiali, seu personalis posse debent: q.
 nec dispo ad fig Divinus potest debent; sed est dispo, et quide
 ultima, est lumen glorię: q. nulli intellectui creato debent potest:

Et ratio, que familiaris e Sabeli, ad
 impugnandę potestatem rebus supernaturalis, desumpta dicitur ex
 D. Thoma (subobscure loquens) questione 1. ad. 2. ad. 3.
 in primis nec illi rebus imponat: Cy q. reponit obitus illę
 et totis Sabeli placitum unionem Divinam, ut species intellectus
 quilibet, seu impoone cum intellectu beato, que nos habet, sed reijciemus

Et illa maxime ratio, quod intellectus, et tota ratio luminis ac
 huiusmodi necessitas aut etiam utilitas emanaret; siquidem Deus qui non
 miserat est infinitum lumen, quod est infinitum albedine, s. species, per se
 ipso et illuminaret, et clararet in se ipso in se ipso.

Idem hodie ratio per se principij, dum recurrit ad intentionem
 semper huiusmodi conati recte creato: unio enim illa intentionali
 est, quod hodie pro Deo videndo requiritur, neque maiori et fide
 merito negandum, quod ipsa unio, de qua disputatur, neque minor
 cum fundamento, aut facilitate affertur a defensoribus rebus
 supernaturalibus, quod ipsa unio, quod perfectius, et cumulatius est bene
 finium. Neque exempli gratia personalis, quod naturalis aliter rebus
 possibili admittit hanc unio boni operi dicitur. I. de Deo dicitur. Et
 h. 193.) apud se potest, siquidem illa unio hypothese nulli gratia,
 est accidentali, et precedenti, debent potest, et tamen unio in
 intentionali a. ipsos hodie debetur gratia luminis. g. licet unio
 hypothese nulli potest debent rebus, non proficere unio inten
 tionalis nulli rebus debita dicitur potest.

Deinde ratio illa, et
 ante recte impugnaret communitatem unionis respectu omni rebus,
 non tamen respectu omni intellectus; qui vera gratia est potest nos.
 De rebus: et ideo luminis plenitudo, cum quo ille intellectus gratiosus in
 intentionali habetur, debita nunc est etiam a hodie caligari celebra
 ta unio intentionali et Deo ut ob hoc videtur.

33: forma, quod un
 i vel ratio, s. potest et naturalis, non potest aliter communicari, nisi recte
 naturaliter; ut potest exempli gratia personalitati, dignitati, et sanctitati.
 huiusmodi Divinam; sed essentiali Divina ut species, vel sit naturalis intellectus
 Divini: g. non potest nisi supernaturaliter communicari aliter intellectus.

Contra hanc rationem, qua hodie disputatur,
 etiam aduersus omnes rebus supernaturalibus, oppono se male suppo
 ni (ut videtur) Deum se habere ut ipse visibili proxima
 sit, Sanguis fit, aut species unitus; hoc enim est refluxus, et
 Chymicus, ut et diximus. Oppono 2. manifestum intellectus; nempe
 huiusmodi

fia, quæ uni vel nãg, & pãtẽ e' nãali, non potest alteri communica-
 ri, etã precedentẽ gratia, nisi supernaturaliter respectu quorũ, illius gra-
 tiæ; ut patet exempli personaliãtati dignitatũ, et ian' Athab' Di-
 nary; sed essentia Divina ut species, e' fia nãali in illius Divini:
 q' non potest nisi supernaturaliter comunicari alteri in illius, etã pre-
 cedente quacunq; gratia, seu abstractione; ab iteq; illud apud omnes
 est absurdũ: q' aliqua ex pãtibus apud omnes est neganda. Non
 quidem minor, quæ omnibus e' explorata: q' maior, quæ omnibus de-
 bet e' vel falsũ, & incerta. Oppono q' solutioẽ cõteri argumen-
 ti datũ; nempe falsũ pãtibus e' maior, si de omni in illius ac-
 cidẽtali, seu ut pãtibus animæ distincta loquatur; nam ali-
 qui potest e' supernaturali, et ipse hãc lumen gloriæ, cui ut gra-
 tioso potest nãaliter comunicari. Essentia Divina ut species,
 vel abstrum.

Itẽ: si in illius ille pãtis foret, modo datus esset ali-
 cui, saltem ubi Xpõ, ut homini: q' ipse debita ei omnia ex-
 cellentissima, quæ in aliquo genere dari possunt: et ideo Do-
 cuit sapienter dixit dõg. 27. de Incarnat. 1. dubij non
 esse, in illius Xpõ e' perfectus inter omnes creatos in seminibus,
 si unus in illius sit perfectior alio secundũ se. Et tamen Xpõ il-
 le in illius datus non est, ut pãtis remanẽt ei nisi proprietatibus,
 et operationibus nãalibus; uti contra Eutychianos definitũ est
 in Concilio byzantino actione 5ª, et in Constantino act. 1.
 3.ª (seu 6ª synodo) actione 4ª contra eorũdem, et contra Mono-
 telitas apud S. Valentij homo 1.ª dõg. l. q. 2. puncto 3.ª q.
 ille supernaturali in illius non e' pãtis.

Do. in primis, illis Concilio
 definitioibus, atq; similibus de dupli' Xpõ hunc nãg by pro-
 prietate aut pãtis nãg sequente, non e' ab ecclesia illud nãg.
 Etum, quod nihil pãtis hunc in illius, quæ volũtia Xpõ
 creata sit nãali, nãalitate opposita supernaturalitãtati, seu
 dono gratioso; sed tantum nãalitate opposita personali:
 nempe reijciẽtibus Eutychiani, qui duas in Xpõ nãas
 negabant; et Monotelitẽ, qui duas negabant, scilicet volũtates.

Josephus

Operaciones; soli scilicet Deitati eas concedebant: contra uero
 Lectura duas nās, unę humanę, et creatę, et alterę Divę, et immo-
 atę contra Eulibianos conhibetur in Xpo: atq; similiter aduomul
 Mondelidus duas uoluntates nāles, nempe singulas ut nās iępse-
 ontes; ita quidem, ut siue pōt, siue operantes, non ita sequantur
 personę, ut sint ipse simpliciter propter simpliciter personę, sed du-
 bliciter et dupliciter nāly, quę geminę, seu dupliciter in Xpo,
 Sabentio; propter geminā, sed duplicem tam pōt, quę operati-
 ones perfectas illat.

At euidens est creatę pōt, seu intellectum,
 seu uoluntatem, fore in eo sensu nāly, et immo: maxime supernaturalis
 pōt; sicut in eo sensu; sensu creatę diuine; generis operati nāly creatę, et
 talis est definitio a Concilio; et inueni uero, et immo: supernaturalis qua
 ad aliquę, et propria genera fuerit, et ita, ut uisio beatitudinis
 charitatis, et beatitudinis, necnon singulę, aut uoluntates nobis redempti-
 onis actus: qđ illegalis lecte definitionibus non dicuntur, nisi
 et uoluntatis Xpi et hominis non fuisse in sua entitate supernaturalis;
 sed tantę fuisse conformes, et proprias, atq; uero creatas ex ipse har-
 uera hominis; et sub hac mōte appellati nāly; legi fortis P.
 Suarez disp. 37. de Inca. sect. 2. De uisio lib. 8. de Inca. c. 8. et
 Dispalda disp. 1. de Ente refer. n. 15.

Porinde uero, absolute uerę
 in Xpi humanitate pōt, intellectus, et uoluntatis fuisse, et esse in sua
 entitate similes nobis, et minime supernaturalis. Nam 1. ita rep-
 tonare uidentur Theologi apud D. Exi. Ista disp. 29. de Inca.
 et disp. 99. uel. 2. secundo id ipse postulabat in ipse nās hu-
 manę Xpi, nōtando ex nostra, quę ipse maxime, reuēnt,
 et assumpti, quantum sine dedecore, et ex officio dedemptoris,
 potest, et illud Pauli ad Hebręos 2. Pate debuit personam
similibus similitari. 3. supernaturalitas potentiarum operati et
 multę a nobis conualibus, quos humana nāly Xpi, siue ipse
 in entitate eiusdę nās, siue ad exemplę exercuit; ut in
 illa dicuntur humani, et aduēnt, uel in experimentalia, et
 apprehensiones ex soli sensibus atq; necnon in uoluntate hanc et

W. B. H.

317
Intellectus, amor sui naturalis, & similis: duplicari autem potest, sicut operatio
omni; atque, velis naturalis ex supernaturalibus arduare, immutabilem est. 4.
Christo ut homini non debeat in illius supernaturalis, nisi ex illo tantum
motione actus exercetur: et ad eandem, & similes, & fortis exercitum
cum illis communi per lumen glorie elevato.

Inde perfectio illa sim-
pliciter, seu identitate in illis ex lumine in Christo, cui actus in
omni potest operari exaltat, ubi debita erat virtus eius in finem per-
sonae, potest esse philosophia, quae theologia: et similitudine illa mu-
tion, quae contrarietas omnis incarnationis imbecillit, compensatur: sicut
in eodem identitate, & simplicitate gratiae habitus, sive ex omnibus rebus
operatur, sive ex identitate habitus, sive est ex operari habitus
supernaturalibus, quae potest sane erat, neque simplicitas ubi debita fuit,
ut ex quo benignitate opere nos ubi maxime assimilante, compen-
sata ubi non deprehendatur.

53.º argumentum, et procedenti inhaerentis
est: id est in illis illis supernaturalis formis repugnat. Probatur sic. De phy-
sicalibus supernaturalibus speciali virtute perfectionis naturalis superaddit, non
equivaleat ex naturalis, ad tota supernaturalibus speciali in illis, illius
seu luminis non tantum actus, sed receptus, visionis beatae, et ad
lo perfectionis naturalis, seu equivaleat ex naturalis; nempe quatenus
non tantum habere agere, quod superaddit, et proprium virtutis
sed est recipere; quod naturalis, et proprium in illis naturalis: 3.º repug-
nat illis in illis supernaturalis.

2.º nego sic. Sed eius probationem
distinguo maiorem: repugnat supernaturalibus: philosophia, nego.
Theologia, concedo, & admitto. Similiter concedo, & admitto mi-
norem, et distinguo sic. illud: 1.º repugnat ille in illis super-
naturalis, supernaturalitate philosophia, nego: Theologia reddisti-
quo, quatenus lumen identitatis ex virtute receptus, con-
cedo, & admitto; quatenus in illis identitatis ex lumine, seu
ex virtute actus sufficientis, nego. Nempe est non ubi super-
naturalis, sive supra perfectionis debitis luminis, ut simpliciter acti-
us, et exactus visionis beatae, quod lumen ubi est receptus,
atque

Abq, ita quod sit intellectus; et tamen supernaturale, sicut supra feci
 sectione debet intellectus, ut simpliciter non actus, nec exactus
 visionis totalis, quod intellectus sit etiam actus, abq, ita quod sit lu-
 men; et q. habitus illius intellectus ut habet supernaturale habita-
 tione identitatis ex habitate luminis glorie; ad habitate luminis
 ut supernaturale philosophica identitatis ex habitate intellectus.

Tractatus 2us

De principio visionis obiectivo.

Ab. de specie hinc in-

et in prima. L. 2. c. 2.

Principium obiectivum dicitur id quod obiectum influens ut tale, sicut ut
 cognoscibile, in cognitione sui, aut etiam aliorum, quae in ipso ut
 specie (aliqua) cognita agnoscitur: id est, per se vel per
 vel immediate per se ipsum, vel per speciem, aut similitudi-
 nem sui, datam, immensam, aut exactam ad illud. species quoque in personam
 in sumitur pro similitudine rei cognita: quae est per se sicut in
 intentionali, seu in se representativa, aut intelligibilis, uti est
 forma impressa, quae expressa; ipsi vero est etiam, et proprie nuda,
 seu in se reali, ac propria, uti species, quae appellatur obiectiva.
 Quae quae respectu huiusmodi rei similes, aut figurata respectu
 in colorum, et quantitate certam, cuius est imago.

Triples dicitur,

aut etiam quadruplex, distinguuntur solent eorummodi species intentionalis, et
 similitudo, seu intelligibilis, seu rennibilis, quod dicitur in libro 1. de
 intellectibus. c. 3. n. 1. et ab aliis circa actum et huiusmodi d.
 Homo: nempe species impressa, expressa, et obiectiva. Prima, sicut im-
 pressa, est similitudo, aut representatio per modum actus primae
 luntiae ex intellectu; et ideo effectiva, aut saltem determinativa cogni-
 tionis in alio rem ut obiectum proprie tendenti. 2^a, sicut expres-
 sa, est facta similitudo per modum actus 2ⁱ; vel 3ⁱ, qui est aut
 ipsa cognitio producta (ut nostra schola tenet) vel aliam
 imago per cognitionem producta, et expressa, quae verby appel-
 latur: sicut novus, et fuit iste hinc, ut fuit imago formativa.

qua

9
 Ista obly exprimitur, seu cognoscitur, sicut est oblyvia, in qua agnos-
 catur obly. 3^a species, sed oblyvia similitudo est qualitates oblyum,
 quod sua intrinseca, et naturali convenientia ex se cognoscenda ha-
 bet intellu ad cognoscendum illius rei: sicut Deus respectu obly crea-
 ti in ipso clarè cogniti à beatis; et creatà respectu Dei abstracti-
 ue, et obscure in ipsa à nobis cogniti.

sed sursum illa 1^a, seu effici-
 ua similitudo dicitur ad ipso Thomam in hoc arti. 2. in anal.
 Duas: una è ipsa inoblyvia uicis creatà, sive naturali, sive superna-
 ali; nempe sive inobly, sive lumen gloriæ, et appellatur similitu-
 do participatiua, ubi sicut participatio 2. inobly, aut luminis: et
 hec similitudo non solet appellari species, et an Imma dicitur
 1^a, postea disputabimus: altera è, que dicitur similitudo 1^a
sive obly intelligibili, et sicut prius comparatur specialiter
 ex inobly, s. lumine diuino, cuius è participatio, et inaequata
 similitudo: ita posterior ubiq; comparatur ex omni, et toto suo ob-
 iecto, et propterea adest species, et similitudo non tantu Dei, sed
 creatà etiq; cogniti, cuius habetur etiq; representatio.

Et hec è species
 impressa, seu similitudo, que obly (aut aliud uicis obly generis) aut
 supplet] intrinseca, seu uicis] inditui ad cognoscendum: eaq; est in
 hoc tractatu secunda nobiliu disputandi ma.

Disputatio 10.

An creatura diuina, seu Deus ipse unicus
 inoblybus Deatoru per modu speciei un-

de 118: 2^a

Affiant communiter solli maxime moderni, ut Ledy disp. 11.
 n. 19. et Lonch disp. 2. arti. 3. abq; ut apud hanc, ex D. Thomae
 hic arti. 5° sum 9° parte 9. arti. 3. abiq; in locis, in indicatibus
 eam Dei unionem ex mente, s. inobly obly: à qua tamen sen-
 tentia ex uindicta 1^a Suarez citandus. Negant uero in posi-
 senti fidei, ubique de extrinseca Dei uicis] monumentel. Ne-
 gant etiq; post alios antiquos nobli theologos, ut D. exius lib. 2.
 De.

De Attenu. c. 12. à n. 8. S. Paezquez disp. 33. c. 3. S. Molina hic
 disp. 2. S. Palencia disp. 1. q. 2. puncto 8. Tandem quando aliqui
 notantes eam unionem admittere videntur, iam ipsi debi se captant
 loquendo de unionis non propria, aut finaliter tali, sed interter.
 talia, & equivalenti, nempe de pure ocliva, i. ardentia Dei
 ut d. principij, & fonte omnij effectuy, necnon de p. p. paratione
 firmi debi, per se ipso uno specie sui, & hinc interter hui communi-
 catione potentis ad illam sui unionem reverti: ut patet in talib.
 bus fatolo hic à n. 26. usque ad 33. & Crice disp. 21. c. 7. n. 9.

sectio 1^a

Dequod vera Dei unio in uno specie,

& de obiecti cum intellectu Beatorum.

Conclusio ista uno, sed efficiat, & secundo argum. modo proban-
 da est. Omnia vera unio Dng essentis ut specie ei ex intellectu
 beato, est plus quod vero, & propria extrinseca accidentia, & pu-
 ra & causis ex sui effectibus inherens; sed tali unio est nullus
 capitibus repugnans: q. vera Dei unio in ratione specie refugnat.
 Conseq. est legitima. Raptio figurata.

Et in primis maior e per se nota, neq; a Holi dubitanda, nisi forte illor sententia
 minus sit grandium verborum sonus, quiaq; de vocibus intellectua-
 bus contentio; cum q. unio, si vero tali vid. plus e, quod quod
 fiet ipse dicatur unio; vere tamen tali non e; sed q. ali-
 oquin Deus non tantu beati, sed omnibus iustis, uno comu-
 nis creaturis vero unius erat; est enim iusti speciali amicitia,
 & gratia vinculo coniunctis; atq; omnibus e intimus per con-
 tactum, potu, & presentia; quia aliq; causis creatis accidentis,
 & sufficienter adiunctis, ut cum ipso, quas inhinc hui be-
 neficatus habet, & servat, varios effectus, & ipse eodem im-
 manentes, producat: by q. alioquin iam Holi se ipsa nullus
 alig unionem Dei cum intellectu beato requirerent, quod est
 Theologi, nempe equivalentis vere, & interter unionis. In sum
 denique q. de reipm vero unionis est, e eandemq; inherens,

Et hanc communicationem extremam: sicut hanc definitionem, quae indu-
ditur per se, necnon exemplo quae actionis, quae entitativa, et ex-
ternitatis, seu effectiva est communicatio.

¶ Minor q. superest probanda. 1.
Quia illa uera, et interna communicatio dicuntur, et uera
informatio, quae Deo ipse, seu Diuina intelligibilis, tanquam sua
assimilatio uniuscuius entitativa et intelligibilis subiecti. Deinde uera
enim, et in se ipse illa unio coniungens Deum ut perfectionem
intelligibilis, seu assimilationis, et representationis et intelligibilis
ut illa uel perfectio uerag in ea ratione, et uerag ipse Deum
perfectio sui: nec aliud se ipsa est, unum unioni extremi ratio-
nis per modum subiecti perfectionis, et aliud per modum finis, si x.
ipso dicitur hanc quae uel alia uerag et Diuina aliqua speciali
perfectione unio, excepta hypothetica, de qua potest esse et
per modum finis informatio, et est probanda repugnans: ut de-
clarabitur. Et merito iustitiam apud eodem dicitur 17: Et
quidem utraq; finalitas, seu perfectio est facies Diuina, et na-
talis entitativa, nec minus est Dei natura, et substantia, intelligibili-
tas, seu species, quam unum.

¶ 2. repugnat unio entitativa Dei
finalis, quae in suo taliter genere, sicut quaedam perfectionis speci-
aliter unio, non perfectio infinita, et ratio ipsa Deo habet
unio uerag, et illa illa capacitas, seu potest obiecti entitativa
Deo enim unio, et entitativa finalis perfectionis summa, et
Dicitur: (sicut finis, sicut Deum appeller) ideoque iam quibus beatitudo
necessario, et in actibus Dei equi uisum Dei, seu assimilationis
intelligibilis et Deo. Neque est diuersitate unio, a nobis
aduersarij excepta potest uarietas, aut iniquitas beatitudo
fuit: quidem finis, seu perfectio interna data, aut se ipsa
dant, et communicans finalis, semper est infinita, et summa, ut
fuit eadem Deitas: effectus autem finalis, aut quasi effectus
nihil aliud est, quae illa finis, aut quasi finis communicata subiecto,
neque ipsa aliud est, aut bonum finis, nisi se ipsa unio, et
entitativa: tanquam igitur potest et maius, aut minus ex unione,

maximale

Thaieritate, aut minoritate, sed folius maiestas, & minoritas
 illi genitri si chymique.

3: nam aliquin (firmamus any pro-
 ximam probans) nulli, qui chymique merito cadentur, ut qui
 aliter ex eadem fia, aut perfectione Div^a entitatis: combu-
 nicata, solo dii possent: aliqua ergo exempla. 1^a ab uno be-
 mine elater Divino potest iniquiter intrinsece illumina-
 ni duo beati; maxime vero procedentibus iniquiter dispo-
 sitionibus gratia sanctificantis: neque ab una specie inestata di-
 cuntur iniquiter intrinsece actuali: Et ex Deo assimilati;
 maxime vero procedentibus iniquiter homini dispositionibus.
 2^a ab unaqueque specie Dei inestata, & summa potest aliqui-
 ti inestata actuali, ut Deo solim per fidem, seu ab-
 strahue agnoscit, ex tamen alius, et omni beatus dica-
 tur actualiter, seu complete, ut inestata Deo agnoscit: Pa-
 ut enim in se non tantum inestata nostras agnosciones, sed
 etiam abstractivas procedunt, & omnibus potestibus equiva-
 let. 3^a: ipsa etiam intellectio Div^a, si per impossibile, quod ali-
 qui solo arbitrantur, communicare huius humanitati, aut cui-
 uslibet: potest magis, & minus communicari: quod tamen ip-
 si solus merito refugnant sentent.

Multiplex quoque, exem-
 plum circa alia Dei attributa excogitari, & alij in nobis potest:
 maxime vero in misterio incarnationis, in quo tam unio personarum
 ut, ac immediata Verbi ex humanitate, quo unio materialis, et
 mediata eiusdem Verbi ex operationibus beatitudinis ab ipse in-
 finite dignificati; excogitari, ac fingi potest maior, & minor
 potest; alij: Ita modo Xpi maiorem, modo minorem (qua be-
 tunc videtur) & modo etiam maiorem, & modo minorem beatitudinis,
 seu Xpi merita & virtutes operationes imaginari huius
 vel.

Ita etiam licet Deus ipse sola sua maiestate intrinsece
 moraliter, seu tanquam sua dignificativa operum orationem mag-
 nificat, & subvertit; alius tamen pro variabatur solutio,

44
Quasi unio, nempe cognitiōis naturae, potest maior modo,
molto minorem intenditur effectum contribuere, quod tamen tam
Propter, quae scilicet, et naturae negant: ea omnes ducti naturali
ratione, quod subit, aut hāc. In semper e summa in se, et creati
omni finitū, et creati alio; Ita si in se communicatur, et subit, ne
quis non communicare, ac subire infinitū.

4. Propterea iam aliquae
perfectiones communicandae ex parte intelligibili Divina; et quidem
in summo participationis gradu, civitates beato: quod tamen et fal
sum, et repugnans fœderis censetur. 1. e. subsistentia Divina,
saltem ut si vel intellectus nosse identificatur ex subitō naturali
vel unio illa fiat non tantū ex intellectu, sed et ex natura. Obviam
communem sentit, et ipsi hōis familiarum (obtinemus videlicet ad
hominem, quae subitō proprio, et creati contribuit in modo, seu po
tentiā, seu negativus benevolentiae naturae nostrae extra alieno subitō, vel
et ex subitō, iam non beati unita ex specie, seu intelligibilitate
Divina, quae per se ipsa e subitō, et communis Dei subsistentia, non
fœderis non subitō in Deo.

Uicque, clarior) est sanctitas
Divina: unusquisque, videlicet beatus est sanctus per sanctitatem.
Cum q. unitas ex Deitate, ut specie impressa, seu intelligibilitate.
De; atq; ita tanquam ex radice, et quasi natura participata, exigen
te operationes beatas, et etiam bonitas propria illius naturae, et
vitiōis beate. Cum q. hoc est propriū. Deitate unitis sub qua
cumque ratione, maximo vero, aut saltem procedente operatione,
radice, ut non possit non sanctificari naturae sanctificabilis, hāc
virtute, et vero unitis: ideoque, et vulgaris, et usque Theologiae
non possit Deus unius humanitatem ex sua personalitate
(quamvis hoc in Deo nec sanctitas, nec est operationis radice dica
tur) nisi illis per se ipsa sanctificando: esse et. quodlibet natura
beata sancta per Deitatem; imo tam sancta, ac alia quae
fusa creati, quae possit non minus, ac modo e ipsa Regi. Inq.
videtur, utpote eadem virtute sanctitate contribuit, et fructus
sanctificata. Eodem, consideratio de amabilitate in hōis
possit.

John

Tertio e[st] (itaq; clarissima) adorabilitas: nempe omni beato de-
 beatur vera labris adoratio, saltem vero inferior, seu minus
 perfecta, scilicet superior quaedam hyperdulia, qualis humanitatis
 debetur: debetur etiam ubi ubi debetur: ubi ubi debetur
 debetur sensibilibus eucardis accidentibus: ubi ubi enim,
 aut rei, quae immediate, et in sua entitate unitur ex Deo, maior
 adoratio debetur, quae aliter separata, sicut creatura, et ualde
 sancta: debetur quoque quaedam specialis, quae sine labris minor, si-
 ue maior quaedam, et alia hyperdulia uocetur, data, imo
 superior est, quanta est illa, quae fitur Deo, ut exi-
 mium Maternitatis libere, qui minus intus illo unione
 Deo ipso, seu entitate Diuina, quae beatifica unio in gulo
 beatorum, et illorum hostiarum mirabilis, et Diuina speciem unum-
 gere dicitur: de adoratione gradibus uideri potest D. Caius
 cap. 53. de incarnatione.

5. denique, respicientibus illius immedi-
 atis unione inter Deum, et beatus obediunt, et iam esset perfectus
 et ualde superfluum lumen glorie esset, saltem uere actum
 rationis. Deum enim non minus est in se lumen in se, quae
 actus in se, utpote uisus actus supernaturalis, et admirabilis:
 unum quod simul illuminat, et obicit mouet: si quod necesse est, ut
 unum, iam reddat impossibile, aut superfluum qualitates lu-
 minis glorie. Quod sane uisus proponitur, si consideramus
 in uisus, quae ubi oriens ab intellectu uisus, et ab specie Diuina
 cum illo supernaturaliter unita, et in uisus amittente, non potest non
 habere omnes gradus, seu perfectiones unione beatus, nempe in-
 talibus, supernaturalibus, et imaginis rationis. Per se de hoc argumens
 in hoc, et sequenti tractatu regis agendum est.

SECTIO 2^a

De personis uulgaris reprobatur. Et de
 nihil habet familiaris, quae ut illi, aut similibus argumens
 satisfaciunt, ualde comendat diuinem inter unione Dei, et
 Deo in et intelligibili, seu per modum sic intelligibili, et alii
 in esse

In se reali, seu per modum sui naturalis: prior, autem, est solus; forte-
rior vero impotens: non unum, sed factum intelligibile dicitur se ex parte
oblati, tanquam eius imago, et similitudo; et profertur non autono-
matur: nec ab ipso limitatur, sed in se solo retinet ampli-
tudinem, representativam; inhiat, aut finit secundum magnitudinem
non oblati inhiat, aut finit. Prior vero realis, et essentialis mu-
tuam naturalis, se habet ex parte sublati, ut videtur illud perficiens, et
ideo illi accommodatur, et subordinatur, ab eo; defendit, et li-
mitatur. Sic Deus in nulla alia ratione, quam operari, seu oblati, uni-
versum intrinsece potest et videtur, aut substantiam beati: nam quousque
alia unio esset intentionalis, Deumque ad indignum naturalis, nisi incom-
pletis, et imperfectis sui humilitatis, ac defendit deprimere.

Ad ingenue loquar, nihil nisi pura, et nihil vane significatio
verba in verbis istis reperio: et, ut optime censet S. Crisostomus, Ba-
dus. 11. n. 15.) Non opus est longa disputatione, ut implicatio fa-
cti in hoc modo dicendi a medietate percipitur ingenio. Per
quam iam ea unio dicitur et beati doctrina magna. Pro-
prie Rothius factus est, et ubique alii; multi animalibus
dominamur: non videtur; opere probat, sed illi grandis ho-
minum (ut ait) machinam aliam examinare, et meditari.

In tri-
mum quidem ea celebris unio, seu factus dicitur explicata vo-
cabitur illi, in se intelligibili, seu per modum intelligibili, aut
intentionalis sui, et in se reali seu per modum sui naturalis, et
finitur verbis, ubi ipsa dicitur: habet res, et natura est que in-
trine, ac fones non omnibus communicatur, tanquam intelli-
gibilis per se, et se ipsa dicitur, ac perficiens inhiat in ratione
sacramenti dicitur similitudinis, qua ut operari impotens ipse cum-
pat in nobis, et expressit unio similitudinis in alio: maxi-
me ubi nobis dicitur per se, ubi retinet Rothius: profertur potest
illud ostendit, et sua sua essentiali naturalis, et substantiis illud
probat, ut non se habeat in eo munere tanquam replens operari
em impressis creatis, seu fuit intentionalis, aut illi equivalent;

511

ut sit

Hæc sunt, et hæc, impoſſibile: atq; proferea non ma-
 giſ Deus unius loco ſpectari impoſſibile, quæ loco alterius
 Dei: neq; enim intelligibilem Deum: ſerpenſem, inſolentem, riuſ
 niſ; riuſ nobis, diſtingui: ehoſ ſanoſ ſolent ad ipſa naa, ſeu rubeo
 Deum, ut identifiſcanta cy noſ inſolent, et ut uniuſci cy nobis; per
 ſe enim digna eſt, et caſaſ, ut uideatur a re, et a nobis.

Deinde:

illuſ ipſi ſaſy, aut unioſy intelligibile, et naali diſcimen caſp.
 caly uocibz illi, ex parte obli, et ex parte rubei, uideatur anti-
 trariy, impoſſibileſſe, et ſe ipſa nulli: ſaltem uero ubi una, et
 eand; eſt, ſunt erit ſi luminis, et ſpiciet, ut in ſpicietis erit, et
 Deſtaſ uniuſci ut lumen, et ut ſpiciet: ſum q; utraque diuina
 per eſſentia; utraq; ſpectat ad genus intelligibile, ſeu inſentio.
 nale, ad quod utraq; perſicit, aut perſiceret inſolent creaſy:
 utraq; eſt Deus ipſe uſus, et ſpiciet, ac expreſſi uideatur a
 beato, et uocibz, ſeu communicatur a Deo ut inſolent, riuſ ut illi
 uideatur ubi uſque uideatur: utraq; iſt; ſe habet, aut haberet ex
 parte obli: et utraq; inſolent ſe haberet ex parte rubei, ſi
 inſolent, qui inſolent, ſeu uera unioſe per utraque perſic-
 retur ut in ſe illuminatur, et amonitatur luminis, et ſpiciet
 Dei inſentiaſ, nempe ipſi ſolent, et naa Dei: perfectionibz
 illuſtratur, iam eſt rubei ſpiciet, et quidam huc Dei inſol-
 ſentem.

Tandem itaq; illud ſimilem diſtinctionem comenſy
 eam neque ſormari, neq; explicare poterit, uocibz illiſ
 accomodatam, ſubordinatam, ſimilitudinem, ac dependens, ſuſ
 negabantur formis inſentiaſ, et applicabantur naali.
 bilis. Si q; ſunt ſpiciet, aut ſi intelligibileſ diſtinctioſ non ac-
 comodari, nec ſubordinari ſubieſto. Ita ehoſ lumen non
 ſubordinatur: ſy q; utraq; eſt ſi diuina: ſy quia utraq;
 uere eſt ſi Dei naali, ut iam expenſimus. ſum q; ſi
 utraq; eſt, aut erit ſi inſentiaſ in beato, qui reddi-
 retur ſpiciet Dei uideſe, et non Deus ipſe. ſy q; en accom-
 dato, et quai ſimilitudo, nec ſpiciet, nec luminis ſecunduſ

ſe

se utroque conveniret, sed dantur ut unum subto creato, aut etiam per unionem creato: in quo nulla esset maior luminis intensitas; quae speciei in creatis imperfectio, saltem vero si lumen infinitum, sicut speciei, ad certos gradus communicationis limitaretur, & certos sanctissimae precedebat gradus; sicut species infinita & certorum luminis creati gradus limitari apud Plotum significatur.

Idq;

exempli intellectus, & speciei expressae inessentialis explicatur. Quae enim ex ipso Plotum dicitur, aliter limitanda, si univertis, sed aliter modo limitari, nempe quoad utrumque communicationis, & effectus finalis. Et sane si Divina intellectus esset sua intrinsicam beato, ea se haberet tam ex parte beati intelligibilis, quam ex parte Dei intellectus; utiq; limitaretur (ut dicitur in ipso Plotum apud Eusebium de Incarn. c. 1.) quoad nos et factus finalis ex determinati unionibus. Similiter species expressae beatissimae, quae ex eodem communiter Plotum est ipsa Divina essentia unum intellectus beato se habet ex parte Dei ut expressae, & ex parte beati ut experimentis; limitaturq; ab illius capacitatis, & debetur ad certum gradum per illud, si illi unionis, & speciei quoq; intelligibilis, seu impressae, si esset Divina essentia, simul illi haberet ex parte intellectus, cum constituens intellectus; & ex parte Dei ex constituens intelligibilem. esset igitur simul species beati, & lumen intellectus; limitareturq; quoad suos effectus finalis a capacitatis intellectus, & ad certos gradus debetur per certas sui uniones. Totum igitur illa formorum distinctio in solas voces resolutus.

sectio 3^a

Argumenta contraria solvuntur, et
refutantur.

Ca^a si valde facilia, et minuta quidem, quae oppositas, ut magnum illud unioni Plotum persuaderetur mysterium. Et est essentia Divina, modo est species intelligibilis seu constituens intellectus creato in actu 1° sicut in intentione illius ipsi Deo videndum.

Pl^o communis ualde Theologorum sententia docet, sed non potest con-
 clui, se species sui in alieno intellectu, nisi ipsi Prædicti intellectus,
 & proprius q. unus. Minor probatur sumo q. ob defectu illius
 Prædicti unius Angelus negat se species sui in alio intellectu: by q.
 ut auctoritate D. Augustini asquit D. Thomas 2. 2. q. 7. ad 1.
 1. Quæstio Dicitur per se ipso e intelligibili in actu, ex se in
 materia intellectu eiq. proprius e, q. ut dicit Augustinus, Deus uni-
 cuiq. rei e uisio, quæ ipse se uis. Concedo, & admitto modo ma-
 ior, quæ D. Augustinus, et alij negant, Prædictus ostendit, & quiddam
 Intellectus species luminis aliorum; uel ita dicitur ipse maior, ut conuolatur
 Dicitur Dicitur e ostendit, si simul eiq. ut lumen actiuum, seu tota uisus
 facultas agendi uisionis ex intellectu extato: negatur uero e species,
 si negatur esse lumen actiuum, de quo infra.

Nunc, ad communem nos-
 tram a nobis in hac disq. firmam sententiam, negamus minores, conuen-
 ti & salu e ad munus species, nisi obli. inueniatur cum intellectu,
 ut sit proprius, & uisus illud sit: by q. hoc idem sentimus de
 lumine glorio, quod per intellectus, & ignis proprius omnino.
 Sententia non unita, suppleri posse docent omnes philosophi, & The-
 ologi. Cum q. de ipso saltem de specie, non potest de obli. in-
 telligibili sententia delectant ipsi quoq; Philo, ut sententia aliquæ
 tandem assignent diff. inter ea, quæ se habent ex parte intellectus,
 & quæ tantum se habent ex parte obli; nō si omnia eiq. si
 intrinsicca intellectu, & ueniunt ad obli, ut in propriam om-
 nia se habent ex parte utriusque. De quo iam diximus.

Ad 19.

uero illius minoris probationem negamus assumptam: by q. nullo
 argumento uaderi potest, quod unus Angelus alteri in ra-
 tione obli. unum non possit; maxime si Deus, quod diffinitio
 ut erat ob rationem e nobis datur scilicet 1. q. 1. unum alium
 ut obli. by q. Angelus, etri uniuersus alteri intellectu, adhuc
 non erit species sui, si uera e Platoni doctrina, quæ ex ip-
 so D. Thoma loco citato, & alibi sequitur ad identitatem obli,
 & species in alieno intellectu nōq. ueritatis, & intelligibilitatis

obli.

Obi, quodq; eiq; sibi sui eē, s. omnino simple, et tūc immāle.
Ium q; ne singulus unū sibi species sui in alio, sibi ē quod non
habeat eū sibi eam tūc presentis, quā Deus, qui ex se, et non per
acciden' cognoscitur inseparabiliter omnibus rebus; et ut omnium
causa, et tenens conservat in hunc modū, et necesse fuit presentis.

Ad 13. autem probationē dicimus, eū esse
causes in adversarios rebotueri: nam si Deus unicus; rei est unū
nior, quā rei ipsa sibi, ut Augustinus Bethonico asserat D. Hinc,
cum scāto Deus non sibi unū; rei, ut Celo, brachi, et hominū mor-
tali unū; et per se arbitratū communicat; iam eiq; ut ipse di-
catur in aliquo sensu, quā Augustinus intendebat, ut in Cōgelo
beato, quā ipse sibi sibi, necesse non ē, ut veri eū illo unū.
Sylvestra si ad maiore illū unū; requiratur unū; esse identitā
eiq; requiratur, quā in hūmōr ē, ita magis in hūmōr, et ad unū
extrema identitā: non q' erat unū (Hōmō), quā D. Augustinus
persuadebat.

Sandem iq; dicimus: Deo dicitur posse unū; rei, quā
rei ipsa sibi sibi, ob eos relesores hūmōr, quibus nobis ipse presentis
affatur, nempe ut necessaria causa operans, cooperans, continet,
sustentans, exemplificans, seu figurans suo fōrō sigillo in nobis
in creatas perfectiones: atq; videns, et providens; qui hūmōr ha-
bit non sveniunt; nam licet per essentia, et quidem identitā
sem rīus nobis unū; non tamen per presentis, sive scien-
tia (nisi imperfecta) et nullo modo per fōrō, sive causalitā;
de quibus videndi plura possunt apud Basol. q. d. D. Wagnau-
dy in Theologia naali lib. 7. q. 1. art. 1. et Sebastiani lib. 3. de
Deo a capite 7°.

¶ Argumentum est (ut dicitur eius Author) con-
tra D. Suarez, et eius sequentes, quod in hūmōr, s. informans speci-
ei requiritur, ut et in hūmōr materialiter. Non est, inquit, elevati-
one speciei intelligibile, seu constituti obli intelligibile, ut
ipsa in hūmōr, s. informet; alioquin nec essentia Divina, neque
substantia Angeli esset vera speciei intelligibile respectu sui intelligi-
bilis. Nulla enim in hūmōr, sed per se substantia: q' essentia Divina est
species

speciei sui respectu intellectus creati.

Primo distinguo ans: respectu
 sui proprii intellectus (maxime uero ex specie identificata) concedo.
 respectu alieni, nego. Et in hoc argumentum cum in unione, que
 non e de ratione unius speciei, et tamen, x. aduersarios, e de ra-
 tione unius speciei distincti ab intellectu, cui, nisi unicus, non fo-
 ret obij representare: cum ibi in unione, que non e de rati-
 one unius intellectus, ut patet in Diuina; et tamen est de
 ratione intellectus distincti ab intellectu. Neg: q. fuerit loqui.
 tus de omni specie, sed de substantia, et extrinseca ab ipso intelli-
 gente; que si fuerit proprie speciei, nempe uicaria obij ab ipso
 distincti; et eam impimentis, potulat ingresso intellectus, ut illi-
 us accidens: si uero fuerit speciei improprie, ut ipse ex ipso od-
 iecto aduante, et se ipso unicate identificata, potulat uero in-
 formationis, ut ipse dicit ad unum reale congruiti reuelans ex intellectu,
 et extrinseca Diuina ut sui communicante sui esse, et ita illud com-
 munitatis. Tunc ex determinatione distincti idem D^r laius dicit.
 D^r de attrib. c. 12. n. 6, et 10. V. distinguo et ans, et respici de
 ratione illius speciei ad unum uero, se communicando pot, nego: si
 non sit de ratione speciei, aut quasi speciei unius pot, huc ibi
 per se aduante, et constituit in aliquo ore, et reali, concedo. Tunc
 est ipse Dr Cij distinctio.

Tandem ibi recordat clara argu-
 menti impugnatio ex primigij aduanti in hac dicit. ratio aduante:
 nempe non minus e de ratione speciei, que de ratione luminis, neq;
 in auri de ratione huius, que illius, ut uel per inherenti, h. per
 informationis actuali, perfecti, aut completi intellectus: nichil enim
 dicitur de ratione speciei sui respectu sui intellectus. Ita dicitur et est
 uero lumen sui; ad non profertur: h. x. aduersarios pot
 est, ut ipse Dr Cij sit lumen intellectus distincti; neq; tale foret
 sine informatione: q. neq; tale profertur est, ut ipse Dr Cij sit
 speciei intellectus distincti; neq; tale foret sine informatione.
 37. argum, quodq; ut inquirunt,
 specialiter militat contra Dr Parguiz, ita se habet. Aliqua
 spicif

speciei requiritur ad unionem nobis beatam; sed ea species non est crea-
ta, ut ipse Vazquez admittit: q. e. increata. 2.º nihil hoc arguend.
impotens. 3.º maior propositio est valde incerta, et falsitas falsa, si
loquatur de specie dicitur à lumine (de quo mo loco disp. 12) quod
d. Vazquez idem est ex specie cesset. Unde 2.º minor opposita
syllogismi propositio falsa videtur, quatenus videtur illi. Gra-
diori, qui nihil est non minus speciei, quod lumen modo in beatif-
dantur profectibus disp. 23. c. 7.

Iam 3.º conseq. neq; bona, neq; suffi-
ciens est. Non bona, q. etiam requiritur species, et ea non
creata, tanquam intellectus, quod est increata, non vero quod est
ipsa Div. essentia, ex se et omnif. remansit ut causa spe-
ciali ad unionem, nisi modo concurret x. omnes ad lumen, et
ad gratiam; non sufficiens, nam licet inferatur essentia Divina
esse speciem pro unionem beatam requiritur, non ideo inferatur esse
esse vere uniti intellectui beato (quod est disputationis materia) sed
esse ipsi summi obij. presentis, et actus, per se mouens, et
concurrentis ad unionem ex intellectu.

Itaque arguend.: intellectus nequit con-
currere ad unionem Dei, nisi in se sit actualis, seu formis in actu;
sed talis non est, nisi in se habeat uel obij. ipsi, s. eius speci-
em impressam: debet enim se assimilare, seu habere similitudi-
nem ex obij. ut producat, s. concipiat expressio similitudinem
illius, nempe claris eius cognitionis, s. imaginis, quod talis est simi-
litudinis cum ipso obij. q. intellectus nequit concurrere ad unionem
Dei nisi in se habeat obij. s. eius speciem.

1.º. Transitus ad
syllogismus; si enim sufficit interna uel obij. s. speciei unio, solo
lumine; cui Vazquez, et alij talis conueniunt inquirunt minus est
natio speciei, nisi est intellectus cum Deo assimilatus (nisi actuali
similitudine, seu actuali similitudine) ut erumpat in formalis uni-
onis similitudinem.

2.º. distingo maiorem (et simul ex obij. et
objectionis impugno) et probet ipse intellectus sumere, si semel
est

Et actualiter, concedo: et non potest, nego. si autem Deo ipso in se habeat, scilicet, sufficiens, actualiter est, ut potest habere actum ipsius Divini actus unionis beati. Distinguo similes minores: et scilicet est, si in se habeat obiectum ipsius, concedo: et scilicet adhuc non est, nego. Habet enim in se ipsum Deum, quo redditur similis eidem, quia reddi potest per illius creaturam qualitatem ingressum; ut ipsi eorum adversarij profiterentur. unde lumen glorie redditur superfluum.

3° pro omnibus rebus, distinguendo, seu explicando maiores: nempe intellectus in se ipso debet se a Quibus scilicet ex natura rei subsumptus in unionem; actualiter scilicet se tenente ex parte intellectus; non vero actualiter se tenente ex parte obiecti, seu identificata ex obiecto, et scilicet profertur abstracta a lumine interveniente actualiter: quippe obiecto, quod ex se non est in se, actualiter, sed agens eternitatem, profertur tamen, et actualiter efficiens simul ex intellectu non requirit unionem sui ex intellectu, seu identitatem ex lumine, aut scilicet se habeat ex parte ipsius intellectus.

sectio 4^a

Obiectus, et retorquetur incarnationis

Exemplum.

Unum argumentum potest esse celebre ab incarnatione derivatum. scilicet exemplum: Verbum Divinum per modum sui perficit humanitatem Xpi, tum in genere personalis, seu in ratione reductis; tum in genere substantivis: potest itaque esse essentia Divina, sive ipsa appellatur sui, seu sui intellectibilis perfectio in se ipsa scilicet: sine ulla sui imperfectione in genere intellectus, et confiditur obiectio, et sentitur aequa notitia eius comung, que ipsi Divinitatis videtur minus sanctificandi, eius per modum sui physicis, humanitatis: similis itaque actualiter scilicet potest eidem scilicet respectu intellectus beati; sive illa appellatur informatio, sive terminatio, sive pura, et intellectus unio; quod etiam vocatur se videtur.

Hoc incarnationis exemplum, et argumentum, quod in rebus 1^a formis perfectis, et abunde

videtur

Notus senty contrab, & oppositoy impugnab. 1° enim illo exam-
plo sanctorum patriarcharum, Deo, seu eius essentia, aut potius univ-
erse, uno eorum debere tanquam lumen increatum intelligitur beato-
rum: sive ea unio appellatur informas, sive factio, sive intellu-
ctus coniunctio, & illuminatio: sicut enim Deus incarnatione uni-
us per modum personae, & sanctitatis, est substantia, amment,
sive personaliter completus, necnon sanctificans, & humanitas
est substantia, assumpta, seu personaliter completa: ita si De-
us univertus per modum luminis, esset illuminans, & humani-
tas esset illuminata: 2° sicut nullus fieri potest argumentum, ea
Deo acrimente personae, & sanctificante eorum factiles,
ut ipse sit tale lumen, aut debeat esse illuminatus intelligibilis,
liber, aut factiles: ita nullus fieri potest argumentum, ut ipse sit,
aut debeat esse factilis species assimilans, sed ob hoc per se reper-
tentur intelligibiles, aut factiles.

2° personalitas, & sanctitas
Dei vel non univertus ut tales, sunt univertus quantum univ-
erse personae, & sancti-
tatis si ista, quae sunt in suis generibus sunt communicant; sed respectu
seu intelligibilitatis Dei est in se eorum summa, ut de Divina: q. vel non
univertus, s. quantum univertus est, univertus: hoc autem eorum x. obsequium
est absurdum, quod si aliqui contendat absurdum non est: q. neq. absur-
dum est, ut Divinus lumen univertus quantum univertus est, tunc ego
nullus vel apparentis respectu, s. hinc excogitari posse dicitur.

3° commu-
nicatio personalitatis Divinae non magis est communicatio sanctitatis
Divinae, quae communicatio personae, seu intelligibilitatis Divinae est commu-
nicatio hinc Divina, seu substantiae inessentiae; sed refugnat x. communem,
et uterque senty communicatio personalitatis Divinae, quae non est eorum
communicatio sanctitatis Divinae: q. refugnat communicatio personae Divi-
nae, quae non est communicatio hinc Divinae. Explico maius, sicut enim
esse humanitas Christi univertus personaliter ex Deo, est substantia
extimii, et singularis Dei amorem, et dicitur esse amorem Divino
confertente ingenitum gratis, et gratis dona, quod est humanitas
sanctus increata substantia, ita beatus, aut eius intellectum

Que unio, et ratio, seu intelligibilitate Divina est habere, et reci-
 dere in se similitudine, & eodem Divi, seu illuminati est: Sim 9.
 merito D. Roma lumen glorie eius appellat similitudine 1. 2. 3.
 2. ad. 2. in Corpore: et quod magis est, ipse species Divi, seu Dei
 unio appellat lucem quodlibet 7. q. 1. ad. 2. in Corpore: cum
 ex hoc ipso nam species, seu intelligibilitate per se ipse monstrat,
 seu representat, et ostendit rem ut eius similitudo: luminis au-
 tem a monstrare, et ostendere, aut representare rem, ad se ipse
 advertens Deus non unio, ut lumen, seu lux intelligit, q. ne-
 que ut species.

4. 9. Vadem pro omnibus inter unionis & Divina
 Hypothese, & intentionalem Divi a nobis apponi possunt diff. 1. 2. 3.
 Divi Hypothese maior est, et quidem infirmit, quia si non unio,
 sed quia accidentia, aut presentia: nunquam enim humana Xpsti-
 nana esset indigna, et multa, ac mota est, cum id per se
 bonum Dei; id est, in se substantialis est, & Deo summo commu-
 nicabili digna; sed unio illa intentionalis non est maior, quam si
 non esset unio; q. ut Deus sciat ut causa, sine unio, sine fi-
 nali, aut obiecto, non requirit unionem, et causa 2. et ex aliis
 ea intelligibili unio supponatur et ulla unio; requirit ipse
 unionem sic creati, et imperfecti; seu sub in eorum contingit
 sic Divi deesse ad hanc creati, et imperfecti, non magis per se
 unio unio, quia si ipsa esset hanc, seu species accidentalis ad
 ipse obiecto Divi realiter abstracta.

2. diff. est. Divi Hypo-
 these excellent est, quia si esset unio aliquid perfectionis, sub-
 stantiae, aut personalitatis creati, ad unio illa intentionalis Divi,
 ut species, seu obiecto, non esset maior, s. nobilior, quia si acciden-
 tale species creati sic communicat: nam per se argumeta
 potestate illius species, sed quibus in hoc tractatu, ad hunc mo-
 do ratio promota; nempe nam, s. per nos, non est substan-
 tialis, sed accidentalis incompleta in genere intelligit, atque
 ita non per substantialis, sed per accidentalis perfectiones
 esse complendam: hanc autem unio, quae non repetat unionem

82
his accidentalibus, e' insipientia, e' infatigatio, quae Theologi alij Dei perfectionibus tribuere non audent.

3.^a Uno hypote, e' simul
sanctificatio, e' uero substantialis, e' personalis, ut patet substantialis
personae istius hominis Xpi substantia, e' ideo ista communicatio
personae Dei, ut humanitas non denominet personam, aut Deum,
sed accipit, e' dicitur a persona: hoc enim e' proprium rei, seu
eius substantialis, praesentem uero completam, qualis Divinitas est, ut, si
unius, non potest extremo unio denominatio factam in con-
creto, quam ipsa in se habet: nam ex null. n. est ens per se,
seu propter se, e' hinc; nec reuera abstracte e', sed ipse, nullus per
se, e' ex se factus denominatus: X. q. Divina cognitio, q. non nun-
quam est cognitio cognoscentis, quam cognitio per se, seu cognoscentis, non
potest alij magis reddere cognoscentis; sicut etiam quia est cognitio
cognitio, sicut per se ipse, non potest cognoscentis per aliam cognitio-
nem, imo nec anima rationali, aut hanc intellectum potest, hanc
Divinitus reddere aliquid rationale, s. spirituale; sicut tunc ab alio red-
di rationale, aut spirituale.

E contra uero accidens, q. est ens in alio
sive propter aliud, aut alteri intrinsicè denominando; non potest
uel per se ipse, s. per alij factam intrinsicè in sua ratione denomi-
nari in concreto, ut cognitio nostra, quae nec a se, nec ad aliam
cognitionem potest e' cognoscentis; sed tunc habet, ut per eam
aliud potest e' cognoscentis: ut latius per Divina perfectiones
diversas explicat disp. 8. de Incarn: cum ig. respondetur spe-
ci, s. intelligibilibus increata per unionem intentionalem, ista
naturam, aut intellectus beatum communiter, ut eos in concreto
e' factus reddat animaliter, e' in actu intelligibilis, seu int-
tino substantis; necesse e', ut ea species ibi non semel excellen-
tius, e' praesentibus perfectionibus substantialibus, sed ut se habeat
tamquam sua accidentalibus, atq; ista imperfectionibus informationis
factibus, e' factibus.

Disputatio II.^a

Am

An essentia Div^a immediate producat
ut obly, influxus specialem in univ^onam
et etiam creaturam?

sectio 1^a

De Disputationis sensu, et sententia.

Supponimus 1°: ut comms in seculo reaty (que nach sequenti exa-
minanda e) lumen obly, esse qualitatez creaty, et infly, qua, ut
habitu activo, complebit, et adhibetur in illis creatis ad univ^onam
Dei produendy: sicut utraque ipius in illis, et voluntarij pota-
tia compleri, et adhiberi in genere effectivo dicitur alij habiti-
tus dignitatibus elevandis naq n^o ad univ^onam gratie actus
efficientis, ut contra Averro. et Facioy commsi Theologia docet
apud Sripal. sup. 30 de ente super. sect. ultima.

Supponimus 2°:

Dei ut omnipotentis, sicut ut causis omniy videm concludere imme-
diatē ex in illis, et lumine, ad produendy, et efficiendy nol^oz
evident^o Dei univ^onam: id enim in univ^onam causis creaty effecti-
bus, saltem vero non malis, necesse est, et maxime in operati-
onibus non liberis: tum ob perfectionis, et amplitudinis Divini
omnipot^oz; tum ob transcendentalē imperfectionis, et essentialis ad
ipso Deo dependentis omniy causis creaty, et omni nol^oz acti-
onis, atq; omni effectus. Ideoq; ille Dei omnipotentis genera-
lis, seu ubique requisitus influxus in creatas causas, et opera-
tiones non exigitur ad ponendy equalitatis perfectionis inter
causas, et effectus (cui nihil pot^o aut nihil nol^ota, sive per-
fecte, sive per gradus superaditas sepe equalis, aut etig ma-
ior est) sed ob illy cunctis creaturis essent^o a Deo dependen-
tiam, qua (x^o Ap^ostoly Actoy 17) in ipso enim vivimus,
et movemur, et sumus: que generali subordinacione nos-
tr^oz necessitas est Deo ipi^o perfectio sine imperfectione, ut op-
t^oz, et comms, et explorat^oz Theologi^oz expendit D^o Lami^o
in Metaphysic^o disput. 22.

Supponimus 3°: Deo considerat^o etig

12
Omnipotentis, simpliciter et causae specialis omnium donorum superna-
alium, quorum solus ipse auctor est; et non semper specialis eius influ-
xus, et itaque notus gratiorum, ac supernaturalium, est immediatus, sed magis
mediatus: immediatus est in dona habitualia ab operationibus ipsorum
distincta; nec ille influxus aequalis solus Dei est, ut in gratiam
sanctificandi habitalem, et in lumen gloriae; nec inaequalis, et
gratius ipsi communi, qualis totarius est, aut potest et influxus, quo De-
us et gratias habituales nobis multo magis supernaturalium habituum
infundit. Medius vero est influxus in ipsam unionem (non in unum,
ac in alios supernaturales actus, ut potest proxime alius ab intellectu, seu
natura creata, et lumine, continentibus, ut dicitur, in longum unionis
perfectionem, saltem vero ex parte, seu habitus potest universalis, et sup-
erindendo a necessitate concursus alii propter naturam, seu potest in-
tellectus, seu notitiam intuitivam, ut imaginis alii eligi a suo obiecto, et
Iam

quod apertus est notus, et nimis positivus determinatus sensus: an
scilicet Deus, qui per se omnium causa est immediata, sed uni-
versali, unionis habitus, sicut aliorum actuum notorum; et per eandem
omnium est causa specialis, sed mediata, eiusdem unionis, tanquam
unica causa omnium principiorum non tantum naturalium, necum et di-
versitatis unionis ipsius: an, inquit, Deus sit eius causa eius spe-
cialis immediata per se magis, et eventus, ut procedentis a be-
nevolentiam omnium attributorum; nec ut sit omnia divina, saltem
secundum quiddam absolute, seu essentiales perfectiones complecten-
tes, ut summa omnium substantialium; aut eligi in eum potest; con-
siderandi; sed rationem omnium attributorum, atque, ita ut primus
quodque ipsius omnium fontem universalium, seu principium finale, et vel-
uti magis, et sit Divinum substantiam, et essentiam.

Quippe pro ita ques-
tione consideratur Deus non tantum cum virtute productivam
omnia ad extra, tanquam omnipotens; sed etiam ut summe intelligenti-
bi cum virtute obiectiva, nec ipsa convenit habitus, nec infirmitas per-
fectionis, et intelligibilitatis: scilicet cum potest virtus obiectiva,
quam fuisse, seu physice effectiva: siquidem ab eodem, quantaque, vel

Sticabo

Veritas nostra, & quilibet alia res, licet in se omnino veri sit ad
 alia, sive similes, sive dissimiles producenda; aliter tamen fundari
 et ut obli; habet nihil unum melius potest cognoscitur, quam
 mouere, & excitare potest ad sui cognoscendum, sicut per se patet a
 se derivatur: inde; etiam dicitur comite et D. Augustino proloquio
 (lib. 9. de Trin. c. 12.) al obli, et potest factus nostra.

1. Thesis
 questionis reat: illi specialis, & oblii influy abstract: que in pri
 tibi ad 2. D. Thomae omni in primi facti hinc hinc hinc hinc
 sed; modo professa abstract specialis illi Dei et unibit hinc
 uniois, que professa hinc replendimus; modo et hinc profet
 ea negantibus solidibus efficii creatis, cui Deus specialis illi con
 currit, comittent potest: que tamen solidibus nos sequenti hinc
 fundabimus. Deinde omni hinc influy defendunt
 plures e notabimus, et non hinc; quidem illi facti, qui speci
 em creatis potest negant; sed alii aliam, istiq; primari, ut
 D. Linc lib. 2. de hinc c. 11. a n. 19. B. Thoma hinc hinc 1.
 2. Secunda conclusio. 2. Patentia hinc puncto 2. 1. 1. 2. D. Thomae
 c. 2. q. 2. et alii; que illustrat 2. factus hinc hinc hinc
 8. et 9.

Negant vero potestibus nos hinc nostrum in primi D.
 hinc hinc hinc 2. 1. Completo ist; et sui hinc hinc, in hinc
 quos accurat hinc hinc hinc hinc hinc 9. lib. 2. ad 2. D. Thomae
 de 2. hinc hinc 53. c. 6. 2. hinc hinc 42. a n. 17. hinc
 del c. 2. n. 35. hinc hinc 2. hinc 4. et hinc hinc hinc
 illi hinc, qui et 2. hinc hinc hinc hinc hinc hinc hinc hinc
 hinc, et hinc hinc hinc hinc hinc hinc hinc hinc hinc hinc hinc
 hinc hinc hinc.

sectio 2.

Questionis est de rebus non respondentibus,

2. Prima nostra assertio sententia.

Optime notant hinc hinc 42. n. 25, et hinc hinc ea hinc
 2. n. 2, nullus est hinc hinc hinc, in hinc hinc hinc hinc
 hinc, si hinc hinc hinc, et hinc hinc hinc hinc hinc hinc hinc hinc
 hinc

59
seu fialz, seu virtualz, seu etia fundamentaly dīstīctōne factā,
sūt solū extrīnsecz, & per ordinē ad naturā extēriā, & naturā in-
adequātā essentīe essentīz spī, aut facultatī apprehensionibz,
quibus una, & eadē quiddam rōe intrīnsecā dīstīctā pōst-
hī, s. pōtentiōny, appellatur essentīa, quatenus ipa ē Dīi cons-
titūta, seu quā, & quz Dōs est; & appellatur omnīpōt: compa-
rā ad extēriā oporāntē, seu creatā solē tanquā ad omnes si-
uēdem virtutū effectus.

Iam q. 1. hęc assertō rē ostenditur:
sūt aliqua inter essentīz, & omnīpōtī dīstīctōne s. facultatī,
uel virtualitātī, s. fundamentōny, aut conceptībilitātī intrīn-
secā, seu rōny ordināry, & in rōnā rōe aliqua intrīnsecā talī
rōny dīstīctōne, non magī virtū pōtēst lūso naturā beatā
essentīz, quā omnīpōtī Dīvīnz, aut ē contra; sed nulla ē lūso.
dī dīstīctō inter Dīi essentīz, & solū essentīz, seu omnīpōtī:
q. vīso beatā non mīnus, nō mīnus virtūz, quā solū virtū pō-
tēst; ad hęc vīpōtēst vīdēt ex defectū extēriōny, inter quōz
vīdētū hōrēt comparatō, s. questō comparatīvā: nulla ē. cas-
tū pōtēst in terra comparatīvō dīgnitō. solū pōtēst pō-
cipū syllogīsmī s. ostendēdy.

Maīor vīdētū per se nota; nī-
sī eorū vel ex parte pōtēstī, s. ex parte vī, s. ex parte modī sūt
dīstīctō, repugnat, ut hūc ipō dīctū procedere pōtēst per
hoc, quā per aliud pōtēstī, ut latē ostendī dīp. 7. de vīvā, et
dīp. 6. de vōluntē Dīi: Et ideo nī rēppōndēt Dīvīnā, & absolu-
tā vīdētū pōtēstī vīdētū dīstīctā a vōlūtōne, ut mīor hōrēt
gīa docēt; & rōny rēppōndētū filīus Dīvīnū vīdētū dīstīctū a pō-
tēstī Dīi. Vel nīlīl habēt, quā magī ad vīdētū, quā ad vōlūtū pōtēstī;
manifestē repugnat opinari, s. concipere, filīū pōtēstī per vīdētū, quā
per vōlūtū pōtēstī.

si iō. Dīctū, & omnīpōtī solū nominatū, & ap-
prehensionibz notīe dīstīctū; repugnat evidētē, ut una, &
eadē vīso, quā hūc ē pōtēstī; & tūc, s. ex actōne nā, identīfī-
cat modū pōtēstī dī Dīo; repugnat, inqū, evidētē, ut dīctū

procedere

Maiores necessitas, seu passiva, et identificata ex visione; seu activa,
et identificata ex essentia Dei; quae naturaliter habeat influere in
visionem sui cum illis iam illustrato lumine glorie; ab ea neces-
sitas et est pura symmetria, nam Deus libere immenso influat eum
causis creatis, etiam ut in intrinseco dispositi; et est omnino in-
utilis, nam sicut essentia Dei, iam naturaliter more omnium fieri, et
non libere more omnipotentis deus esse dare illy concurrere; ita
ipsa omnipotens, quae neque melior, neque liberior est, eum non speci-
ali abstrahendo dare possed.

Deinde necesse est, nempe visio produ-
ca, ita peculiaris, ut peculiaris essentia Dei influentia potest, ma-
gis quae sanctitas, caritas, aut lumen, s. ipsa nostra natura, aut ra-
tionalis unionis hypostasis excellentia. sicut enim visio est intentio
naturalis Veritatis imago, s. similitudo; ita nostra gratia, s. sanctitas
et c. est naturalis imago, similitudo, seu finalis participatio sanctitatis,
atque; ita est quae natura Dei: et tamen non propterea specialiter pro-
venit a divina natura. sicut est quae nobis erga Deum amor specialiter pro-
venit ab essentia Dei, ut amabili, et fides ab eadem essentia
vel eius veritate ut credibili: tam enim est Dei natura digna amo-
re, et ipsius veritas digna fide; quae ipsa natura est digna visione.

SECTIO I.

De solvendo objectionem

1^a si negat. Deus immediate influat in sui visionem, non tan-
quam causa motus, quatenus movet et movetur, et lumine, ut movet secun-
do, et subalternati; sed est quae causa specialis, nempe obiectiva, quae se-
ret, ut dicebamus sect. 1. quatenus debet influere ut causa motus;
sicut influat pure vel obiectiva in visionem, s. operis sui: s. essentia Dei,
vel procedens a Deo omnipotens influat in visionem boni, tanquam
in similitudinem, aut imaginem intentionalem suam.

Respondit autem D. Tho-
mas, docens Deum nullo influat intermediato, nisi generali, concurrere
ad visionem producendam; atque; ita, si negatur status motus, nulla
nisi mediata referretur Deo causaliter erga visionem, ut producendam;

filius

scilicet nāq, intelligi, & lumen. Ad videlicet integra manere diffi-
 cultas circa ipſū lumen, quod in sententiis eiusdem Vazquez eſt ſpecificū
 impoſitū: an ſcilicet ipſa (ſicut apud nos ſpecies albedinis) ſua.
 ſua a Deo ut cauſa obſcura, ſaltem quatenus ſpecies eſt? De q̄
 tam pro lumine, quā pro viſione, eandem obſcuram nomē, ſ. neceſſe
 eſt complexū, ipſumq; reſolui in rationē, ſeu officij cauſandi, & in
 rationē tranſiti cognitionis, cauſat ſcilicet per omniſq; ſicut ubi
 niſiſſens aliquā in rebus non omniſq; ſed multitudine
 eſt) terminat utroq; ſpeciem, aut cognitionē per ſolū eſſentia,
 ſuo & per ſingulas facultates ſua abſolutas, quā relatiuaſq;
 omnes enim ſpecies (ſi qua eſt) repræſentantur, & diſtinctione cogno-
 ſcuntur.

Alq; ſua negatur obſtationē neq; q̄ nulla fieri poſſet
 diſtinctionis, aut diſſe comparatio inter nāq, & omniſq; ſcilicet
 facultates, ut permiſſio, diſtinctio) in rationē cauſandi, ſua ut
 una ſolus, quā alia diſtinctio cauſa viſionis; quidem una di-
 ſtinctio agens ut nāq, & albedina ut eius poſſentia, & quidem
 utraq; immediate: nec aliter reſpectu viſionis, quā aliorū
 effectū; & quod ſubſtō (rogo) repugnabit. Dicit nāq, agere, ſi-
 cut intelligere, & velle immediate magis, quā ipſi ſubſtō,
 agendi, intelligendi, & volendi.

2^a (et procedenti inſtan-
 tia) ſi inſtat: quod conuenit reſpectu, velle obſtationē, & re-
 alit, debet conuenire obſtō particulari, & perfectiſſimo, ut di-
 uino, ſed obſtō ex reſpectu vniuerſali conuenit poſſe cauſare
 cognitionē nūq; obſtō diuino hoc ipſū conuenit: q̄ proxi-
 mando a perfectione, & vultu omniſq; Deo per nūq; eſſen-
 tiam ut intelligibilis habet ſpecialiter cauſare ſui vniuerſum.

Concedo
 ſolū illoquimur, & diſtinguo q̄ nequeſ, poſſe cauſando proxi-
 mi negatiua, concedo neq; poſſe cauſatione poſſentia, ſeu exclu-
 dente omnes diſtō ſolū facultates, & quā facultates, nego.
 nempe eſt nulla facta mentione ſolū diſtō ut producti-
 uis, ſ. productū aliorū effectū intelligitur ipſa ut poſſent
 produce

22
Producere beaty sui, aut Deitatis, unionis: sed non profutera ne-
gatur, aut excluditur integra virtus omnipotē; ne ea ipsa vis ob-
tineat, qua causatur unionis, et ipsa omnipotē, saltem ut inaequale,
sua ut non integer, nec virtutes à nobis significata. Insuper opposi-
tas illogicae, et diuinae manifeste falsae et deprehenditur.
similitudinem enim probari potest, Deo etiam procedendo ab omni-
potē, posse producere sanctitatem, lucem, et amorem sui; atque ita esse
omnia per seipsum, et non per omnipotē causare: quod de receptu
sancti in genere est, intendere, et inducere similitudinem sui; de
conceptu lucis illuminare; et de receptu boni mouere aut sui amoris;
quoniam omnia bonitas, quae est in se omni perfecta, maxime uero
diuina, est diffusiuus sui, ut ex D. Dionisio c. 4. de diuina No-
minibus obseruatur D. Thomas 3^a par. q. 1. art. 1. et alij; itaque oportet
tunc explicari D. Linae ibidem.

3^a nam diuina, etiam ut procedit
sua attributa, et ipsa omnipotē, seu ut procedit ab illa, et ab illam
sui ipsius, et diuina radicans suam intelligentiam, aut suam uiam illam
etiam rationi finali determinatione identitatis à se habet: quod eadem
nam diuina per se ipsam factiles etiam exigit, et inducit unionis
ipsius nos, ut ab omnipotē procedens.

Admitto modo istum aut
de quo late disputauit in tractatibus de scientia, et uoluntate. (Hic)
et nego neque: indoty; euidenter arguunt in intellectu, uoluntate, lu-
mine, amore, sanctitate, abiectione, et diuisione. Hec enim om-
nia habet nam diuina à se factiles, et procedendo ab omni-
potē: et tamen ea omnia dat nobis diuina nam per omnipotē: quod
etiam, licet suam unionis habeat procedendo ab omnipotē, tamen
tamen nobis non confert. nisi per ipsam omnipotē.

4^a ipsa nam creatrix,
que in nomine ad alias operationes iam immanentes, quae inueniuntur,
dicitur ubi potentia, aut proprietatibus; in genere tamen aliter,
sua in pura obliuione in ordine uicibus ad denotandum quibus
nes, s. species sui; non uicibus instrumentalis: nam licet sola uicibus si-
ne ulla accidentibus, ad huc intelligibili foret, et moueret nos
ad

Ad sui cognitionem: q. hoc ipso a potentia, & saltem quod habet
 naturam Divinam, ut procedendum a sui potentia, et procedendum.

Eni
 mihi factu, aut suspensio: q. si nihil creatum non est immortale.
 scilicet, si per se ad quatuor operabilia, sed indiget potentia, sed obic-
 tio supponit non credo, et per se, sine potentia distincta datur per
 se species, aut cognitionem, sed per se minus aut, nego magis: nam,
 primo modo in specie, scilicet cognitione abstractiva; quod Deus ubi ho-
 dit per scientiam seu naturam, seu influxu cognitur, non datur, nisi
 per omnipotentem; et tamen non creatum datur sine sui po-
 tentia accidentibus. modo 2° in amore, ad quem natura crea-
 ta non moueret etiam sine ulla sui qualitate, ad huc enim est
 amabilem, maxime vero ex esset cognoscibilem, et tamen natura Di-
 uina amore sui nobis confert per sui omnipotentem, vel solam, vel
 ubi habet habitum charitatis. modo 3° in lumine creatum, quod se-
 solo, et per sui etiam, habet illuminare non, fructibus, et ef-
 fectibus, et tamen lumen increatum non habeat nos posse illu-
 minare, nisi qualiter per omnipotentem potest causare in nobis
 lumen creatum.

Deo diff. pro omnibus rebus; quod omnipotenti
 Deo, que supponitur, sicut male est quatuor proprietate
 naturam, est virtus virtutissima Dei, utpote ad quatuor, et pariter omni-
 um effectuum conuenientia: potentia vero creatum, que sepe dicitur
 a sua natura, ut proprietate distincta, non est universalis virtus
 omnium effectuum eiusdem naturam; utpote imperfecta accidentibus,
 et potest aliquid, et substantiale potest adueniens.

5^a denique; obsta-
 tio si inuigil, et ceteras restaurare intendit. Deinde se ipso
 ex influxu speciali causationis beatorum immediati Philo ob-
 iecti non impimentis species sui: q. procedendum a rebus
 generali Dei subordinantibus ubi omnes causas et, influxus
 per se in uisionem: q. se ipsa Deus plus que tribuit omnipo-
 tenti simul specialiter, et obicit, sicut ubi rebus virtutibus
 essentibus, sicut cuius fructibus uis, sicut soli omnipotentibus:

quod

Quod solius vocalis disputacionis capax est videlicet. Verum hoc obicitur
hoc igitur non est ex parte disputacionis.

Disputatio 12^a

In Deo, saltem per omnipotens, et uoluntatis
influat immediate specialiter libelo obedi?

sectio 1^a

¶ Tres assertiones conditionales. ¶

Prima. si cetera propter Deo obedi, etiam quando ipso cognoscen-
te perfectiora sunt, non possunt specialiter influat, etiam mediata, in
visione ipsorum; neque Deo ipso dicendum est propter specialiter influat
immediate in statu sui uisionis. Differit autem contingere pos-
set, ut Angelus d. q. neque mediata influeret in claris sui cogni-
tionis efficientibus ad alio inferiori, aut ad anima separata, s. quia
nullus est species, seu pro sensibus, seu pro intellectibus, ut aliqui cum
Durando, Sabriele, et Octauo arbitrantur; neque obedi libelo illa-
rum concurrunt ex parte, sed hoc ad illorum presentiam, aut Deo
ipsorum ineluctabiliter sufficiens per se, et necessarius, et debetibus
ad claris totius cognitionem. Sed q. nulla est in speciesibus uisibilibus
actiua, sed tantum debetibus, ut ex soluto, et comparari. aliqui
in Philosophia opinantur. Itaque siue hoc, siue illo modo stin-
gati, aut consideretur) si cetera obedi nullus habent officium,
nisi debetibus, seu per se, seu per species non actiua ab ipsis
emittas: neque Deo ipso illis habebit influat, nisi generaliter im-
mediate per omnipotens, qui omnibus nostris operationibus com-
muni est: et specialiter mediata per lumen, quod modo ex com-
muni sentit actiua et repositum, siue ipsis dicendum libeli
am species, siue non.

Hæc assertio nostra, et fideliter theologis com-
muni est, ut ipse conuenit, nullus est specialiter necessitate obedi. Dico-
ni ratio erga uisionem beatam, plerumque obedi Angelis superioribus
erga uisionem efficientibus ab Angelis inferiori, s. ad anima reali. Et
ideo illi frequenter affant, non minus est solus species im-
pressis representantibus Dei uidentibus, quæ representantibus
includitur

includens Angelos, saltem uero maioris: si q. nullus ad-
mittatur in Angelis, tanquam in obli, scilicet, siue mediatus,
siue immediatus ut ipse uideatur, nullus quoque immedia-
tus admitti potest in Deo, ut a creaturis ualeat uideatur.

Neque ea ipsa ali. neganda uideatur a Tho-
ma: in enim Deo ut obli uideantur scilicet effectus immedia-
tus erga uisionem, ex uoti scilicet necessitate, d. edic. omni uisioni
congrua est in se beata, et non beata, que potest uisionem obli tan-
quam siue imago; scilicet potest uisionem ~~habere in se~~
potest, ut dicitur uita, scilicet in hac q. 12. ad. 2. ipse D. Thomas, et
D. uis uisionis profertur: si q. nullus uisus in exteriori, propter
Dei obli, namque uisionem etiam mediatus, seu per speciem acti-
uam ab ipso immediatus obli, s. exacto; nullus quoque; namque
eius concurrens Dei ut obli uideatur.

Assertio 1. si obli creata, saltem uero perfectiora cognos-
centia possunt uideri sine suo immediato uisioni in claris sui
uisioni, ita ut mediatus respiciat, datur scilicet per speciem actiuam
ad ipse obli: Diuini quibus, obli sine immediato suo uisionem
uisionem potest. Hic dicitur in sensu metaphysico, siue x. absolutam
potestatem usurpata, communi e omnibus Theologos affirmantibus
potest e speciem di uisionem creatam. In sensu autem philosophico, seu he-
retico communi, communi estis e antiquis, et modernis illis, qui eo
speciem presentem se defendunt, saltem uero x. d. Th. q. 12
lumine identitatem.

Assertio 2. ratio est: q. nulla genitus potest apparere suo suadet
necessitas uisionem specialis obli diuini in uisionem beato, que ratio
silem non suadet necessitas in obli creato perfectionem supra nam
cognoscente. Nam sic etis uisionem obli e. finis, perfec-
tus, et immutabilis ipse cognoscente, et speciem imperfecta. q. si obli
iecti creati superioritas non exigit influxum immediatum in cog-
noscere superioris uisionem, neque imposita inferiori obli superi-
oritas exigit eius influxum immediatum in beato Dei uisionem,
quippe si uisionem speciem obli ab obli superioris, ut conuicta
cum potest, s. natura inferiora, licet inferiori affectu uisionem
equalis

59
equalitate ad unionem; Ita etiam species orta à quouis, licet ma-
gi, & magis perfecta obto et coniuncta cy naa infirmitate mi-
nus perfecta afferre poterit equalitate, s. sufficientiam
ad unionem: utrobique enim naa, scilicet, aut fortiusque
ut coniuncta cum igne, s. lumine perfectior e, quam ui-
rio, licet imperfectior obto, et utrobique etiam unioenda et
eadem fiantibus difficultas, quod scilicet minor pot, s. na-
tura incubatur debet magis, quae per istius unitatem, &
influsum minoribus illa componetur.

Dices: oblum crea-
tum ideo per se non influat in sui unionem cy naturam
distinctam ab ipso, q. vel distans, s. improporcionata e; ad Deum
neq, distans, neq, improporcionata e potest: q. licet oblum
creatum non influat immediate, adhuc tamen Divini influ-
ere debet. Sed contra: nam in primis maior propos e sal-
ta. tum q. unus Angelus comparatio alterius neq, distans
neq, improporcionata habet, scilicet vero si per speciem a se im-
mutam possit, & proporcionata fuerit fuerit; hinc. n. cy ipsa specie
sumere potest, uno e debere, max. u. si Angelus superior sit: q.
Angelus iste alteri approximat species, neq, in se improporcionata e, et per-
fectior, & immutabilis no speciebus; neq, scilicet illa habeat compositionis
creaturae, quae solet oblum immediate sensibilibus influere.

Deinde ad maiori, negari potest minor: nam cy Deus non sibi
proporcionatus ad concurrendum cy in se, nisi ista sibi emanatus, et
concreatus elouat fiat per se, nam improporcionata quidam nega-
tina, & extrinseca consideratur in Deo sine lumine, quae tolli-
tur per istius luminis proporcionem, quae, Deo etiam non concurrende
per se, sufficienter potest, si semel sufficit proporcionata speciei debet ad
Angelo superiori, ut ista uideatur ad inferiores, s. ad homine.

Tandem
ad maiori, et minori, nego neq, q. distans, & improporcionata, quae
in obto creati dicuntur esse unius causae excludendi immediate
eorum influere, non requiruntur, ut dicatur exclusi concurrens sicut
Divini: superest enim alia sufficienter ratio, nempe Deo ob sua facultates
liberantibus

liberalitatem amplitudinem habere, ut nobis, et ad opera nostra non
 aliter ex natura rei conveniat, nisi medijs, ut hinc nobis infusis, aut
 indigentibus, si illa fieri possint; ut in presenti fieri solet, si re
 mel' obly superioris, sive calidius, sive viscosius, ipsa illa immo
 influant per species; aut habere ad ipsa illa motus ad visionem
 sui.

Assertio 3^a. Etiam si obla creata supponerentur influere im
 mediata in eorum inhibitiones, non profertur idem necessario, seu con
 se quendo, ut de oblo increato. Hic assertio, ut a nobis propo
 nitur, sub his conditionibus, aut certis, non admittenda est ab om
 nibus, qui suas, s. domesticas scholas opinantur; ut non raro evenit;
 tanquam certas, & manifestas veritates amant, & vendunt.

Assertio.

omni autem ratio est: q. obla creata possent dici, & quidem proba
 biliter, influentia immediata: s. q. nulli omnino, seu pro sensu
 fieri, seu pro intellectu existunt, species, ab habitibus adquirentibus di
 versis; ut ingenio dependit, ut probabile est. Synct. lib. 8°.
 Medias. habet, videlicet, simpliciter, ut hinc non tamquam Nomina
 les, & Durandus, alio, & Scotus, & Socrates, sed antiquissimi
 Philosophi ex habitibus. Vel q. etiam alios non species, multo
 tamen, & pro intellectu, seu experimentalibus cognitionibus
 negari non absurdo possunt; ut negare necesse examine P.
 2°. Quicquid. contra. 13. de anima; tum species sensus exter
 norum, uno unum excepto, tum sensus interni. Cum denique
 intellectus pro agnoscendo reflectat presentibus, sicut sui actibus
 quam inhibitionibus; ad non quia species illi, sive omnes, sive ali
 que probabiliter negari possunt, & hoc ipsi concedi imme
 diata oblo sensus; profertur concedendum est necessario speci
 ali, & immediata obli Divini influxu; siquidem pro oblo Di
 vino assignari debet aliquid aliud, ab ipso derivatum, ut hinc
 seu maiori ex profertur intellectu, ut hinc, & medianoq; profertur
 inter intellectus beatorum, & Dei visibilis, nempe qualitas interna,
 activa, & determinata visionis, sive illa lumen duntaxat, sicut
 duntaxat species diachus, sive utroq; nomine donchus.

V. Cabony

2. ceterum ex immediato obli' creati influxu, nequib' inferri
 necessario immediato obli' Divini influxu, quatenus etiamsi
 pro omnibus creatis admittantur necesse est quod impetus ab obli'
 distinctis; probabilius tamen est, tam ipse, quod alia requisita pro
 ses namq; et solty, carere utriusq; actione, quod fuit cum Deo videtur
 alia species namq; et solty non remanet actus ad unionem; ne extra
 lentia supernaturalis ab aliquo principio assignabili omni debet
 immediata; ad assignari potest tamen, quod lucis est supernaturalis; et
 necesse non est recurrere ad ipsum Deum, qui ut obli' est principij pro
 bene immediato et supernaturali, cui nihil sufficit, si Deo est
 principij mediati, nempe per lumen.

sectio 2.

Attentio absoluta.

La 2. in hac velle providentia Deus prebet influxu specialy,
 non tanty mediaty per lumen gloriy, sed ety immediaty per corpus
 in unione; et videty videlicet, ratione, seu necessitate generaly omni ob-
 lecti, maxime vero, aut velle respicienty quod per se adhiberi
 debet namq; solty, et laboly, s. ety speciem, ut clara, et quidlibet
 ut videret obli' etiam in visio. Itaq; nisi obli' per se influxu, et
 videty sui assimilaty explicet, s. essentia, et esset principij,
 licet quibuslibet speciebus associata, imbecilla, et insufficientia si.
 Quod, ut arbitror, velle communis
 est tam negativis, quod affirmatis solty specie impetus Dei:
 nam qui eam negant, non idem negant, q. existunt, nulli est Divi-
 ni obli' influxu in unione, quod late specie vacua specie; sed q. opinan-
 tur, ita proprie est Dei cum influxu, ut nulla causa causa creatura su-
 stineri possit. sui vero illy specie solty affectu; iam necessario sup-
 ponunt aliquo Deo obli' influxu prestante, que fuit dicit illa pure
 solty specie. Quia solty illi quoque videtur, qui specie non tan-
 tum formam, sed existentia pro Deo influendo habet. et affert
 fuit inactibily, nec videtur a lumine) solty se ipse notus
 actioni non resistunt, aut velle sentire non venientibus; q. cum
 illa vel lumine, s. specie qualiter se habet in quoy instrumenty Dei

Juperci

superest, ad huc locus influentia immediata ipsius Dei, ut causae
 efficientis: non enim instrumentum semper est integrum, seu unice causali-
 ter exerceat, ut solita monitimus: motus, semper est exemplum
 hominis gloriæ, quod in sententia ipsius Piquet deq. 21. n. 15, et deq.
 176. n. 20, et 18. est instrumentum, non causa, et tamen non impeditur
 mediatur tuncq. nã, s. s. f. influy.

Avetiamq. i. potant multo, et
 maxime Holz illo vulgari Augustini axiomate: liquido tenendy est,
 quod omni res, quantumq. cognoscimus, congenereat in nobis habitus:
 am sui: ad utroq. enim nobilita facitur, a cognoscere, et cognitis:
 Ut ille dicunt lib. 9. de tria. c. 21: Deus igit. q. cognitis. per nobilita-
 am beatifici est causa istius immediata, non minus, ac ipse De-
 us cognoscens.

Probatio tamen debili mihi videbitur: cum q. non
 dum, s. indagandy referat, quo iure, s. experimento illa loquu-
 tur regula, quae ipse liquidum appellat. combare foris: nam ad
 optime tuis tuncq. ab omni (ff. de reguli iuri l. Regula)
 Regula est, quae rem, quae est, breviter enarrat; non ut ex ea res non
 matris, sed ex iure, quod est, regula fiat. Tum q. ut illud Augusti-
 ni regulare prologium, veritatem, uti est, in unice beate dicitur
 a Deo per lumen gloriæ, aut per quaedam alij speciem, ut ma-
 nifesta: patet exemplis Angelis, et coloris, qui melius speciebus
 dicuntur, x. ipse quoq. Hobbes, ad visionem sui mouet.

Probamus
 q. non attentionem argumentis, quod pluri, et dictory, et dicen-
 tory tunc, atq. fundamty a nobis habetur. Nempe, nulla unice
 habitus, s. identitas, nisi aut naturalis, aut intentionalis proprie-
 tatis sit, non minus, ac ipsa res cognita, s. eius unio, sufficit ad
 elevandq, seu adhibendq ad qualem, s. integrè nã, seu s. s. rã-
 tem, ut ista producat clarè Dei unio, aut clarè aliter res
 unio, saltem superioris; sed omni qualitas a se unio, et unio
 distincta, seu lumen, seu species appellatur, est similitudo Dei,
 aut res obli superioris, minus propria, quae sit ipse Deus
 sibi, aut quae sit unio Deo: q. nulla qualitas a unio, s. s.
 Res

Via distincta sufficit ad elevandam solam, & requiritur q. immo-
diatus ignis Dei, ut obli. influat. Utraq. sup. e. manifesta; pro-
mittas eorum quod demus.

Maiores ita persuadetur. similitudo cog-
nitionis quiddam hinc, & vice claris quiddam. & locuti cogitatio
insipienti, & deficienti sicut ipsa e. maxime vero sicut Deus
in se est sine ulla confusione, abstractione, & ex rebus creatis mix-
tione; similitudo, inquit illa magna est eisdem cognitionis ex-
cellentia, & veluti specialis, atq. speciosa unione. Quibus ratio:
q. non potest causari nisi a principio, vel completo, s. incomple-
to; imposita hinc factum ex Deo similitudinis, seu ita profing, ac
habet ipsa unio causata.

Confutatur 1. nisi equalis requiritur simi-
ludo, s. identitas, inter principia unione, & obli. unio, ac requiritur in-
ter unione, & ignis obli; quous species reflexa, & nisi potest ad equa-
te virtuali, seu ad equat unio obli intendenti per se, ut potest fra-
ctus, ac expressis similitudo unione ex ipso: quidem quous inge-
re pure, aut precise debet hinc reflexa: & in genere actus, est
ampli ex se incompleta, aut se sola insufficient eret; ut coniuncta
tamen animus, intellectus, aut alij principia (ut gratia, & luminis)
excederet perfectionis unione etia. hinc producat: nisi ipse ipsa
falis similitudo perfectio, s. maior, s. equalis sit in principio, ac in
unione producat; nulla sane alia perfectio sufficit eret.

Confutatur
2. nulli obli. creati, saltem vero inferiori alio, potest dare species
quiddam hinc, & claris superioris: imo etia nulli licet equalis, & spe-
cialiter simile, potest aliud ut distinctis individualiter monstrare:
Etiam tam inferioris quae equalis, sed longe perfectius ea specie in-
feriori, vel unione obli, hinc superioris, hinc tantum numerice distin-
ctis: non enim hinc dare potest speciem, s. cognitionis claris Str-
geli, aut etia hinc hinc ut distinctis ad ipse hinc; ad hinc hinc unio.
Similitudo nulla alia est potest; nisi q. similitudo intentionalem
aliquis vel sola ipsa res (seu factis, seu eminentes eadem) da-
re potest. Nam quibus rem ipse nulla alia, maxime vero minor
est

Ut perfecti, & plene simili illi, sed aliquomodo dissimili: ideo
que nulla potest dare plene sui similitudinis: sicuti ob eandem
rationem nulla res potest esse obly in quo (sola Deo excepto) possit al-
tera distincte, & individualiter perfecta inductione uideri: sed
potius si in una natura creata habeatur alterius cognitio, scilicet
hæc erit abstractiva, & tanquam in alio, seu ueluti per speculum,
& enigmatica, & non per essentiam, ut Theologi loquuntur.

Iam minus
notum possit illi quodammodo, que omnis Dei similitudo, pos-
set Deo ipso, & eius uisioni, improprie dici: probatur: quia ea si-
militudo nec naturalis, aut substantialis esse potest: alioquin esset eadem
Deus: si enim aliquid, licet infunde minus, sufficiens, iam quousque
creata, saltem uero naturalis, foret species sufficiens ad uisionem; &
quidem magis, quæ ulla qualitas, uelote in natura nostra, & entitate
similior Deo, quæ omnis qualitas, aut eadem quæ ipsa uisio.

Neque est
autem esse potest similitudo intentionalis: quidem omnis simili-
tudo præter uisionem (aut speciem expressam, seu identitatem, seu
obly ex uisione) longe inferior est, & impropria simpliciter in gene-
re intentionali, sicuti lumen est, aut dicitur species: quæ cog-
nitio inductionis sola, est ipsa facta assimilationis intentionalis; ea
enim sola est ipsa uisio, & mentalis, sicuti imago expressa,
seu explicans obly, sicuti ipse est: species uero impressa non aliter
est similitudo, nisi quatenus est uisus effectiva ipsius uisionis, quæ
est habet similitudo, sicuti species non aliter est cognitio, nec
dicitur classa, cetera, uero, sicuti inductionis, nisi uel est causa facta, quæ
est actus, seu perfectio actualis cognitionis, claritatis, certitudi-
nis, ueritatis, & inductionis: & ideo sola actualis cognitio, et
non species est propria: sicuti in rigore cognitio, cetera, uero, sicuti in-
ductionis; ad tota similitudo intentionalis ex obly consistit in
istis perfectionibus: quæ proprie ea similitudo soli uisioni conuenit.
Explicatur Denique a priori: intentionalis similitudo, sicuti identitas est, ita rem cognitam se habere ap-
ud uisum, sicuti res ipsa se habet in se, & essentialiter: non
aliter

Aliter ac physica, seu naturalis similitudo est unam rem saltem esse, saltem esse in sua natura sicut est alia etiam in sua natura; ab intellectu ut habet habitus se habet ut res cognita per intellectum; seu res ipsa apud intellectum habet esse per intellectum, qualis est in se; intellectus nempe enim ut declaratio, s. etiam sui imaginis intendit res, ut si habet etiam in intellectu; speciem vero non intendit, s. confert, nisi ut mediis, quo acquiritur illi facti, et proprie existit, seu communicationis intentionalis finem; q. intentionalis similitudo proprie, s. proprie est sola intellectus, s. imago obiecti expressa.

Philosophum ut. 20 in physicis etiam sola necessitas habendi fit, ut aliter, s. animo sufficeret ad propriam similitudinem ex habente aliter, s. fit reale. Et in voluntate etiam sola inclinatio generis habitus, et cognitionis existens non habet ad usum, et facti, propriamque unionem effectum ex obiecto. Et tamen si ante sui videtur, et amandi actus anima nostra in eis est habitus similitudo, et habitus unita obiecto, nec minus proprie, quod per actus ipsos, frustra actus cogitarentur.

Et hanc esse communem s. d. ac theologorum licet aliquibus post Galilaeum reclamantibus Holstius, attendit eruditus s. Falas pag. 336, et s. Gasparus pag. 22. et sequens. Nobis modo sufficiat illud Augustini lib. 2. de Trin. c. 11: *In quantum Deo nominamus, similes sumus; sed non ad equalitatem similes, q. non facti ex nominibus, quantum ipse est: Cuius per spiritus non nominamus, sed noscere possumus, duntaxat per se possumus esse similes, sed non sumus: nisi in Deo ingrediente ut principis specialis, seu ut obiecti effectus, nulla reflexio reflexione videtur similitudinis intentionalis perfectae; alioquin, ita neque unionis.*

sectio 3^a

De Obiectionibus, et solutionibus.

1^a licet intellectus noster sit virtus habitus effectivus, seu virtualis, potest in genere viventi, alioquin, ita etiam ignorantis, producere adaequatum, saltem ex virtute adiuncta (ut habere in se) iustitiam, seu cognitionem etiam Dei intuitivam; q. licet species impressa sit

similitudo

similitudo tanty virtualis, s. effectiva, potest in genere animandi
 ni producere aequale similitudinis est Dei intuitus.

Argo 1129, et
 isto argumto in ipsi obiecti, seu in specie obiecta, & sub cognitione,
 vel cognoscibili, quz nunquz potest movere ad perfecty, & finalit-
 atis cognitionis aliter obli, altem vero perfectioni: cy tamen
 intellu possit ut cognoscens, s. cognoscitivus est esse cognitionis obli
 est ipso perfectioni. Quom quilibet intellu sufficit ad cognoscen-
 da quavis, s. maiora obta cy claritate: non tamen sufficit quavis
 species ad representanda quavis obta, s. est uny cy claritate:
 alia e q. ratio ab omnibus danda de intellu, & de specie. Pro omni-
 bus igit resp. cy ei specialy similitudinis conditione, ut ea non
 nisi a similitudine, s. identitate de animatione proveni-
 re possit, ut in tali reob. proz. attenditur.

2^a obiectio. Obium.

creatum, seu sensibile, seu intelligibile, 1130 cognoscitur est in-
 intuitu, sola specie impressa influente nomine obli; ad ea speciei
 et non habet cy obto similitudinis intentionalis, nisi per mody
 virtualis productus illius actu intuitivi, qui e factis similitudo
 cum obto: q. hzc speciei similitudo post virtualis sufficit, s.
 aequata esse potest nomine obli.

Hzc obiectio multa modis,
 & improprie philosophis, magis vulgaris, quz colit, s. probat, aut
 est probabile, sed modo. Occurrit in primis dicitur, obta sen-
 sibile a nomine sensibus imperfecte videtur, ut ipse neque eoy
 quiddamly penetrantibus; neq; sine illusionis capacitate, aut
 completa individui obli. directione inherantibus: eoy igit ex-
 emply nullus e; ubi agitur de quiddamly obli. intuitione,
 atq; ideo de perfecta intellu cy obto similitudine.

Deinde
 dicitur, falso, aut sine fundamto assumi in obiectioe agnosci obli
 creatum sola specie impressa influente nomine obli: q. facty ipsam
 iam propositionaly, & approximaly per speciem, potest cy ea concu-
 rere immediate ad sui unionis: resulti sol producit in ipso sensu

Gracibus

Discernitur autem, et alia metalla medijs influentibus, ex quibus concipitur,
 No. sub. ad effectus substantiales: et ignis est apud non raro pos-
 ductus frig. ubi nimis in subto distans, per intermedias videlicet ad
 ipso igne carumtas qualitates acriuat, X. g. per calorem.

Quibus ex-
 plis optime probantur aliqui BB apud Ovidiu. Controv. 13. de
 anima. quibus 3. n. 13. duos ubi, obli videlicet, et speciei influentibus,
 si probantur addidissent (ubi dicitur: ubi ipso Ovidio) aliquis necessitas.
 Obi ratio, que sicut in sole, et igne, ubi in obli, non tantum possi-
 bitem sed factu ipse ostendit. Quam autem non ubi recti proxi-
 ma addidissent, dicitur: ubi videlicet ex subto similitudinis. Accedit
 quoque, necesse est, ubi obli ad sui imaginem sumat, quantum potest;
 ubi enim speciei, ubi sui vicinis, et aliter non potest: 2. ubi
 iam per illas potest, et frigens est, necessario est concipitur.

Tandem
 concursus ille ubi saltem concedendus est circa illas eius inhi-
 nes, que versantur circa obli, quod est perfectius ubi principio cog-
 noscendi: deficit enim pro illi perfecta similitudo ad cogni-
 tionem claris, et quiddam requiritur: Deus autem ubi est lon-
 ge perfectius natura agnoscens, et quibusque creati inhi-
 nis. Quia factus ubi quis perfectior, non est ubique requiri-
 tum ubi est perfectioris verum ad dandum inhi-
 nis ratio; in Deo tamen videndo requiritur dici debet obrem
 nam sui quiddam similitudinis, et distantis etatem ab omni
 ubi, et principio creato.

3. obiectio, et procedenti inhi-
 nis potest. Minor similitudo cognoscens ex obli requiritur,
 si cognitio ubi tantum inhi-
 nis; ab, si eret contragressiva requiritur in principio plene
 nis similitudinis, et identitatis: 2. que inhi-
 nis in principio, nisi alio modo, et in ad equali, quasi eret
 potest ubi similitudo generis speciei existens.

De: sane ob-
 iectionis in primo facti inhi-
 nis in specie obliua; que dicitur
 in

In scolis scilicet requiritur plene similitudo ex se cognita, non
 tantum pro comprehensiva cognitione, sed etiam pro passiva intuiti-
 va. Sicutus deinde obiecto intuitu in cognitione creata naturali intu-
 itiva Dei, que non minus est Deo summe simili, et representat
 in principio summe similitudinis, que comprehensiva. Et quidem
 tam in specie obiecta, que in illa naturali Dei intuitione, facile fit
 ab intuitione ad comprehensionem ascendit, seu transitus. Tandem pa-
 ritur intuitu in causa productiva gratie finis ut habitualis et ca-
 usa productiva imperii ut habitualis: utraque enim debet esse
 Deus.

Pro omnibus et ego seqq; distinguo mai. factiles, aut expli-
 citi modo: reales, et aggruatus, nego. Concedo minus, et nego con-
 seqq; ignominie distinguo neg, sicut maiorum: et ita est, que sepe
 obiectum, nempe unionis Dei etiam finis, et non aliquid, est ut
 tam, exacte, et quilibet hinc similitudinis totius Dei, et fram-
 cum inhectis, et penetrantem, sicut est in se sine ulla confusi-
 one; ab hoc tanta similitudo licet exesse possit inbra nam
 Deum imaginis facti, seu fig Dei explicanti, et facit ad fa-
 ciem experimenti, atq; experiendi; a nulla tamen alia cre-
 ata, et alia creatura collectione exquiri potest; sed ubique
 vnicuique, et tanquam in superiori ordine, et supremo finis, et actualis
 Dei possessionis finis, omnes inha se debet: q. ad quatuor, et tanquam
 a causa principali exori non potest a principio ullo, scilicet principio,
 seu complexo, inbra quod non ingreditur vel ipse ipse Deus, et
 alia eiusdem generis similitudo, aut beatifica unio. Et ex ista
 visionis aliter ingressus est per se, aliquam ante quan-
 tum unionis representetur alia unio: requiritur ipse Deus ex na-
 tura rei esse causam immediatam (et specialiter obiectum) unionis
 beatific.

Disputatio 13^a

An Deus videri possit per
 similitudinem creaturam, seu spe-
 ciem impressam nisi. 2. 2.

Hæc

Hæc prima via illius tractatus, et nobis admodum in tota Phi-
 losophia questio sufficit in alijs unionibus poles, imo et existentes
 species obiectorum: earum communis apud Philosophos sent. actuali
 esse censet, et quidem adequatè tales in suo genere, sufficiens
 scilicet ipsa sibi actualitas, quamvis potentia ipsa in sua acti-
 uitate relinquente, et totius adiutante, eo scilicet adiutante, quod
 ipsa intendit, et procurat obli' existenti entitas, et uisibilis
 daretur; per se igitur, si potest, aut uellet. Dicitur igitur, species
 Qualitas habita ad obli', ut facti, ad detrahendam, imo ad ad-
 iudicandam, potest, ut productiua illius cognitio. De quo plu-
 ra dixi in proximo disputationis Specimens.

sectio 1.

De sententiis varijs.

1^a sent. negat omnem individualitatem creatæ se tenentem
 ex parte obli', quæ species imperio appellamus, quæ Deum
 quiddam habet, seu uel e in se representat, monstratq; ut exi-
 stentem, et presentem, seu in sua essentia, et presentia, sine
 ulla ex creaturis confusione, s. enigmatis umbra, s. a sua
 presentia figurat. Ita sentiunt in primis Scotus in
 hac q. 12. ad articulum 24. Deinde Henricus, Durandus,
 Barthelemy, Marsilius, et alij apud Parisios in presentia dubi-
 to, et sequentibus. Tandem aliquod notat, ubi Branardus,
 Anselmus, Bernardus, Occurpilius, Josephus Brugotinus, Alder-
 de, Antonius Perez, et Luroz, alij; in manu scripti Xi-
 palda, et pauci alij.

2^a sent. eaq; extrema affat' eo spe-
 ciei quiddam habet solitatis: habetq; in primis Thomæ
 Drey Donauentis, et ex antiquis multos, et magnos
 Theologos, ut Iohannes Henricus; refertq; Facobus Scotus
 de Tabernata Dominicana (postea in Notentij quibusdam)
 Guillelmy parisiensem, auctoritatem Aureoly, et alios: La-
 sed deinde sedet in 14 dist. 3. q. 2. (licet expresse non
 de specie individuali, sed de alia clata immediata, et abstracta

loquente

loquentem), et ibi frequentissime eius discipulos, ut Drientium
 conf. 2. dist. 2. ad. 3. et fmiringus dist. 6. q. 2. Tandem tandem
 ferunt valde huius domesticis sollicitas nostra fecit: pro illa tunc
 plurimumque, et abunde illustrata pugnant. Inter quos
 exius Hart. 1. de attributi, lib. 2. cap. 13. et in Metaphys.
 dist. 3. sect. 11. atq; dist. 29. de Inisan. sect. 1. S. Molina,
 Sacer Valentia, et S. Vazquez in presentibus qui quatuor
 sunt clarissimi nostri Theologiae Doctores, ab alijs hinc sume.
 ro allegati, et scripti, et nomen Zumei (neque quo
 factus scriptis, hanc opinionem ab authoritate obsecra nominis
 defendi.

3. sententia non tantum potest, sed necesse, atq; ita exi.
 sententiam arbitratur illo Dei speciem. tam docent in primis
 Magni, et multi illi antiqui, quos Henricus supra memo.
 raba; Ricardus (licet quoad speciem inchoatius, seu in-
 sufficientis) Aristoteles, et aliqua alia de alijs obliu. potest
 et; imo et ipse D. Bonaventura, et alij ueteres apud S.
 Gasparum dubitatione 2. dicitur tandem sententia illustrant pro.
 pugnantem necesse luminis ex specie identitate S. Vazquez
 dist. 23, fmiringus supra, et S. Lopez in presentibus, atq;
 S. S. Gaudem tam, et ex illa explicatione docuit uidentibus
 illi Hols, qui apud S. S. Suarez supra cap. 22. assererat,
 nullum Deo influentem tribuendum esse, sed tantum unionis ex po-
 tentia, influentem uero soli luminis in ordine superiorum
 debere.

De mente D. Thomae hic à non pauca prolivi
 disputatur; et quidem investigatio ista obscura est, ut aliqui
 eximium, metatq; est ab ipso sententia. Impossibilitatem
 autem istius speciei traditq; ab illo esse, arbitramur, non
 tantum Hols, et alij eiusdem imbecillitati asserentes; sed
 aliqui etiam contrarij, ut (propter libertatem) D. exius lib.
 2. de tribus cap. 13. Sacer Hart. M. dist. 5. sect. 2. Ingenius,
 ut sapienter docet, fatentur, contrarium ipsi in hoc pun-
 to esse D. Thomae. et contra uero Vazquez, Vige, Fabbus,

Et alij (atq; inter Plotas [Pictoria] contendunt non omnes
speciem impressa Dei quiddamque negatio est à Deo, sed
illigantur, que simul sibi obliu; & qualis à multis antiqui-
is, & modernis credita est omnis species impressa, sicut et
am expressa, imago scilicet, que causat cognitionem im-
mediatam sui, & mediatam rei cogniti, cuius est imago, &
similitudo producta: siue que quatenus monstrat, & re-
presentat se ipsam, monstratque, & representat rem
à qua ut similitudo exoritur: sicut pictura, i. imago im-
pressa, & apparsa.

sed quia stud. mentis, & ueluti histori-
ce eruditionis genus hęcque ueritatis examinandi, aut
gręcipui, seu directi questionibus redandi, aut decidendis
uicis: neque obscuritate, aut profusitate uerum est solet; hoc
itam breui assertionis damus responsionem: uel singulas di-
stinctas rationes (que in hoc arti. 2.º quatuor sũ) manifeste ineffi-
caces est: uel illis solo speciei obliu; seu fure hanc, seu illig
impressę p[er]hibent impugnari: Et quamuis inter scđitales
notitiam hanc firmiorem illig quoque efficacis ipse negat
id; communis tamen, & iusta hęcology assertio illig scđit.
Utunque autem notis responsionis membris, seu integre
assertionis dilemma in hac de parte constabit. 4.º denique

sententia nostra erit, que partim estoris non habet, partim uero
dissentiet: ea quippe in tres p[ar]tes diuidetur. 1.º
affabit 1.º communem societatis, & scđitatis sententiam, potest
sine specie impressa, & quidem non minus, aut aliter, que
potiori à Plotis etig dicitur species quiddamque obliu; est
ali, licet ualde superioris. 2.º affabit etig ex 2.º Tagquez,
eam speciem necessario identificari ex latino: uerum tam
absolue non fore se ad quatuor uelutem superuacua, sed ne-
cessę etiam esse influxu obliu; sicut necesse credimus in aliis
directis quiddamque uidentis, saltem uero superioribus ipse
cognoscere: atq; in summa, eo sensu, quo qualitas immista
ab

ad Angelo uidentis delectabilia, et activa uisionis in alio etiam inferiori, s. in anima separata, dicitur esse species Angeli superioris; in eodem fuerit sensu lumen gloriæ, quod qualitas est immixta à Deo uidentis, q. delectabilia, et activa uisionis in beato, dici debet uera Dei species. 3. tandem absolute affrabit solem speciem distinctam à lumine puro, et à pura specie, nempe adæquate presentem totum influxum, que obli Diuini luce fuerit; speciem, inquam, consistens in uisione beata à solo Deo causata, et impressa in illi, et influente adæquate nomine Dei immediate in uisionem, qua in illis Deum uideat, uisualis, physici, atq; perfecti.

sectio 2^a

Possibilitas speciei impressæ beate multum

et rationibus ostenditur. Et

Prima quidem ad hominem contra Hobbes est. Contra autem ipsos frequentes dicitur ratio, et ratio repugnantis spectat beatitudinem, q. de ratione uisionis beate dicitur esse, ut ex oriatur à Diuina essentia unita in illi beatificabili, tanquam specie, s. obli motiuo per se habet assimilante sibi cum in illi, et ita per se stante in uisionem sui; sed hoc est imaginarium, et neque solem, neque necessitatem, neque existens uisioni Diuine intentionalis mysterium, ut dicitur. 10. studiose ostendimus: q. non remanet ea saltem ratio, et ratio repugnantis speciei Dei impressæ.

2^a, et iterum ad hominem contra Hobbes, et alios plures ratio est. Ea conuenit esse (et quidem precedenti uniuersaliori) illius repugnantis ratio; et ratio, quod uisio oritur immediate, et per se ex ipsa Diuina essentia (sive unita, sive non unita) tanquam ex obiecto proprio, et motiuo, uel prima Dei intelligibilitate; non uero ex omnipotentia, cuius propterea lectus aliqui potest adæquate uices ipsius gerere in productione uisionis.

Neuh'

43
sicut in alijs effectibus ex se producibilibus, saltem inaequale
per causas creatas; ab illo unione immediata alius est Di-
uina essentia, ut omnipotens factus antecedente, est penitus
impossibile, siue negetur, siue affirmetur ea essentia, et omni-
potens dicitur, uti satis dicitur. II. percipitur, ut credo, se-
timus.

¶ Iam potius, etiam si ea per essentiam Divinam
immediata unioni diuina esset possibilis, non pro-
pterea ea uice unione actiuitas insupplebilis fo-
ret per causam, uel qualitatem creatam. Dum pri-
mo, quia, ut acute obseruant Patres suaves, et
Tholoma laudati à Faculo ab. 2. numero 92. ipsa
Dei omnipotentia, que perfectissime continet om-
nes effectus, nec minus unionem, quam alios etiam
superiores altissime superat, posset per se ipsam totum
seum dare influxum, quem modo dicitur dare essen-
tia. Dum 2. quia essentia Diuina est primum
obiectum motuum uoluntatis nostrae, uel prima Dei
amabilitas, maxime uero in patria, ubi amor requirit
unionem, habetque idem formaliter obiectum indi-
uum: et tamen non propterea debet essentia Diuina
influeri per se in illum amorem, saltem uero in-
dispensabiliter, aut insupplebiliter; siquidem habitus
charitatis, et uisus beata patri per se in amorem influ-
ere dicuntur; alioquin uero eodem modo Deus deberet
per se immediate influere in amorem, quo ipsum di-
ligimus, et non sufficeret charitati habitus, nec gra-
tia, et fides. Dum 3. quia, sicut uisio dicitur omni im-
mediate ab essentia Diuina ut à primo intelli-
gibili; sic species eius diceretur eodem iure omni im-
mediate ab eadem essentia: posset igitur species sub-
stanti eadem essentia in bono ad alium istius ef-
fectum, nempe unionem, sicuti unus effectus omnipotens
substituitur

substitutus in ordine ad alium effectum; P. g. Sol
in ordine ad lucem producendam.

Tertia etiam ad
bonum eadem ratio est; illa, eaque generalis-
sima; dici vult indispensabili, ac radicali repugnantia
speciei quiddamque obiecti increati, quod scilicet re-
pugnati aliquid Deo quiddamque simile ante uisionem:
Videor nulla creatura potest esse species, uel similitudo
quiddamque Dei, ac huiusque uisionis quiddamque, que
perfecta Dei similitudo est; ad ea antecedenti simili-
tudini intentionali quiddamque repugnantia, aut uera
non est, aut non magis obstat potentia speciei ob-
iecti increati, quam creati, saltem uero repetitionis, ubi
abunde monstratur tota disputatione preterita: ergo nul-
la maior in nobis repugnantia assignari potest speciei
circa Deum uidendum, quam circa Angelos uiuendos
aut quiddamque tractandos.

Quarta, et preceden-
tium confirmatio est, inigne ab amore beatisse
exemplum. Quippe non magis Deitas habere de-
bet uisionem sui cum intellectu, ut est uisibile, quam
cum uoluntate, ut est amabile; qui enim amatur, ac
uiscitur per essentiam, seu ut existens, et beatificet. Nec
etiam magis debet influere in uisionem ipsa Deitas,
ut formaliter omnipotentiam antecedens, quam in
amore: eque enim est prima amabilitas sui, ac prima
intelligibilitas. Nec tandem magis debet Deitas ani-
mali sibi potentia intelligi, quam unio sibi potest dibe-
ri: nam enim est amor unio affectiva, que intellectio est
similitudo intellectiva: sicut ergo per qualitates creatas, non-
pe per charitatis habitalem, et uisionem suffleri po-
test integer, et specialiter Deitati inflexus erga beatum
sui dilectionem, ita erga beatum sui intellectum.

Dices

22
Dicitur: ita ut non possit contingere nisi, aliquid ut nihil pro-
batur: nam claritas, aut aliquid aliud non tantum potest, sed etiam debet
producere, et produci modo amor nostri beatitudinis sine ulla speci-
ali Dei erga eum inflexu; al non profertur debita, aut ex parte
affanda e speciei unionis beati actus: q. illo amoris exemplo debet
non probatur speciei necessitate, ita neq. potest.

sed ita: neq. pro-
batur modo minus, quo dicitur. sequenti non minus, etiam dicitur
et obli. in creatis, quo creatis, facta est ex S. Pagniez monstran-
mus: conseq. malo est, et verq. falsq. talis condat, nam exemplis
amoris necessitate adqueat ex causa creatis monstrat nullq. est
Unionis nascentis aliq. adqueat ex rati causa creatis repugnan-
tis: non vero monstrat necessitate, aut existit. 1. nam, ut dicitur per
S. nasci adqueat ex causa creatis, nihil amor, urgentes quibz
omnino rationes, difficultates, et instig. non tamen ut debet
nasci; siquid obli. non potest esse proxime amabile nisi per con-
ditionem; potest tamen esse proxime cognoscibile per se ipso. q.
q. unio e propria applicat, et veluti speciei obli. ut dicitur ame-
tur: et autem ea applicat necessaria, et naturalis, et speciei dicitur
nisi obli. ut dicitur videatur, nisi nisi ipse obli. et altera unio
procedens, quo foret valde profertur, ut ex his condat: et ali-
sine condat dicitur. 25.

Sectio 3^a

Novo argum^{to} eadem speciei beati

potestas persuadetur.

Illud autem ex proxima dicitur ita formo. si aliqua quali-
tas se habeat per modum puri instrumenti potest esse debita, con-
currentis tamen ex illa, ut causa principalis ad unionem sui;
ea est vera illius obli. speciei; sed qualitas illa instrumen-
taliter influens simul ex obli. Divino in unionem non repug-
nat: q. non repugnat speciei in propria unionis obli. Divini.
Conseq. e manifesta. Explicat proximas.

Major videtur per se nota:

non

Non enim intendimus nomine speciei, ut ipsa sit causa prin-
cipalis; sed enim uel, si instrumenti obli' foret. sic Angelus
superior ab inferiori, s. ab anima separata uidebitur per speciem
non excludente concursu illius ut obli' uisibili, ut dicitur. pto.
anima uel. 1. uel. 2. et uel. 2. dicitur. sic et hinc modo spe-
cies coloris, aut saltem coloris, s. figuris imperis, aut omnino
approximati hinc sensus: et instrumenti non integri illius ob-
li, siue permittens, aut et hinc potius ipsius obli' circa sensa-
tione influens, ut forte ex nullo capite repugnanti, atq; ita necesse
sariy, ut effectus causis necesse, seu necessario consequenti quicquid
ipsa causare potest: si operante in illis, aut uoluntate non
non utriusque habitus, saltem in substantiis a materia separa-
ti) licet potius sui speciem agnoscantur ab Angelis, s. bo-
mine, in quo si, non proferea excluderent immediatim in-
fluenti obli, nempe eandem operantem, et qualitatem habituali-
tatis. sic tandem quamuis anima nostra utriusque speciem per
sensationes recipit, ut se intelligat; q. tamen e maxime
sibi iuncta, nequit non et hinc ut obli' influere in illi in
lectionis: quia potius etiam Angelus specie ab ipse, di-
uinitate se agnosceret quod forte et plene; affiant iactus
tamen ut causa obli, et principalis in se cognitionis ne-
cessario influeret.

Itaque, praeter ipsa speciem, et obli' exem-
pla dicunt alia, ut ipsi persuaderent: hoc lumen plene se
habet ea parte pot, s. n. maxime uero x. aduersariis
licet sit eius instrumenti agens simul cy pot, siue ut uisibile
partiali, siue ut potentia: q. e uel habitus, etiam potest
ut potius n. influenti ut causa principalis in suo genere: q.
similiter quatuor, que se habent ea parte obli, et uel uel
uic, licet admittat consilio obli' influenti ut causa principalis
in suo genere. Dicitur habitus nobis naturalis esse admittit
concursum pot, que adiutat, seu ea cuius parte se habere di-
ctur; q. obli' et hinc potest admittere concursu obli, quod adiu-
dat, seu ex cuius parte dicitur se habere. Denique pot, ipsa.

(si distinguatur) se habet ex parte animi, cuius instrumentum est, non ta-
men totaliter, & rursus illa agens. Tandem calor, quo ignis comburit
lignum, et quilibet, qui ut instrumentum infertur ex eodem igne ad alium ge-
nerandum.

Item minus nobis intelligimus propositum, quod solubatur similibus qualita-
tibus instrumentalibus ex oblio suo ad generationem secundis contrahat, ut si
ipsa maioris productionibus, et exempli constare potest. Posterea eadem
proximus, aut specialius probatur: quod nulla traditionis, seu repugnancia
huius speciei beatis ratio habemus adducta est ad Augustinum, qui in spe-
cie se habente ut puro obli instrumentum non elidatur, aut similitudo non
deficiat. Summa enim speciei Dei quiddam habere representantibus
perfectio, atque saltem in genere intentionali, aut representantibus
hinc Dei ipsi exequans, qui nobis opponi solet; nulli horum habere
potest in specie puro instrumentali. Idem non uno argumentum ostendi
persequitur potest.

1° enim in genere, quod non est de ratione instrumen-
ti, ut adque perfectionis, aut virtutis, seu authoritatis causae pr-
incipalis: tunc enim est instrumentum, si subordinatum, et serviat
tanquam quid minus alteri causae ut maiori, et ex qua, et rebus qua
concurrit: ut manifeste patet exemplo luminis, quod instrumentum
dicitur de animi notis, de aliis omnibus; et tamen non exequat
aut virtutem, s. capacitate, seu potest obedientiam intellectus ut ele-
uabili, et intelligibili, ut potest infinita, s. non finita; neque exequat
virtutem Dei elevatam, ut potest simpliciter infinita. Et hoc ip-
sum monstrant etiam exempla, quae circa maiorem propositionem
probationis adduximus.

2° Item stat in genere. Quia non potest
esse de ratione instrumentum exequari ex causa principali, nisi sit
etiam seipsum exequari ex effectu: non enim hic maior est suam
principalem causam; sed non est de ratione instrumentum. exequari suo ex
effectu, ut est tunc notum, cum singulis fieri exempli supra
productis, et mille aliis; cum ex horum apprehensione; siquidem
ubi causa principalis impendit, seu exerceat sui virtutem, in
productione effectus, non requirit ut instrumentum se solo virtutem

fit, quantum est effectus, quae causa representat, s. scilicet ex qua.

constat specialissime in ipsa Dei specie: nam ratione ea debet
 vel esse eundem, ex oblio immutabilitatis, puritatis, aut intelligibi-
 litatis (vel loquuntur Hobbz postea audiendi, et magis impug-
 nandi) quatenus ipsa scilicet nominis obli' sui eo modo, aut eo
 influant, quo scilicet debent, s. potest, ipse Deus, ut obli' est, aut
 fit, ad eam equalitatem speciei secundae perfectionis ex oblio mani-
 feste falsa est, si species sit extrinseca causa instrumentalis,
 et inferior numeris ex oblio ut causa principali; nisi requiri-
 tur, aut saltem sufficit ad rationem obli' representationis; non debet
 et equalis in ipsa immutabilitate, aut puritate perfectione:
 non igitur repugnat speciei, quae ut Dei instrumentum ipsam represen-
 tet, huc sit virtus representativa, aut factus representationis
 seu unionis effectiva.

Sectio 4^a

Ipsi Hobbz objectionibus solutis
 speciei beatificae comprobatur.

Ad 1° primam impugnationem.

Prima ratio, et obiectio apud Hobbz celebris, ipsa; signi-
 fica, et eadem ratio, et dicitur, ut affert Socrates a Thoma in
 presenti, desumpta est ex D^o Angelico in corpore articuli 2ⁱ
 contra similitudinis creatae habentis se ex parte rei nisi
 sic dignitatis: s. quidem, quod, sicut dicit Dominicus 1° capitulo
 de Divinis nominibus per similitudines inferioris ordinis re-
 rum nullo modo superiora possunt cognosci: sicut per speci-
 em corporis non potest cognosci essentia rei incorporea: mul-
 to igitur minus per speciem creatam quamvis potest essen-
 tia Dei videri. Haec tenet D. Thomas.

Certe hae ipsa obiectio
 clare in primis ostendit, nomine similitudinis habentis se ex
 parte rei nisi, non significari a D. Thoma speciem imperis sal-
 tem quae, sed est obli' est: quidem igitur ipse ibidem adduxerat
 Beltrami Augustini ex Apollolo dicenti, presentis Dei nostri

divina

Visio est per speculum, et in enigmate; atq; est quod speculi
 et enigmate nomine quocumque similitudines ab ipso signifi-
 catis intelligi possunt, que accommodantur si ad intelligendum Deum.
 In libro ipsi D. Thomae adiungit, sed videre Deum per essentiam
 non est visio enigmatica, s. speculativa... q. Divina essentia non
 videtur per similitudines. Invis autem non haberi apprehen-
 dit, similitudinem in specie pura effectiva videtur tantum, aut detra-
 henda considerantur non sufficere visioni enigmatica, s. speculativa, neque
 obdure intuitus, seu immediati, et per essentiam rei cognitio: alioquin
 in vero enigmatica foret oculum visio, aut quocumque sensatio, non
 vera; talis est quod foret visio, qua unus Angelus est superior alio, et
 inferiori, nec non res corporea videt.

Deinde nihil ex obiectione
 remittit, et importunius, si nomine similitudinis significaretur vel
 pura, s. solius Dei species: hoc enim tantum esset in se essentialiter,
 seu est representativum interiori sicut est species Angeli inferiori
 est in se, seu essentialiter sicut Angeli cognitio; visio est representativum
 si non est comprehensivum non autem esset species veri ordinis infer-
 ioris: non enim disputamus de specie aliam rem a Deo, sed tan-
 tum Dei ipsius; cum tamen illa Divi Thomae obiectio expressit ver-
 bum agere de similitudine rei inferioris ordinis; atq; ita de specie
 rei creatae, in qua videndum esset ipse Deus. Hanc autem omnes ne-
 gamus possibile; neq; in presenti disputamus: alia q. species, que
 non est veri ordinis inferiori, seu inferiori, sed ipsius Dei speciei
 que, ac directe representati minime regnabit.

Tandem hoc ipse
 ostenditur oppositum eiusdem D. Thomae exemplo; quod est species cor-
 poris. Namque sicut per speciem corporis non potest cognosci essen-
 tia rei incorporee; multo minus (sicut est in libro 1. 2. 3.) per speciem crea-
 ta potest videri essentia Dei; ad si nomine speciei creatae non
 significetur species non quidem creata tantum, sed rei creatae, seu
 rei ordinis inferiori; multo quidem, et minus a se est utendum ali-
 us exempli, et talis obiectio fallax.

Ita quod ad impugnandum speciem

Non quidem in se superior, s. ordinis superioris (quasi sola inter
 Dei quiddam habuit esset comprehensiva) sed rei ordinis superioris,
 de qua sola, nempe Dei similitudo, affertur exempli speciei,
 non tantum ordinis inferioris in se, sed etiam rei, quae in ordinis in-
 feriori, nempe speciei primo, et per se determinata ad representan-
 dam rem corpoream, et propterea non potest representare rem
 incorpoream: cum tamen questio nostra non sit de specie rei ordinis
 inferioris, seu 1^a; et per se determinata ad representandum rem
 incorpoream, sed tantum in se.

2^a quod ex repugnantia speciei corporeae, quae
 representat rem incorpoream inferatur repugnantia speciei cor-
 poris, quae representat rem incorpoream. siquidem per speciem corpo-
 ream nulla cognitio est abstractiva rei incorporeae haberi po-
 test: cum tamen per speciem creatam haberi possit, et habeatur cog-
 nitio abstractiva essentiae incorporeae.

3^a quod illud speciei corpo-
 reae exempli aliter habetur manifeste inferat. 1° in cognitione:
 2° in lumine: 3° in potentia. Inia nec cognitione, aut lumine cor-
 poreo, nec lumine corporeo, neque potentia corporea, videtur potest ali-
 quid incorporeum: cum tamen unione creatam, et lumine creatam, et po-
 tentia creatam videtur possit, et videatur abesse incorporeum.

sectio 5^a

Progreditur probatio nostra impugnatio

2^a 2^a Thomae objectioni.

secunda q. obiectio, et procedenti instauratio habetur in eodem
 loco, et proponitur sic ad ipsam 2^a Thomae. 2^a q. creatura Dei est ip-
 sum esse eius... quod nulli fig. exempli competere potest: non po-
 test fig. aliqua forma creatura et similitudo representans videtur
 Dei essentiae.

Confutatur haec obiectio (sicut et 1^a) a Thomae celebri
 illa gradus immutabilitatis partitione, et propositione, quae in cir-
 ca istas non cognoscitur, et ab ea cognita rebus habetur, et scie-
 citur dist. 6. sect. 3. 4. 5. et 6. Inimicus magis immutabilitatis speciem
 habet

Sordo e, ut inquirunt, sensibilibus, quae nimirum adhaerent à maiori signa-
ta, & representant singularia maiora, adhaerentes à propria ipso-
rum corporalitate, quae non per se, sed per seipsum à se datim immutabil
sentium.

¶ Si specierum humanarum adhaerentibus à maiori singulari, i.
individua per nosse intelligi noscentibus quiddam res maiori, ubi
singulariter procedentes. ¶ Si dicitur species intelligibilis, seu ad-
haerentibus à maiori sensibili, quae singulari, et aliis separatis propriis
sunt, et representant independentes à sensibus cum spiritualibus,
cum aliis ideas corporalibus quiddam: adhuc tamen alienant, et
contrahunt ex ipsi obiectis aliquis materialibus, nempe Empyris, et
potentialibus, seu perfectibilitatibus. ¶ Si denique dicitur sordo ad-
haerens ab omni, seu ad intelligibile maiori; sordo tribuitur Divinae
& illius & unius speciei, quae è omnino immutabilis, sine alio puncto
sine potentialitate maiori & imitabilis, nec est per seipsum obiecti-
vitas, sed species sicut obiecti dicitur eventus Divina.

¶ In summa:
si incipiantur sordo cognoscitur: 1° species ordo è sordo: 2° So-
lunt: 3° singulari: 4° singulari, i. Dei possidentibus, sine domi-
ny, sine singulari. si vero incipiantur sordo representata: 1° sordo
specierum sordo è quasi sensibilibus singulari: 2° sensibilibus sordo
cum maiori ex spiritualibus [sordo enim cognoscit sordo spiritualia
india corporalibus]: 3° quasi sensibilibus: 4° Divinorum. Cum ite-
m inquirunt, nulla creatura, i. Verba humilitatis possit esse eiusdem imma-
utabilis, puntabilis, adhaerentibus, aut imitabilis ex Deo ubi oportet
ad speciem quiddam; in nulla est sordo è sordo quiddam spec-
ies.

¶ Per hanc obiectio manifeste monstrat, ea dubitantibus ubi esse
sordo, quae s. Thomas intendebat; nempe impugnandi immutabilitatis,
vel speciei obiecti creati: haec enim è, quae non potest ostendere De-
um summe simpliciter, ubi sordo sordo non continent; et nec non identifi-
ciant sordo sui esse, sine quodam requisito ubi sordo, et ubi perfecta sordo;
ex tamen Deus ubi omne sui esse, et omnis sua perfectio: nam ubi D. Tho-
mas lib. 5. de consideratione contra Gilbertum Porretanum arguebat,
quidquid

Quidquid in Deo est, Deo est; non tamen quicquid est in aliqua creatura
 facta, s. creata, est ea ipsa creatura. Quod etiam ostendit extendit D.
 Thomas 1° 2° 2° q. 6. ad 3. ubi dicitur: si unum si semel aliqua creatura fuerit et simi-
 litudinis obiecta Dei; omni etiam fuerit; nulla enim est, quae in seipso non
 diletur a Deo: ut in supra notavi.

Ad quod etiam species in propria, sua
 intentionis effectiva loco obli, et ab ipso data, debet esse ei eundem sim-
 plicitati ex oblo representata; mixtionem est, factam ingenio, ignitur
 mixti in seipso. Idem, in signatione s. argum. a nobis facta lu-
 tra reb. s. demum ab eo unum, vel requiritur, s. permittitur, in qua-
 litate inter instrumentum, quale est omni species, et eorum principia,
 quae est ipsa obli.

Et modo proprie: q. transitus ille a nobis
 ordinibus remanentibus equalitatis, ut dicitur, inter species quae
 dicitur, et eorum obli, ignitur fallax de seipso dicitur: provel
 enim ordinem impolant species obli, nate. In se vero obli, na-
 te species beatiss, et Dei unum, impolant habet species: repena-
 lem, ad ubi species est supernaalis, non arguit equalitatis, sug-
 cy obli, quod fallax a priori, q. de repleto gratia est, ut ea inter
 equalitate requiritur, aut quae argueretur inter domy nate, et
 domy ponit te creata; hinc enim gratia supplet defectu nate
 ut instrumentum Dei aliquantibus et adquantibus, aut et adtemperantibus
 nate mali creata, quod fallax manifeste exempli amicitia for-
 fetur, humanis, et unione: Quodlibet enim obli, si nate sit,
 requiritur, s. arguit equalitatis inter amicos, inter, facta proxime
 utrum, seu lumen, et obli, in seipso, atq; inter unionem, et ipsam
 obli: ubi ipsi aduersarij maxime supponunt. seu vero si ami-
 citia, si lumen, si unio sit qualitas supernaalis: et ideo licet non
 sit solus nate qualitas amicitia forfetur ex Deo, luminis gloria,
 aut unionis; supernaalis vero facta est.

Constat: lumen, s. ipse
 aduersarios, sive animale, sive humanum, sive Angelicum debet esse
 eundem inmaalitati ex obli, pro quo videndo illuminat: et
 tamen lumen Divinum, seu pro Deo ad beatitudinem nos illuminat.

Non debet ei eisdem immutabilitati ex Deo; alioquin non esset creatura.
 2° licet species sine actu, sine humana, sine angelica debeat esse eiusdem immutabilitati ex suo obiecto quiddammodo representata; species tamen Divina, seu Dei ad beatitudinem representari, non debet eisdem immutabilitati.

Contra hoc dicitur, et magis ostenditur fallacia illius rationis computationis. Cognitio sine actu, et indiens fere sensibilia, et irregularia; sine humana ratio, et cognoscens sensibilium in communi, ut; etia spiritualia ubi sensibilia; sine angelica videtur pure spiritualia creata; semper servat immutabilitati equalitatem tunc nisi obicit, ut ad ista representari, scilicet cogniti, et tandem ad ipsos adventarios, utio Divina, seu beata Dei indiens, non servat eandem equalitatem ex Deo usque; alioquin neque esset creata, nec esset comparata eadem ratione, et ad aliquo suo esse, scilicet complemento. Dabitur igitur eam inductionem, et comparationem ex tribus speciebus, et obiectis ordinibus desumptis, nam, et fallaciam eius. Sive 2° transitus fit, ut in Aristotele, ad habere naturam (scilicet, implicitam) ad habendum representari; sine 3° transitus fit ad ordinem specierum comprehensivum ad habendum specierum non comprehensivum, ut igitur explicamus.

3° 2° patitur talis illa obiectio, et computatio clausa in se in comparatione inter Divinas species, et comprehensiones. Nam in primis gradibus, seu naturalibus ordinibus, species est comprehensiva obiecti (sive actus); aut quae per additionem fieri potest comprehensiva, aut altem est ea, quae maior ab obiecto dantur potest tunc non potest; ad in 2° tunc beatifico, et supernaturali gradu, species non est comprehensiva, et sicut nec visio, nec ratio unquam est potest, neque est maxima, quae obiectum, scilicet Deum potest dare potest, nam pro visio, quae neque, et non; et potest comprehensiva neque maxima, non requiritur species comprehensiva, aut maxima. Et hoc est verum ratio a priori pro huiusmodi instantiis.

4° Etiam in ordinis computatio fallax non foret, ea ad hoc 2° fallax, seu fallax argumentum improbanda esset. Nam in 2° falltem ordinis, et maxime in 3°, species non est eiusdem naturae

per se habens

Perfectioni, aut immutabilitati ex obto: qui enim non uideat
 species nostras, quibus agnoscimus Deum, et spiritus, licet ut spiritus
 ex obto corporei, non se eiusdem immutabilitati ex Deo, et spiritibus
 imo neq; ex substantiis corporeis, ad quary inter spiritualia per
 species accidentales agnoscimus. Et maxime, qui non sibi eg-
 gredietur, specie qua intuebitur uidebitur ab alio, s. ab anima nostra non
 se eiusdem immutabilitati, aut simplicitati ex Angelo uisus: siqui-
 dem illa species non sibi est accidens, atq; ita longe inferior,
 sed est uel partibus suis composita, s. saltem, ut sit, debet
 componere ex multis effectibus, atq; tandem non sibi com-
 pondere ex non essentialia, et existit, sicut inquitur Holstius, non
 angelus, sed estis simpliciter in concreto compositus quoad effectus
 ex ipso intellectu, et ex qualitate speciei.

Diunt agguis quidam
 Moderni, hanc fuisse Iohannis Sagues, et aliorum equiuocationem, quod
 scilicet non distinguamus inter se naturam, et esse intentionale:
 qua distinctione fit, ut species Angeli uideatur, quae in esse
 naturali, s. essentiali, est longe alia, et minor, quae ipse Angelus,
 ut est tamen, et genere intentionali sit eadem, s. equalis.

sed ut
 non admittimus illud discrimen, et excusa genus, adhibe tamen
 est impostura aduersarij. In primis, quod si species Angeli, quae in
 esse naturali est longe inferior, quae Angelus, ut omnes respondentibus
 est equalis in esse intentionali, quae est species Dei, quae in esse na-
 turali est longe inferior, quae Deus, potest esse equalis in esse inten-
 tionali. Deinde, propterea, quod aduersarij nobis illo impu-
 tae confusionis inter utroque esse naturale, et intentionale, si
 qui maxime ipsa confusionem peccant: nam quod species essentialis
 in sua essentialitate potest uicari, et minoris perfectioni, ac simplici-
 tati, inferius, eam speciem non posse aduari ex Deo, ut
 representanda, seu inuicem per uisionem partem. Tandem quod
 si species Angeli aduatur in simplicitate, non ex essentialitate
 Angeli, sed cum eius intentione, seu intellectione, seu pure, quod
 distincta, seu estis significatiua, ita species Dei aduatur non

Non ex entitate Dei, sed cum eius intentione, seu intellectione
fuit quiddam huius. Sectio 6^a

Propter nostra solubili respici' boni:
fili' probatio, impugnat' duabus alijs
et hinc obiectioibus.

Sed hinc obiectio de summo bono ex eodem D^o Angelis idem sic
distinuit: 3° q^o. Divina essentia e' aliquid in se unum scriptis, continet
in se supereminenter quicquid potest significari, s. intelligi, ad inhi-
tu creato: e' hoc nullis modo per aliqua specie' creaty representari
n^o potest: q^o omnis fra' creata e' defectiva secundy aliquo rationem,
vel sapientia, s. voluntate, s. ipsius e' s. aliter hinc hinc. Deniq'
hoc dicitur tanly impugnat' specie' creaty obiectio. Sabel ma-
nifeste inspecti eisdem verbis, quz sapientia, voluntatem, s. aliquid
eiusmodi solubant, ut aliqua fra' sit specie' sapientia, voluntatis
aut alterius perfectionis. Unde non minus specie' Dei obiectam,
quz Angeli in fra' entitativa inferiori impugnat, e' bene ille
dicitur s. quz erat celebris apud veteres de specie' Divina quz
ho, ut sic dicitur s. e' hinc hinc minus male eo impugnat' per
dicitur specie' Dei, quz Angeli impugnat. Tandem q^o hinc hinc
omnes notis rationes, et inhi' contra precedentes obiectioes facte.

obiectioem, eamq; inter modernos Hobbes celeberrimam, sed solubili:
tam a D. Toribio, de summo bono ipse dicitur ex D. Thoma quodlibet
7° ad 1°, eamque ita formans. Tunc e' in aliqua ratione per se hinc,
non potest fieri hinc per aliud: X. q. lux per se e' invisibilis, anto
per se e' unita; duratio per se e' durans; existentia per se e' exis-
tens; substantia per se e' substantialis; e' nihil illorum fieri, aut reddi
potest illorum hinc per aliud. sed Deus per se e' proxime intel-
ligibilis de intellectu creato; absolute summe perfectus, immutabilis,
durus, e' p^onsens: q^o Deus non potest reddi proxime intelligibilis
per aliud; ad effectus hinc hinc impugnat' e' reddere hinc hinc
hinc intelligibile: q^o hinc hinc effectus hinc hinc respectu Dei impugnat-
hi e' q^o. hinc hinc fra', seu specie' distincta.

17
Istud reddi intelligibile, sicut etiam amabile, per aliud motum,
et una intellectus, aut uoluntas, que per se ipsa intelligitur, aut ama-
tur, esse intelligitur, et amatur etiam per aliud.

3. Tunc exempla in
conclusionibus opposita sibi sunt in ipsa: cum q. non uoluerunt in-
ductionis, ut ipse exceptionibus enunciat: by q. ratio mus specialis
illo habent rationem: nam uis ex se habet, ut sit ultima actio
sua, sicut etiam duratio, et existens, ubi, ita alia accedente uis, du-
rans, aut existens non potest, facta quoque, existens et uis, ubi
ita non per accidens, aut aliquid adueniens, by denique, q. sy-
citurus exemplis, ex huius rebus per se uisibili assumptis, et
factis, et rationibus, no. huius ipsa per speciem a se emittit uide-
ri dicitur, aut saltem potest.

Iam minus opposita syllogismi
propos in primo facta est. et ratio. Dicitur itaque dicitur
Deo, sicut ex natura rei uideri non posse, nisi per speciem creatam,
que sicut ipse est. Et etiam ambigua, et ita ad hunc modum. Deum
per se et proxime intelligibile, ad hunc modum creatam, intelligibile.
Iste obiecta, concedo: intelligibile effectum, sed ad hunc modum, ex
natura rei, seu ipso Deo aliter non accedente, concedo: omnino
necessario, nego. Itaque, in multis exemplis probatur contra ma-
iorem partem adductis. Sed tandem ita et minus ad hunc modum. Deum
per se et proxime intelligibile, motum intentionalem, nempe
actum, et existens, concedo: sed enim per se existens, et
existens saltem per se uisibili, effectum, seu physicum motum,
sub ad hunc modum, ut causa proxime sufficiens, concedo: ut causa pro-
ximis unum, et necessarium, nego. Tunc in rebus explicata, et in-
mata a nobis sunt.

sectio 7^a

Hic implicantis soluentur, et

et et reijciuntur. et et et

1^a. Huius classis est, que nobis opponit Henricus apud Scoti.
ad. 2. dubit. 17. Quod nichil nisi species impressa dari uis
Deum potest; et existens in uno Angelo uideret naturaliter

Angelus

Angelus alius q̄. etiā ip̄y D̄y; n̄quidem uideret perfectiō D̄i
 similitudinē.

sed in hoc argum̄to neq; aliū est uerū, neq; uerū ē bo-
 na. 17. q̄. cum illa species esset bonū, representaret, ad id; p̄p̄al-
 tum, p̄fectiō (max̄ aliorū) et oculū n̄ali p̄p̄ficiat; Angelū; id;
 euidētē in illa s̄b̄. cōstans, nempe in specie capta, i. in uisū
 ip̄a beata; de qua, sub cōtra quē idem implicantiū genus ob-
 jecti potest. 17. q̄. etiā uoluit; quia uisū species non est (sicut
 nec uisū uisū) uisū D̄i, sed tantū cognitiō alia inferior, ut
 p̄p̄tē habita sub ob̄to m̄hū minorē.

2. implicantiā similitudinē
 dicitur comprehendens ob̄tē D̄i uisū, quē in eius specie th̄nere-
 tur: et enim de ratione species quiddam habet ex se th̄nere, i.
 esse intelligibilitatē ob̄tē; ita ut quantū est ex se, representet
 p̄p̄ferentiā (sicut ip̄y ob̄tē se representat) n̄quid melius,
 ē melius representatū uisū p̄fectiōis p̄p̄tē, in qua h̄t.
 Hoc argum̄to uisū non tantū p̄p̄tē, sed aliqui n̄st̄t̄tē,
 licet th̄nere. p̄p̄tē uisū illud; acutē d̄p̄tē d̄. th̄nere.
 de d̄p̄tē. 2. d̄tē. 1. et 2. ob̄tē d̄p̄tē ab̄tē; quod ali-
 quū potest Angelus producere species uisū h̄tē sui, quē non
 esset p̄p̄ferentiā etiā in Angelo p̄p̄tē: et p̄p̄tē etiā
 Angelus, licet maior, capax tantū esse producenti species
 uisū h̄tē sui, et non quiddam habet; cū tamen alius minor em-
 p̄p̄tē quōq; producere potest.

Quia in hoc argum̄to
 multa m̄tētur, tria breuissime dico. 17. omnem species habere
 s̄b̄. uisū; et idē non omni ē ex se comprehendens, sed
 aliqua d̄m̄tētur. 17. th̄nere omni species ob̄tē n̄ali ab
 ob̄tē, ut ā creatō, potestē habet representare illud, quantū
 representabili ē; q̄. ob̄tē ut causa necessaria, et n̄ali em̄tē
 ut uisū species, quē potest; ab omni, quē om̄tē ex sua p̄p̄-
 p̄tē n̄tēnē h̄tē, ut ab ob̄to D̄i uisū, et representat h̄tē.
 h̄tē, non ē summa, quē om̄tē potest, sed x̄. uoluntē ob̄tē, quē
 uisū uisū, et h̄tē in omni opere est; alq; ita nullā
 species

Hoc dicitur, habet non influere in unionem, nisi sub conditione quod ex
 illa obli, sine aliquo fabricato, aut falacia. Porro iam nimis
 laetis, & somnijs immoramur.

1^a implicante placuit Ripaldo, et
 alij negatibus, nempe nisi Deus per se ipse intrinsecus ut causam
 ciali in unionem, non habet dominij immediaty speciale circa
 illi, siquidem supporti in illis, lumine, & specie, Deus iam nihil
 habet, quod negat, s. auferat exa unionis. Simili autem argumen-
 to ostendi solent contra Durandij influentia Divinus primi princi-
 pii immediaty exa omni creatura: necesse e' ipse ut Deus per se ip-
 sum obliue concusat.

Deum in primis obliue dicuntur e' insuffici-
 ens, si species, ut ipse dicitur, sibi intrinsecus non intelligit, huc non
 repellens immediaty suae causae principij, s. obli influentium. Deinde
 de nullis abstrahi esse ostenditur, aut ostendi potest, quod Deus
 non habeat immediaty dominij speciale, cum tamen habeat unionem
 sale, non enim aliud habet modo circa plures operationes nostras,
 aut causam naturae: nempe potest unum intrinsecus suo organo, huius-
 ne, & specie, nihil a Deo, nisi unum numerum recipit circa colo-
 re unionem: nihil neq; ignis calidus circa calefactionem; causam
 autem obliue nihil elerens, s. habet, nisi Deo, aut aliq; exige-
 re, per se ignitionis, & aliq; effiere: effiere vero committit potest, si-
 cet non Deo; sicut in causa obliue amovet s' nunquam, s'
 modo aliq; committitur. In exemplo obliue arguuntur & oblique
 Quis.

Disputatio 14^a

In ipsum lumen glorie est species
 beatitudinis?

sectio 1^a

Propositiones affirmativa, & negativa.

Prima est. lumen glorie est species propria Dei videndi, eo proprio,
 sensu, quo species dici potest si obliue quicquid alia intrinsecus modo
 existens, aliq; representans obliue creaturae superioris ipse intelligente,
 sine

siue eo vulgari sensu, quo solis et lucis et cōmuni sensu, et societa-
te sentis species impressa dei. Hanc assensionem ita philosophus cum D.
Sagquet, et alii dicitur. proxima scilicet nominati probamus. species
est qualitas adhibens, et debens potius ad cognitionem obli. Data ad
ipsum ut habet; sed habet et lumen glorię: quod lumen est species. Consensio est
legitima.

Maiores per se nota; tum ex cōmuni hominum approbatione,
tum ex nobis definitionibus, tum denique ipsa omnium species in-
ductione: omnes enim representant, seu presentant. Faciunt tōm cor-
porales adhibentes, et debentes potius eo intuitu, aut sermone, quo res
ipsa daret, si posset, aut uideret, si quem dicit uideret, aut res ipsa, tum
obest sub eandem apud sensus, et homines, ac tangit in illis forma obli
nominata supra dicitur proxima) aut res ipsa, si uult, ut dicitur seu in
ita, seu in alia providentia.

Minor, cuius est uideri difficultas, pro-
batum per partes: lumen est in primis qualitas, et ita adhibens, et
debens potius ad cognitionem obli, in ea enim existit, ut determinet,
uel eius officium est cognitionem, ut habetur in adhibens, aut alio
modo subditur: est tandem data ad ipsum obli ut habet. Nam si
de ratione obli perfecti ut habet est, potest compleri, et adhibens res
potius, eamque immutare uouet ad debens cognitionis secundum essen-
tiam, et intentionem: hoc enim unum obli perfecti, etiam in alia
physica insecundi, conuenit: et hoc ipsum probat. Deum per ipsum lu-
men: est igitur lumen a Deo ut obli, seu ut vulgari loquutione probat,
habens et ex parte obli, tum Deo ut obli.

2. qualitas per se ipsa qui-
uolens species, non potest non et species, seu uenire ab obli, ut habet;
sed lumen glorię quia species: hoc enim, si existeret, nihil pro-
daret, nisi haberet tōm effectum, et debens unionem, data ad ipso
obli: si enim color, si lux sensibilis imprimeret oculis illud lu-
men, quod reuereret, et debens ad unionem sensibus; in lumine
illo existerent coniunctis, seu idealiter tamen lumine, et speci-
ei, quo modo diuisis si apud duas qualitates, si etiam haberet ali-
quis fidem, aut mentis intuitum debens in illis ad cognoscendum,

Dei

Vel credendū hoc obij, aut hanc nihilq; ratione, aut intentione
 ille simul est habitus, & species, simulq; habet quæ apud ha-
 bitum, & speciem modo dividuntur; atq; ita simul habet ex
 parte pot, & ex parte obij: q. lumen est habitus, & species; seu
 qualitas effectiva ex parte pot, & ex parte obij.

3. Pot. pot. uti-

lata est, aut colorata in ordine supernaturali per effectus eleva-
 onem, non tantū generalis, quasi videtur esse gratia sanctifi-
 cans, aut est habitus quidam utrius, quo nō detractione potest
 nā dicere quolibet aliter supernaturali, sicut per se potest qu-
 orlibet nācti ubi, inquam, pot. elevatus non tantū generali-
 ter, sed specialiter dono conferente unū determinatū, & de-
 terminatū utriusq; pro visione Dei, iam nullus est alius necessari-
 us sensus est ex parte ipsius obij: iam enim omnes visionis es-
 sentias continet in virtute sua intellectus, nempe intelligit cog-
 nitivū, supernaturalitatis est eius specialis, atq; ita tamē similit-
 tudinis quidditativus: est enim intellectus per se, & aliter per lu-
 men gloriæ, utrius, & cognoscitivus; est est per lumen reper-
 rānt, & speciem donatū elevatione, quæ in se productiva est de-
 habitus similitudinis intentionalis, seu visionis quidditativus con-
 sistit: q. nullus ex parte Dei necesse est sensus per se dandum
 à lumine. Hoc it. se habet ex parte Dei, & speciem est.

Assertio 2.

lumen gloriæ non est simplex species quidditativa Dei per modum
 unum. integri, nisi suppletur plenè sensum Dei. Assertio 2.
 lata est à nobis sup. 2. sub. 2. ea videlicet ratione omnibus obij-
 di universalibus, quod sola res cognoscenda, aut eius quidditativa
 visio, seu visio, aut speciei expressis qualitas potest esse suf-
 ficiens visus similitudinis quidditativus, & intentionalis; aliter
 mea gloriæ nec est ipsa Deus est q. equivalentes Inq; est visio,
 aut visio, seu imaginis expressis qualitas: q. non est species
 & c.

sectio 2.

obijctiones

Obiectiones, & solutiones.

Arguitur 1° contra 2^{am} assertionem: lumen se habet ex parte potestatis, sed species se habet ex parte obiecti: ergo lumen non est species: distinguo maiorem, et minoris eodem modo: nempe: tantis, nego; ex parte obiecti alterius, secundo, et nego secundo. De quo iam satis fecit 1us Obiectio. 2us Obiectio: adinquinatur exempli cognitionis, quae simul se habet ex parte potestatis, et obiecti, quod univocum proxime dicitur, & ex parte obiecti momenti, seu obiecti, quod statim proxime intelligitur.

2° species et responsum potestatis cognoscitur iam simpliciter potentis cognoscitur: sic enim in specie obiectus condat; sed lumen non responsum potestatis simpliciter potentis: ergo species non est lumen. Distinguo maiorem: potentem remote secundo, proxime, nego. Tunc lumen autem iam est intellectus noster potentis remote, nempe per gratia naturae habituales: neque aliter intellectus noster, aut sensus potentis est ante species: ut enim non si actus secundi intelligendi, aut sentiendi, sed pertinent ad primum. Sed aliter distinguo maiorem: species naturae, concedo, et admissio: respondentis, nego: quippe naturae respondentis naturae potentem naturae. Sed primo est existens habere speciem; atque, sed ante speciem dicitur potentis cognoscendo: respondentis vero, ex ipso se videtur pro cognitionibus, quae naturae nec potentis, nec existens habere; assertio potestatis, atque non respondentis, sicut est exigens.

3° habitus fidei, aut profetiae non est species pro chiendis illarum actibus: quia nec habitus unionis beatitudinis est species. Nego secundo, et responsum sequitur. Habitus fidei, aut profetiae non est species, tum quia: noster debet ad fidem; et profetiam est obiecti; tum quia: noster debet ad intentionem actus; atque quia: fidei illi habitibus, aliter vero fidei, species ex se naturae; ad nihil bonum conuenit, aut conuenit potestatis habitus luminis: ergo habitus luminis est species.

4° actibus boni voluntatis, quae intellectus propter applicationem obiecti requiritur habitus: sic ad amandum Deum non sufficit fides etiam debita, sed requiritur habitus charitatis. Sic ad facilem conclusionis accensum, propter operum promissum desideranda habitus.

Habitus pro illo assensu: si ad factu, licet natus, amor boni
bonitatis propter istius cognitionem requiritur habitus quidam bonitatis:
scilicet actus unionis beatitudinis, propter speciem requiritur habitus humilis
ultimus.

L' nego: utq; dicitur manifeste dicuntur; nam in exemplis
allatis respondetur, neque habitum esse omnino debitalium; neq; con-
nitionem esse actus, amoris Theologici & q. conclusionis, aut effectus
bonitatis; ad hunc gradum non tantum debitalium, sed omnino debita-
rium, ut respondetur, unionis: & q. species. 2. Aliquo utq; propter
speciem, que est debitalium, & non actus, requiritur habitus hu-
milis alius saltem, aut non debitalium, concedo: propter spe-
ciem actus, nego.

Quidam ultimo contra 13. attentionem: causa
principali per se influens in effectus, & potens influere ad equi-
tate, aut sine instrumento, non habet inaccessibiles egere, t. ubi in-
strumt; sed Deus, ut obdy, e causa principali per se influens in
unionis, ut dicimus, & potens e influere ad equate in illis, aut
sine instrumt; q. Deus non habet inaccessibiles egere, t. ubi instrumt
q. hunc, quod requiritur inaccessibiles, non e instrumt; Dei ut
obdy: q. vel non e eius species, t. e ad equate; seu instrumt; ubi
grat. Aliquo maiore: si causa principali potest inaccessibiles
influcere ad equate scdo. aliter, nego. Nego etiam quod in 13.
minori (sicut intendebatur) Deum inaccessibiles ipse influere
et in unionis sine instrumt; creato, necesse sine hunc; quod
veritatem inaccessibiles est: in genere, inessentiali, non tantum
nisi, sed egere communiter Theologi affiant.

Disputatio 15.

In, et summo in unionis dea potest
Deus potest, iniquitatis ad equate
Diximus ita disput. 14. delem et rationem Dei de delem iniquitatis
Diximus ita disput. 14. hunc in species, etc. vel non ad equate, sine
non suppletur inaccessibiles inaccessibiles, De. influcere, species, de de-
mea quoq; dicitur 12. scilicet 2, & 3. nulla, propter unionis, aut speciem

expung

Notiales. Iam potius dicitur sola intellectio essentia consistere
diceretur (positio enim esset uocabi) in sola actione productiva huius,
qui uerbum, imago, seu species expressa, uel tam in actione, quae in re-
ceptione, et huius, ut multi ex huius loquentur, ad huius tantum ipsi
disputantur nobiscum ueniunt de illa uel huius, seu uerbum
expressa, qualitate, an possit esse species impressa, seu uerbum plene
fidelitatem pro obto, ut huius uisionis producta.

Iam igitur assertionem non-
tam: sed priori tenem, et suppone, ita proba. Ut huius huius, ma-
intelligi uincit uisus influxu huius uideat, inclinaret ad huius ad
alio uisionis emittit. Deo producendo ad uellu; sed huius uis-
sio ita inclinatio, et huius species impressa, repellens huius. De
ob huius uerbum: et uisio huius potest cum huius supplet, et
ut species expressa. Conseq. e legitima. Probo figurata.

maior obediens: Et a priori: ne uisus intentionalis, et phy-
sica, a priori, seu intelligi facta; uoluntatis) huius huius, et per-
fectio uicentis, atq; intelligenti. alioquin uisus actus in-
manens foret superflua, et non potest uita. fure inten-
tionalis non inclinare in alio, quae huius est physica, si hoc est
an potest ut, ut huius merito supponitur. Et ad illustra-
ucl intelligenti, et uolenti exemplo: Deum enim non tan-
tu uiuit intentionaliter intellectio, et uolitione imtio.
ductu, utpote absolutu; sed huius quoque, inclinatio, et delin-
tus ad huius uiuendi, huius uideat intellectio, et uoli-
tione notionalibus, uolentis, et uere producti, nempe
huius, et huius huius.

Deinde minor propositio, quae illi uisioni
non omnino uitali nomen dedit species pro altera omni-
no uitali, peruenit huius. Et ob huius non omni uisio
non uitali et loquentur de physica uitalitate, sed uisus, acti-
ua aliter uisionis; aliqua tamen, potest habere ea, specialis
actiuitate figurata; in nihil enim reponat sephat,
seu definitioni: huius intentionalis, quod ipse huius uisus
physic

phyricis uisus actiua, idq; potius magna ex perfectione uisus
 non, ut dicimus, respectibus. Item q. quod una uita, seu inten-
 tionalis, seu phyrica, ad uisus alterius uisus, s. motus uisualis,
 fortiori modo uenit (sub multis arduis) omnibus cogni-
 tionibus respectu actiua tam cognitionis, que uolitionis ad qual-
 itate distinguit. It. q. multi est, tam complacentis pro amore
 etiam, que amoris pro gaudio, necnon affectibus necessariis pro
 liberis, et actiuis impulsi: multi est, ubi quoq; probabili-
 ter maxime uoluntate salubiter non abiecti uisus, uelut
 nisi que uisua, seu fortiori fortis cognitio, extra uisus ab
 speciebus, quas uisus salubiter est uoluntate et diuina. Item
 utriusq; q. nulla excogitabili e' refrugantia inter cognitionis,
 et uisus alterius cognitionis actiua; maxime uero ex ipsa cog-
 nitione non producta species, s. salubiter.

7. eadem minor proba-

tur. Principij uere producens aliquem effectum non potest
 non et adqueat (loquor de principio specialis) si habeat
 omnes perfectiones effectui producendo requiritas; sed in-
 tibus illuminatus, ut est illustratus intentionali uita uisio:
 me inclinanti ad alia uisionis non tantum e' uere producens
 ista alia uisionis, sed habet omnes perfectiones in produc-
 to requiritas: siquidem uisio illa prior et referentialis quod
 est ubi similitudo obli; et se habet ex parte ista uisus obli;
 ut plena, et actualis imago ab ipso data, et producta: q. intell;
 sic illustratus e' principij posterioris uisionis adqueat; ad non
 e' principij adqueat, uisionis illa prior se habent ad pura
 ratione: Item q. ubi obli; thinet perfectionis, que pro et
 factu producendo desideratus, non e' obli; fund, sed uis;
 tur: It. q. ea prior uisio sua ex obli; similitudine gerit et
 sua minus, quod gereret ipse obli; entibus; et perfectio, que
 non e' pura obli; sed uera uisus et repponitur: it. illa pri-
 or uisio uera alterius uisionis uisus pro suo obli; est. Ita
 q. species appellari debet.

sectio 2.

Johnston

Posteriori assertioni sensus persuadetur.

Ille quidem, qui visioni adhuc non intelligenti nomen, et effectus speciei impugnet inducat, non magis, quo fuerit diffidit e. Divina. Nam enim potest in duos opinandi modos; quorum primus factus mihi videtur, atq; ita est; precipue nempe in ordine ad finis effectum dandi per eandem unionis qualitatem: Quae vero in ordine ad aliam unionem producendam, qua intellectus videtur, et Deo videtur.

1. 19. 20.

deus ita persuadetur. Visionis qualitatem a Deo sola intus, et propria mente nonde potens exercere videtur, invidetur, ut ea ipsa se. ratio videtur per unionem productam ab ipso intellectu, cui videtur ita a Deo unita respondetur. Intellectualis videtur ad respondendum sui munus, proprio recte, et effectus facti: cui respondetur. Quomodo desideratur, ut sua rationem unionem producatur ad intellectum: sic enim ita vere, et proprie videtur, movetur videtur et ab intellectu, atq; ita videtur, et vere produci ipse intelligens, seu factus, intelligenti effectus: sicut homo hominem producit, etiam in solae unionem producat: et ipse quoq; homo vere videtur, et videtur, sola unionis non productione; ab ea vero qui videtur intellectu, ut ita producat immanentem eiusdem unionem unionem, et vera, imo, et adequata species: et enim veritas similitudinis intentionalis facta, et quidem perfectior, quo ut unio producenda; omni enim facta perfectior e, quo ita rationem immanetis unio: atq; ita ita vera videtur obiecta, seu data ab obiecto ut ha. li, ut producatur recte, seu effectus facti videtur: sicut autem pro. ducerebamus: et ita ea unio vera species respectu sui effectus facti.

Quod autem modus hac potestatem ratione persuadendi potest. Intellectus habens intellectionem in abstracto, seu non collatim actualiter sui effectus facti naturam per ipse exigit habere intellectionis facti, qua intelligat: et enim prima illa intellectione, tanquam prima species, et similitudo videtur, continens in abstracto ita similitudinis aliter intellectionem producendam; et quidem non aliter, sed factus minus, vulgaris

gracif

species integram coloris & q. vel Dei dei potest similitudo obli in-
 clinans ad expositionem sui, rursus ad fratrem, & actualem intellectu-
 omni intelligentem: quandoquidem ea non est tanta similitudo, ut ip-
 sa se possit sua propria, & perfecte assimilare, non enim est, aut po-
 test esse intellectio, seu sua intelligens, aut fructus frater intel-
 ligentis, & uidentis effectus: est igitur illa procedens, & uisio ipse
 sed, ut alia uisio suauiter producat.

Itaque desunt exempla non
 incepta. 1. enim, & Bolas, qualia habituali in primo motu
 intellectus instanti, et hinc in quo aliquo ante contributionem dispo-
 sitionis signi non dicitur sancti; dicitur tamen uera distinctionis
 coram. 2. qualia in Aplo habituali, licet humanitas alia
 non sanctificet, ut multi opinantur, q. per ipsi Verby in in-
 finiti perantificatq, seu finis omnino gratia: induit tamen
 & causat habitus & actus. 3. calor in turbaria nullum
 habet proprie caliditatis reddere, uel q. nulli habet, ut nos arbi-
 tramur, t. q. quantitas non est proprie calida, utpote non
 substantia] & est tamen calefacturus. 4. ipse calor & q. solis
 Angelis, t. multo non extenso unitus, non dicit effectus fratrem
 caliditatis; et tamen esse calefacturus.

sectio 3^a

& Ampliatio nostre sententia. &

Ne autem quis conueniat, quod respectu physica opinio, que omni
 intellectu ex actione physica, & uisuali identitica est extra
 nostre theologiae questionem relicta sit; illam nos extendere deuenimus:
 q. modo inuenimus habitus apud, quo illa est uisio facta esse spe-
 cies impressa, in alio tamen uisibili, cui attente, & miraculo-
 se uniatur.

Huius quidem ampliacionis ratio est. Intellectio, seu
 uisio beata, licet per se ipse a Michaeli & q. producta, ad-
 huc possit uniri, Gabrielis non producendi ipse, sed in eo
 euentu miraculoso illa ipsa uisio, qua Michael Dei uide-
 ret, esse in Gabriele species tantum impressa, eaq. admodum,

fuit

huc omnino suppletur. ubi Divini scriptura: q. fieri potest, ut
 quod unio tantum est in uno intellectu, ab illis, quibus dicitur
 in alio species. Consequenter: e. videtur.

Major vel eorum, L. videtur.
 per probabilis meretur appellari: imo nulla sane probabiliter
 se impugnabilis apparet: que enim repugnantia excogitari po-
 test in illa accoria, et miracula unionis unione? 1. enim gra-
 tia ipsa habitualis, que in anima Christi reperitur, ab aliquibus
 per factus fontibus in trianguli ictu: et eorum fontis debet si om-
 nis solis ad in Christo, ut multi opinantur: et simpliciter so-
 les est ea illius gratia multipliciter uniones, nullas probabili-
 ter negant. 2. Corpus uni loco annexum, alteri adungi posse
 saltem vero definitur, et intrinsece miraculo, omnes Luca-
 nithis exempla tradimus. 3. ipsa quoque unio salmantien-
 si per aliquo miraculorum unione Romano loco, L. spatio pe-
 netrans posse, unio est multi Librophis. 4. Nona Angelica, L.
 humana, que alteri subitè naktiter incommunicata, et in com-
 municabili est, unione hypostatica referantur per Deo saltem
 comunicari potest. 5. ipsa quoque unio physica corpori, et ani-
 me Christi, per unione personali unio est Verbo Divino.
 Deo a priori illius solis, et nouis
 unionis ubi: q. unio saltem que aliquem effectum facit rui-
 do solem, et ubi lem dare potest: solis quoque est: liquide
 la et propria unionis intellectus, ad unio unionis Michaelis
 cum Gabrielis effectum facit solem, et ubi lem prestare potest:
 liquide afferret perfectio Dei figuram, et imaginem, in qua, ut
 solis unio Gabrielis agnoscere potest valde perfectio, licet
 abstractivus ipse Dei; et per que fides edicere, ut intendi-
 mus, claris ipse Dei unionis, tanquam per speciem imaginem,
 et perfectio representationis, utramque similitudinis in ten-
 tionalis formam: q. ea unio solis est.

Minor q. nobis syllo-
 gismi in probata ex proxima rebus videtur: ne in remel
 intellectus, que qualitas est, remita Gabrielis non intelligenti

habiles

87
faciliter per se, potest et species pro eadem, & alia talis intellectio-
nis, non minus. hoc ipse figurare potest intellectio, que simul
qualitas, et sui productio est: maxime vero ex hoc est tas ex-
citantis potest, ut h. Gabrielis uera intelligendi sit, quatenus
de isto quoque, produci potest unio illius unioni noua, et ipse, per
que iam Gabrielis est phyica uisus.

SECTIO 4.

Obiectiones.

1. et contra prioris assertionis notis ibi, ut. Unio procedens
actualis perfectionis uidentis non suppletur proprio lumine
glorie, necque: alioquin modo est h. uisus uidentis ut obij. supple-
retur sum. hoc lumine glorie in se ipse impressa, ut dicitur. h. uisus uidentis.
Unio illa non suppletur uisus aliter, quia in se ipse: ipsa q. non uisus
specie impressa. Nego in primo maius: ne ea uisus est principij in-
terni, et supernali uisionis, ut respicienda huius obij. ut in modo re-
ponemus: et id. non minus lumine, que scilicet: ut proxima distat
ad credendum. Hoc autem idem non suppletur proprio lumine uisus
sum, q. reponitur, necque aliter ex natura rei et uisus uidentis
uidentis elevationis. Deinde nego utramque, scilicet: q. lumine non tantum
est species, sed uel magis quodam distat ad sustinendam uisionem, uel
tantum non tantum actiua, uel est receptiua: que profertur per
alio uisionis suppleri non potest, ut potest distat huius, et simul est
receptiua uisionis, non creditur a theologis.

2. et contra potens.
rem assertionis senty, ut duobus modis explicaty, ita et habet.
si uisus non intelligens in se inclinat ad nouum sui uisionis, non in-
clinat simul ad productionem aliter uisionis: alioquin illa exigentia
extendi non potest, nisi uisionis noua priori uisionis, et productio-
ne noui uisionis, alio, ita uisus debet utroque, modo phisicis: quod
satis necessarium ex re apparet: q. uterque explanationis motus compo-
ni non potest: nullus q. e. admittere dicit.

Ad 1. negando autem: nam
in eo casu ex una parte uisus, que magis potest huius huius effectus

Galz

hanc, quem dare potest, existit, ut sua unio produceretur: ex alia
 vero intellectus, qui materialiter potest vivere physico influxu etiam
 circa aliquam unionem hanc, et enim hic modus materialis circa intellecta-
 tiones, et uniones, magis alio producere unionem, quam producere po-
 test. Unde in ea hypothese, utpote propter naturam, nihil mirum, si ut-
 erque utroque modus exigebatur, et exercebatur: sicut si corpus esset
 in duplici loco, quod simul videtur, aut calefaciat res distantibus magis,
 ab illis; videtur, et calefacit, conuale potest.

De 2° dicitur ad 1^{am} res.

Uterque modus componi non potest, se ipsa stringens, admittit, et per-
 mittere: utque, et materialiter potest quae stringens, nego. Insuper apper-
 tus ille unionis 1°, et alius unionis considerari potest ut vagus,
 seu distinctus, aut distinctivus, utpote requirens vel unionem sui
 materialiter productam, s. novam, et materialiter productam unionem, et potest
 eligere potest utroque modo, sicut ipse actus in appetitu materialiter,
 et magis ad hunc ipse actus illam eligat. De 3° admittendo hanc
 ultimam; et negando hanc res: eligi enim potest unus modus
 vel a nobis, s. ab ipso disputatore, qui iudicium probabiliorum, s.
 facilitatem uniuscuiusque philosophi gratior apparat.

3^a obie-

ctio est contra ultimam gradum nostrae assertionis ampliationis. Mem-
 fit si unio, quae in uno intellectu talis tantum esset, foret in alio
 esse species, nova hanc unio esset illi naturalis, et exacta: nam in 1°
 intellectu non tantum compleveretur, aut saturaretur capacitas ultima
 quae perfectioni specificae, existentis in illa unionem; sed illa
 nova, et conuale unio est absurda: alioquin quales propter hanc
 unio materialiter exigeret duo subiecta, et existeret in duobus locis
 quae hanc absurda est in unionem capacitas, ut ipsa in alio intellectu
 sit species.

De 2° res magis: nam ipse reperitur perfectio in se, s.
 fit rationaliter tantum in ordine ad exercitium, pro quo necessa-
 ria est supernaturalis, aut miraculosa conditio; ab ipso itaque neque ibi
 exigetur, neque conditionaliter, seu exercitium illud est naturalis: ut form-
 fit exemplis multiplici potest obedientiam firmari potest.

Cuius
3

Et autem ut ea que unio in Michaele est, sit species in Gabrielle, re-
 quiritur unio in duobus nihil inter se diuisis, que semper est mi-
 faculosa, noui illud species existitui naale non est. Et quidem in
 ipsa solutione omnes egemus: q. Illa unio, in Gabrielle demio so-
 lita, fons uel species abstractua ualde perfecta, t. talis species
 obliua, seu obliu ualde proportionaty, ut cognoscatur Deus: et ta-
 men ea noua unio, aut noua functio non est naali: nihil neque
 unio unius Angeli ut obliu, seu species sui ipsius cy abis Angelo.

Deputatio 16^a

In saltem pro secundarijs Dei p^{ri}ncipijs,
 et creaturis in Deo uidentis, existat modo

Et species a uisione, et lumine distincta? Et
 secundaria Dei p^{ri}ncipia dicuntur transcendentalis eius respectu
 ad creatas p^{ri}ncipijs. Et de istis, ac de illis, ut p^{ri}ncipijs multis concipi, ut com-
 munit, et melius sentiri docet, eandem est notitia huius difficultatis
 maia, una dubitatio, atq; una solutio. Pro eaq; r^{ati}o affirmati-
 ua (que ego in olim i^{ta} disputare uisum fuit) allegari possunt
 Theologi: i^{ta}, qui disp. 19. act. 1. species in Deo modo existentis
 in creatis p^{ri}ncipijs: quamuis longe facilius q^{uam} notitia illius
 species: a p^{ri}ncipijs reuocari, que ad p^{ri}ncipia secundaria, et creatas ob-
 iecta in Deo uidentia restringitur: ut modo uidebimus.

sectio 1^a

Et species illa Dei creata existens probatur. Et
 Sempe: p^{ri}ncipia est species impressa Dei, ut monstrant in ipso cre-
 atura, distincta non tantum a uisione beata (de qua nulla modo
 est ut species soli cy Theologi disputat.) uerum et ipso lu-
 mine glorio: sed talis species semel concipitur, nequit
 non creari existens: q^{uod} talis species Dei est existens. Conseq^{uenter}
 est legitima: explicita p^{ri}ncipijs, et 1° maior ostenditur: quia
 ubi qualitas, si fia uidentia que existens supponitur, non
 fuit ad ostendit, in delectandis uel in ordinis ad finalis
 specialis perfectionis effectus (ex. g. ut sit proxime signatibus
 talis)

factum ad idem remanet soli alia qualitas, uel forma, que
 possit cum procedere. sic enim in omni reru genere, qualita-
 tes, et alie sic accidentales habent ex propria essentia, ut
 complentur rebus in quavis ratione specialis, in qua ipsa sub-
 stantia tam per se, que per alie perfectionis accessionis uel
 incompleta, et indistincta representatur: sic uicibus et intrinseca
 accidentibus indistinctis. Et aliter in omnia fere, aut multi muni-
 ra, que in substantiis respondent omnium, et uera philosophia
 peritari per accidentia, non nisi per causas extrinsecas, aut
 hoc diuina decreta unice expressentibus: de quibus in nonnul-
 la produximus exempla, diuicibus scopo indistincta, supra sup.
 13. sect. 6. Et quarto.

Ad intellectus nosse lumine glorie debita-
 tus ad uidentem Deo, et quidem in tanta intentione, non e debita-
 tus ad uidentem ipse, cui istis potius respectibus intrinsecis, aut
 cui istis creaturis, que alijs. Nam q. de ratione habitus, talis in-
 formalis, qui in se potius et habet, non e debita ad obiecta reu-
 lantia: uti patet in habitu fidei, s. profectus: ideop, suscipi-
 enter in baptismo, s. alio iustificacioni modo habitus fidei, in-
 dicent ad huc species, quibus debentur, aut debentur formalis,
 ut credant hie potius, quam alia materia, aut et hie simpliciter
 aliqua. h. q. talia, et plena manet lumine essentia, et in-
 etis qualitas non debet, ut in Deo ista potius, que alijs so-
 minis, aut Angelis, s. et hie potius leonem, que equi uidean-
 tur: q. potius est alia qualitas interna complens, et debet
 intellectum, ut iste possit, hoc potius respectus, aut hoc uide-
 re in Deo, que alio.

sed ea qualitas species foret: in primis
 q. que a lumine, et uisione distinguitur, et plene intellectus, et lu-
 men ad uisionem, hactenus non e cognita, aut data, s. dispu-
 tata, nisi que species est. Davide q. Villa datus ab Deo is-
 to ut delectante intellectus in simpliciter potens elicere ope-
 rationis, et tantis desiderantibus ultimis delectationis generis,
 uel complens, quod in alijs habitibus expectari, et dari solent

per

De species, ab ipso oblo isto. Tandem q. hoc ipso legitima exem-
plum inductione ostendi potest.

Iam q. minor nostri syllogismus
proprio persuadetur. Omnis qualitas (sola), collativa alicuius et
secus (sola), existit naturaliter necessitate, si existit ille effectus (sola)
aliquo modo: est enim longe comatius, ut substa. complecti,
et perficiatur inveni, quo substantia est bene: ut forma in-
ductione constat, et specialiter ostenditur exemplis, by luminis,
gloris, by speciei soli creati. Nam lumen, et duas societatis,
et facti nobis suppleri absolute potest per Divi voluntate: et
tamen comate est, ut non suppleatur, sed existat: quod et hoc
etiam facile faciebatur. species et: et ad et hoc et hoc suppleri
potest, ut per alio ipso inveniatur similitudo deum, et per Divi
voluntate immediate, et specialiter ipso influxu, que dant debent species,
et tamen neutro modo suppleatur, sed existit. Iam adhuc arguere
neg; oppositum ulla natura ostendi potest, omnia omnia, que sensibus
agnoscimus, aut que a substantia separari videntur, se ipse natura
abstracta in conditiones inveniatur influxu, nisi hoc nostra substantia
ratio: maior subiecti complecti inveniatur substantia.

Contrarius. Omnis
qualitas, sive 1^a, sive 2^a, sola, debita est alicui rei ordini, et colla-
tivamini, ut ipse constat qualitatibus, by primi, que exigunt 2^a,
2^a, que exigunt 1^a. sicut ordine naturali calori debetur ledere
et fructu calori: que in ordine supernaturali gratia (que 2^a est)
ut ordinis habetur debetur habitus, et ipse debetur et hoc gra-
tia: et la tione et hoc constat: ne qualitas, que ex natura rei debet reper-
flua, videtur repugnans, ut ipse que est existens, aut et hoc ut
sola non mereatur maiore amoris, et estimationis, que illius essen-
tia, atq; non magis est bona, que et nega: quod ex his ipse
implicat; ut species illa, que in probatur sola est etiam qu-
alitas que 2^a responeat et se 1^a, et priore, nempe summa
gloris: et est debita ipse luminis, rei ordini rei debetur: et ipse
existens.

sectio 2^a

dictio

Obiectiones, et responsiones.

Summa est contra illud nostrum dicendum factum, nempe contra habitum
illius qualitate prohibentem. Ipsi gloriæ lumen non differt quatuor
individuali, seu generis speciebus. 1. secundario respectu solent
debere ad inveniendum quatuor secundaria Dei gloria. tunc enim
luminis generis in ea rebus specie diuisibile non refugnat: quod
non est necessaria solitas speciei referabilis.

1. diciturque autem: si hu-
mon est species simul, concedo: si non est eius species, nego. sicut
enim habitus fidei, qui sua individuali differt debent esse ad se-
cularia miteria propter Dei ueritatem incedenda, non tantum
habitus, sed eius species foret, utpote collecta tenore duo mine-
ra, seu species, quæ modo in diuersis qualitatibus si diuisa: ita
habitus gloriæ, dum saltem identificaretur sibi ex uirtutibus debent
obtinere in Deo uidentia, non possent non esse eius species.

2. q. admi-
so, 1. secundo autem, nego neg. Et argumentum enunciat in 1. ex-
plo habitus fidei, qui, licet solent esse et identificata sibi spe-
cie, et ueluti ea identificatione, non propterea arguitur impos-
sibile, aut propterea esse habitus fidei ad species debent.
3. Summa habitus obiectio in 1. exemplo qualis sancti-
ficandi, quæ licet solent esse et identificata ex habitus
charitatis, non propterea modo 2. conuenit habitus, et
pluribus nostris sententia identificatus, aut identificari de-
bet, aut saltem arguitur impossibile aliquo distinctione. tunc
habitus similes in 1. obiectis multis, et promissis exemplis:
ut charitati identificabili ex habitibus uirtutibus morali-
um infusi: fidei habitus identificabili ex luminis, et gra-
tis habitus identificabili ex omnibus, sed aliquibus uel
uirtutibus.

Itaque autem à priori pro omnibus est, ipsa uidentia.
tunc limitatio, seu minus separabilis, quæ nihil in uirtutibus,
et naturalibus, ita in spiritualibus, et supernaturalibus affert scilicet
quandam uarietatem, et distinctionem partem naturalis, et quædam

Summi

Quam metaphysici in diuisio inter plures accidentia recipiunt,
qui modo distinguuntur, non repugnet: ut inter calorem, & motum
in, inter spiritum, & albedinem, aut inter habitus Philosophis, &
Mechanicos.

2^a obiectio, & precedentis instantia est. si ultra lumen addi-
tur species, iam lumen ipsum non est species: alioquin habitus ethice
fidei species esset; sed, et tradita à nobis doctrina est, lumen est species.
3^a nulla additur species. Nego maius 1° q^o lumen se solo potest
dendere, & representare. De habitibus tantum per claritatis intentionem,
et nullas stringentes uisibiles creatas, aut increatas ex creatu-
ris connexiones monstrat. In responsione igitur habet fides de
crimine inter lumen, & fidem; et istius habitus non principaliter
obit, deo scilicet summe ueracis, representat; aliter uero inter
aliqua determinata intentione. 2° q^o lumen se habere potest, ut species
et quaedam uisus contrahenda ad eadem quaedam obiecta secundaria, si-
ue adiuncta per alius species determinatio: hoc enim ita apud
nos contingit. cum plures ipse fidei habitus, cuius exemplum no-
bis obijciuntur, quos quidam creditur uisus ab aliquo uisus habitus
compositi dicitur, ut patet in se referentia illis representati-
onis, & specialiter uisus eadem perfectio datur ab obiecto, quod nulla
species naturalis esse potest.

3^a obiectio. Repugnat species luminis
adiuncta, quae ipse uisus reperit; sed species adiuncta sed
debet lumen reperit. ea enim est uisus ueniens ab obiecto
ut actus uisus principalis secundarius, quae simul foris uisus
principalis; q^o repugnat species adiuncta.

Concedo min^o:

et nego min^o. No species illa superaddita non est actus uisus
substantialis uisus, sed tantum secundum illud ad determinatum con-
tentionem, & creatur contractionem, seu modificationem. sicut in na-
turalibus uisus noster, cuius lumen naturale quod est 1^a, & natura-
lia principaliter uisus apprehensio, seu actualis, seu habitus-
lis; non profusa superflua redditur, q^o adueniant determinatio-
nes quaedam ex ipso obiecto receptis species. Quid, si illa, quae creditur
diuina

dicimus, species superaddita, non sit activa, sed tantum deter-
minativa virtus, que quæstio aut nominalis, aut philosophica
fuit: sicut etiam in speciebus naturalibus, que pro habi-
tu fidei, s. scientis infuse, s. prophetis infunduntur accepta.
Dicitur enim in illis appertis verbis, et impugnatione obiectis.

Ad ista 2^a dicendum notum party, seu
contra illius speciei existit obiectio sit. Deus ipse suo libe-
ro concursu potest detrahe præta sua secundaria, et creata
obta à beato videnda; sed hoc è magis maale. 1° q. obliq.
per se presens non indiget alia determinatione. 2° q. Deus
suo decreto detrah individuas operationes, aut qualitates
à nobis producendas: alioquin vero phyce prædetraheret cau-
sas necessarias, et liberae phyce præmoveret. 3° non est neces-
saria, et existens illa physica speciei adveniendi qualitas.

Distinguo ratione: Deus potest detrahe, eo sensu,
et modo, quo detrahe etiam potest suo concursu, aut decreto
ad subli videndi præta primaria, nego: aliter, s. minus, ne-
go. Distinguo etiam minorem: hoc è magis maale, si tale sit
respectu ipsius detrah prætaio usurpatis, concedo: si tale non
sit, nego. Tale autem non est omnes supponimus, nam hunc
gloris creatum confitemur. Item res neg. maioris de po-
tentia, aut providentia rebus maali; aliter ista neg. etiam
simpliciter minorem: quam iam satis negandam esse nostro di-
cursu probavimus.

Ad duas autem rationes ibi adiunctas, di-
cimus. Ad 1^{am}, esse pugn imaginationi diff. cam, que distingui-
t inter requirita ex parte pot. et ex parte obliq.; de ob-
iectum ipse omnia præbet, et vel omnia impromittit pot., s.
omnia ad se relinquunt. De quibus iam satis in respon-
sibus. Ad 2^{am} dicimus individuationes utique decreti divini
detrahi, ita ut illis detrahendis, neque phyce prædetraheret
sufficiant: nullæ enim s., que essentialiter mechanice cum
ibi individualiter operantibus, s. effectibus. Et quidem
si exemplum obijcientibus produceret omni quoque specificis

pro

pro effectibus detrahendis in forma detrahendi in nobis recepta,
reijci possit, et deboret, quandoquidem Divinus intellectus sa-
tis sufficere diceretur, aut sola praedestatio sine alii quali-
tatis causas et adiutantibus solum detrahendi munus
perficeret.

sectio 3^a

Et Novum, inoptumque effugium procluditur. Et
Illud non semel in publicis nobis Academicis disputationibus
audivimus, quo scilicet Hoste moderni declinare Au-
dient argumenta nostra, quae potem pro beata visione speciem
impressam persuaderet (idemus sicut fecimus disp. 13.) re-
spondent enim, nomine speciei impressae, quae ab adversariis
negatur, si significari qualitatem, quae uterunque supponat
influendum pati, sed non illius, quod ex se improporionale
est ad influendum per se: cy dicit, Div. intellectus hanc obrem
esse non potest, ut quod imperfectum, nullus potest substra-
ere sui speciem.

Ceterum effugium illud inceptum, et inanis est.
Nam 1°. reddidit hosti, et negotiorum gravitatem de speci Dei
impressa questione, quid enim praevidetur, quae inquirere an
sit tota qualitas, quae loco Dei, ut praevidetur impropor-
nate, seu per se defectu in influat in visionem ipsius Dei,
qui improporionale non est.

2°. nomine improporionis im-
pos, aut detrahendi, vel significandi adversarij aliquam imperfe-
ctionem; quo sensu neque ipse, neque nos de hoc puncto dis-
putare possumus; et scilicet perverse, aut licet negligentia
permitteret hanc scholasticam disputationem, cuius scilicet
pars negativa est evidenter vera, et dogmatica. Vel signifi-
candi aliquam perfectionem, vel dignitatem, et alij opinantur
et capere, imo naturam exigentem, seu necessitatem speci-
ei, et in hoc est sensu questio non est in schola admittenda,
cuius scilicet pars affirmativa est evidenter vera, et dog-
matica, supposita scilicet illa nominis significatione. Vel

saltem

saltem significant aliquid pro disputaone precipiens sal-
tem a perfectione, & imperfectione (ut pat. est, atque ut qu-
estioni topice locus est): q. non licet conligere ad usq. illam,
cuius speciem significamus.

3. Vel ea nominis significatio est certa,
adeoq. quædam reddat quæstione, l. e. im. probabili: quo ten-
tu nihil habent aduersarij (sicut e. in 1.º) tum quia ita
hæc theologia reduitur ad philosophica, eamq. puri no-
minis optinet quæstionem: tum q. iam saltem potus erit
qualitas, que nomine Dei, ut non uolens specialiter per
se influere inual in uisionem, quamuis non uocetur species;
at tali qualitas e. euidenter species, non enim e. purus
lux, non exigens influxu ipsius Dei. Tum potus nihil
aliud intenditur, quam qualitate ita uisionis effectus,
ut hæc iam non exigat sui obij influxu.

sed opponunt: hæc
venus nulla alia certa inuenta e. species, nisi que suppl.
ab influxu obij impotenti, & improporionali: q. quali-
tas, que non haberet illud officium, non esset species.
In finis aut e. falsum x. probabilius. S. Vazquez sentit,
que lumini gloriæ dat uerum speciem respectum. Deinde uel
falsum, l. dubium e. idem aut in Angelis, qui hisarij
nempe l. per se ipsos, l. per species emittas pro suo acti-
one influere obijue cum alioy intellectu possunt.

sed ad-
missio aut, conseq. e. nulla: q. Deus ut liberrime operans,
summèq. liberalis, & abundans in modis agendi, potest com-
munitate occurrere officium influendi nomine ipsius.
Dei, ut iam aduersarij eo effugio salentur; at non prop-
terea illa creata, l. qualitas amitteret iussu nomen speci-
ei, quod si amitteret white damnus) alioquin uero nequa
filius Diuinus dici deberet Verbum Deum; q. certe uer-
ba interna, non ex fundamentate intelligentis, sed ex isti-
us indigentia oriuntur. Neque qualitas, que intellectu
modo

Modo elevatur ad videndum Deum, esse, *i. dicitur lumen;*
q. de aliud nobis notum lumen est, i. sensibile, i. obitum ex causa
non potente per se illuminare, aut causante sine libertate.
 Neque species abstractiva Dei maxime vero infusa, et super-
 naturalis nomen speciei mereretur, ut solet dari ab ipso Deo,
 qui sine specie potest cognitionis abstractivus, et infusus dare;
 tum in omni alia specie non ab obito non potente per se
 dare cognitionis. Neque ulla est ex Deo nostra amicitia, q. om-
 ni alia e. extrinseca, et inter squales, nec non orta ab ami-
 co, qui per se ipso non potest digni facere amicum; ad in hi,
 et in mille alii exempli, circumstantia, *i. conditio specialis,*
 que opponitur, despicitur tanquam imperinens ad receptum
 commune verbi *e.g.* luminis, speciei, aut amicitie, neque con-
 ceptus, qui affantibus, constantibus illi circumstantiary signi-
 ficantibus, hinc nec in presenti, ut vidimus, et e. ipse re-
 notum.

Dices: ergo Angelus *i.g.* qui modo non cognoscitur
 a se per speciem distinctam, sed per se ipso obitum influen-
 tem dicitur agnoscere a se per speciem, si adiuvaretur ali-
 qua qualitate suppleta illi influxu proprio. In primi
 standeal. hinc dicitur. Propterea influxus ille obitum An-
 geli in suam unionem, e. mihi magis imaginarius, que realis;
 nam si ipse intelligit ex se e. sufficiens, et delectus ad cognos-
 cendum, non illud obitum supplementi genus perinde super-
 fluxus videtur.

Tandem vel neganda e. illius qualitate po-
 tibus, q. e. naa Angelica natura debeat influere in illi, sui vi-
 sions imperceptibile apparet munus illius qualitatis, sicut
 pro potentia, sicut pro obito influentis; vel consideranda e.
 ea qualitas ut habitus quidam naturalis, et ut species simul, si-
 cut de lumine glorio dicitur: neque enim excogitari po-
 test ratio ulla, obitum potentis ut species, que habitus, *i. e. con-*
tra, seu potentis potentis, que obitum, *i. e. contra* adiuvens, et pariter
 utrumque ex se delectus, *i. delectus.*

Dico.

Appendix ad duos tractatus de specie Dei

Quasi expressa.

ficuti species impressa et habet ex parte sui unionis, ita expressa ex parte sui distinctus et habere: namque 1° principij, secunda huius unionis dicitur: sive impressa existit ut obiectum cognoscatur; expressa vero uel 2° cognoscitur, s. ut cognoscitur: istius autem propria natura, quae nonnullas merebatur dubitationes, iam facili negotio ex tractatu dicitur distincti inuestigata modo uidebitur.

Sectio 1.

Ipsa Dei essentia non unicus intellectus

Et tanquam species impressa.

Hae aertio habet auctores cunctos scholary Theologos multos excepti Holstii, qui non aliter de specie expressa, et impressa philosophantur, uti Caiet., Torres., Panoy., et Sumel. et communiter S. D. ut Loday disp. 17. et eius abbreviator Bonet, disp. 1. art. 2. et 3. allegantes D. Thomam, qui in art. 7. omnia Dei similitudine creatura negat: sed falsa, cum ea ibi negata ueritate non nisi obuia esse possit, qualis est expressa a nobis negabitur.

Probatur aut. 1° omnibus illis argumentis, quibus disp. 10. unionis Deitatis ut speciei impressae tanquam regnantem, et inuicem impugnamus: est enim eadē saltem ratio de specie expressa, ut per se, et ex argumentis ibi traditis liquet, faciliusque ipsi aduersarij, qui ut speciem impressam creaturam facilius negant, negant quoad expressam; et utraque pariter in Deitate Ipsa beatis uerbis collatant.

2° a fortiori probatur aut. nam minus difficile, aut repugnans apparet, ut dicitur unicus abut per modum speciei impressae, quae expressa: hae enim est actus sui, illa tunc facilius est autem, ut actus sui, qui in se terminatus est, et summe non est immutabilis, sicut dicitur per ordinem

ad

ad secundum esse limitatum, quia respicit, utroque qui non ordinatur
ad unum ad alium limitatum: Et ideo subditur: *Quia autem sanctitas dei*
summa minor est in humanitate christi factior, quia in se ipsa, quia
ad minores operationes ordinatur pro humanitate, quae pro deitate.
De intellectu uero ipsa, si humanitati communicaretur, et communis,
et probabilis sententia (quae in tract. de incar. tradidit) sum
mi, et expedienter communicaretur, ut actualis scilicet exercitium
omnia infinita et luce sit absque ulla imperfectione cognoscendi.

3° species expressa est ultra forma intelligenti;
Et uera intellectio facta: est enim tria actionis intellectus, scilicet intellectus
actus: tria autem semper est ipsa facta, quae in quousque genere ad
quiritur, ut probat effectum suum, scilicet inductionis, et appre
hensione constat, et amplius declarabitur recte. Et debet
ipsa et communis, et uero omni scholasticorum sententia, non est ipsa facta
in intellectu, aut unio beata: 9° Dicitur non est species expressa.

Et quidem ob hoc arguntur sapienter notat
D. eius lib. 2. de attrib. c. 11. n. 11. contraria opinio recte de
fendi non posse, nisi declinando in opinionem illorum, qui probantur
Deum uident per ipsam unionem in beato, per se factior unionem
intellectui creato. Nec minus opportunè Magister Saldoyete, et
ancientus Bongrpei, et alij notant, non posse unam ab altera
sententia nisi pure nominibus discrepare: sicut illi duntaxat
differt à theologia sententia (Debat ut speciem impressam
beato uniente) qui doceret Deum unum et beato intellectui
per modum principij speciei impressae, et non per modum speci
ei impressae, quam scilicet pro suo arbitrio, scilicet modo loquen
di collocaret in actione, quia Deus unum influeret in uni
onem. fuit enim ubique facta producendi est ipsi prorsus
um, non uero actio, aut unio: Ita forma per actionem,
aut unionem acquirita est ipse tria.

Idem, aliqua prorsus ostendunt absurda. 1° nam alioquin Diuina ipsa intellectus, uel
sanctitas dici posset nostra intellectus, licet non facta, termi
natura tamen, nempe ut tria unioni cuiusdam creaturae

sancti.

Sanctificatus. 2^a: unio ipsa hypost. dici potest tota substantia
 aut sanctitatis fia in humanitate, Ita ut Verbo, s. persona.
 libat. Perbi diceretur purus in unio per unio humanita.
 tis sanctitatis substantialem. 3^a: nulla est ratio cur tan-
 pere Theologi recitant sentent. Magistro impudari. 1^ao, nem-
 pe spiritum. 2^ao et nig. charitatis; cum tamen non dicitur
 charitas vel per modum principij, s. per modum habitus, s. per
 modum actus, sed tantum ut huius acquiritus per actualem
 charitatis operationem. 3^ao denique: Beati modo unientis
 cum Deo, non tantum ut specie expressa, seu Verbo, sed
 etiam ut pondere, s. amoris termino: indeq. inferretur si-
 mili de rationibus avertho, ut ipse amantibus Deo imme-
 diate in se ipso, seu propter ipso.

Arguunt. Beati sine Ver-
 bo, aut specie expressa non vident Deum; sed hęc species non
 est creata; alioquin creata similitudo traheret immediate
 unionem, et ita per illam traheret ad Deum (qui pro-
 pterea non videretur per se, sive per seipsum. 1^ao. Ver-
 bum, seu species expressa in Beati e ipso Deo ut Verbo
 minore, nam, ut nuper dicebamus, et dicemus sect.
 2^a et 3^a. Verbum non e huius intellectus, seu intellectio in-
 tellus, saltem utro, qui ab ipso intelligendi fia sibi de-
 terminatus.

SECTIO 2^a.

In Beati nullum e Verbo creato in quo

et videatur ipse Deus.

Defendunt ista 2^a disputacionis aut non tantum Cocchi, et alij
 Theologi, qui nobis circa 1^a aduertebantur; Perbi reliqui non formali,
 sed fide uniti, ut ipse increatus in beatitudine sedentes; nemum
 etia de Theologi, qui hinc cogitanti Verbo in unione Beati,
 At in alijs, cognitivibus spiritibus, negant tamen illud e Verbo
 in quo, sed suo modo connexibus, nempe illud dicitur e ipso
 non in intellectioem, sed fidelem, nihil ad intellectum produci,
 tanquam fiam intelligendi, et fragantibus; Im multa, et magna

Floris

Homini, ut Johes, Capreol, Fenaria, Zanardus, & alij.

Notandum

q. sentiant in genere de omni verbo interno creato tra Hosti-
cam schoola, uniuersae quatuor scilicet, Nominalis, Durandi, & scilicet
bati schoola, et Bonau, & alij antiqui, ut uidere si apud Gasol.
q. 12. art. 2. dub. 3. et q. 21. art. 1. dub. 13. n. 250. quia ipse male
pro Hosti excepit Valentis: male etiam D. Regg. disp. 98. n. 22
et uidet D. Thomam: na sicut sup. D. nonnunquam obuius
loquatur, et in hanc partem inclinasse uideri potuerit, al-
terius expresse docuit et erudite probat Gasolus loci citati
hinc alibi ipse; hinc in 17. disp. 27. q. 1. art. 1. ad 27. Quapropter
in tr. contra Gentem c. 11. ubi dicit, uerby eē intentioni intel-
lectu, usurpatur by intellectam effectiue, et non obliue, non
pe uerbum nry et intentio, seu intellectio facta ab intellu,
sive intellige facta; non autem obliue, seu mediū, in quo ob-
iecta ab ipso uerbo dicta intelligimus.

Disparis autē im-
pugnari potest uerby obliue, seu in quo. 1. in genere pro omni
conceptione nra, in primis ad caemplo amoris, quō non amat res
in ho a se producto: non enim, et Dey, aut amicos, aut nos ipso
amamus, aliquam internam qualitatem, ex amore ipso dimanantem
sem amamus. Deinde tūdentius, et ipso experimento, stat
in desiderio, et odio: nemo enim desiderat, sperat, aut delecta-
tur ipsas qualitates, quas intra se uoluntarie producit; sed di-
uinitas de q. desiderat, gloriā sperat, morbos, aut inimicos odio
habet: q. neq; in illis indiget mediū illo interno, et ho pro-
ducto, in quo res sibi representata agnoscat. Tandem q. ad
firmare, negare, et credere si nobis cognitiones; al affirmari,
negamus, et credimus, qn de aliquo intra nos producto as-
seruimus, negamus, aut credamus. Nempe de Deo affirmamus
esse esse in creatis; de Antichristo negamus existere; et de
Christo credimus eē Redemptoris. Non in ea, t. similia as-
firmamus, negamus, aut credimus de Verbo, specie, seu ima-
gine mentali apud nos resultante.

secundo

Secundo specialiter pro cognitione beatifica impugnatur illa uerbi,
 aut speciei necessitas, aut etiam solitas. In nulla seu solitas est im-
 ago obliua: ad cognoscendum perfecti obli, aut aliq rem, nisi ea sit
 equalis perfectionis ex ipsa cognoscenda, ut iam supra explicui-
 mus dist. 11. sec. 2. § 2. habet 2. et mod. 3. ad 197. Objectionem.
 Alioquin uero quaha, aut naa angelica potest ee imago, que uide-
 de inuisionis iug monstrare: in classe diuinas perfectiones, ut pote
 in se perfectior qm species expressa, seu uerby, meriti: q. sed
 nequit ee nisi in que Deus ipse clare uideatur, seu imago in
 mediate trans uisionis beaty.

Confutari: ea ipa species, aut uer-
 bum, e imago, aut representatio creata immediate monstrans, seu
 representans ipa Deitate: q. etia ipa uisionis fia, quamuis creata,
 solitas immediate monstrare, et representare eandem Deitate: non
 igitur uariis est, aut ubi huius dicitur, qui immediate uideatur per
 uisionem.

Inquirit: species impressa, seu creata, seu in creata, requiritur
 ex parte principij, ut obli producat uisionem: q. species expressa,
 seu creata, seu in creata, requiritur ex parte actus, ut obli fiat
 uisionem, sicut igitur species creata impressa uere producit, et mouet in
 mediate, qm obli dicitur: ita species creata expressa, seu
 uerby uere fiat, sed immediate, iug obli dicitur.

Progo utraq;
 conuenit, et 1. q. si uero, ac retorquetur: species impressa non requiritur
 sub principij obli, seu cognoscendy: q. neque species expres-
 sa requiritur ut huius obli, seu cognoscat. 2. manifesty in-
 ter utranque speciem diuinem: q. impressa requiritur, ut deter-
 minet, persequat, et speciat uisibilem intellectus, ut huius sui producat
 acty: at intellectus ipse tenet ista pcedens sui acty producere, iura
 nibilo indiget, ut intelligat obli pcedens ipa fia, seu exerci-
 ty intelligendi. sicut ibrus sola indiget sensatione, ut sensat;
 uoluntas tanty requirit amor, ut amet; et anima tanty cogit
 ianctitatis fia, ut ianctificetur: sicut autem sensus sensati-
 one, et non uisionatione tenet color, aut sony; uoluntas Deo

Samat

imaginem in qua

1° nego minoriam quoad 2^{am} eius partem:

et eam negandam esse multo rariius explicari in gemino de
trinitate tractatu: non enim aliter explicari potest, quare
pater 2us, qui 3us Dei personam est Verbum, nisi quia est Intellectus,
sive productus, sive sapientia genita; sicut Spiritus Sanctus
est amor, et voluntate productus, quia est verus, et secundus
dus, et relatiuus, formalis amor.

Secundo iterum nego mi-
noriam quoad secundam partem: Sicut enim ex comuni-
oni sententia admittimus, Verbum Diuinum non est imagi-
nem, qua fideliter Deum agnoscimus; non professa debe-
mus concedere, esse imaginem, in qua Deus cognoscitur: Num
quia hoc commune est Spiritui 3° in quo certissimum cognito, non
tenius, qui in filio Deus omnia perfectissime comprehendit. Si-
cut enim in filio amato omnia amant, et tamen filius non est
amor notionalis, seu terminus, aut pondus amoris, ita in spi-
ritu 3° cognito omnia cognoscit, et in Spiritu Sancto non est
Verby, aut scientia notionalis. Num 2° non omnis imago (ex
eam doctrinam] dicitur uel facta, seu facta cognoscendi, s.
obliua, seu medijs cognoscendi; sed refertur Verby, seu
medijs quidam imaginis modus, nempe per modum puri
termini ex facultate cognitionis producendi: non en-
im factus producit filij, aut eo, aut in eo cognoscit; ali-
quin produceret ex indigentia, sed quia uult eum cog-
noscit.

Tractatus Tertius.

De.

Intellectu, et lumine.

Disq.

Disputatio 17

An certa sit existentia luminis
~ ~ ~ creati habitualis? ~ ~ ~

Sectio 1^a

Lui, et quibus fundamentis
consecantur fide certam illius
~ ~ ~ luminis existentiam. ~ ~ ~

Isti si precipue nobiliter Hoste, et Caietanus, Capreolus, fornas,
fons, Staunonite, Federma, St. Silda, et Zupel; necnon ex notabili
Sicut Conine, et Origo. Mouentur 1°, et maxime: q. in Concilio Vien-
ensi relato in Clementina Ad notitiam de mysteriis de finibus
Ita Regardos, et Bequinas: quod anima indiget lumine glo-
rie ipsi emanante ab Deum videndum. Nominis autem luminis
et glorie communiter significamus habitus quendam supernales: Sic
sic, ut fide certus, sicut omnino definitus affirmatus est.

2° mouentur
celebri scripturae testimonio. Psalmo 35: In lumine tuo uidebimus
lumen. Inde quoque est illud Apocalypsi 21: Civitas illa non
egret Sole, et Luna, sed claritas Dei illuminabit illam. Ingressu lu-
men tuum, et claritas Dei uoces ei, que donum aliquod ab ip-
so Deo dictum sunt significant.

3° mouentur comuni Salmu sensu,
qui conuenit in affirmando existit luminis, splendoris, lucis
uel radij dati ab ipso Deo Beati: est q. donum creatum,
atq; habitualis, utpote ex se perpetuum.

4° mouentur familiariter Theologorum iudicio
quo

Iuo nihil frequentius, et clarius in libri, et disputationibus
quae hoc glorioz lumen nobis infusus in Sabina: illud igitur e
tunc certum.

5°. mouendus ad exemplo habitus nobis in uia in
furore; quorum existimatio certa secundum fidem dicitur.

sectio 2^a

Qui, et quibus fundamenti melius negent
sumam illi luminis creati habitibus
3°. Certitudinem?

sex supra triginta enumerat, et sequitur noster Synodus in
suo sigelato opere de Deati. (sicut Typi expresso, sed non
complete) tract. to. c. 5. sunt autem illi, sum festus, et ipi
universum omnes ex facta. sum glorioz, ut Panes, Magarinus,
Bisa, et Janardus. sum tandem notabiles, ut Suarez, Alfo.
lina, Valenba, Taquez, Theratius, Amabal, et Calij ex diu.
sione uidentur etia Epus Thasoty q. 12. ad. 5°. quod sententia
non tantum longe probabilius, sed nobis certis, amplecten.
de ueritatem.

1°. nam si opposita sententia motus delectual
de est: siquidem illa Concilio, et Clementinis uerba, et trophos
se ipa, et propter finem lecti, seu definitioni, satis uerit
canitur, si ipse definita consensus indigentia luminis, sine
incertis, sine creati: utroque enim ueritatem, sum euentia
ueri luminis, et indigentia illius, quam ueritatem negabat et
relicti ibidem damnata, consentes, naatq et in illius notio
Cilioz beato. Et quidem, si uera erat doctrina, quae dicitur to.
reuerentibus, sententia, quae Deitatis ipse in illius beato unio, et
conuenienter locet, nullo iam modo, et indigentia probabili
argum^o. uidentur posse obici, non de ipse Deitatis lumen, quae
de Concilia, feritatem, 2. 2. et Theologi, necesse est supponit.

Accedat, et consolo ipse uisionem
beato, et facta ipse Dei erga uisionem infusus, uideri lumen
glorioz: quae interpretatio, seu una, seu diuersa, licet non tantum

Cituaamij

Eleuationi nomini cogna uidebatur, improbabili tamen non e: ma-
xime uero cum tandem ipsa ad priora, & nobis se ipsa reuertat:
ita ut excelsa uisionis, aut influus gratia, seu eleuatio diu po-
set lumen pariter; actus uero ipse Deu gratia illuminans, & ele-
uans.

Tandem, si ipsa gratia sanctificans esset uisus illuminati-
ua, licet usque ad Sabitig impedita, tamen proprio ueritate uisus
indig, & exist. luminis creati, ipsius; habitati: ut ex his con-
stat, & exemplo Sabitig charitatis latere, non probabiliter, aut
possibilitate identitatis, & gratia euidenter constatur. Et tamen
modo in sabitig, & disputationibus uulgo intelligi non solet nomi-
ne luminis ipsa gratia: non q. attendenda est uulgata iam, &
familiari Psychology uisus, ut probetura creatura, & specia-
li luminis uisus definitio censenda sit nomine luminis definitio.
Et quidem gratia ipse, L. charitatis est lumen, docere Cardinali
Caracela, Sabitig, & istius supplementi apud Blasdy in comen-
Caris articuli 51. n. 4.

2. Ita sentimus, q. fundus operis na-
t. motus, tunc in aduersarios reuertetur. Et q. ut uisus nos.
Et Galastrius, lumen illud, in quo uidebimus lumen Diuini,
et magis liberals exponit, uidebimus ipse lumen intercreari, uisus
q. aliter. Id. Allegari a nostro deuotio lib. 7. c. 8. sermone do-
cent, lumen illud, in quo Deu uidebimus, et ipse Deu, sufficit
modo Augustinus cap. 36. colloquium (uel qui eorum auctor e)
dicens: Quis est qui est lumen, in cuius lumine uidebimus lu-
men, de uicibus in de. Iam denique, q. id in quo uidebimus Deu,
non e proprie fructus ut quo, L. quo uidebimus, sed actus, in
quo, ut ux ipsa sonat: fall autem nequit se aliquid creari, ut comet
feruntur: e ipse illud lumen, de quo Stemilon explicatur, ipse uicibus
actus lumen.

Iam uero ex apostolico obis nobis testimonio, hinc
difficultate nomine claritate Dei hominibus ipse Deu: uicibus Dei
potus, Dei apientia, & uicibus Deu et dicimus.

3. Ita sentimus.

Quia

98
18
Tandem sic contra illud aliorum videlicet exemplum arguimus. Si-
cet charitas habitusque videtur sit dogmaticus, non tamen distin-
ctus à gratia habituali, quae probabiliter multorum sententia nobis
vera, identitatem ex charitate. q. licet certa omnino luminis
creati, et habitusque existit concederetur; non tamen quatenus
distincta à gratia, et charitate.

sectio 3^a

An saltem alia minori infra fidem

certitudine affirmatur sit luminis habitus? &

Profero nota sit, sententia illius habitus negativi, atque non est ali-
qua censura eius demerendi, quae minima est. Adhuc huius non
tantum militat contra Theologos proxima rebus impugnatione, sed
etiam, ut alios plures, à favore, et Lynceo rector, quorum alij er-
ronei, alij geniculati, alij demerendi, alij sanandi, aliqua cen-
sura digni ex negativi sententia appellantur. Illi tamen merito
revertuntur, non tantum fidei, sed ex nostris quibusque, Pa-
quet, Branardus, Lotinus, Hieraticus, Henicus, Decordus, Quirinus,
et alij: atque inter externos Salomandel, et Casperus.

Probatur
assertio: q. nullae censurae meretur sententia, quae arguitur. Difficili-
ter demum ab ipsius Concilij, Ecclesiasticis functionibus,
aut Patribus (sive multis, sive omnibus) non separabuntur, neque
à communi scholasticorum iudicio sine gravi auctoritate, aut sa-
ctiori iudicio distent, neque in seipsum Theologos arguitur impu-
natus, ut tibi est, licet sententia quae habitus luminis creati negat
ret: q. illa nulla Theologos censura meretur: minor satis constitui
potest, cum ipsa obiectum constituit, aut facultate, quae ratione
proxima sine ulla necessitate dissolvitur: huius auctoritate facti, de quo
gravi illud, et iudicium fidelium elogium notis docuimus in Supplemento
Paro: Cuius iudicium graue illud testimonium est, quod eius li-
berum absque ulla erroris arguo usque in hanc diem, iterum et circiter
sex annos in Felumenini Concilij iudicio permanserunt: ab
fidei vel simpliciter illud negavit lumen, ut multi sentiunt,
et

Et aliquid mentium, s. saltem problematicis de illi decisionis: ut
vident licet apud firringum sup. 6. q. 9. n. 66. & Bonenij tom.
1. a pagina 90. usque ad 513.

Item denique, q. cy. Deus ut causa
speciali ad visionis scuntat, nulla unquam hacti clara luminis
creati necessitas proponitur. sicuti q. claritas creata scuntat
ad amoz; inuenta specialiter non conuenit, neq; requiritur ex
parte nobis p. 6. q. 5. ita, q. lumen increaly scuntat specia.
libet in visionis; crealy neq; scuntat, neq; requiri uidebitur.
Suz ante mo. latus iam in superioribus h. nobis experia cy.
p. Barquez sup. 49. licet non diuincat manifeste, atamen ne.
que manifeste nunci potest. Nulla iq. e in illa luminis nega.
li ancedone conuz Theologic, aut etia philosophic dignitat

In illa Concilij Nionensis definitione non tantu abieciat,
Deo naturaliter uideri non posse; sed etia not indigere lumine
gloriz, ut illy uideamus. q. h. d. definitioni part intelligi
non potest nisi de lumine creato. Nam de increato hacti de.
finitione 1. part, qua plene admonedamus de nostra impo.
nanti, indigente profesea Deo gloriore adiuuante, seu illy.
mutante. Iuanuis q. contra luminis crealy negans illi defi.
nitioni euidenter non reitabat: uis tamen potest ipso inter.
pretari: e iq. Theologic temeraria. S. negando omnes neg.
nam cum heretic. Negandi errorem illy, licet unum, dices.
si haderent uerbi; aliteri quoque uerbi, seu p. omibus
damnandi erant: ut necessitas ad ueritatem hereticorum ge.
nii exiget, e ipa Conciliorum, aliorumq; lecti sanctionis p. as.
s. ubiq; delatib.

Disputatio 18^a

De cui officio existat lumen
et glori habitudo.

sectio 1^a

De luminis habitus infunditur beatis.

Hsc

Hoc e' commune, et iam fere ubi Theologorum sent. Inq. sedul
 ipse in hanc magis inclinat (ut bene respondit fomingus lib.
 6. n. 66) in 1^a d. 17. q. 2^a. communem quoq; appellat: ut in
37. d. 17. q. 2^a. In 1^a d. 31. q. 1^a. et d. 31. q. 1^a. l. 1^a. 2^a. 3^a. 4^a. 5^a. 6^a. 7^a. 8^a. 9^a. 10^a. 11^a. 12^a. 13^a. 14^a. 15^a. 16^a. 17^a. 18^a. 19^a. 20^a. 21^a. 22^a. 23^a. 24^a. 25^a. 26^a. 27^a. 28^a. 29^a. 30^a. 31^a. 32^a. 33^a. 34^a. 35^a. 36^a. 37^a. 38^a. 39^a. 40^a. 41^a. 42^a. 43^a. 44^a. 45^a. 46^a. 47^a. 48^a. 49^a. 50^a. 51^a. 52^a. 53^a. 54^a. 55^a. 56^a. 57^a. 58^a. 59^a. 60^a. 61^a. 62^a. 63^a. 64^a. 65^a. 66^a. 67^a. 68^a. 69^a. 70^a. 71^a. 72^a. 73^a. 74^a. 75^a. 76^a. 77^a. 78^a. 79^a. 80^a. 81^a. 82^a. 83^a. 84^a. 85^a. 86^a. 87^a. 88^a. 89^a. 90^a. 91^a. 92^a. 93^a. 94^a. 95^a. 96^a. 97^a. 98^a. 99^a. 100^a.
 ideo quia: sedulitas (ut dicitur in 58^a) per se mul-
 titudine liberty huius opinionis, et liberty exasperationibus, ma-
 dem sentis in sequenti. Est modernis illo sedula et exagger-
atione minime similis, contrariis sentis, et sedis proprio, et
in se probabilior appellat n. 93. Cum quoq; radice aliqui
antiqui apud sedul ant. 5. n. 5^a. sed inde hoc usandus in
17^a d. 37. q. 2^a. adeo excessive utroq; creditis, ut lumen gloriz
medy, aliter videtur admittere, nisi gratiam noti idellu
solu hinc, seu liberality a phantasmatis: uery q. ipse in
17^a d. 14. q. 1. ant. 2^a uery lumen tanquq; uisionis liberity prin-
cipij confertur fecerat, credendum e', identificari lumen ex gra-
tia habituati que, ut illuminare incipiat, exspectat illu a
fontibus liberality. Ubi omnem luminis habitu, seu prin-
cipij uisionis supernaturali creaty, sabi aperte a negari mo-
dat notas de liberity lib. 7. c. 2. n. 5^a. et 5^a idque regulatio pro-
cipue conformis eo contendit.

Communis uero, et uera sentis
 que lumen illud efficit, solis scholasticis, que S. S. authoritate
 certare solent. Quis solis, ut in genere loquar, nulli a ratione
 ducty arguunt, quod uulgares scholasticos probabilitate hinc exi-
 dat, proponi solent: ut ex ipso officio, que nisi uaria, et uice-
sa ipso luminis dicuntur, uicissim uice proxima.

Nunc auty
 breuiter, et argum. proxi illa luminis exist. peruadetur.
 Nempe qualitas habituati ex se admittit imbecillitatem, seu
insufficienty noti intellu uidenty, ad uidenty Dei, solis est.
 Nam receptus hinc effectus facili intellu adhib. complet. non
deuot. ad uisionis: nec aliter si solis qualitates, et alij hij
accidentales, nisi quatenus solis in effectus facili, quibus ipse
respondent, seu delinquent, et resistant: neq; tanq; ullo ex
capite

Capite regnandi illius qualitate iudicari potest; at qualitate
 ex sua sua in adiuvant, et solis, et alijs existens: q. naturis
 rerum, et magis sententia, ut effectus facti, quibus perfectus, aut
 completus in illa videtur per hanc inveniatur, ex se determinat
 ad illi effectus, perfectiones, seu munera, ut ex his, et ipsius
 experimentis nobis fecimus diq. 10. sect. 2. q. illa luminis sa-
 bituati qualitas requiritur, et existit.

sectio 2^a

De Partis circa luminis officia assertiones.

1^a assertio. Non requiritur lumen, ut pura caligo maali
 ut in illis habet, et sufficit uniois beaty. Hec assertio Ph-
 dogi e ualde comuni ex D. Thoma q. 12. art. 5. secto in 3^a
 ad 1^{am}. q. 2. ad 2. atq. fures lib. 1. c. 15. n. 11. contra Gria-
 um, Bichardum, Thionem, Marcitium, et Salubrum, apud Pisch
 art. 5. debet. 5^a Part ad: q. unio nec tribulo domi, superna
 ad; nec tribulo facti domi existit dispois supernaali in re
 secto. Non 1° tribulo, ne ipse luminis, aut qualis habitus do-
 my respondat e: et neutri existit ipse dispois maali,
 ut reddat; alioquin uero existeret in illis dispoisum.
 supernaali numerus. Non est 2° tribulo. Ne q. facti unio ex-
 istat, seu speciale domi est; illa prodigiosa unio unde
 genita: ex hinc requirit uniois actus supernaali. Item q.
 operatio uniois, aut uniois uniois nulli potest dispois
 reddat maali: q. neq. operatio supernaali potest dispois
 recipit supernaali.

Assertio 2^a: lumen glorię non requiri-
 tur tanquam dispois maali, passiva, 1. reddat, 1. est acti-
 ua, ut tribulo uniois, ex essentia diuina tanquam ex offi-
 cio, seu obto, per se intelligibili, et uindicta, ac uindicta
 presentia: Hec assertio e. Ita omnes moderni Philosophi
 qui licet luminis glorię, tribuant est, officij uniois facti
 hic comparatione uniois; affant quoque officij dispois
 passivę comparatione uniois obtois precedentis ipse uniois.

Stony

39
Veri auctores notis firmant in primis hinc aliquos, & quos
videt, ut bene expendit. Bartheleus habebat 3°. ut caput est,
Finitis, & solus. Quos omnes solus, & nominatus. Van-
dem omnes notantes, et multi alii.

Ratio autem duplex est.
Una, & generalis; quod illa beat' intellectus ex Deo unio, neq; necesse
neq; ubi, neq; ubi est, ut ostendimus sup. alia & modo
posterior ratio est, quod ut Deus unio in intellectu nostro, non re-
quirebat ille presentibus luminis creati dispositione. Et quod in hinc
nullo ratione fundam. eligibilis. Et quod unio hinc, quod longe ma-
ior est, quod intentionalis, non requirit dispositione: sed illa tan-
tissima, est non respondet, sed ipsius videtur necessitate, ac-
cidentalit, & creati; quod unio ubi, aut est hinc luminis in creati;
non respondet; sed solus, & ad rami videtur representatione
creati, aut lumen accidentale.

Ratio 3^a. lumen gloriæ non
requiritur, ut gerat minus dispositione videtur effectus; ubi ubi
est ut ut fusa ad agendum dispositio, & non videtur actus. Tot
ratio est communis illi ratione, & eius singulos existimantes,
sicut agendi videtur videtur in nostro intellectu, & ipsi hinc
dispositio, & ubi applicari ad producendum unio beatum:
sicut solus oculari dispositione hinc, Pompeianus, & in hinc
na hinc ad efficiendum coloris unio; intellectus apprehensione ex-
istens ad videtur; sed ignis applicatus ubi ad produ-
cendum in ligno coloris; ab ubi ubi solus est, merito hinc
quod modo supponunt, modo produunt. 1° enim ratione requi-
ritur procedens, ut habentis perfectione dandi effectus, & non sup-
posita in causa, & est ubi ubi, & principium actus ex illa causa
na. sed lumen supernale est requiritur illud generat. quod est ubi
videtur, & principium.

Ubi ubi aliquos videtur ubi hinc
sibi requiritur, quod in se habet perfectione sufficientem
actus; sed intellectus noster non exigit ubi ubi ubi ad be-
at' Dei unio; alioquin hinc videtur illi nali; quod intellectus noster
non

Non e' uirtus uisionis beatis adaequata.

3.^a non minus, sed magis

ag'it gratia, quae naa: ut communiter obseruanti P. S. & Theologi
Apostolo 1.º ad Corinth. 12. dicente: Abundantius illi omnibus
laboranti: non ante ego, sed gratia Dei meo. Et si gratia, uel
sine dono esset tantum dispositio, s. conditio agendi, factus naa ex
gratia, quae gratia ex naa ageret; & infirmitas minus gratia,
quae naa: 3.º gratia non e' pura ratio.

sed arguet ex Auerro
in 17. dist. 17. art. 4.º consentiente Dacota, quodam ad uisionis
operans. Deu ipse ut obly scunt, atq; ut causa reuerentia,
ex intellectu ad uisionem, sed hoc sufficit, ut uisio reuerentia sit,
fructuosa: non enim omni operi reuerentia causa debet e'
inferentia: q. licet hunc ad duntaxat d'p'io clouans, p'ob'
uultu nollet producere uisionem reuerentia. 2.º hoc argum.
neque munus luminis disponenti persuadenti: neq; efficiendi
ad eiusdem luminis conditioes requiritur impugnant: nam
dicimus, intellectus completus, e' perfectus uirtute uirtute, ut
ex Deo agit ipse uisionem. Sicut, neque ostendit, intellectus esse
sola agendi uirtute, s. p'ob' agendi, & agentis operanti, & in
uirtute Dei uirtute.

Arguet Deum ex Dacota: P'io non
e' magis reuerentia, quae amor e' uoluntarius, & cognitio e'
fieri representatio, s. expressio obli; sed amor e' uoluntarius
& cognitione illuminante, quae se habet ut ratio, s. dispositio,
ut eliciatur amor: e' cognitio omni e' expressio, s. f'actus
representatio ad specie impleta, habente se obli ut ratione, uel
dispositio: sicut utriusque probabili pluri sent: docet: q' d'
am uisio beata, & quilibet alia nostra operatio, p'ob' e'
reuerentia, lumine, uel alio gratia dono, habente se ut fu-
ra agendi dispositio, & ratio.

Ob hoc argum' arbitror, non
d'it' ill' Dacota, si rationes tantum inspicimus, non e' im-
probabilis: imo indubitanter probabilior, & expeditior esse,

923

quæ Philosophia est regione opposita, quæ Philosophia erga operationes super-
 naturales influxu concedit donis gratis, ut æquale agendi in-
 tribus: de quo infra. Modo sciri primum, nego istud: nam
 voluntarij dicitur, quod est à principio ignorante, amorque
 propterea dicitur voluntarius, q. d. à principio ipso, & hi
 cognitio se habent forte ut volitio, est tamen debita eidem
 principio (sive volitio, sive ornato aliquo supernaali habitu)
 quod, q. in se continet totj volitui perfectionis, exigat con-
 ditiones sibi requiritas, ut voluntarie operetur: et tamen
 operatio supernaali ob rug excellit non ita presentibetur in
 natura nostra, ut ista exigat elevationis requiritj. Similiter etiã
 cognitio dicitur capere, seu facti representatio obli, Labij
 to intellu, t. etiã ab obli, influente, & exigente spuem ut
 conditionis de Philosophia.

Arctio 4. lumen non gerit munus
 virtutis actus æquale, sed tantj inadequate influenti
 simul et intellu, & natura ut partiali virtute. Istos plures
 est ista omnes modernos Philosophos. 2.º vero et omnes philosophi
 Senecas, & alios plures, & ultra; sicut celebres, sed præ-
 munias de necessario gratis influxu in operationes super-
 naturales pronuntias. Inad iam examinatio indigimus.

Disputatio 19.ª

An intellus non tantj interno lumine
 elevante, sed etiã per auxilij Dei ex-

trahens potest Deo videre.

Offendit in presentibj quibus facti, Thomisticj, Duranti, & societa.
 de seculo: quibus multa est adhaerent. Negant vero Philosophi hacten
 facti Kantz: no antiquiores, ut Capreolus, filusius, fenava & Ca-
 rteranus incerti vni s' aliquibus. Authores autem utriusq; sententij de-
 hincbe loci possunt apud Bipaldu disp. 3.ª. reb. 2.ª, & 3.ª. Jansij
 q. 12. art. 1.º. reb. 1.ª, & Jalar. tract. 2.º. disp. 5. reb. 4.ª

Disputatio au-
 tem hic de mente D. Thomæ, quem pro se loquentj allegat Philosophus
 298

2^a 28. q. 175 ad. 9. ad 23. Verum non nisi de potentia vel bon-
 dinaria, s. magis rebus verbanon ipsy loquuntur, tunc attendunt
 notatib; iustis ex allegantib; in 23. dist. 99. q. 2. ad. 7. dicentib;
Debet miraculose fieri; quod dicitur: videtur aliquis vultus creatur,
 non habere nisi dictionis vis, et tunc ad videndum Deo per crea-
 turam. Atq; ita intelliguntur, et sequuntur D. Thom., non tantum
 Durandus, qui ex facile iunguntur volit, sed etiam alii discipuli;
 ut Ioannes de Neapoli, Catharinus, Salabius, Lancelus, Vitoria, Gi-
 dius de presentatione, Salschius, Mombertus, et Antonius Pe-
 rez. Aliqui tamen, ut videtur Petrus Capreolus, et aliter notatib;
 amicus arbitratarius, Dico homo mutare sententiam de quo loquitur
 philosophus 2. ad. 2. dist. 11. rebus. 2. aphorismo 2. 2. 2. testimonio
 (ex citato ad. 7.) ostendens, ab ipso negari velle, quod vultus
 possit videre Deo sine humore immixtus; tunc vero, quod De-
 us possit facere quod videat vultus: et apponit 2. 2. exem-
 pty: scilicet non potest fieri videre, sed Deus potest facere
 videndum.

Sectio 1^a

2^a sententia affirmativa proposita, et probata. 2

Tempo: quod vultus beatae virginis non dandi a matre nostra,
 sed eius a Deo gratia supplicante humerum infirmis, s. by Sa-
 bidialis, qui habuerit non repugnat, vel libelo causae in gene-
 re vultus: vel libelo causae specialis, s. libelo causae vultus;
 vel libelo causae supernaturalis, ab quibus ista vultus a omni, qui
 habentur excogitari, et excogitari possunt ad negandum, s.
 disputandum, et vultus et vultus potestatis: q. nullus est vultus
 cum negandi.

Probo assumptum, seu maiorem syllogi propositum: q. 2^a
 non repugnat libelo generali causae, s. concurrens: quia dicitur Deo
 ipse est vultus omnium nostrorum operum causam. 2^a nec repugnat libelo
 causae specialis utraque: quia dicitur ipse Deus dicitur causa
 specialis vultus, influens per se in vultus sui creatur. 3^a neque
 repugnat libelo causae vultus, s. influenti in operationem vultus
 q. non est de ratione vultus, ut omnia eius congruentia habet, aut
 vultus

88
aut uisalia, aut uicenti interna: siquidem neque lumen ipsum,
aut saltem lux nostra corporea oculis perficiens, aut habitus na-
li, aut species impressa, est principij uisale, uicenti uisales, et
maxime se immanentes per operationem: neq; obij ipso est internum, li-
cet influat, ut Deus, l. Angelus, principij uicenti, nempe na-
l. uisuali. l. tandem neq; repugnat uisale causis uisualibus.
q. Deus sibi in se habet omnes supernaturalis perfectiones, non mi-
nus quidem, sed potius magis, quod lumen uisualis: Deusq; ipse non ta-
men eorum gratia, sed eius uisualis potest producere habitus superna-
les, ut ergo ad in peccatore uisualis abq; denique modo ut ob-
iectum causa e' supernaturalis uisionis, in qua et uisuali, et lumine
concurrit.

Considera. Vel lumen e' principij uisale receptiuum
licet, et actiuum uisionis, ut aduertantur operari uisualis, et attenti-
que J. Aldobende disp. 11. sec. 2. n. 3. Vel non e' uisale, ut uenit, et
communis naturalis sentit dicitur. si uisale id: non propterea e' insupple-
bile. Et q. licet exigentibus requirit, ut receptiuum, non tamen pro-
pterea requireret ut actiuum, atq; ita neq; simpliciter ut uisale: sed
potest Deus aliter producere influat, que ex natura sui producere debet
et ipso lumen. tum q. uisuali, l. natura recipientis, et agens uisualis
lectionem non potest non intelligere, et uidere, et hanc lumen neq;
agat, neq; recipiat. Et q. gratia habitualis potest generare munus
recipientis uisionem. Sed generat munus illud agendi, non tam-
em, l. uisuali partialibus recipientis, et agens: siquidem ad rec-
piendum non requiritur omnino necessitate specialis perfectio.
tum quia uel lumen non requiritur sicut uisuali, ut primum
uicenti uisuali; non enim dicimus, lumen intelligit, aut uidet:
sicut dicimus, uisuali intelligit, potest uisuali uidet: uel saltem
non requiritur lumen ut substantia uisualis, que proprie uisualis,
cognoscit, et amat; uero uero potest accidentalis, qua uisualis,
cognoscit, et amat substantia.

si autem uisale non sit ipso lux
en: iam factus erit eius supplementum per extrinsecum. Hic omni-
potens, l. uoluntari elevatione, et uisuali contribuit: neq; ut dicitur,
Causa

proportionalitas intrinsece uisionis; postea per eleuationem, seu as-
sumptio Dignitatis proportionalitas est extrinsece: Et quidem proportionalitas
est pars totius causae adaequatae; alio, ita proportionalitas partium in-
trinsece, quod est antea habebat; et partium extrinsece, quod ge-
nus continentium postea habet. Cuius ueritatis dedimus in his,
et proxima rebus exempla.

Et nihil sane notius est, quod ex parte
causae adaequatae componi, s. scilicet, aut coalescere ex duabus parti-
culis; quarum unaquaeque pro sua ratione non tantum intrin-
sice, sed extrinsece, s. in habitudine est partem saltem potentialiter
totius causae; et sic inaequale tenet totum effectum, in quo ha-
bitum, et inuenitur uno influente indiuisibile totum, seu abstractum,
et sponte, s. inflata causa influunt.

Et arguunt, et proceden-
ti in statuatio: in illis antea erat intrinsece inproportionalitas:
et postea non est intrinsece inproportionalitas: quod est intrinsece
proportionalitas: quod tenent ad intrinsece proportionem carentiam
ad intrinsece proportionem: quod inuenit debet mutari.

Nihil
solennius apud aduersarios, qui ambigunt istam proportionem,
et inproportionem uerbis disputare. Et tamen proportio
uel inproportio in unoquoque genere applicata, s. inestibus,
sive relatione uel inestibus, que in rebus rationibus, s. inueni-
untur, et adaptantibus, s. potentia differentia: s. unde, in illis an-
te, omni eleuatione erat intrinsece proportionalitas, et inproportio.
Sicut enim (sicut est in ante operatione, s. est in est) proportio
natura quidem naturaliter, et obiectualiter; quod est in
intrinsece; sed a Deo gratia eleuationis, seu intrinsece, seu ex-
trinsece lumine. inproportionalitas uero, sufficienter, seu gra-
tiose; at non nisi negatiue possit; non autem positivie:
nempe non habetatur ratio ueritatis aliquam, est extrinsece,
sed non progressa habetatur identificata, aut est inuenit,
aliquam formam, finalitatem, aut inproportionalitatem ueritatis sustinet,
aut diuino, adhibetio.

ideo

Idco argumty evidentes retorquetur: nō nullus intrinsece, & essentialiter est improporcionatus ad visionē; non enim ē per seam essentia proportionatus: & postea iam non est intrinsece essentialiter improporcionatus: q̄. sibi intrinsece essentialiter proportionatus: q̄. transit à contentia essentiali proportionis ad essentiali proportionem: essentialiter iḡ. debet mutari. Inord. q̄. aduersarij, & omnes catholici huius respondeant satisfacti nos Thomistico responsum volumus.

33. Nullus effectus potest oriri ex aliqua causa, nisi in ipsa causa supponatur pot̄. à causa enim in se non potest non oriri effectus: & visio oriri non potest ad nullu, nisi in illo supponatur pot̄. Distinguo autē, & requiritur: nisi supponatur pot̄, aliqua, scilicet: omni, seu aequata, nego. Nam si causa partialis, & obediens est, ut nāa nostra, non requirit pot̄ aequatam in se (sicut nec identificatam) sed tantū inaequatam: sibi enim est, si pot̄ aequata existat in causa aequata, nisi simpliciter, sed complexam, nisi resultantem, & adaptatam: ut iam ubi exemplū, & instantiā ostendimus.

34. Non potest oriri causa potest, seu in actu 1° per se, quod se habet ex parte actus 2°, sed nisi nullus per se intrinsece antecedens eluctetur ad visionem, nisi supernaturaliter suscipit à Deo, nisi ipsi actus 2°, seu habitus se ex parte istius; nempe vel ipsa visio, si considerat Dei immutabilitatem aditorem: nullus non potest habitus supernaturaliter potens, nisi per intrinsece sua antecedens. Concedo maior: & itaque minor: nisi supernaturaliter suscipit à Deo, intrinsece, modo applicatū, seu ardentem, & inhiantem; quousuenter sentit, & inhiantem, nego. Illud autem est ipsa omnipotēta decreto suo ardentem, & ardentem nulli, & tanquam actus 2° sume potens, se considerans, s. applicatū nulli, itaque profertur potens dominans ad conproducentem visionem.

35. Habemus, quibusdam exemplis contra ista, & similes obiectiones in se longo disputari, seu in causa multo magis incepta, & distincta, nempe in notis sacramentalibus, x. Hostias, fuses, & alios dicuntur spiritus causare gratiam,

Et quod possit eam diviniter causare alij quoq; affiant. Vel
 q^o et causant sine intrinseca qualitate elevante (ag^o Ag, oley,
 aut verba) ut vera, aut longe probabiliter sent^o nobis. Psycologi
 familiaris, docet: alia, Ita habemus apertis intentis. Vel cum in-
 trinseca qualitate, quae (licet spiritualis, et rei materiali intervenit)
 videtur habere. S. Thomas q. 27. de Veritate, art. 4. ad 3°, & alij
 in locis communiter allegati a Holst^o q^o etq; intentis habentur.
 siquidem ea qualitas, et longe inferior sit, quae gratia sanctifica-
 ta causanda, non potest non indigere speciali Dei adiutorio,
 quod, et intrinsece non sit, aliqui procedebat in quali-
 tate infinita, necesse est, ut ipse sit extrinsece.

§ 4. Ergo modo
 nullus est in beati lumen intrinsece. Probant itaq; 2° q^o nihil
 minus agit, aut movet Deus, si ad aliud lumen scintilla, siqui-
 dem semper ipse est causa supernaturalis, et specialis visionis, ut
 verus istius author. 2° q^o Deus, si solus scintilla et intellectu, non
 sufficit, nec gerit visum lumen, aliqui videlicet produca-
 ti illi visionis, siquidem ita non potest produci etq; a lu-
 mine, utpote quae ipse per se ipse. pendet a suo principis: huc
 quia identitatis et productione sui, et est qualitas modalis.
 Hinc q^o est reflecta suorum principiorum in seipso; atq; ita effin-
 dicitur mutare non potest.

Itaq; itaq; ad 1° probationem verq; et
 esse difficultatis omnibus communi: videlicet minus scintilla De-
 us 2° q^o quanto producit. calorem et calore, aut et igne, quam
 si solus et calore producat: vel quibus et, sacramentis, aut sine
 facram^o: vel sanitate, aut opem et gratia, aut sine gratia: si
 visionis sententia caloris et specie, sed sine ipse? Sed q^o pro ma-
 joribus, maioribus, et minoribus agendi non sum ex maiori,
 aut minori effectu, siquidem ita responditur et unus: sed ad ip-
 se actionibus ut valde, seu modis agendi, quorum unus potest,
 et debet, ut Deus solus producat effectus, alia vero ut Deus
 et creatura. Quod si ita habet sufficienter perfectio, et
 est influere, ut causa specialis indiget. Nunc non habet.

iam

supernaturali uisioni opera. Nota igitur schola cy fidelis, et alij
in his prorsus disp. memoratis, constantibz assiat, idqz p[ro]p[ri]e
dicentibus actus, et completibz per gratia[m] eius actus in quor[um]
supernaturali uisioni operatione genere.

SECTIO 1^a

Enumerandus, et refferendus Theologiae sentent.
in negandis fundamentis.

Nihil ferè uehementius impugnant moderni Theol[og]i, qu[am] ista
partialis, uel p[ar]t[is], s. distinctis immediatis, et p[ar]t[is], quor[um]
notia schola obedientialis appellat: Et quidem inuitabile
est rem adeo serig, atqz magni leuis dogmatibus implicata,
illi imp[er]at argumentis, qu[ae] uel generales, remissiqz; locuti-
ones s[unt], s. non nisi logice fallacis imaginarij figuratiues.
Et tamen ea. p[ar]t[is] oblongica est, et uer[um] ordinis gratia[m] altera-
ti, ut sua tenuitate decernit Tomes disp. 3. ab. 5. s. 3.

17. g. h. a.

Et recurritur fundandis decernunt ab auctoritate D. Thomae,
qui in disputati q. unica de Veritate, n[on] tam[en] concedit
adhibend[um] ad sciend[um] referenda, non uero ad agend[um].
Et 3^a p[ar]t[is] q. 52. ab. 4. d[icit] q[ui] ad h[oc] sacrament[um] non s[unt]
qui non alij gratia[m] causand[um] p[ar]t[is] recit, nisi per uirtutem
spiritualis distinctis eadem sacramentory rebus materialibus, fu-
entibz tamen, et Johnsonibz. Non q[ui] ip[s]a faciant, habentia
distinctis gratia[m] distinctis, nisi ip[s]i d[icit]ur. Neq[ue] in mentibz
D. Thomae uenit illa notio[ne] Theologor[um] obedientialis con-
tinentia ip[s]i naturi succiens.

Et nihil nihil remittit,
aut tenuis opponi p[ro]ferat: nam, etiam si questio una D. Thomae
auctoritate decidenda foret, et etiam si ip[s]e pro illa p[ar]t[is]
obediencia[m] allegari non posset: duo illa, et distincta loca
impropria u. s. q[ui]dem, nam cy p[ar]t[is] receptua est natura
adquata; actua uero obediencia[m] est inadquata, eaqz
inaligne Diuino eluacioni beneficiis sine uirtute, iure distincto

g. d. e. f.

Id est optime dicitur non homini capax simpliciter, ut recipiat
 dona supernaturalia, non vero ut ea producat: nam si nihil aliud
 sonat, nisi Deo posse ea dona naturae producere, quod verum est: Deo
 vero, posse ipsos naturae illas sibi adquirere, quod falsum est.

Quaenam
 arguendi ex D. Thoma locus inephorus adhuc est. hunc q. hic non
 disputamus de potestate obedientiae activa singulari verum circa om-
 nes effectus subiective, quos magni nostri Theologi negant cum
 S. Magno; eamque acriter resistit S. Lopez q. 22. de sacramen-
 tis: sed tantum affirmat de speciali, et convenienti naturae in ordine
 ad illos tantum effectus, qui ex se postulanti oriuntur ab ipsa natura ut
 si actus supernaturalis. hunc q. ea virtuti superadditis in faciam-
 entis necessitas, non impugnat potestatem potentis, seu potestatem pro-
 ducendi gratiam, sed tantum adaequat, et naturalem; maxime vero
 cum illa supernaturalis virtus creata non sit adaequata, ut potest
 se inferiori effectui producendo, nempe univocitati gratiae.

Quaenam
 illa potestatis et potentia credi videtur, seu essentialiter naturalis, et
 supernaturalis simul: naturalis quidem, quia identificata est cum natura: su-
 pernaturalis vero, quia specificata ab actu supernaturali, seu necessario
 distinguenda in eodem ordine cum suis effectibus: est igitur chymica
 illa obedientiae activa potentia.

sed ista obiectio patitur in
 primo in ista in passiva potestate, quae in ipso est aduersario con-
 uenit naturae per identitatem: ista est naturalis: et specificatur
 a passione, receptione, unione, et informatione supernaturali; atque
 ista est supernaturalis, non minus, quae potest illa activa ab actibus.
 Et ne propterea potest passiva obedientiae, simul naturalis, et su-
 pernaturalis, atque chymica. Unde patitur obiectio in ista in
 principio producendo, seu in potestate remota producendo:
 nullus enim catholicus negat, naturam, aut potestatem naturalem ve-
 re producere supernaturalia; atque ista est passiva virtutis, totius-
 que producendi, seu principij adaequati, et potentis: tam igitur est
 naturae principij, et potens, aut remota, seu radicali potentia,
 simul

finis naturalis, et supernaturalis. Tandem inde opponimus in
 ipso potest proximo nomine, quod D. D. Holt (ut uidebitur)
 reddunt intellectui, et uoluntati, licet eis negent nomen intellectus.

Iam pro omnibus resp. ex potest
 in se, et essentialiter naturalis est, intellectus uero, sive in ipso suo
 supernaturalis. Nec specificatio potest naturalis a suo supernaturali
 est repugnans: nam specificatio est, uel specifica contributio,
 uel notitia eius contributioni declaratio: quae non numeris, aut
 declaratur ex suo, tanquam ex aliquo intrinseco, sed extrinseco:
 atque ita naturalis a supernaturali denominatione, speciem, s. de-
 claratione accipere potest. Inod, praeter allata exempla, et ipsa
 ipsorum apprehensionem, stat: h. a. paritate rebus creatis, quae
 specificatur intrinsece per ordinem essentialem ad accidentia,
 potest uisum, s. operationem: extrinsece uero per ipsa accid-
 entia. h. a. paritate entis ueri, et reals, quod hic non
 raro explicatur per intrinsecum ordinem ad obiecta, et en-
 tia rationis, ut repugnancia Hegesim; s. eius negatione cog-
 nito. Iam a paritate potest permanenti uariabiliter ordina-
 re ad actus transientes.

3) argum. (quo maxime disputat
 inter alios D. Godoy disp. 18. §. 1. n. 9.) sic proponitur. Non
 potest intellectus intrinsece, et causare unionem uel uitalis, quia cum
 ipse ut supernaturalis intrinsece, et causat: est enim illa uita-
 litas, ipsa Dei unio, quae per se finaliter est supernaturalis, non
 minus, quae uitalis, ut potest per se exigens: finemque uita-
 le, et supernaturale; ad intellectus non potest intrinsece unionem
 ut supernaturalis: alioquin eorum praesentia esset uel causa ad qua-
 ta, sive sub omni ratione in suo ordine; nec praesentia cog-
 nitionis naturalis, quae uitalis, et naturalis, et ideo continet uel causam
 ad quae uitalis: s. nullo modo intellectus per se unionem
 praesentia: sed quae praesentia, et potest actiua est super-
 naturalis, nempe lumen ipsi, cui ea est naturalis, sive essentialis.

Constat: calor ut quatuorliba
 comparatur ad calorem ut octo producentem, ut cum non intrinsece,
 nisi

Supernaturalis: si ipse habitus est species, et tamen naturae est causa
 non adaequata, siquidem utrumque, aliter utro indiget. 1° ut quicquid
 causa creata, quae continet nos effectus ultimum naturae, non
 tantum utrumque, s. caloris. Q. g. red est ut ens; siquidem calor, ut
 habet facultatem est ens reale; non minus certe, quia uero beatam
 facultatem est supernaturalis: iam q^o si siquidem ad obiectum obiectum;
 causa creata infertur in calorem ut causa generis adaequata, et
 excludit uero ipsius Dei causalitatem, quae sub ratione entis ne-
 cess. et, et dicitur dicitur.

Not q^o iam in obiectum in forma
 respondendi ad hanc. Concedo: mai: distinguo min: in illis
 non potest dicitur utrumque ut supernaturalis, utrumque causa adae-
 quata est creata, scilicet: tantum inaequata, subditur quo
 naturalis, s. supernaturalis, scilicet: obediens, nego. Et utrumque; ut
 am nego 1109. Si enim potest obediens media quidam
 ut, et uirtus (et si appellatur ab Augustino infra allegan-
 do) inter naturae, et supernaturalis: q^o licet per se non sufficit
 a habitibus supernaturalibus, ut sufficit natura, seu potest superna-
 talis; et ut naturalis naturalibus sufficit, neque dicitur, nam pro
 supernaturalibus, et indebitis, ut dicitur supernaturalis: capax in-
 men est, et apta, seu congrua physice per se, ut dicitur a gra-
 tia, seu potest supernaturalis, naturalibus perfectioris rationem
 a habitibus supernaturalibus habitibus, et quidem proximioris, seu ma-
 gis idoneis, quae inaequata, atq; ita est, s. physice non indigna
 supernaturalibus; neq; ita est aliena, ut ad eundem naturalibus non
 exigatur: ut perficienda.

Ad probationem in argumentis adiunctis
 1°: nulli est naturaliter et supernaturaliter operationis: nam
 in illis: sed dicitur causa adaequata in suo genere, s. potest
 ut minus inaequata operationis naturalis; q^o et naturalis non
 est aliqua perfectio supernaturaliter perfectionis, sed potest
 est perfectionis carere, s. limitatio, ut potest pura uirtutibus
 esse supernaturalis est peculiaris, utrumque; excelsa, non uenient
 omni cognitioni uirtutibus: causa q^o, quae sola continet, et
 producit

producere potest effectus sibi naales; non propterea sicut,
 & potest sola producere sibi supernaales.

Iam tandem ita s'ia.

Nam dicitur, illud caloris remisi cum intenso sparsi ex'ple;
 & falsy, & inepty e. falsum quide, nam calor ut quatuor, in-
 tensus inaequale obedientialiter s'ally calory ut octo: ut s'ly
 scilicet producat, sive adhibet alio calore ut quatuor, sive ele-
 uatus s'atineret a Deo, qui non tanty ferre, sed etig ex'ca
 abusi potest producessi calory intensy. in eplum dicit; Quis
 q' calor intensus non erigit omni a remisi; ad uisio supernaaly
 erigit omni a naa, in qua propterea ut causa sibi maali, &
 clonabili, melius s'itiches, qug calor intensus in remisi.

Hy q' in

calore, quilibet gradus adquate s'itiches, sive sparem grady: &
 sicut ex omnibus raris gradibus s'ponitur causa adquate, ita
 ex omnibus effectus gradibus componitur effectus adquate;
 ut nec intellus, nec lumen est unus gradus, Luna part ca-
 usy potens producere scotum unam effectus, seu uisioni par-
 tem: neq; uisio e unus, s' multiplex gradus ex alij minoribus
 s'ponitur, quoy unus a solo intellu, & alius a solo lumine
 produci possit, sed necessario, essentialiter, & indissolubilitate tota
 uisio, & quoy eius uisa, e facti perfectio utriusq; potest, &
 supportat principy, alioy ut clonaly, e aliud ut clonaly:
 potest e' intellus s'ic causa: partialis ex parte sui, seu par-
 tialitate causy, e totalis ex parte, seu totalitate effectus:
 licet calor remisi non possit non e' partialis ex parte sui,
 seu partialitate causy, e' partialis etig, seu inaequale in-
 adequatione effectus.

sectio 2^a

Mirabilia, nouaq; absurda referuntur,

& e' deteguntur.

Deo. quidy s'olis (quos gradus dicit, partim uero sequi-
 tur s'olnet l'p. 3. att. 9. v. 3.) noua, miranday, incommoda
 inferunt ex nostra s'ly obedientiali uelitione tradita.

frimj

20
Divinus est: est potest in naa esse aliqua gratia iustitia, et remota re-
rum supernaturalium: qui error semipelagianorum erat.

27: frus-
tra assignari talibus supernaturalibus: ne potest illa obedientiam
esse se idem, gratiam habere sine actu supernaturalibus, et a Deo scri-
ta voluntate, et utriusque adiuta, et ad unum extrinseci elevata
fuerit eos actus producere. Ne frustra fiant per se, que per
pauciora fieri possunt. Similiter opponunt, frustra requiritur
indivisius caritative sacerdotibus qualitates ad lucrabilis con-
secrationis, s. ad fecerit abolitionis.

29: non fore necessari-
am sufficientem: siquidem naa, per se sine supernaturalibus: id hu-
manum esset nullum habere rationem. 30: neque necessariam fore gra-
tiam quoniam, que videtur hinc synodus definiti. 31: 6. can. 3.
32: denique, neque necessariam fore gratiam cooperantem, seu co-
efficientem, et cooperantem gratiam. Mirum sane est; alia mille,
et hinc numero non adiuncta fuisse absurda: ut necessariam
non fore. Christi mortem, et redemptionem, neque Divinum potest esse
salutem, misericordiam, et providentiam: aut omni hominum fore
Deum; nullumque requiri veritatem genus propter nam rationem: aut
denique vel nihil omnino esse, etiam potest, vel veritas regnare
Christum. Omnia enim in incerta pariter foris, s. re-
motam; et remota illi que inferi per se, s. talis potest
quasi opinione, et philosophia: ut si quis probare hude-
ret, potest distinguere ad animam, aut e contra non distinguere. 3.
facile alioquin anima esset Deus, neque Deo alio indigeret,
ut potest per se operantem: aut e ista, animam fore lapidem. 4. in
capacem gratiam, et beatitudinem, ut potest in se non intellectus:
aut, ita potest, aut hinc fuit, omnes colligere, et rationate
Christum.

Et quidem iustus, et proximus, aut non remotus,
nos ex ista opinione inferre possumus ea ipsa absurda, et
in advertentem incommoda retorquere, que nobis obijciuntur. 5.
enim si naa non sine supernaturalibus inaequale, seu
imperfectum

patet evidentes. 17. q. omnibus nōdy ē, error semipelagianorum
 fuisse, non quidem ut ipsa nāa, s. huc innata pot. adiuvari,
 à Deo gratiore non possit, siue quod in x ob eam rāabiliter
 excellit capax non sit, ut ex ipsa operetur gratia. Dicitur tōdem
 enim hoc catholici ē, sed ut ea ipsa nāa sibi sufficiat, siue ut
 non indigeat gratia Dei pro primis actibus operibus salutandis.
 De quo legi potest D. Cuius Dialogum. 1. de gratia cap. 5. & 6.
 Quodam non tantum semipelagianis, sed catholicis quoque, si-
 dei propugnatoribus ignota genibus fuit, et modo inuicem
 et arida uideretur ea apud recentis Protes celebrata hui-
 usmodi, nempe in eis nāa potens, et pot. nāa, siue in eis in-
 lum, aut uolunt. potestem, et pot. s. uoluntem proximo con-
 nem eiusdem inlum, et uoluntatis, siue tandem in eis principii-
 um quod, et omne principii quo operandi. Non enim inuicem,
 sed magis soliti erant Augustinus, Boetius, et ceteri. Illi
 uidentibus impugnatores in negando, quod nāa sit potens,
 quae quod sit pot. siue in nāa (quae nomine pot. nāa sit
 comprehenditur) ab hereticis dicebatur impotens, adaequata
 ex se potens; à catholicis uero negatur siue sit potens, sed tan-
 tum uidebatur potens inadaequate, secundum quod, et ex gratia
 indigentia: hoc male asserbatur et potentia adaequata, et
 simpliciter talis, nempe sufficientia; ipsam uero asserbatur
 inadaequata secundum quod, et insufficientia.

Ad 17. in talibus
 proxima disp. dicimus, habitus requiri ut inactia primordia,
 magis, nāa perfectiora, et debita progressu uideretur quibus
 dono, aut eius ipsi actibus. De qua questione, uel de oper-
 hincose necessitate habitus rācho uideri potest Gregorius
 disp. 120.

Ad exemplum ueltem exactiori dicimus, obicere,
 et uideri et debita illius necessitate ratione: ipsius quoque
 uires iusta gratia aduoluntati producendae, sicut uoluntatem
 efficiendae actibus nullo solido, aut eius probabili fundam-
 à D. Cuius uideri. In regula uideri potest carminata

à S. Bernal sup. 15. de sacramenti. Verum persuadeatur
quidem, & admittatur illa characteri attributa ea necessaria
sibi potius circa effectus transientes, seu extrinsecos; hinc illo
sensu, quo attributa habitus supernaalis circa immanentes ef-
fectus solet reddi hinc alio longe minus, q̄ gratia, s. Luciani.
ha non exigebat procedere à characteri, et faceret; nisi
vero uisio beata à lumine, et intellectu.

Ad 37, 38, et 39. uno
verbo diximus, sola nomina, non uero argumenta multipli-
cari: etenim gratia ut sufficientis, ut frequentis, atq; libe-
operandi requiritur, et omnes fatemur: et euidenter hinc est,
satis (imo et uisio, ut credimus) ostendit nobis satis infirmi-
tas, seu imperfecta trinitas, et uisus, qui nisi gratia ele-
uante, et auxiliante nihil salutare, s. supernale sperari
possit.

Illud tamen, quod in 30. ipso absurdo de Tansenij
nomine indicabatur, pro ostensi ridendū ē: ut ipse iniquis
contra illius erroris historiam, et experientiam parabolis inquit
Nam in primis Tansenius, et Tansenismus damnati s̄, non
q̄ gratia sufficientis negant, sed q̄ tam ex efficaci confun-
dunt; negantes nihil esse uerū, sufficientis, qui effi-
cax non sit; ut in ipso Thoma Di. Innocentij 10, et 11.
vanderi. T. Bullis clare legitur; nec non in eiusdem Tan-
senij libris, atq; in ipso tam propugnatoribus, quam
impugnatoribus: de quo eruditus, et celeberrimus Iohannes edi-
dit, inter alios, notus Dupalda. Ius q̄ longius, et cla-
rius pro huius doctrinā nobis (quā non ad istū, sed om-
nino fieri ad tractatus de auxiliij operant) ostendit à
Tanseniani, nemo uel mediocriter attentus dubitare po-
test, uel etiam dubitat. Et sane Tansenius nulli unquam gen-
ti adeo inuicis, et infensus se uoluit, ut foret; et ipse
et nobis, ut ipse ipse, iniqua uita, libris, peregrinationi-
bus, allegationibus, et discipulis, nimis uelut, et p̄ se reliquit:
quod etiam solus Tansenismus tam fidei, quā infelicis

discipulatu

12
121
disputatum prosequitur: quæ quidem magna est nostræ Religionis
& fidei, nec non ingeniorum triumphus gloria.

SECTIO 3.

Quod est continentia activa probatur. &c.

Est quidem ostendi potest in ipso, quæ dedimus principibus
objectionum solutionibus, ac impugnacionibus. Fuit ipsa necessitate
infusus à natura profecti non minus immediata, quæ à gratia,
vel habitu supernaali: quæ immediationi necessitate proxima
disputatio uberius tradit. Non potest autem non respondere potest
seu continentia activa in natura à qua actus immediata oriuntur.

Methodo

Vero precipue, et directe probatur ex titulo specialis perfe-
ctionis nature, et intellectus. Principium vere agens aliquo effectu, non
potest non esse in seipso x. specialis perfectionis, quæ similis est ipsi
effectui; sed natura, i. intellectus hominis, et Angeli est vere agens
et effectus: et est etiam unioni similis x. intellectus, et natura, seu
essentia sui perfectionis speciem; q. vere simul est ipsi unioni
x. perfectionis sui essentia. Consequens est legitima: maius videtur
per se nota ab ipsis omnibus ceteris nostris questionibus casibus in-
ductione. Constat etiam ipsa aduersionis operatione, quæ rationem,
vel specialem, i. sufficientem intellectus et unioni similitudinem
negare censetur, ne actus actus et similitudine recedere cogi-
tur. Constat in super à priori: q. omne agens communicat sui
perfectionis effectus: agitque, propterea ea forma, qua similis est
est illi. Et ideo dicitur, sedes, fuerit, et alii comuni.
Per dicere solent, sed agens, i. generandi potest in parte
Divino et ipso nature, seu perfectionis absolute; non vero la-
ternitatis; q. natura, et non latente de simili est filio.

Idque

ipsum alia sidetate demonstratur: q. si intellectus esset supernaalis
sicut lumen, ipse per se adequatus in suo genere, i. in seipso
est liber in seipso, non tantum, ac modo illo in seipso dicitur
lumen; q. sicut modo lumen est, et tunc intellectus esset simili unioni:

fracti

posset Deo videre, qualenus naturaliter habet Deo saltem im-
 perfecte cognoscere, elevari non potest: et ideo sensus corpore-
 us (maxime vero brutus sensus) a. omnis, utramq; doctrinam
 non potest elevari ad videndum Deo, q. nihil ex natura sua e-
 st incapax se naturaliter cognoscere, et sic imperfecte; quatenus ni-
 mirum extendi non potest eius distinctio extra se naturaliter ob-
 jectum: quo eius nihil volentibus nostra deus complens esse
 videtur Deo: est q. ob istam rationem intellectus insensibilis videtur
 Deum: habet q. naturalem veritatem, et immensitatem actus cum
 visione agenda similitudinis.

Comparatur iterum. Vel lumen non
 est vitale; atq; ita perfectio vitalitatis insensibilis con-
 trahit iterum vere simile se vitali visione: non enim in utroq; prin-
 cipio similitudo deficere potest. Vel e vitale: q. adhuc videtur
 se ipso simile e visioni in vera vitali perfectione. Probatur
 iterum. Nam q. quod lumen vivat visione, non videtur quominus
 eius intellectus vivat eadem: quin potius perfectius videtur, quatenus
 videtur, et agnoscit Deo, saltem vero ipsa naturaliter videtur, non
 vero luminis qualitas. Nam q. vitalitatis intellectus vero agentis
 immanentes visionis requiritur, ut intellectus elevari possit: q. et
 perfectio supposita, et per se requiritur in ipso principio agen-
 te: est it. ipsa fit saltem partialis, non potius fit pars, vel
 altera fit, qua ipse principium agens simile e effectui. Atq;
 ita e ipsa forma immensa, et virtus visionis producenda. Con-
 tra dabitur requens disputatio.

Disputatio 21^a

An lumen sit intellectui adaequata virtus
 ad agenda visionem beatam?

Prima si. affirmat illa vitalitatis adaequatione, negatq; propterea inad-
 equatam circa supernaturalia virtutibus, seu potentibus visis, sic post
 Aristot. fito, omnes spiritus hominis, sicut aliqui, seu si visus per se habere,
 seu utroque visione, ad optatum, et visum, si ita declinaverint, ut pro-
 pra a multis referatur, sicut Augustinus, Lactantius, Thanas, Jemel, et
 maxime Albertus, quorum testimonia, et iudicia examinat disputatio
 a. g.

lumine ipsa quoque uisio facta multum, seu naturalis partibus, et partem super-
naturalis: quod uisus eius primus, et adequatus non est spiritus, sed multum ex naturali
et supernaturali, sed pure supernaturali, sicut ipse lumine habetur.

1. in hoc dictum maior propositio talia uisio est celebris. *Ps. cxxxviii: pax
sentis, seu possidendi huiusmodi antesignano. Daneg, qui aqua bibat. ca
dis. 3o n. 10. dicit: hinc audio uisio beatifica quatuor ad uisum pro-
cedit a principio indubitato naturali, et habet ad uisum aliquid a naturali.*

2. eadem ipsa propositio, que uera est in sensu negativo, falsum in conuen-
tione, et habet in sensu positivo: nempe operatio, que supernaturalis
est, est etiam naturalis positivus, sicut perfectus, quatenus inuentione
fieri natus, tanquam operatio immanens per se ipsa, uisus huiusmodi, sicut
geni omni a perfectione natus, a sua positivus, et effectus, sicut in se, seu
quodlibet, abq; omnino immanens, abq; ita ut actu immutabilis omni-
no, sicut per se ipso denominans natus uiuentis, et uiuentis in se, sicut im-
mediatis, ut prox. dicitur: existimus. in ratione est naturalis negativus, sicut ex-
cludit a supernaturali, quatenus illi operatio naturalis dicitur quod est a
sola natura. cui naturalis uisus sufficit, et uisibile, abq; supernaturalis
non requiritur, ut in re. et prox. dicitur: existimus. in humana uisio
est naturalis quoad perfectionem, non uero quoad imperfectionem naturalis.

3. minor eiusdem syllogi propositio apud talia est, que illa naturalis
datur, et supernaturalis datur multum in aliquid nobis inferendum. In
primi enim panibus cludendum multum cuiusdam inuentionis
et uisibilis, sub talis inuentionis, ut ita loquar, et uisionis: no ta-
men. 1. non est uisibile, talem uero sufficienti modo, nempe conno-
uitio, non enim cognoscit, et uisibile, quo modo. 2. uisio est uisio
etiam eminentes, non enim est uisio reblati uisionis imperfectionis,
omibus, seu uisionis perfectio sine imperfectione; imo non est quasi-
tas in perfecta, ac uisio ipsa, ut ipse dicitur sine finali uisionis
perfectione, ad que debet designatur, ad quam etiam non sufficit
sine alij principij, ut in illis, et oblio influentibus.

Deinde: quod non semper uisus, sicut nec causa refundit
sua imperfectiones in effectibus: naturalitas autem est imperfectionis ut
ipse defectus excelsi repetitionis: quod naturalitas uisus nobis inhi-
tus non refundit in omnes eius imperfectiones. *Assumptum
probatum*

probatur exemplū. sic enim calor, qui immediata stirpandi virtus dicitur,
 seu adequata, seu inadeguata, ut vera philosophia docet, non refertur imper-
 fectioni accidenti in ipso igni fiam, quæ producit. sic potest generati-
 ua hominum, s. humana, quæ qualitas etiam ex adversarios dicitur,
 non derivat in fiam, leonū, s. in unionem, aut spem humanæ defectu rubei
 vel aliquo accidenti imperfectionis. sic species naturalis est illa quæ habet
 se supernam influentiam in actum fidei, non dat illi naturalitatem. sic vol-
 untas nostra, quæ in se fideliter est voluntaria, seu in voluntaria, et mira-
 biliter illaudabilis, nec non de impudicitia, quæ honestati capax, in com-
 munitate naturali operationi, ut s. q. amoris benevolentis, s. proximoque primo.
 benevolentia habet illam illaudabilitatem, aut capacitate impudicitia, et
 honestati. sic nec qualitas sacramentalis, nec sacerdotale characteris,
 duplex est et. Potestas videtur sanctitatis productiva, communicat ei-
 dem unitati, vel intensiori illius qualitatis impermanentiam,
 s. in unum, et conatū characteris opposititatis quæ per se mota-
 ti, et ipso damnationis habet.

Tandem ipsa luminis virtus nobis offert exemplū: ea enim est insuffi-
 cients etiam in ordine supernaali ad unionem producendam: quia de regulis
 necesse est influentia sortitur, ita est, ut ipsa vis ex se, et etiam
 exigat vim non tantum a lumine, sed etiam ab obiecto pariter immedi-
 ate: respicit, s. visio lumen ut virtute, aut principium nobis super-
 naale complecti sibi inadeguata, et insufficiens. Nam licet ipse lumen
 includat a solis vis adequata, et sufficiens ex parte obiecti, s. in hunc
 vis ipse sibi non est, non est tertia simpliciter, adequata, sed tantum ex
 parte, atque ita partialis, et secundum quid. Tam si arguo: ea insuffi-
 cients, et partialitas luminis dicitur non refundit in unionem,
 non enim ita est insufficiens, aut inadeguata sibi, aut vis Dei videndi
 in actu, s. sicut lumen est inadeguata, et insufficiens sibi, aut vis in
 actu, s. ad non obiectum rationis, nisi quod non omni fidelitas virtutis
 in adequata, s. aliter vero, sicut maxime negativa, et imperfecta
 debet communicari effectui: quod neg. naturalis virtutis nostri debet com-
 municari unioni, sicut illud ipse virtus inadeguata asseratur.

Debita a priori sibi s. in genere, s. illi negatio, s. des-
 fectus perfectionis tunc solum communicatur effectui a virtute, s. hoc
 est sola, s. adequata, non enim ab exigua remota, aut inferiori tantum
 virtute

Virtute omni potest effectus magnus, intensus, aut superior, alioquin, ut dicitur, a
 nulla virtute ostenditur. V. in specie: nam propria intellectus nostri naturalis
 duplex est: una metaphysica, & essentialis, nempe sua intrinseca entitas, per se
 realiter distincta ab omni dono supernaali; sive per se non sufficiens cogni-
 tionibus supernaalibus: hęc autē naturalis per nullū Dei gratiā potest
 verum ex se ipsa incipere apparere, ut immunitur omnibus cogniti-
 onibus; siquidem importat, & continet capacitates, ut dirigentor, & intrin-
 sece fiat gradose sufficiens (sicuti causa, & principij) pro illi operati-
 onibus, quibus ex se non est sufficiens, sicuti de se, & essentiali cuiuscumque
 virtutis inaequatione omnes sensus debent. Altera est naturalis phy-
 sica (sicut est inaequatio) nempe ipsa intellectus, & animus entitas, & ne-
 gatio distincta, aut quasi distincta, & physice naturalis: hęc autē & tollatur
 per adventū sęc. etuantię, iam non remanet, atq; ita iam non potest
 communicari effectibus illi, quibus producendū desiderabatur. Hęc
 elevans ipse intellectus entitatis, seu virtutis, & tollens propterea naturalia.
 Quod eius gratia, qua duplex naturalitatis, sicut est inaequationis observata
 diffin. non parva calculos imaginariis in p̄sumpta proceditur.
 Quibus omnibus necesse familiaris generalis in se ostendit, quo se
 observamus totum adventum ostendit, non magis in nos, quā in ipsa,
 & omnes efficaciter debentur; nam, ut dicitur, licet non a virtute naturali,
 naturalis in principio, causa, & intellectus potest omni dicitur, & in se mix-
 ta, seu partim naturalis: q. quāvis est oriatur a virtute naturali eiusde
 principij, cause, & potest, non ideo dicitur mixta, & partim naturalis: ma-
 gis ipse habitus ita est supernaali, ut a nullo principio, & causa na-
 turali proveniat: ē igitur magis supernaali, quā actus: q. actus in se est
 statim a diu debet non seui, ac in via partim naturalis, & mixt. est
 cy ipsa natura, aut naturali creati virtutis potest, ut vera activa perfectio,
 a qua per se ipse essentialiter virtus operatio supernaali; atq; ita aliqui
 suscipit sibi identitatis ab ipsa natura: id est, et operatio angelicam
 potest quę humanam; & videtur actus fidei, & scientię in se sunt superna-
 les, ut clarior nobis hinc videtur reflectentur ipsa crea-
 tivitatis argumēta, nec non intrinsece in se dependet. Et hinc hinc
 bus, & ostendit, atq; ita simpliciter est: hęc in quę, omnia suscipit, & ha-
 bet esse fidei, & scientię actus, non ab habitu, qui ex se indifferens ē,
 sicut est lumen, & gratia, sed ab ipsa natura, seu potest sibi naturalis naturalis.

sectio 2.

Sectio 2.

U3 Horkis sentz fundamty, & prioris confirmatio euerthtur.

Stempe hoc dicitur: 13 comprobant aduersarij, ita disputantes: Nulla causa effectiua influit sua uirtute in effectus, nisi ex gignat, conuincat, aut faciat, aut emittentur; sed sententia nra non in illis, s. animis non precondit uisionis Dei aut facit, aut emittentur: siquidem in se nec i facit, neque superior, sed inferior uisionis: e' enim ordinu inferiori: g. ea uirtute nra non influit sua uirtute in uisionis.

In hoc celebri syllogismo ante primis si non dicitur in se falsis, sed altera est improbabili, & alio non uerimili. 1. quidem: ne euidens e. propter Aristoteli illas duas falsas, & eminentiam, referere alio, quod fusi uirtute dicitur; quod fortius ipse lumine, & uisionis exemplo maxime probatur, lumen enim non dicitur facit uisionem: alioquit uel facit uisionis, & beatitudo: neq; ex Aristotele eminentes: alioquin esset superior, quod uisionis; quod nimis falsum est; neq; si superior foret, neq; requireret curam ad eam exequandam, & dando effectus perfectionis uisionis: neq; qui lumine solo probatur uel, foret impedit minus beatus, quod qui Deo actualiter uidet, & possidet, siquidem forma terminanti supplet defectus alterius, cuius eminentis dicitur habere, uel diuina perfectionis absolute comparatiue relatiue, aut relationalibus; & in supernali dono sparsato cum naturali, necnon in seipso clari comparatiue & obiecti, satis manifeste demonstratur.

simile exemplis (propter alio uer numero) apponunt accipimus ab ipse impressa, quod licet sit aliqua cognitionis seu naturalis, seu supernalis uirtute, non tamen est, aut facit, aut emittentur cognitio, sed tantum uirtute.

2. quoque apponit syllogismo primis falsa, & si uocali dicitur recludatur; neq; uerimili uidebitur: nam

Nam licet sublt. uisus nostris, s. Angeli non sit factus su-
 pernaturalis, aut uisus; dicit tamen potest eminenter uisus, & super-
 naturalis; non quidem ut causa naturalis, sed ut pure obedientialis;
 in qua non minor, sed perfectior eminentia reperitur, quae in ip-
 so lumine. 1. q. licet natura nostra uniceatur a lumine ob pro-
 portionem exigentem, seu naturalis uirtutis uisionis; uincit tamen in alia
 q. maiori ipsi lumine excellit, quatenus lumen ex habet, & non
 sibi, ad naturam habet totum habet, ipsaq; hoc uelut obsequium, ut do-
 mina ab illo accidente tanquam a suo equali ministerio suscipit;
 quae uelut promulgatio, ex ipso propria sunt eius, seu principia;
 supra quae media, quibus ut habetur pure resistentibus eadem
 obstruuntur sunt quae non potest non esse clary maiori perfec-
 tionis argum.

2. in ipsa uisus non ideo est supernaturalis q. est
 maior perfectio, s. superior essentia, quae natura hominis, s. Angeli;
 sed q. est maior perfectio, quae natura operatio hominis, s. Ange-
 li; siue maior effectus, quae potest producere, & exigere sola
 hominis, & Angeli natura; ad ea ipsa in genere effectus supe-
 rioritas, est uera, & absoluta inferioritas in genere entis;
 componitur q. ex uera superioritate, & eminentia natura su-
 pra naturam quae habet operationes entitativas; nempe tan-
 tum uelut capacis, ut perfectior donis alij, quae naturalibus
 utq; ut dominetur utriusque, siue ut utraq; regantur ei. De
 quo proxima disp. in dicemus: & opportuno obedien-
 tiali causae agente, seu principij exemplo obsequium
 resequendum. longior autem de istis uisus natura, & super-
 naturalis sparsione dicemus, & auctori seu uocali,
 seu reali diuisione uideri possunt apud Sigal. disp. 11,
 & disp. 127.

sed instans aduersarij: si ea inaequalia con-
 currenti uelut ueniat natura; iam ista nullo indiget fauore,
 sed potius sibi exigat principia, & diuini reuocari. Iudicium
 habet 1. q. ad similitudinem uisus naturalis uirtutis conuenit naturae
 exigat principia, & reuocari diuini. 2. q. alioquin neq; potest

remittit

aut

Ad 29, unguis est clypeus, scilicet pars obedientiali ad qua-
 ly actus: omni enim adaequata est sufficiens, utpote Edda,
 Eddali, seu integra: omni autem obedientiali est inadaequata,
 utpote indigens alia, idamque suo iure non exigit. Ad 30
 eandem affirmamus responsum, et reuertemur illi: q. si nul-
 li pars obedientiali pariter, nisi adaequata, et inadaequa-
 ta debetur Divinus reus ad rationem: q. nulli. Et sic, quoniam
 inadaequata, debetur reus ad actionem.

Ad 31 dicitur

1. ab eius Authoribus, aut non bene intelligi, aut male respon-
 sentur. Dicitur, qui ab illi id impugnavit. Dicitur
 tenim, qui dicit. 31. negat nam nosse ordinem transcenden-
 tem ad dona supernaalia et sic ut solia, ita: negat esse nam
 absolute videtur, scilicet, et eorum libere, seu scilicet: dicitur mi-
 cell, et videtur et rationali, nempe ad rationem: scilicet
 supernaalia, quae nam ista essent nec exigit, nec in tali
 absolute, sed dicitur ille opinatur, ab illi pars rationali
 libere eadem nam circa opera naturalia impugnavit, videtur est: q. si
 suadet absolute, et essentiali erga naturalia operationes: quid
 enim actus est homo, quae scilicet naturalis, seu absolute sentit, et sa-
 tisverari potest.

2. dicitur: ex ratione, nempe actus Divini
 reus, scilicet implicatio, scilicet pars grammaticae est: quidem absolute
 Divini reus, sed ipsa nostra operatio, a Deo posse pendet,
 si reus reuertitur in actu: vel est decretum Divini, non
 dicitur, quo Deus nobis reus vult. Nulla autem potest
 dicitur rationali ad agendum, scilicet ad rationem, quod agit, scilicet
 ad rationem quod habeat omnia, quae ipsa absolute exigit habe-
 re ad agendum: alioquin omni pars, scilicet creata, causa, aut
 videtur, foret rationali.

Scotus 3.

37 ex vitalitate luminis fundam
 proponitur, impugnavit, nostrum;
 et efficitur.

fic

si enim dicuntur. Vicia, aut precipua ratio negandi lu-
minis, et omni habitui infuso adaequationis influxus, e.g. ipse
luminis habitus, vitalis non est; et tamen actus visionis, et om-
ni alius supernaturalis (non minus, quae naturalis) est vitalis; ad
lumen est utriusque saltem utriusque: g. nulla est ratio ei negan-
di adaequationis vitalis, et influxus. sicut, i.g. lumen g. super-
naturalis influat in visionem ut supernaturalem; g. vitalis influat in
illam ut vitalis: nullus g. relinquit necessitatem influxus immen-
ditatis vitalis naturalis, seu obedientialis namque nollet.

Thomae 2° 1°
ut dicuntur, nempe illi luminis vitalitatis probantur: 1° au-
thoritate D. Thomae appetentibus charitatibus. fructus vero animus
2° 2° q. 23. art. 2° ad 2°. Atque, etiam ipsantibus animus cum
gratia 1° q. 77. de voluntate art. 3. ad 2° hoc modo: Animus
actus se habet ad utrumque naturalis, et ad utrumque gratias; ad utrumque
enim gratias se habet ut quod appetunt, ad utrumque vero non,
ut quod appetunt uiuunt. 2° non lumen est facti participatio Di-
uini intellectus: qui factus est vitalis, et uiuentis: sicut enim
gratia est facti participatio Diuini non, ut vitalitatis radicalis,
non enim anima nostra ratione sui uiuunt supernaturales in-
dicatiles: ita lumen est participatio Diuini intellectus, ut prin-
cipii proximi vitalitatis. 3° Vero g. essentibus vitalis, et
intellectus. sicut ratione sui unum principii essentibus vitalis, et
intellectus: g. g. essentibus non tantum vitalis, et intellectus, sed etiam
supernaturalis, sicut unum principii non tantum essentibus vitalis,
et intellectus (qualis est ratio nostra) sed etiam supernaturales, quatenus
solum lumen est factus.

Contra istas logicas facultates distri-
butiones, quatuor a nobis apprehendenda sunt fundamenta. 1° Vitalis
solum luminis non posse oblatum immediato vitalis obedienti-
ali influxui. 2°, nullus se ipsa uenire luminis, s. alterius
habitui vitalitatis. 3°, et vitalitatis fore minus imperfec-
ti, et insufficientis influxui vitalis contra uisionem. 4°, non minus
namque esse supernaturales utrumque, quae lumen est, ad aliter factus.

101
Valeat ubi quo. Unde siquid valet aduersariory dicimus, iam
naa immedialie influere debet, ut uera uisionis uirtus; & qui-
dem etig ubi adaequata.

13. a nobis fortibus principij, 1. funda-
mty ostenditur. In primis enim quod lumen uirtale ubi, non
solum, quod naa ubi uirtalio. lumen influxus, licet uirtalis,
non obstat immedialio naa influxui: sicut nec e tra. Peius
causa necessaria apud quanty potest: q. immedialio unius
causae impedire non potest influxu immedialio alterius, que
etig habet uirtalitate perfectionis. Proberta gratia nobis de-
bet non ad deluendy naa, utque reddendy sicut; sed ad
persequendy, adiuuandq, & eleuandq: atq; tra ubi ea ipa
pota, & uirtus, seu uirtus, & uirtus actiua, & uirtus, que
superioris naturalis e ex se sufficiens, & supernaturalis in-
sufficiens, ut ig tra gratiore uirtus. Quare id ipa occu-
pauit ubi: neque enim habet uirtus imperat uirtus uirtu-
tisi, aut uirtus (seu naa, seu uirtus) uirtus habet, ut
eare uirtus in uirtus fidei: neq; anima imperat uirtus influxum
fidei, 1. e contra, ut uirtus, & uirtus contra uirtus uirtus
fidei: neq; uirtus naa influxus ignis in igne uirtus immed-
ialio influxu caloris in eundem igne: neq; uirtus immedialio uirtus
in caloris, 1. aliter uirtus uirtus circa tra produendy im-
pedi immedialio, & actiua uirtus uirtus.

Quare fo-
uirtus, quod omne lumen uirtalitate negabat, in e uirtus ubi,
pripus uero si fidei ad anima uirtus dicuntur, ut a uirtus
maxime dicuntur: q. lumen uirtale uirtus redderet uirtus,
& uirtus uirtus uirtus; siquidem circa actus uirtus
idem omnino prestaret officij, quod uirtus naa uirtus fidei
adhibens anima, ut immedialio, & adaequata fidei uirtus, seu
uirtus necessaria uirtus. Quod arguunt a nobis uirtus uirtus
p. digne uirtus, ubi ostendit eam lumen uirtalitate, que ubi
uirtus uirtus uirtus uirtus, magis e uirtus uirtus
uirtus, aut uirtus uirtus, seu uirtus uirtus uirtus,
uel

Vel ad unum inaequalit.

Inamvis uero nullus uisus potest ab omni
ma naturali distinctus, ut arbitramur, adhuc tamen nulla ui-
sualitas ueniret lumine potest: uitalitas enim uisus impedit
uinalitatem, seu uialem uim non tantum produciendi, sed etiam recipi-
endi. Operatio uitalis: est enim principium per se immanens, in
alio intrinseco se mouens: tali autem uitalitas principio su-
pernaturali repugnat; quod supernaturalis, ut dicitur, est in requisitis, ut
operatur nam quod ipse non habet: ex ipso nam ex se habet uim
receptiuam supernaturalis, non indiget lumine, ut eleuante ad re-
cipiendum, sed tantum ad agentium.

Et tandem, licet exco-
gitemus lumen ut eleuans ad recipiendum, non propterea
excogitari debet, ut eleuans tanquam adaequata receptionis
potest, sed uel ut dispositio, scilicet ad unum uisus inaequa-
ta, relinquens locum, ut ipsa naturalis actio, scilicet in illis potest imme-
diato ratione perfectionis, ex essentiali, et gratia recipi-
at uisionem, a qua immediate perficitur, et uiuens, ac uisionem
denominatur, et reddatur. Quae ratio communis est theo-
logi apud Augustinum de op. ser. 1. negant qualitates
supernaturales uisus adaequatas recipiendi actus uitalis.

33 fundantur, quod illi lumine
naturalitate, modo a nobis permixto, appellatur imperfecto, et in-
sufficiens, non minus expedite probatur: quippe inamvis
lumen immanenter mouetur uisionem, cuius dicitur esse prin-
cipium uitalis: attamen uero non intelligit, aut uidet Deum per
illam uisionem; sicut neque charitas eum amat, scilicet mouetur, aut
libere uult: seu uero natura humana, et Angelica habilitas
lumini, et charitatis inuoluta, uero Deum uidet, et ipse ab-
ad, mouetur; et libere uult, ad hoc uiuendi genus longi
perfectius est, utpote specialius, et rationabilius, magis accedens
ad Diuinum, magis perficiens, namque quod supernaturalis
eiusdem uisus illa ipse intellectu, uisionem, aut atto-
ni uita, tali, tandem, est, ut non solum uisus, seu actus
E perfectioni

Essentia, e' intellectus, et alia plura; foret quoq; subdit, com-
prehensivus, essentia nostra, e' intellectus, atq; alia centy.

Item est intellectus, qui e' facti participatio. Dicitur intell-
lus, qui se arguente est factus lumen, foret quoque
lumen. Dicitur quoque est cognitio, saltem vero resoma-
ali, et participatio ad Deum cognitionis, que factus e' cla-
ra, unde est et plura habet essentia Dei, foret est et
ra, et essentia nostra. Tandem (est universa exempla
omittam) ipsa natura nostra, que facti est participatio
natura; foret quoque intellectus, sicut ipsa natura e' fa-
ctus intellectus, utpote radice bonitatis operant. Sicut
est et lumine participatio e' ita inaequalitas, et certis
similibus, atq; numeribus adstrictis, ut ea non nisi con-
gruis, et aliunde explorati veris scrutandis conditionibus
adaptanda sit.

3^a deniq; probatio est factus. 1^a q.
non requiritur ex parte intellectus adque, seu principij
quo ea indivisibilitas, aut simplicitas, que reperitur in
effectu: alioquin vero neq; possent duo intellectus naturales,
aut repetentes in unum actus seu naturas, seu natura-
lem influere, ut in amore Dei, et proximi, s. in unum
ad duas intellectus spectant actus: neque possent una cog-
nitio a potestate et habitu. Incommodum ab specie procederet, neq;
duo progressus ad eandem divergentem solutionem: neque, aut
duo subdit unum subdit, aut duo accidentia unum accidens,
aut accidens gradibus constant, subdit, generarent.

2^a conjunctus ex natura, et lumine sicut est equale ipsi intellectus,
uno e' naturae, atq; in eodem ordine constitutum, quam sine il-
la symmetria intellectus indivisibilitate. Tandem: 3^a probatio
e' de receptu operantem supernaturali exigere ducta prin-
cipia, seu distinctas intellectus, naturas intellectus, seu obedienti-
as, et ex se insufficientes, atq; alia elevantur ad sufficientes,
sicut

101
sicut' eiq; principij quod, seu operans dicitur a principio
quo, seu operatio, a ipso aduentans, existit ad operans su-
pernaturale: nisi enim unij principij sit finale, & alterij supernaturale;
siue nisi alterij altero recipere sit indigens (quod indigens, & dicitur
inchoatio apud ipsij suum non inuenitur), nec unum dicitur, s.
adiudat, nec aliud dicitur, s. adiudat. Iam postea, sicut
supra de receptione dicebamus, contra uerij supernaturalitatis ope-
rationis uitalis receptio est, ut requirat uitalis aduocato indige-
ntis, et supernaturalis uitalis, q. inaduocato uitalis idem erat na-
turalis. sicut tamen res se habet in uitalis, seu principio uita-
li, et in uitalis; quod uitalis ideo unij est, q. est ipsa natura uitalis,
et in uitalis, cy tamen principij supernaturalis sit illius receptio
accidens, adq; ita dicitur.

4) deniq; fundant, quod uitalis
natura supernaturalis intendebat, aut inferebat quando lumi-
ne uitalis uitalis aduentans, sic explicatur. Principij su-
pernaturale utiq; seu obliqua denominatione uitalis, duo dicitur,
in tempo non est uitalis, seu in recto supernaturalis; et tamen est
id quo, s. cy quo, aut per quod principij supernaturalis operatur.
sic natura diuina, que ad communione uitalis censetur post
productiua ad uitalis, appellatur productiua utiq; cy tamen
ipsa neq; producat, neq; producat uti dicitur in cap.
damnamus de rima uitalis, et fide carbol. sic intellectus
nostra non intelligit: et tamen est id, quod anima intelli-
git. sic gratia non est amica, aut filia dei; et tamen ea ru-
matur filij, et amicus dei. sic corpore homo sensitiuus, et
sensitiuus est; imo eiq; intelligens, et intelligens; et tamen
corpore neq; sensitiuus, neq; sensitiuus, s. intelligens, aut intelligens
est. sic lumen ipsij est id, quo angeli et beati; id tamen be-
atum non est.

Ad huiusmodi appellationis obliqua ratio conu-
nit natura naturae; que licet supernaturalis non sit, et tamen ea
res, seu adiuncta perfectio, qua principij supernaturalis, siue
in creatis, siue creatis operatur. Iam postea creatis, de quo
principij

prosequitur agimus, non tantum operatur ex natura, & per naturam;
 sed etiam per ipsam naturam, ut accidens nulli habet causam
 suam. Unde dicitur, ut hodie placere videtur, tunc quod intrinsece
 dependet a natura, producitur; per inductionem, seu educationem,
 que existit, saltem in fieri, & ipsius accidentis: indiget quod in-
 trinsece gratia, donec natura nostra, dum ut existat, sit ut ope-
 retur. sicut igitur gratia est vere supernaturalis, seu principium
 in recto super-naturale, & supernaturaliter operans: ita natura est
 in obliquo supernaturalis, seu id, quo gratia existit, seu princi-
 pium cooperans supernaturaliter est.

Confirmo dicendum. si natura
 nostra comitatur, & adiuvat gratia physice, ac proprie; tunc
 si, gratia natura: non potest non ipsa natura esse causa superna-
 talis res qua, seu in obliquo: sicut gratia est causa naturalis,
 & vitalis res qua, seu in obliquo, quatenus natura est gratia,
 & per gratiam operatur. Hoc enim tantum ex proportionem
 intendimus; ad illud adiutorij, & totius generis ostendit.
 in primis apostolus 1^a ad Corinthios 15. illud de se ipso pro-
dicans: abundantius illi omnibus laboravi; non ego au-
tem, sed gratia Dei mecum. Deinde communis appellatio
 gratia cooperantis, & comitantis confirmat eandem ratio-
 nem, & reciproca dependentia: ne cooperatio, & comitatio
 non nisi in duobus re adiectabilibus habere possunt. Ita-
 dem, sicut in scriptura gratia Dei dicitur nos adiuvari,
 ut Gal. 3. Adiuva nos Deus saluberrime nos: ita nos
 dicimus adiuvari gratia Dei; ut 1^a ad Corinthios 9. Dei ad-
iutores appellamus: & 2^a ad Corinthios 6. inquit aposto-
 lus: Adiuvantes exhortamur ne in vacy gratia Dei re-
sipiatis. Inq. tunc, adiutorum, coadiutorum, sociorum, commi-
 sionum, cooperatores, atq; similia, nomina, tanquam Dei
 explicanti, & vicariant, maxime tenentur matris, Ad-
 gustinus, Dionysius, Bernardus, & Thomas apud Ba-
 faldg disp. 90. res. 7.

Arg. Principij super-naturale ut quod
 est natural

Elevat naa: q. supernaale ut quo e id quo naa elevatur, seu
 quo ipse quod elevat naa: quo nihil absurdius. In isto tamen
 arguendi sum. Principi, haale ut quod e ipsa naa: q. prin-
 cipi naale ut quo (nemo pot. distingui) e id quo naa el-
 vada. Qua negq; et sequenti nihil absurdius. ficut iq. ad-
 uertatur negatib hanc notiq; negq; ne nos negantur illi
 suam.

Tam pro omnibus rebus, disting. neg. q. supernaale ut
 quo e id, quo naa elevatur tanquam hali perfectione sthu-
 ente vero, et intrinsece ipse elevandus, seu supernaale hali
 conerely; secdo: tanquam hali perfectione sthuente ut fia
 physica, et metaphysica, seu extrinsece sic videbilia, illud
 elevandus, seu principii supernaale scilicet; nego. Tanquam
 duplex fia videnda e in effectu hali elevationis; altera
 physica, que e accidens videbilia nae, utamq; reali seu phy-
 sica insistentis informans perficiens: alia metaphysica, que
 e ipsa substantia, aut pot. radii debita quibus utamq; reali
 fustione que ipsa informatio e iustitiam perficiens. Effec-
 tus enim hali coalescit intrinsece non tantum ex perfecti-
 one sic physica, sed etiam subiecti, que propterea fia metaphy-
 sica: huc propria et non hinc aliis potest: siquidem omnis
 perfectio appellatur fia perfecti.

SECTIO 4^a

4^a denique fundam. ad Authorem naale, et
 Supernaalii complicatione respoudebatur. Et
 tandem q. secundum alia Modernorum fallax obiectio qua ipse
 instare solent, diripiunt, et inquiring: an ea virtus naale
 ab obedientiali supernaalii proximo actua ut a Deo, ut ab
 Authore naale, et solius ut a supernaalii? la enim (inquirit)
 nec e ad ipse, ut Authore naale, ut ipse ut hali non, sthuente
 ipse actus, seu effectus eiusdem virtutis: nec e ut ab Authore
 Supernaalii: alioquin eade supra virtus foret effectus super-
 naale: et iq. meta chymica illa virtus.

Voy

Veri adversarij hoc ipso argunt⁶⁰ et ostent⁶¹ nos haec tenus obiecti⁶² esse
 disputant, si placeat, in primis S. August. qui cap. 33. de spiritu,
 et lib. de civitate dei, inod liberi arbitrium naturaliter attributum à cre-
atore illa media vis est, quae vel intendit ad fidem, et in actionem
involuntariam potest. Inquirunt scilicet apud Augustinum: an ea media
 vis (sive certe media visus est) sit ab auctore naturali? Superior
 dicitur. Deinde disputant, et inquirunt ad eundem Augustinum, qualis
 sit, et à quo auctore naturali potest actus scilicet, seu operatio
 operatio, quae adiuvatur à gratia liberi, quamque ipse habuit ipse
 naturae, seu potest naturalis cap. 4, 14, et 15. de veritate Christi, et
 monij de hoc allegari à S. August. disp. 30. n. 31.

3° disputat,
 inquirentes à S. Prospero (aliter scilicet Augustino) qui lib. 2.
 de vocat. gentium c. 8. cum ipsam naturae potestatem appellat
 inem: Ita enim illud Christi apud Matth. 25: Unusquis dedit
secundum propriam virtutem, Prospero commentatur: Hoc est, secun-
dum propriam, et naturalem potestatem, non alicuius propriam mensuram:
quia aliud est posse operari, aliud operari; et aliud posse ha-
bere caritatis, aliud habere caritatis: aliud esse capax, et inen-
sis, aliud esse divitem. Non itaque omni reparabili repa-
 ratur, quia reparabilis est de natura est: reparatur autem esse
de gratia est. Ivo nihil illustrius, et opportunius excogitari
 potest: nam Prospero cum ipse virtutis, quae dicitur propriam,
 et naturalem potestatem, potest operari, seu posse operari, ca-
 pacitatis actus salutarij, nec non reparabilitatis de na-
 tura, et ita ab auctore naturae suscepti, concessi etiam non
 esse propriam mensuram, aut dignitatem gratiae, sed indige-
 re gratia, ut operentur, ut habeant effectum, ut virtutibus
 salutarijs crescant. Et tandem quod reparatur de gratia
 esse. Inquirunt ergo adversarij à S. Prospero, quomodo ipse
 virtutis, seu capacitas operatio sit de natura, sive de aucto-
 re naturali: sed tamen actus eiusdem virtutis, seu operatio
 capacitatis sit de gratia, sive de auctore gratioso, et
 supernaturali.

4° disputant, & inquirunt à se ipsis, & ab omnibus: an post receptum
donum supernaturale, quod certe naturale est, sit ab auctore naturali, & su-
pernaturali? Similiter à se ipsis inquirunt, an exaltata principij re-
moti, seu quoad, inchoata, seu identificata ipsi nas naturae sit à Deo
ut auctore naturali, & supernaturali? Quorundam ab omnibus Catholicis
Theologis, & S. inquirunt, an ipsa operandi facultas, seu
potestas, & auctoritas illi naturalibus creaturæ data, sit; essentialis,
vel propria, siue proxima, siue remota appellendus; id est: minus au-
thoritate naturali, & supernaturali? Existere inquirunt, à quo auctore
sit inchoata virtus motus, quæ in ordine naturali adjuvari potest à Deo
ad inchoata, & inchoata, licet non supernaturalia opera exercenda?
Nunquid à Deo ut auctore omnino naturali, & potius gratioso? In quo
disputant, à quo auctore sit inchoata nobis virtus, & facultas signi-
ficativa, & moralium operationum apud inferos exercendarum? An ab au-
thoritate beneficente, seu benivolenta, & non naturali, à quo est ipsa na-
tura, & potius ab auctore puniente, aut inchoante, atque illi contra,
vel inchoata naturali, à quo sit sompitiis illis inferni poenæ nas detrimen-
ta, & quibus neq; natura nostra, neq; ignis corporeus sufficit.

1° omnibus, q. 107°, cum virtutem nas obedientialis se à Deo ut ab
auctore imperatoris naturali, nempe non tantum in actu 2° sed
etiam in actu 1° habet, atq; ut ab auctore supernaturali habet
in actu 1°. Nempe illa est à Deo ut actualiter decernente, &
dante solo nas, seu naturali perfectione, non vero gratia, aut su-
pernaturali perfectione. Et autem etiam ab ipso Deo, ut potente
saltem quantum est ex se decernere, & dare gratia, seu perfec-
tionem supernaturalem: non enim potest Deus creare nas naturalem
(si ipse, & ipsa ad supernaturalia essentialiter referatur tanquam ad
possibilia) nisi potest eidem nas decernere, & dare gratia: signi-
ficatam ipsa natura est per se receptiva gratia; & à gratia respec-
tibus, seu adiuuabilibus nec in eo gratia cooperativa, tanquam per-
fectio scilicet agentis, seu cuius requiritur, & similis operibus
supernaturalibus, ut exponat prox. disp. sect. 3^a.

Et hec est ipsissima
doctrina

Doctrina, & distinctio data supra ab Augustino, dicente subiecti
 liberi arbitrium, seu modicum nra naturaliter haberi à creatore,
 nec ad auctore naturae, ut actualiter haberi: & simul e. ab ipso crea-
 tore, ut sponte intendit eandem ad fidem salutarem. Et in super
 ipsa Augustini doctrina haberi à nobis nuper in sum. scilicet dicit,
 Ga. Et quoque distinctio, ac responsio D. Fulgentij insignis
 Augustini (sicupul) tradita cap. 23. de incarnatione, & gratia scilicet
 Aug. Ita sciendum: Deus igitur licet non ad hoc humanam nra fecerit,
 ut videtur per culpam, ipse tamen omnipotenti bonitate
 potest utraque saluare per gratiam: nempe ipse, fecit nram
 nra, ut auctore naturae, et ut potens e. supernaturalis, seu actua-
 lis dator gratiae. Et tandem, ut plura omnimodis doctrina
 D. Damasceni, summi scholastici reuerentissimi Magistri, qui lib.
 de duobus Christi uoluntatibus docens uoluntate nra non nisi Dei
 adiutorio in bona, & salutaria opera erumpere: de ipsa ta-
 men à Deo ut auctore naturae e., Ita licet: Voluntas e. ipsa
 uis, qua uolumus (en ipse nobis uolens) quae à natura omnino eius
 effectus dedit.

Et igitur ea uis, seu uisus à Deo ut exercente mu-
 nus auctoris naturae, & ut potente exercere munus auctoris
 supernaturalis. Inim potius ut modo utrunque exercente, ut
 per se pro nra ratione; aliud uero pro Diuina benignitate,
 nra nra in faciem supernaturalis decernente; ut ibidem Damas-
 cenus dicitur, & Communis Theolog. II. censet.

Unde etiam hinc
 reiecta manet ea aduersariory confusio: qua ipsi hinc di-
 putant. Omnis uisus creata subordinatus in operando illi
 auctori, cui subordinatus in existendo, seu à quo accipit
 suam entitatem; et e. D. sed uisus proxima creata circa
 supernaturalis subordinatus in operando auctori superna-
 tali, à quo accipit reuotum: q. etiam in existendo: q. e. prae
 in sua entitate supernaturalis: non igitur e. ipsa natura nostra,
 uel talis potestas, seu facultas.

Hae, utique factio reiecta manet.

Sum

801
811
Cum q. maior propositio tantum est vera de auctore existit, seu
entitati virtuti Deo, l. 28. nupto saltem in a. 1. po-
test enim producere Deus actualiter nāq, quā actualiter
eam elevat; sed salū ē, si eam elevate possit. Dum; q. ea
ipsa propro tantum admitti potest de virtute vel potest
nāq, huc actua nāq, huc, vel puri supernāq, huc na-
aturaliter actua supernāq: non tamen de virtute, cui me-
dia, seu obedientia; quā in sua entitate est nāq, et est
elevabit ad supernāq: ea enim ē a Deo ut auctore na-
turali; et supernāq sub divinitate a nobis tradito.

sectio 4^a

Inferuntur duo ~~causae~~ concurrunt inadequatae probationes.

Una scilicet derivatur a necessitate virtutis inadequatae naturae:
altera vero ab impossibilitate adequatae gratiae. 1^a. Ita habet ea
ipsa causae necessitate: nempe nāq, huc, et recedendū
est totū ille influxus, qui ei non vit, et recedi potest, salva su-
pernaturalitatis perfectione; sed nāq, convenit, et recedi potest
influxus tantum immediatus circa actus supernāq, non
minus, quā gratia, l. non minus quā eadem nāq, circa nāq,
salva supernaturalitatis perfectione: q. iste influxus immēdi-
atus venit, et recedi potest nāq.

Conseq. est legitima: ma-
ior ē indispugnabilis: tum a priori, q. nāq, agit, quāq, po-
test, et omnimodo, quo ipsa potest; nempe ut causa neces-
saria, seu non potest libere dividere nō influxus: tum a
posteriori, q. ipse actus supernāq, ostendit a nāq, omni, qua
omni potest, immēdiatione: tum ab ipsi sceleris, et He-
tologis comodi: veritatem enim eo in reculo, in quo Nova-
tores negant nāq, vel totū influxum, ut Lutherani, l. totū
actū saltem (quod tandem in idem recidit) seu virtutem
agendi, ut Calvinisti: et tamē utrique errant in diminu-
endo, l. tollendo virtutē nāq, sicuti Pelagiani errabant
in

In extollendo: optima q. ratio, seu opportuna disputandi? omnes illos postulab, ut fructum nāg omnes possibilem influxum, salva supernaālitati ratione.

Munior uero nostri syllogismi persuadetur. Nam eo praeiū quod actu aliquis non potest nisi a solū nāg uirtutis, s. a sola nāali uirtute, ē maior, quo nāali, atq; ita ē simpliciter supernaāli: omni enim nāali qd omni potest a sola nāa, et ē non indigens dono eleuante, s. ad uirtutis indebito. Quod autem actu ille non orietur modo debito supernaālitati, si etq; a nāa immediate orietur, atq; ita quod simul foret supernaāli, et nāali, uti moderni Thomista respondeere solent, iam ubi a nobis reiectus ē: siquid neque ipsa obedientiali nāg notis uirtus foret simul, s. partiali nāali, et supernaāli, ut iq; prox. disp. sect. 1. ostendimus; neque ipse actus ortus a nāa, et gratia foret partiali naturalis, et supernaāli (sensu saltem absurdo) ut in praeiū si disp. sect. manifeste fecimus. Neq; tandem ipsa uirtus obedientiali foret a Deo, ut auctore nāali, et supernaturali, nisi modo igno, ut prox. sect. ostendimus: optima iq; componitur immediata utriusq; uirtuti, et influxus ex uero supernaālitati sceptus.

Instans. Reliqua uirtus, et si non sit uel finaliter, s. eminenter suis effectibus, debet talem habere connexionem cum eo: non enim reperitur alia uirtus extra notis q carum, quae non necessatur ex effectibus, atq; ita cum requiritur ad effectum. sed nāa nāa uali connexionis non est: qd neq; uirtus. Verum ista propositio ē falsam, saltem in hac, et praeiū disp. monstrauimus: monstrat quoque praeiū nāa probatio, siquidem uirtus, quae talem connexionem n̄ haberet, nec ex se repugnat; neq; influeret in actum necess. nāali, siquidem indigeret uirtute supernaāli. Et tandem id ipse ostendunt exempla. 1. speciei nāali influenti simul ex habitu fidei supernaaturali: 2. ipsius nāg nōg, quae uirtus ē producendi uirtus ordinis

Orationem naturalem actu gratior, et indelitor, qd. proficere, aut
ex principio non incipit. 34. eiusdem quoque nat. sua salte
partiali virtute actus interni bonificos elicere potens. 4. prin-
cipij, seu causae vere, et immediate agentis ubiq. talis enim
causa non e. mixta ex suo effectu, neq. ex requisitis compri-
ncipij: licet extra causam notus quilibet nulla tali causa re-
ferri possit.

Et quid hanc responsione omnes catholici dare
debemus Caluini in ea ipsa difficultate, et eo causari, et uir-
tutum supernarum exemplo, atq. inductione disputantibus
contra uerum, et proprium nat. nre, seu uoluntatis erga opera-
ones supernales influxum; apud Boet. lib. 3. sect.

2^a proba-
tio sic proponitur. Nat. nra uere influat effectiue in operari
supernalia, ut ipsi aduersarij fatentur, sed omni alijs
influxus, praeter immediatos, repugnat nat. circa superna-
lia: qd. nat. immediate effectiue influat. Explicite min.
impossibile, ut nat. influat uere, et proprie in eos effectus,
in quos non influat immediate, nisi quia influat remote
in eosdem; at in effectus supernales ea remote non in-
fluat effectiue: siquidem non efficit habitus supernales
effectiue, sicut illorum actus, ut ipsi quoque aduersarij
maxime profitentur: impossibile e. q. influxus ille remo-
tus. Vel q. nullus e. influxus, s. ipse immediatus est.

Verq.
cum ee immediatus immediatione agentis, s. principij ubiq.,
seu etq. pot. intellus, aut uolitus, non tamen immediatione
principij, ubiq., seu pot. actus, aut uirtutis: q. i. non mediat in-
ter nat., et uisionem Dei & q. alia nat., aut alius intell. Dory
vident: mediat tamen alia actiuitas, et uirtus productiua uir-
tutis. Verq. hec pura ee, et motua nomina iam satis stare po-
test: si enim uere, et immediate, siue sua entitate oritur uisio
a nat., s. intell. tanq. a perfectione agentis requisita ex
parte principij ab ipsa uisione, ea e. uera agentis uirtus: omni
enim

omni perfectio veri agentis ut huius est virtus activa, quod nos intan-
dimus, et affirmamus. Si autem veri, et essentialiter non virtus virtus
a natura, s. in illis, iam ut summum vel virtus remota, quod
Hegrechi affirmant, vel se vera neque remota, q. virtus immedia-
te ad habitum, qui non virtus a natura.

Constat. Huius actus
supernaturalis immediate recipitur in natura, ea scilicet immédia-
tione, qua recipitur naturalis, repugnans et hinc ipsi, ut mediatis,
vel remote hinc recipitur, nisi quatenus recipitur immediate
in aliquo recepto immediate in ipsa natura: q. nisi actus super-
naturalis immediate efficiatur a natura, ea scilicet immédia-
tione, qua efficiatur naturalis, repugnans ex hinc ipsi, ut efficiatur hinc mediate
vel remote, nisi quatenus efficiatur immediate ab aliquo ef-
fecto, seu producto immediate ab ipsa natura. Omnis enim me-
diatio, seu activa, seu passiva ex recepto suo resolvitur in aliquam
immédia-
tione: ut in habitibus, in numeris, unionibus, et cogniti-
onibus, et denique ubique constans est.

De. ibidem, videtur super-
naturalem adaptari naturae, fieri, hinc ita propriis, ut per eandem
virtutem naturae veri agat, exercens, quando adaptatio immé-
diationem. sed hoc etiam videtur inania verba, nisi bandi
significanti effectus virtutis ex natura, et superaddita vir-
tute, seu gratia adveniente nullam: semper enim ipsi et ratio
apresentionibus, et cunctis in utroque ordine naturali, et super-
naturali exempli repugnans, ut aliqua sit possibilis influxus
immédia-
tione, que non sit principij per se ipsi, vel adfu-
te, s. in ad quod influentis in terminum, seu operans, aut
saltem in virtutem aliquam immediate, ut exemplo immé-
diationis, aut mediaticis influxus passivi etiam demonstramus.

Explicatur ut argumenti, et exempli. Ideo si ipsa
adventarios calor aquae unitus est unica causa calefactionis, quod
non adaptatur perfectio ipsi aquae, sed potius illi videtur, et ma-
ter est: ita quidem, ut aquae esset impertinenter se habeat, ut
calor calefaciat: calefacturus scilicet pariter in quovis alio

subiecto

11
211
subiecto, vel et hō vno ullo: cum tamen res ab eis se habeat in lumi-
ne unō nāq̄ nōq̄, quō perfectū, et elevatū, licet ab ea nō oriatur.

Ergo in pri-
mū visio, licet nō oriatur ista nāq̄, hominū, q̄ non oriatur ista eūf-
finitatem; neque et hō oriatur a nāq̄ hominū, q̄ non oriatur se^o ab eis.
sanctō) ab eis videlicet. Deinde, ergo non magis visio, aut dilectio
supernaalis oriatur a nāq̄, s. potentia hominū, quā illuminatio or-
itur a luce aeris, denominabitur omni ab ipso aere, qui videlicet
nullam habet essentialē illuminandi virtutem, sed tantum
dispositivam susceptivā lucis productivā illuminatiōis. Tandem
q̄ sicut homo dicitur Deo videre, seu producere eius visionē,
proprie videlicet, et verius, quā aqua calefacere, et aer illumina-
re, quatenus ipsa Dei visio, aut virtus supernaalis originē spe-
cialiam nāq̄ realis perfectionis, ut perfectius, et plenius
nō ab ipso aequali, seu inferiori, et vici causa: quod sanē
est virtutem activam; ut ex his constat, et ad dirig. primi
ma reb. 3° firmavi.

III

24

VVA.BHSC

De Visione Dei tractatus quatuor Theologici. fol	1
Tractatus 1 ^{us} . De essentiali Visioni Dei. fol.	1
Disp. 1 ^a . An visio Dei sit certo omnino possib. & existens. <i>ibid.</i>	
sect. 1 ^a . Visionis possibilitas, & existentia constant. <i>vide</i> <i>Catholica</i>	<i>ibid.</i>
sect. 2 ^a . Opponuntur Salmes, & maxime Divus Chriosto- mus. fol	2.
sectio 3 ^a . Defensio D. Chriostomi. fol	4.
Disp. 2 ^a . An Visio Dei sit naturaliter demonstrabilis? fol	5.
sectio 1 ^a . Proponitur, & explicatur D. Thomae dicturus. <i>ibid.</i>	
sectio 2 ^a . Dicturus facti proponitur, & deservitur. fol	6.
sectio 3 ^a . Possibilitas Visionis beatis videtur naturaliter demonstrabilis. fol	7
sectio 4 ^a . Notus est responsionis impugnationibus roboratur Visionis demonstrabilitas. fol	9
sect. 5 ^a . Perum eadem demonstrabilitas roboratur. & responsionis impugnationibus. fol	10.
sectio 6 ^a . Obiectus nobis celebre Augustini. <i>vide</i> <i>summius</i> & solvitur. fol	10.
sect. 7 ^a . Obiectiones à rationibus deducte remouentur. fol	11.
Disp. 3 ^a . An Visio beata sit à natura nostra innata ap- petibili? fol	13.
sectio 1 ^a . Non est in nobis appetitus Visionis innatus strictus, nec uero proprius. fol	13
sect. 2 ^a . Obiectiones, & solutiones. fol	15
Disp. 4 ^a . An Visio Dei sit à nobis elicite naturaliter ap- petibili? fol	16
sect. 1 ^a . sententia communis, & affirmativa probatur. <i>ibid.</i>	
sect. 2 ^a . Communis sententia à nonnullis eius limitacionibus reducitur. fol	17
Disp. 5 ^a . An Visio beata sit nobis naturalis, i. <i>folius</i> . supernaturalis? fol	18.

sect. 1 ^a . fide certum est, Visionem beati datam esse supernaturalem. fol.	18.
sect. 2 ^a . Nulla est fides Dei nisi nobis naturalis. fol.	19.
sect. 3 ^a . Nulla ratio naturalis demonstrabilis est supernaturalibus Visionis Dei supra naturam sumam, scilicet Angelicam. fol.	21.
Disp. 6 ^a . An Visio beata sit supernaturalis respectu omnis rei sanctae creatae possibilis? sive an sit in genere substantiae, cui sit naturalis Visio Dei? fol.	22
sect. 1 ^a . Ea substantiae in rebus suis beate repugnantibus ab auctoritate argumentis utrinque traditur. fol.	23.
sect. 2 ^a . Ina opposita auctoritatis argum ^{ta} enervantur. fol.	23.
sect. 3 ^a . Celebris Doctorum ratio proponitur, impugna- tur, et solvitur. fol.	26
sect. 4 ^a . Proponitur eiusdem axiomaticae impugnatio. fol.	28.
sect. 5 ^a . Describitur eadem impugnatio. fol.	28.
sect. 6 ^a . In quibusmodum propositio occurrat. fol.	29.
sect. 7 ^a . De ratione substantiae, atque aliorum rationes cursum examinantur. fol.	30.
sect. 8 ^a . Describitur questio. fol.	31.
Disp. 7 ^a . An nihil sit possibile materiae, scilicet substantiae species non tantum spiritualis sed etiam supernaturalis? fol.	32
sectio 1 ^a . Proponitur solutio, aut non repugnantia magis vel naturali supernaturali. fol.	33
sectio 2 ^a . Argumenta contraria. fol.	34.
Disp. 8 ^a . An etiam videri possint non repugnantia in homine ali- que intellectuales, scilicet supernaturalitatis. fol.	35
sect. 1 ^a . Quinque proponuntur circa hanc substantiae quatuor modi abstractiones. fol.	35
sect. 2 ^a . Concluditur tam proxiima, quam proxima argumentatio. fol.	37
Disp. 9 ^a . An sit possibile intellectus creatus sui in rebus cla- re Deo intellectibus. fol.	38.

sect. 1 ^a . Solu. et sol ^a . intellectiva, etiam notata, cuius annuati	
est clara Dei unio. fol.	38.
sectio 2 ^a . Argum ^{ta} . contraria, et responsiones. fol.	39.

Tractatus 2us

De principio Visionis obiectiva, ubi de specie eius impressa. fol. 42.

Disp. 10. An essentia Div ^a , seu Deus ipse univ ^{er} satur intellectus Beatorum per modum speciei impress ^{ae} . fol.	42.
---	-----

sect. 1^a. Repugnans vera Dei unio in ratione speciei, scilicet cum intellectus Beatorum. fol.

sectio 2^a. Responsio vulgaris refutatur. fol.

sectio 3^a. Argum^{ta}. Nova solvuntur, et refutatur. fol.

sectio 4^a. Obi^{ec}tibus, et responsibus incarnationis exemplum. fol.

Disp. 11 ^a . An essentia Div ^a . immediate prebeat ut obiectum influxum specialem in Visionem beatorum. fol.	51.
--	-----

sect. 1^a. Disputatio sensus, et sensus. fol.

sect. 2^a. Questionem esse de rebus non supponente prima nostra assertio sensus. fol.

sectio 3^a. Etiam supposita natura, et omnipotente distinctione, nihil non magis, aut specialius est effectus unius, quam alterius. fol.

sect. 4^a. Solvuntur obiectiones. fol.

Disp. 12 ^a . An Deus saltem per omnipot ^{entiam} , et voluntat ^{em} influat immediate, specialiter titulo obiecti? fol.	56.
--	-----

sect. 1^a. Tres assertiones conditionales. fol.

sect. 2^a. Assertio absoluta. fol.

sect. 3^a. Obiectiones, et solutiones. fol.

Disp. 13 ^a . An Deus videri possit per similitudinem creatur ^{um} , seu speciem impressam. fol.	60.
---	-----

sect. 1^a. Similitudo variis. fol.

sect. 2^a. Similitudo speciei impressae beatorum multis rationibus ostenditur. fol.

sect. 3^a. Nouo argum^{to}. eadem speciei beatorum solutio per-
suadetur. fol.

sect. 4 ^a	Species Potestatum obiectivum probatur species beatificis proceditur, et 1 ^o de impugnationi. fol.	67.
sect. 5 ^a	Proceditur probatio nostra impugnatione secundum totius obiectivum. fol.	68.
sect. 6 ^a	Arguitur nostra probatio species beatificis probatur, impugnatio duabus alij Potestatum obiectivum. fol.	70.
sect. 7 ^a	Alij implicatio solvitur, et respicitur. fol.	71.
Disput. 14 ^a	An ipsum lumen glorie sit species beatifica? fol.	73.
sect. 1 ^a	Affectiones affirmativa, et negativa.	74.
Averto 2 ^a	fol.	74.
sect. 2 ^a	Objectiones, et solutiones. fol.	74.
Disput. 15 ^a	An, et quomodo ipsa vis beatifica possit esse species impressa, et adjectiva. fol.	75.
sect. 1 ^a	Sententia affirmativa proferitur, et prior eius sensus persuadetur. fol.	75.
sect. 2 ^a	Posteriori affectioni sensus persuadetur. fol.	77.
sect. 3 ^a	Amplificatio vis sententiae. fol.	77.
sect. 4 ^a	Objectiones. fol.	78.
Disput. 16 ^a	An saltem pro secundum Dei spiritus, et creaturis in Deo videndi existat modo species, a visione, et lumine distincta? fol.	79.
sectio 1 ^a	Species illa Deo creata existens probatur.	80.
sect. 2 ^a	Objectiones, et responsiones. fol.	81.
Tractatus 3us		
De Intellu, et lumine. fol.		
Disput. 17 ^a	An sit certa exist. luminis creati habitualis.	82.
sect. 1 ^a	Qui, et quibus fundamentis censentur fide certum illius luminis exist.	82.
sect. 2 ^a	Qui, et quibus fundamentis melius negent rem, idem luminis creati habitualis certitudinem. fol.	83.

sect. 3^a. An saltem alia minori infra fidem certitudine
affirmandus sit luminis habitus? fol. 84.

Disputatio 18^a. An, & cui officio existat lumen gloriæ
essentiale? fol. 85.

sect. 1^a. Luminis habitus infunditur Beatis fol. 86.

sect. 2^a. Variæ circa luminis officia assertiones. fol. 86.

Disputatio 19^a. An intellectus non tantum interno lumine elevante,
sed etiam per auxilium Dei extrinsecum potest De-
um videre. fol. 87.

sect. 1^a. sententiæ affirmatiuæ proferuntur, & probantur. fol. 88.

sectio 2^a. Argumentorum solutionibus, & refutationibus
nostra sententiæ confirmantur. fol. 89.

Disputatio 20^a. An intellectus, s. natus exaliter ueniat potest, s. conti-
nentia partiali obedientiali? fol. 91.

sectio 1^a. Inueniuntur, & refutantur Scotica sententiæ
negantiæ fundam^{te}. fol. 92.

sect. 2^a. Mirabilia, nouaque absurda refutantur, & des-
piciuntur. fol. 95.

sect. 3^a. Sol^a, & continentia actiua probantur. fol. 97.

Disputatio 21^a. An lumen sit intellectui adæquata uirtus agendi ui-
sionem beatam? fol. 98.

sect. 1^a. Excep^{ti}uum Scotici sententiæ fundam^{te} proponitur,
& reijcitur. fol. 99.

sectio 2^a. secundum Scotici sententiæ fundam^{te}, & prius
confirmatio euertitur. fol. 101.

sectio 3^a. Tertium ex uitalitate luminis fundam^{te} pro-
ponitur, impugnatur, nostrumq; efficitur. fol. 102.

sectio 4^a. quartus denique fundam^{te} ab Aristotelis naturalibus, &
supernaturalibus rationibus retorquetur. fol. 106.

sectio 5^a. Inferuntur duo concursus inadæquati pro-
bationes. fol. 108.

V. J. 1850

UVA. D113C

VVA. BISC

UVA. BHSC

VVA.BHSC

VVA.BHSC

VVA.BHSC

249. 0950

100
100
100
100
100

012.0150

58

17101011

MS

Biblioteca de Santuz

415